

senaste verksamhetsåren. Bidraget skall användas för åtgärder av pedagogisk natur inom studiecirkelverksamheten, i första hand till utgifter för utbildning av ledare för studiecirklar, framställning av studiematerial och pedagogiska hjälpmedel, anskaffande av apparater för pedagogiskt bruk samt pedagogisk försöksverksamhet. Av bidraget skall studieförbunden disponera minst 20 % för ledarutbildning, framställning av studiematerial och andra åtgärder av pedagogisk natur för studiecirkelverksamhet bland ungdom.

Skolöverstyrelsen

1. Den del av bidraget som avser organisationskostnader (nu 3 300 000 kr.) bör ökas med hänsyn till kostnaderna för löner i samband med utökade pedagogiska insatser samt till kostnaderna för den allmänna lönestegringen och ökade sociala utgifter (+260 000 kr.).

2. Bidraget till studieförbundens pedagogiska verksamhet (nu 3 000 000 kr.) bör ökas (+240 000 kr.).

3. Innevarande budgetår har till pedagogisk verksamhet för handikappade anvisats ett särskilt belopp av 100 000 kr. Skolöverstyrelsen föreslår att bidraget räknas upp med 100 000 kr.

Departementschefen

Jag finner det befogat med en ökning av bidraget till studieförbundens organisationskostnader. Härtill bör anvisas 3 400 000 kr. Likaledes bör bidraget till den pedagogiska verksamheten öka. För ändamålet räknar jag med ett medelsbehov av 3 100 000 kr.

Innevarande budgetår har till pedagogisk verksamhet för handikappade anvisats ett särskilt belopp av 100 000 kr. Ifrågavarande ändamål framstår som mycket angeläget. Jag anser därför att samma belopp bör anvisas även för nästa budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till studieförbund* för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 6 600 000 kr.

G 8. Bidrag till driften av folkhögskolor

1966/67 Utgift	45 629 767
1967/68 Anslag	45 950 000
1968/69 Förslag	50 900 000

Ur anslaget utgår statsbidrag till driftkostnader vid totalt 105 folkhögskolor. Skolornas verksamhet omfattar dels vinter- och sommarkurser, dels ämneskurser. Elevantalet vid vinterkurserna utgjorde under arbetsåret 1966/67 ca 11 000. Den 1 juli 1967 infördes i enlighet med riksdagens beslut (prop. 1966: 42, SU 75, rskr

186) ett nytt statsbidragssystem vid folkhögskolor. Bidrag till driftkostnader utgår nu enligt kungörelsen den 9 december 1966 (nr 758) till löner m. m. åt lärare och skolledare med 100 % av de faktiska kostnaderna, till kostnader för viss annan personal med, beroende på skolans storlek, 50—150 % av ett indexbundet bidragsunderlag av 65 000 kr. samt till pedagogisk utrustning m. m. med 50—150 % av ett bidragsunderlag av 13 000 kr. Utöver nämnda bidrag utgår avgiftsbidrag, dvs. bidrag till vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring beträffande rektorer och lärare. Efter skolöverstyrelsens prövning i varje särskilt fall kan ur anslaget utgå medel även för kostnader för personlig assistans åt handikappade elever vid folkhögskolor.

I och med utgången av innevarande budgetår avvecklas det särskilda statsbidraget till arvoden åt skolläkare vid folkhögskolor, varför något särskilt anslag för detta ändamål inte längre tas upp i budgeten.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skolöverstyrelsen	Departementschefen
Lärare	1 016	—10	—10
Anslag	45 950 000	+5 244 000	+4 950 000

Skolöverstyrelsen

1. Överstyrelsens anslagsberäkning för budgetåret 1968/69 framgår av följande sammanställning, i vilken jag även redovisar mina motsvarande beräkningar.

	Skolöverstyrelsen	Departementschefen
a) Förskott på bidrag till lönekostnaderna för lärare och skolledare m. m.	34 512 000	34 218 000
b) Förskott på bidrag till kostnaderna för viss övrig personal	7 624 000	7 624 000
c) Förskott på bidrag till pedagogisk utrustning	1 357 000	1 357 000
d) Slutreglering av bidrag till lönekostnaderna för lärare och skolledare m. m. för 1967/68	3 846 000	3 846 000
e) Slutreglering av bidrag till kostnaderna till viss övrig personal	810 000	810 000
f) Slutreglering av bidrag till pedagogisk utrustning	145 000	145 000
g) Avgiftsbidrag för 1967/68	2 900 000	2 900 000
	51 194 000	50 900 000
	+ 5 244 000	+ 4 950 000

2. Vid beräkningen av lönekostnaderna har överstyrelsen beaktat å ena sidan den minskning av lärartätheten som förutsätts i de nya bidragsbestämmelserna och å andra sidan en bedömd ökning av kursverksamheten. Nettominskningen beräknas till ca 10 tjänster. Vidare föreslår skolöverstyrelsen att 40 icke-ordinarie tjänster byts mot ordinarie.

Departementschefen

Folkhögskolorna har genom det föregående år genomförda statsbidragssystemet tillförts betydligt ökade ekonomiska resurser. Skolöverstyrelsens förslag om ökning av medelsbehovet speglar effekten av denna reform. Jag biträder överstyrelsens för-

slag, utom beträffande inrättande av ytterligare ordinarie lärartjänster. Jag anser att denna åtgärd bör anstå, bl. a. mot bakgrund av de förslag som framlagts av folkhögskolans lärarutredning om behörighetskrav för lärartjänst vid denna skolform. Jag vill emellertid framhålla att det inte föreligger något hinder mot att skolöverstyrelsen inom ramen för befintligt antal ordinarie tjänster företar en viss omfördelning mellan olika skolor.

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till driften av folkhögskolor* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 50 900 000 kr.

G 9. Bidrag till engångsanskaffning av utrustning m. m. till folkhögskolor

1967/68 Anslag 3 000 000

1968/69 Förslag 3 000 000

Av anslaget disponeras 1 milj. kr. till engångsanskaffning av dyrbarare pedagogisk utrustning m. m. Ur detta belopp skall även kunna utgå medel till utgifter för tekniska anordningar vid vissa folkhögskolor för att underlätta för handikappade att delta i folkhögskolekurser.

För sanering av vissa folkhögskolors ekonomi har anvisats 2 milj. kr.

Skolöverstyrelsen

Utöver de tidigare anvisade 1 000 000 kr. till bidrag för engångsanskaffning av dyrbarare pedagogisk utrustning bör 450 000 kr. anvisas till tekniska anordningar för handikappade och 50 000 till speciell pedagogisk utrustning för handikappade.

Enligt överstyrelsen bör anslaget därför föras upp med 3 500 000 kr.

Departementschefen

Liksom föregående år beräknar jag medel för pedagogisk utrustning med 1 000 000 kr. och för saneringsbidrag med 2 000 000 kr.

Under föregående anslag har jag beräknat medel för personlig assistans åt handikappade elever. Kostnaderna för pedagogisk utrustning för handikappades behov bör, som anfördes i prop. 1966: 42 (s. 23), rymmas inom det under förevarande anslagspunkt beräknade beloppet 1 milj. kr. Det ankommer på skolöverstyrelsen att fördela beloppet med beaktande av de mest angelägna utrustningsändamålen. Jag vill vidare erinra om att föredraganden i det föregående under anslaget Bidrag till byggnadsarbeten vid folkhögskolor räknat med att där upptagna medel skall möjliggöra uppförandet av ett folkhögskolannex för rörelsehindrade.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till engångsanskaffning av utrustning m. m. till folkhögskolor* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

H. Studiesociala ändamål

H 1. Centrala studiehjälpsnämnden m. m.: Avlöningar

1966/67 Utgift	1 532 287
1967/68 Anslag	1 670 000
1968/69 Förslag	2 172 000

Centrala studiehjälpsnämnden är central förvaltningsmyndighet för ärenden om studiesocial verksamhet och därmed sammanhängande frågor i den mån sådana ärenden ej ankommer på annan myndighet. Nämnden är chefsmyndighet för studiemedelsnämnderna.

Centrala studiehjälpsnämnden och studiemedelsnämnderna

	1967/68	Beräknad Centrala studie- hjelpsnämnden	ändring 1968/69 Föredraganden
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	7	+ 5	of.
Övrig personal	70	+16	+5
	77	+21	+5
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	1 580 000	+730 000	+397 000
Arvoden och särskilda ersättningar	90 000	+105 000	+105 000
	1 670 000	+835 000	+502 000

Det av centrala studiehjälpsnämnden begärda anslaget fördelar sig med 1 331 000 kr. för nämndens egen administration och 1 174 000 kr. för studiemedelsnämnderna.

Centrala studiehjälpsnämnden

1. Statskontoret har på begäran av nämnden företagit en översyn av arbetsrutiner och kansliorganisation inom nämnden. Nämnden föreslår på grundval av statskontorets utredning en förstärkning av personalen vid kansliet med två förste byråsekreterare, en kanslist samt tio biträdestjänster (+330 000 kr.).

2. Behov föreligger av en studiemedelsnämnd i Linköping för läroanstalter inom Södermanlands, Östergötlands och Örebro län. Studerandeantalet inom detta område beräknas budgetåret 1968/69 vara 6 000. Genom inrättande av denna nämnd och till följd av beräknad ökning av antalet studiemedelsansökningar vid övriga nämnder uppkommer behov av ytterligare fem biträdestjänster vid studiemedelsnämnderna (+145 000 kr.).

3. Den kurativa verksamheten vid studiemedelsnämnderna bör förstärkas (+40 000 kr.).

4. Löneomräkning 320 000 kr.

Föredraganden

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 2 172 000 kr. Jag beräknar därvid medel för bl. a. en tjänst som kanslist och fyra tjänster som kontorsbiträde i befordringsgång (1).

Jag biträder förslaget om en studiemedelsnämnd i Linköping (2).

Med hänsyn till att statsbidrag numera utgår till de studerandes organisationer för kurativ verksamhet (prop. 1967: 48, SU 96, rskr 220) bör medel ej längre beräknas för sådan verksamhet vid studiemedelsnämnderna (3).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Centrala studiehjälpsnämnden m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 172 000 kr.

H 2. Centrala studiehjälpsnämnden m. m.: Omkostnader

1966/67 Utgift	709 537
1967/68 Anslag	875 000
1968/69 Förslag	1 065 000

Centrala studiehjälpsnämnden och studiemedelsnämnderna

	1967/68	Centrala studiehjälpsnämnden	Beräknad ändring 1968/69	Föredraganden
1. Sjukvård m. m.	2 000	+ 500	+ 500	of.
2. Reseersättningar	10 000	of.	of.	of.
3. Expenser				
a) Bränsle, lyse och vatten	4 000	of.	of.	of.
b) Övriga expenser	333 000	+156 500	+ 74 500	of.
4. Konferenser	4 000	of.	of.	of.
5. Omkostnader vid studiemedelsnämnderna	72 000	+ 18 000	+ 18 000	of.
6. Kostnader för registrering av studiemedel	450 000	+ 97 000	+ 97 000	of.
	875 000	+272 000	+190 000	

Centrala studiehjälpsnämnden

3 b) Kostnadsökningen hänför sig huvudsakligen till anskaffande av inventarier och utrustning för ny tillkommen personal samt till nytryck av blanketter och broschyrer.

5. Medelsbehovet ökar på grund av att antalet ansökningar om studiemedel beräknas växa.

6. Kostnaderna sammanhänger med övergången till datamaskinell registrering och uppbörd av studiemedel.

Föredraganden

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Centrala studiehjälpsnämnden m. m.: Omkostnader för budgetåret 1968/69* anvisa ett förslagsanslag av 1 065 000 kr.

H 3. Studiebidrag m. m.

1966/67 Utgift	392 444 698
1967/68 Anslag	403 000 000
1968/69 Förslag	456 000 000

Från anslaget bestrids utgifter för studiehjälp enligt studiehjälpsreglementet den 4 juni 1964 (nr 402, ändrad senast 1967: 302) och förordningen den 4 juni 1964 (nr 400) om förlängt barnbidrag (ändrad 1965: 249) samt studiebidrag enligt studiemedelsförordningen den 4 juni 1964 (nr 401, ändrad 1967: 884).

Centrala studiehjälpsnämnden

Nämnden föreslår en ökning av detta anslag med 45 milj. kr. för nästa budgetår.

1. Under budgetåret 1966/67 har i studiehjälp enligt studiehjälpsreglementet och förordningen om förlängt barnbidrag utbetalats 265 milj. kr. från detta anslag. För budgetåret 1967/68 har medelsbehovet beräknats till 270 milj. kr. Med utgångspunkt häri och på grundval av beräkningar av kostnaderna för beslutade ändringar i fråga om resettillägg beräknar nämnden förbrukningen under budgetåret 1968/69 till 291 milj. kr.

2. Under budgetåret 1966/67 har i studiebidrag enligt studiemedelsförordningen utbetalats studiebidrag med 130 milj. kr. Nämnden beräknar, att 80 % av de studerande vid läroanstalter och utbildningslinjer där studiemedel kan utgå kommer att få studiebidrag med i genomsnitt 1 700 kr. per person. Härtill räknar nämnden med ett medelsbehov av 1,7 milj. kr. för studiebidrag till utom riket studerande. De sammanlagda utgifterna för studiebidrag skulle då uppgå till 157 milj. kr., att jämföra med för innevarande budgetår beräknade 137 milj. kr.

3. Sammanlagt erfordras således ett anslag av (291 + 157 =) 448 milj. kr., vilket med 45 milj. kr. överstiger det för innevarande budgetår anvisade anslaget.

Föredraganden

Jag godtar nämndens beräkning av kostnaderna under detta anslag för studiehjälp enligt studiehjälpsreglementet och förordningen om förlängt barnbidrag.

Vid beräkningen av kostnaderna för studiebidrag enligt studiemedelsförordningen utgår jag från ett något högre studerandeantal än nämnden.

Anslaget bör uppföras med $(291 + 165 =)$ 456 milj. kr., vilket med 53 milj. kr. överstiger det för innevarande år utgående anslaget.

Studielån enligt studiehjälpsreglementet utgår ur allmänna studielånefonden. Den återbetalningspliktiga delen av studiemedel enligt studiemedelsförordningen utgår ur studiemedelsfonden. Beräkningen av erforderligt investeringsanslag till dessa fonder bygger bl. a. på antaganden om studerandeantal och utnyttjandegrad. Det har på grund av dessa faktorer osäkerhet under tidigare budgetår regelmässigt uppstått behov av tilläggsanslag till fonderna. För att möjliggöra säkra bedömningar bör, i de fall tilläggsanslag behövs, förslag härom framläggas först i propositionen om ytterligare medel på tilläggsstat II till riksstaten. Kostnaderna för studielån och återbetalningspliktiga studiemedel bör i avvaktan på riksdagens ställningstagande till sådant förslag förskottsvis efter beslut av Kungl. Maj:t få bestridas ur förslagsanslaget Studiebidrag m. m.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att besluta att kostnader för studielån och återbetalningspliktiga studiemedel förskottsvis får bestridas ur förslagsanslaget Studiebidrag m. m.,

b) till *Studiebidrag m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 456 000 000 kr.

H 4. Brevskolestipendier

1966/67 Utgift		249 021	Reservation		108 576
1967/68 Anslag		100 000			
1968/69 Förslag		100 000			

Bestämmelser om brevskolestipendier är meddelade i kungörelsen den 4 juni 1964 (nr 480) om brevskolestipendier, vilken enligt kungörelse den 9 juni 1967 (nr 305) skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1968. Den sålunda upphävda kungörelsen gäller dock även därefter i fråga om utbetalning av brevskolestipendium som avser tid dessförinnan.

Centrala studiehjälpsnämnden

Den nya organisationen för vuxenutbildning genom brevskoleundervisning kan antas medföra att vissa korrespondensstuderande som beviljats brevskolestipendium fortsätter sina brevstudier vid statens skola för vuxna i Norrköping. I sådana fall anser nämnden det vara skäligt att medge omedelbar utbetalning av beviljat stipendium. Nämnden räknar därför med ett stipendicuttag om 300 000 kr. Någon reservation beräknas ej föreligga på anslaget den 30 juni 1968. Nämnden föreslår att anslaget uppföras med 300 000 kr. under budgetåret 1968/69.

Föredraganden

Stipendierna bör liksom tidigare utbetalas först då utbildningsmålet uppnåtts. Detta bör kunna ske även i fall då korrespondensstuderande avslutar sina brevstudier vid statens skola för vuxna i Norrköping. Anslaget bör upptas med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Brevskolestipendier* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

H 5. Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti

1966/67 Utgift	28 812 297
1967/68 Anslag	25 500 000
1968/69 Förslag	15 000 000

Från detta förslagsanslag bestrids kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti. T. o. m. budgetåret 1960/61 belastades anslaget med sådana kostnader endast i de fall låntagaren avlidit eller varaktig betalningsoförmåga inträtt. De låneformer som berörs av dylik avskrivning är lån med statlig kreditgaranti åt den som avlagt akademisk eller därmed jämförlig examen (s. k. akademikerlån), garantilån åt studerande, garantilån åt flyktingstudenter samt lån med statlig kreditgaranti åt den som genomgått polisskola (s. k. polislån). Fr. o. m. budgetåret 1961/62 bestrids från anslaget kostnader även för den avskrivning med 25 % av kapitalskulden på studielån med statlig kreditgaranti, varom 1961 års riksdag fattat beslut (prop. 1961: 55, SU 131, rskr 329).

Nyssnämnda låneformer, som är förbundna med allmän avskrivning med 25 %, har upphört enligt 1964 års riksdagsbeslut om reformering av det studiesociala stödet till studerande ungdom. Genom konstruktionen av den allmänna avskrivningen kommer dock anslaget att belastas med kostnader under en övergångstid.

Centrala studiehjälpsnämnden föreslår, att anslaget för nästa budgetår sänks med 10, 5 milj. kr.

Föredraganden

I enlighet med centrala studiehjälpsnämndens förslag beräknar jag för nästa budgetår en med 10,5 milj kr. minskad medelsanvisning till avskrivning av studielån med statlig kreditgaranti. Anslaget bör föras upp med 15 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.

H 6. Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån

1966/67 Utgift		459 680
1967/68 Anslag		500 000
1968/69 Förslag		700 000

Förvaltningen av lån ur allmänna studielånefonden ombesörjs av postbanken. Ersättning till postverket för bankens kostnader för låneförvaltningen bestrids ur ifrågavarande anslag.

Centrala studiehjälpnämnden beräknar att ca 31 000 nya lån kommer att beviljas ur fonden under budgetåret 1968/69.

Föredraganden

Med hänsyn till att antalet förvaltade och nybeviljade lån beräknas öka under budgetåret bör anslaget räknas upp med 200 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kr.

H 7. Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid gymnasier m. m.

1966/67 Utgift		245 088
1967/68 Anslag		250 000
1968/69 Förslag		250 000

Enligt kungörelsen den 29 juni 1945 (nr 594) angående statsbidrag till skolhem för lärjungar vid högre skolor och till avlöning av föreståndare vid dylikt skolhem (ändrad senast 1967: 471) får efter skolöverstyrelsens medgivande statsbidrag med 5 500 kr. för år utgå till avlönande av föreståndare vid skolhem för lärjungar vid allmänna läroverk och vissa andra i kungörelsen angivna läroanstalter. Bidraget utgår endast för elevhem, som har annan huvudman än primärkommun.

Skolöverstyrelsen föreslår att anslaget för nästa budgetår förs upp med oförändrat belopp.

Föredraganden

Anslaget bör i enlighet med skolöverstyrelsens förslag föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid gymnasier m. m.* anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kr.

H 8. Bidrag till hälso- och sjukvård samt motionsverksamhet för studerande

1967/68 Anslag	1 215 000
1968/69 Förslag	1 340 000

Från detta anslag bestrids kostnader för bidrag till hälso- och sjukvård samt motionsverksamhet för studerande i enlighet med bestämmelser som Kungl. Maj:t meddelat den 30 juni 1967 (prop. 1967: 48, SU 96, rskr 220).

Bidrag till hälso- och sjukvård för studerande

Medicinalstyrelsen föreslår en ökning av denna anslagspost med 385 000 kr. för nästa budgetår med följande motivering.

Med hänsyn till den allmänna kostnadsutvecklingen bör statsbidraget höjas till att utgå med 14 kr. per studerande intill ett antal av 10 000 studerande på utbildningsorten samt med 7 kr. för varje ytterligare studerande. F. n. är motsvarande belopp 10 och 5 kr.

Sedan de studerandes organisationer vid universitetsfilialerna i Karlstad, Linköping, Växjö och Örebro anhållit därom, föreslår styrelsen, att särskild studerandehälsovård anordnas också på dessa orter.

Bidrag till motionsverksamhet för studerande

Sveriges förenade studentkårer samt kårortsnämnderna i Umeå och Uppsala föreslår en ökning av förevarande anslagspost med 603 000 kr. Den begärda anslagshöjningen har sin grund i ökat studerandeantal och beräknad större aktivitet samt önskemål om bidrag till fler ledare och tillfälliga instruktörer.

Idrottens samarbetsnämnd, som yttrat sig över framställningarna, beräknar de automatiska kostnadsökningarna för verksamheten till 230 000 kr. Härvid har nämnden dock räknat med en 5-procentig aktivitetsökning i Uppsala och en 10-procentig ökning på övriga kårorter utom Lund. Nämnden anser vidare att särskilda bidrag bör utgå till verksamheten vid universitetsfilialerna.

Föredraganden

Fr. o. m. detta budgetår har en enhetlig organisation tillkommit för de studerandes hälsovård och motionsverksamhet. Ett anslag om 1,2 milj. kr. har beviljats till dessa verksamheter.

I enlighet med dåvarande medicinalstyrelsens förslag bör särskild studerandehälsovård anordnas i Karlstad, Linköping, Växjö och Örebro. Denna bör — liksom fallet är på universitetsorterna — omfatta samtliga högre utbildningsanstalter där studiemedel utgår. Nuvarande skolhälsovård bör därför avvecklas vid lärarhögskolorna i Karlstad, Linköping och Växjö, vid slöjdlärarseminariet i Linköping samt vid förskoleseminariet i Örebro. Detta står i överensstämmelse med det förslag som låg till grund för den nu införda ordningen (Stencil E 1966: 14 s. 65 f).

Den nya organisationen bör således omfatta, förutom nämnda läroanstalter, universitetsfilialerna i Karlstad, Linköping, Växjö och Örebro samt gymnastik- och idrottshögskolan och socialhögskolan i Örebro.

I övrigt är jag inte beredd att tillstyrka andra förändringar än sådana som sammanhänger med studerandeantalets ökning. För hälso- och sjukvård bör beräknas ytterligare 95 000 kr. och för motionsverksamhet ytterligare 30 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till hälso- och sjukvård samt motionsverksamhet för studerande* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 340 000 kr.

I. Internationellt-kulturellt samarbete

I 1. Kulturellt utbyte med utlandet

1966/67 Utgift	1 136 885	Reservation	119 826
1967/68 Anslag	1 350 000		
1968/69 Förslag	1 531 000		

Ur detta anslag utgår bidrag för skilda ändamål inom det internationella kulturutbytet utanför Norden enligt nedanstående sammanställning.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Myndighet resp. orga- nisation	Föredraganden
1. Bidrag till Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet:			
a) stipendier, resebidrag m. m. för studier i Sverige	387 650	+ 77 000	+41 000
b) stipendier för studier i Kina	17 750	of.	of.
c) kulturutbyte med Sovjetunionen	40 000	+ 24 000	of.
d) lektoratsverksamhet m. m.	195 500	+141 500	+ 7 500
e) brittisk-nordisk folkhögskolekurs	23 000	of.	of.
f) utbyte av gästföreläsare	15 000	+ 8 500	+ 1 500
g) bidrag till föreläsningar och kurser rörande de nordiska länderna	1 500	of.	of.
h) folkhögskoloutbyte Sverige—Polen	—	+ 10 000	—
i) främjande av översättningar av svensk skönlitteratur	—	+ 80 000	—
j) främjande av svensk musik i utlandet	—	—	—
	680 400	+110 000	+451 000
2. Bidrag till Förenade staternas undervisningsnämnd i Sverige	55 000	+ 15 000	of.
3. Bidrag till Sverige-Amerika stiftelsen för stipendier åt tre amerikanska och en kanadensisk studerande för studier vid svenska universitet och högskolor	28 800	+ 3 600	of.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Myndighet resp. organisation	Föredraganden
4. Bidrag till centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet	1 000	of.	of.
5. Bidrag till svenskt deltagande i europeiska skoldagen	10 000	+ 5 850	of.
6. Bidrag till avlönande av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris	31 000	of.	of.
7. Resestipendier åt universitetslärare m. fl.	155 000	+ 250 000	+ 10 000
8. Resebidrag vid universitet och vissa högskolor för deltagande i vetenskapliga kongresser m. m.	170 000	+ 250 000	+ 10 000
9. Resebidrag vid musikhögskolan	5 000	+ 15 000	+ 1 000
10. Deltagande i internationella konferenser och kurser, anordnade av eller i samverkan med mellanstatliga organisationer på kulturområdet	50 000	—	of.
11. Till Kungl. Maj:ts disposition	163 800	—	+110 000
	1 350 000	+ 990 450	+181 000

Av motiveringarna inhämtas bl. a.

1. Svenska institutet föreslår bl. a. att fyra nya stipendier inrättas för utbyte med Polen, Tjeckoslovakien och Ungern samt att stipendieraterna höjs till 850 kr. i månaden för de lägsta stipendierna. Till förbättring av de svenska utlandslektorernas lönevillkor begärs en ökning av bidraget med 113 500 kr. och till stöd åt utländska universitet med egen undervisning i svenska språket en ökning med 28 000 kr. För att sprida kännedom i utlandet om svensk litteratur och svensk musik begär institutet 80 000 resp. 110 000 kr. Visst stöd för denna verksamhet har hittills kunnat beredas genom ospecificerade medel, som anvisats över tredje huvudtiteln.

7—8. Universitetskanslersämbetet hemställer om en höjning av vardera anslagsposten med 250 000 kr. under hänvisning till de internationella kontakternas väsentliga betydelse och det ökade antalet akademiska lärare och forskare som kan komma ifråga för studieresor och deltagande i internationella kongresser.

Föredraganden

Jag finner en fortsatt utveckling av Svenska institutets stipendiatverksamhet önskvärd och beräknar medel för tre nya stipendier. En uppräknning av vissa stipendiebelopp är påkallad liksom en viss förstärkning av stödet till lektoratsverksamheten. I avvaktan på resultatet av det nyligen framlagda principbetänkandet om ut-

landsinformation och internationellt utbyte (SOU 1967: 56) är jag inte beredd att ta ställning till institutets begäran om medel för främjande av svensk skönlitteratur och svensk musik i utlandet.

Bidragen till resestipendier och resebidrag (7—8) bör höjas med vardera 10 000 kr. Jag erinrar därvid om vad jag under anslagen E 17—25. Universiteten och vissa högskolor: Materiel m. m. anført om medel för resor inom Norden.

Med hänsyn till det stora behovet av bidrag för skilda ändamål inom det internationella kulturutbytet, som inte kan tillgodoses i annan ordning, förordar jag en betydande uppräknig av medlen till Kungl. Maj:ts disposition.

Jag vill i detta sammanhang erinra om den samnordiska aktionen för att bidra till räddningen av konstskatterna i Florens. För att täcka de med aktionen förenade kostnaderna har riksdagen på tilläggsstat I till riksstaten för innevarande budgetår under detta anslag anvisat ett reservationsanslag av 178 000 kr. (prop. 1967: 155 bil. 6, SU 203, rskr 395). Departementschefen har vid behandlingen av nationalmuseets avlönings- och omkostnadsanslag redogjort för den fortsatta finansieringen av aktionen.

Med hänvisning i övrigt till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kulturellt utbyte med utlandet* för budgetåret 1968/69
anvisa ett reservationsanslag av 1 531 000 kr.

I 2. Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m.

1966/67 Utgift	1 911 394
1967/68 Anslag	2 069 000
1968/69 Förslag	2 154 000

	1967/68	Beräknad Unescorådet m. fl.	ändring 1968/69 Föredraganden
1. Årsbidrag till Unesco	2 000 000	of.	of.
2. Upplysnings- och utredningsverksamhet om Unesco	16 000	+ 200 000	+ 35 000
3. Bidrag till Svenska FN-förbundet för allmän upplysningsverksamhet om Unesco	15 000	+ 65 000	+ 5 000
4. Deltagande i konferenser m. m. anordnade av eller i samarbete med Unesco	38 000	+ 37 000	of.
5. Svenskt deltagande i Unescos generalkonferens år 1968	—	+ 50 000	+ 45 000
	2 069 000	+ 352 000	+ 85 000

Av motiveringarna inhämtas bl. a.

2. En utredning har gjorts inom *svenska unescorådet* om rådets framtida organisation och verksamhet. De framlagda förslagen bereds f. n. inom utbildningsdepartementet.

I sin anslagsframställning för budgetåret 1968/69 hemställer rådet om en betydande ökning av bidraget för att möjliggöra en väsentligt utvidgad programverksamhet med anledning bl. a. av de beslut som fattades vid Unescos generalkonferens i Paris hösten 1966.

3. För en förstärkning av den allmänna upplysningsverksamhet om Unesco som åvilar *Svenska FN-förbundet* begär förbundet bl. a. medel för en halvtidstjänst. För särskilda upplysningsaktioner m. m. med anledning av det internationella året för de mänskliga rättigheterna ansöker förbundet vidare om ett engångsbidrag på 40 000 kr. Förbundet har för detta ändamål dessutom ansökt om ett bidrag på 70 000 kr. under tredje huvudtiteln.

Föredraganden

Jag anser att svenska unescorådet bör beredas möjlighet till en viss utökning av verksamheten.

Efter förslag av ministern för utrikes ärendena i samråd med chefen för dåvarande ecklesiastikdepartementet har till Svenska FN-förbundet på tilläggsstat I till riksstaten för innevarande budgetår (prop. 1967: 155, SU 199, rskr 391) anvisats ett engångsbidrag av 50 000 kr. över tredje huvudtiteln för särskilda aktiviteter under FN:s år för de mänskliga rättigheterna. Bidraget avser samtliga aktiviteter utom den ökade information om Unesco som kan bli aktuell. Vid min beräkning av bidraget till förbundet har jag beaktat detta.

Med hänvisning i övrigt till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 154 000 kr.

I 3. Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar m. m.

1966/67 Utgift	132 121
1967/68 Anslag	139 000
1968/69 Förslag	151 000

Ur detta anslag utgår bidrag för Sveriges medlemskap i ett större antal internationella sammanslutningar huvudsakligen inom naturvetenskapens områden.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Myndighet resp. organisation	Föredraganden
1. Årsavgifter till internationella vetenskapliga sammanslutningar	130 700	+45 300	+11 700
2. Årsavgift till internationella förbundet för hushållsundervisningens befrämjande	1 500	+ 300	+ 300
3. Årsavgift till The International Association of Art	800	of.	of.
4. Bidrag till internationella föreningen för klassisk arkeologi	3 000	of.	of.
5. Bidrag till resekostnader för svenska representanter vid ifrågavarande sammanslutningars sammanträden	3 000	of.	of.
	139 000	+45 600	12 000

Av motiveringarna inhämtas bl. a.

1. *Vetenskapsakademien* anhåller om ett ökat bidrag dels på grund av höjda medlemsavgifter till unionerna för biofysik, astronomi, kristallografi och radiovetenskap, dels för att representera Sverige i en inom ramen för fysikunionens verksamhet bildad europeisk fysikersammanslutning. Akademien anhåller vidare om medel för att täcka de fortsatta kostnaderna för ett till Sverige förlagt sekretariat med uppdrag av den Internationella federationen för dokumentation att ägna sig åt frågor om »Theory of machine techniques and systems». Årskostnaden, som beräknats till 19 000 kr., har tidigare bestritts genom bidrag från de tekniska och naturvetenskapliga forskningsråden.

Från Unesco har framförts önskemål om svenskt medlemskap i *International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property* (Rome Center). Kostnaden härför har beräknats till omkring 15 000 kr. årligen.

Föredraganden

Jag är icke beredd att tillstyrka Vetenskapsakademiens ansökan om medel för sekretariatet för dokumentationsfrågor. Jag kan inte heller f. n. biträda Unescos förslag om svenskt medlemskap i Rome Center.

Med hänvisning i övrigt till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar m. m. för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 151 000 kr.

I 4. Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige

1966/67 Utgift	318 905	Reservation	86 145
1967/68 Anslag	190 000		
1968/69 Förslag	290 000		

Under budgetåret 1967/68 har bidrag ur detta anslag hittills utgått till nio kongresser med sammanlagt 207 100 kr. Ansökningar har inkommit om bidrag till ytterligare tre kongresser, för vilka medel erfordras under innevarande budgetår.

För budgetåret 1968/69 har ansökningar hittills ingivits om bidrag till sju kongresser avsedda att hållas under 1968 och 1969.

Föredraganden

Med hänsyn till en beräknad reservation vid innevarande budgetårs början minskades förevarande anslag för budgetåret 1967/68. På grund av det stora antalet ansökningar om bidrag kan någon motsvarande reservation inte beräknas föreligga vid utgången av budgetåret. Anslaget bör därför uppräknas med 100 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kr.

I 5. Bidrag till svenska institut i utlandet m. m.

1966/67 Utgift	378 000
1967/68 Anslag	398 000
1968/69 Förslag	430 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Instituten	Föredraganden
1. Svenska institutet i Rom	250 000	+30 000	+20 000
därav för stipendier	55 800	+9 600	of.
2. Svenska institutet i Athen	45 000	+12 000	+ 5 000
därav för stipendier	—	+7 000	—
3. Institut Tessin i Paris	103 000	+36 000	+ 7 000
	398 000	+78 000	+32 000

Av motiveringarna inhämtas bl. a.

1—2. *Styrelserna för de svenska instituten i Rom och Athen* ansöker om medel för att inrätta ett större stipendium vid vardera institutet. I övrigt hänvisas till automatiska kostnadsstegringar i Italien och Grekland.

3. *Styrelsen för Institut Tessin i Paris* ansöker om en höjning av bidraget med 24 800 kr. för utökning av personalen vid institutet och för vissa arvodeshöjningar. Återstoden begärs huvudsakligen för att täcka sådana merkostnader som kan uppstå i samband med flyttningen till de nya lokalerna i Hôtel de Polastron-Polignac. Denna beräknas kunna äga rum i början av år 1969.

Föredraganden

Jag är inte beredd att nu förorda en utökning av stipendieverksamheten vid institutet i Rom. Jag har inte heller nu beräknat medel för något stipendium vid institutet i Athen.

Med hänvisning i övrigt till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till svenska institut i utlandet m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 430 000 kr.

I 6. Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete

1966/67 Utgift	1 568 321	Reservation	229 133
1967/68 Anslag	1 922 000		
1968/69 Förslag	1 943 000		

Från detta anslag tillgodoses en rad skilda ändamål inom ramen för det alltmer växande nordiska kultursamarbetet. Sveriges bidrag till det kulturella samarbetet

i Norden inskränker sig emellertid inte till medelstilldelning ur enbart detta anslag. Enligt en inom dåvarande ecklesiastikdepartementet upprättad översikt anslås sålunda under innevarande budgetår mer än 5 milj. kr. över budgeten till gemensamma projekt inom utbildningens, forskningens och kulturens områden.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Myndighet resp. organisation	Föredraganden
<i>Ändamål inom högre utbildning och forskning</i>			
1. Bidrag till Nordiska institutet för folkdiktning	31 300	+ 600	+ 600
2. Bidrag till gemensam nordisk journalistutbildning	34 200	+ 3 200	+ 3 200
3. Stipendier åt deltagare i den nordiska journalistutbildningen	6 000	of.	of.
4. Bidrag till Vetenskapsakademien för nordiskt samarbete på marinbiologins område	45 800	+ 9 700	+ 5 700
5. Nordiskt samarbete rörande forskning och undervisning i terrester ekologi	41 850	+ 17 700	+ 5 000
6. Nordiskt samarbete inom den fysiska oceanografins område	75 000	+ 38 400	+ 5 000
7. Nordiska kurser i språk och litteratur för universitetsstuderande	68 000	+ 17 000	+ 12 000
8. Feriekurs i svenska för studerande, företrädesvis från Finland, i nordisk filologi	40 000	+ 5 000	+ 5 000
9. Nordiska exkursioner i geologi och geografi till Island	25 000	+ 5 000	+ 5 000
10. Bidrag till svenska landsavdelningen av Nordiska sommaruniversitetet	90 000	+ 60 000	+ 35 000
11. Bidrag till svenska kommittén för nordiskt akademiskt samarbete	25 000	+ 20 000	of.
12. Nordisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris m. m.	14 200	of.	of.
13. Vissa kostnader för Nordiska hushållshögskolan	15 000	+ 9 000	+ 9 000
14. Samarbete mellan de vetenskapliga biblioteken i Norden	6 000	+ 4 000	+ 2 000
15. Nordiska samarbetskommittén för internationell politik	95 000	+ 35 600	of.
<i>Ändamål inom skolväsende och lärarutbildning</i>			
16. Bidrag till Nordiska kommittén för modernisering av matematikundervisningen	41 000	— 41 000	— 41 000
17. Bidrag till Svenska föreningen Norden för lektoratsverksamhet	85 000	+ 35 000	+ 9 000
18. Bidrag till Svenska föreningen Norden för lärarutbyte inom det allmänna skolväsendet, specialskolväsendet och folkhögskolorna mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland	40 000	+ 10 000	+ 5 000
19. Kurser i svenska för finskspråkiga lärare	40 000	of.	of.
20. Bidrag till Föreningen Nordisk folkhögskola i Genève	30 000	+ 5 000	+ 5 000
21. Bidrag till Nordens skolresetjänst för främjande av skolresor och skolungdomsutbyten mellan de nordiska länderna	7 500	of.	of.
22. Resestipendier åt studerande i grundskola, gymnasium etc. för studier i övriga nordiska länder	36 000	+ 39 000	+ 21 000
23. Nordens folkliga akademi i Kungälv	160 800	+ 47 200	+ 47 200

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Myndighet resp. organisation	Föredra- ganden
<i>Övriga ändamål</i>			
24. Bidrag till Nordens hus i Reykjavik	468 700	—225 800	—225 800
därav för byggnadskostnader	450 000	—305 000	—305 000
driftutgifter	18 700	+ 79 200	+ 79 200
25. Bidrag till Svenska föreningen Nordens all- männa verksamhet	170 000	+ 55 000	+ 27 000
26. Bidrag till Svenska föreningen Norden för verksamheten inom föreningens historiska och geografiska facknämnder	3 000	+ 1 000	
27. Nordiska rådets litteraturpris	16 200	of.	of.
28. Nordiska rådets musikpris	14 400	— 14 400	— 14 400
29. Stipendier åt kulturkritiker och kulturjour- nalister	22 000	of.	of.
30. Stipendieverksamhet vid svenskhemmet Voksenåsen	55 000	of.	of.
31. Översättning till svenska av finsk fack- litteratur	17 000	of.	of.
32. Bidrag till inköp av svensk litteratur till isländska riksbiblioteket	3 500	of.	of.
<i>Dispositionsmedel</i>			
33. Till Kungl. Maj:ts disposition	99 550	—	+ 500
<i>Nya ändamål och ändamål som tidigare till- godsetts ur dispositionsmedel</i>			
34. Nordiskt sekretariat för forskning i arktisk medicin	—	+ 40 000	+ 40 000
35. Kurser i finska för svenskar (1966/67: 40 000 ur disp. medel)	—	+100 000	+ 60 000
36. Nordisk sommarskola i matematik	—	+ 30 000	—
37. Nordisk fackkonferens i historisk metod- lära (1966/67: 9 500 ur disp. medel)	—	+ 7 000	—
38. Stipendier till isländska folkhögskolelever (1966/67: 17 500 ur disp. medel)	—	+ 25 000	—
	1 922 000	+338 200	+21 000

Av motiveringarna till de olika framställningarna inhämtas bl. a.

7. *Universitetskanslersämbetet* hemställer om en ökning av bidraget till nordiska språk- och litteraturkurser. En av kurserna hålls år 1968 i Island, vilket medför en betydande merkostnad.

10. *Svenska avdelningen av Nordiska sommaruniversitetet* har begärt en anslagsökning med 60 000 kr., varav omkring 25 000 kr. avser ökade administrations- och arvodeskostnader och återstoden de beräknade merkostnaderna för att år 1968 hålla sommaruniversitetets möte i Island.

14. Efter hemställan av Nordiska kulturkommissionen år 1964 anvisades i de nordiska länderna medel för den s. k. Scandiplanen, som syftar till ett samarbete mellan de nordiska vetenskapliga biblioteken i fråga om inköps- och bytesförvärv av icke-nordisk litteratur. *Nordiska vetenskapliga bibliotekarieförbundet* önskar medel för att fortsätta detta arbete under ytterligare en treårsperiod.

15. *Nordiska samarbetskommittén för internationell politik, inklusive freds- och konfliktforskning*, ansöker om medel för att under 1969 inleda ett utbyte av

forskare mellan de nordiska länderna. För verksamheten i övrigt begär kommittén ett oförändrat bidrag.

22. Med stöd av en rekommendation av Nordiska rådet (nr 20/1964) föreslår *Föreningen Nordens centralstyrelse* en ökning till 75 000 kr. av bidraget för resestipendier åt skolelever.

23. *Styrelsen för Nordens folkliga akademi i Kungälv* meddelar, att verksamheten kommer att inledas i början av 1968. För driftutgifter och viss kompletterande utrustning begär styrelsen ett svenskt bidrag med 208 000 kr.

24. Enligt planerna kommer Nordens hus i Reykjavik att stå färdigt under första hälften av år 1968. För byggnadskostnaderna har hittills utgått ett svenskt bidrag med 1 370 000 kr. *Byggnadskommittén för Nordens hus* beräknar den återstående kostnaden för Sveriges del till 145 000 kr.

Styrelsen för Nordens hus ansöker om bidrag för driftkostnaderna. Genom att uppförandet av byggnaden blivit väsentligt försenat har en viss reservation uppkommit under denna anslagspost. Med hänsyn härtill beräknas det svenska bidraget — efter en bidragsandel av 37 % — till 97 900 kr. för budgetåret 1968/69.

25. För att kunna fortsätta och i någon mån utvidga sin nuvarande verksamhet anhåller *Föreningen Nordens centralstyrelse* för budgetåret 1968/69 om en höjning av bidraget till föreningens allmänna verksamhet med 55 000 kr.

34. *En nordisk arbetsgrupp*, som utrett vissa samarbetsfrågor rörande forskning i arktisk medicin (Nordiska rådets rekommendationer nr 11/1960 och 17/1964) föreslår, att ett fast sekretariat för detta ändamål inrättas vid universitetet i Uleåborg i Finland. De sammanlagda årliga kostnaderna för sekretariatets verksamhet beräknas uppgå till 105 000 kr., varav Sveriges andel beräknats till 40 000 kr. Vid ett möte i Reykjavik i oktober 1967 enades de nordiska statsministrarna om att söka verka för tillkomsten av ett sådant sekretariat.

35. *Norrbottenskretsen av Föreningen Norden* har sedan år 1964 bedrivit kursverksamhet i finska språket för svenskar. För denna verksamhet har vissa bidrag utgått ur anslagsposten Till Kungl. Maj:ts disposition. Intresset för deltagande i kurserna har hela tiden varit mycket stort. Föreningen anser att verksamheten bör ges fastare former och anhåller härför om ett bidrag med 100 000 kr.

36. *Nordiska sommarskolan i matematik*, som tillkommit för att ge nordiska matematiker forskningsundervisning på hög nivå, har under ett begynnelsekede erhållit stöd från Nordiska kulturfonden. Styrelsen för skolan ansöker nu om ett svenskt bidrag med 30 000 kr. för skolans fortsatta verksamhet.

Föredraganden

Ökade bidrag har begärts för en stor del av de ändamål som f. n. stöds med medel ur detta anslag. Förslag har vidare inkommit om bidrag till nya ändamål.

Jag finner det inte möjligt att tillgodose alla önskemål. En ökning till 200 000 kr. av det allmänna bidraget till Föreningen Norden (25) synes dock väl motiverad. Jag förutsätter därvid, att kostnaderna för föreningens historiska och geografiska

facknämnder (26) bestrids ur detta bidrag. Jag förordar vidare en viss ökning av stödet till föreningen för lektoratsverksamheten (17) och lärarutbytet (18) ävensom en betydande ökning av bidraget till resestipendier åt skolelever (22).

Det är önskvärt att ett gemensamt nordiskt sekretariat för forskning i arktisk medicin (34) kommer till stånd vid universitetet i Uleåborg och jag beräknar här för ett svenskt bidrag med 40 000 kr. för budgetåret 1968/69. Kursverksamheten i finska språket bör få ett fastare stöd. Bidrag bör utgå med 60 000 kr. Jag är däremot inte beredd att nu förordar ett bidrag till samarbetskommittén för internationell politik för det föreslagna forskarutbytet.

Ur medlen till Kungl. Maj:ts disposition bör efter särskild prövning kunna bestridas kostnaderna för de under 36—38 upptagna ändamålen.

Med hänvisning i övrigt till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Främjande av nordiskt-kulturellt* samarbete för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 943 000 kr.

I 7. Nordiska kulturfonden

1966/67 Utgift	500 000	Reservation	—
1967/68 Anslag	833 000		
1968/69 Förslag	772 000		

Nordiska kulturfonden, som instiftats genom överenskommelse mellan de nordiska länderna, har till uppgift att genom stöd till olika nordiska kulturändamål ytterligare utveckla och stärka det nordiska kultursamarbetet. Enligt överenskommelsen, som för Sveriges del ratificerats den 30 juni 1967, skall fonden årligen tillföras ett belopp av 3 milj. danska kr., varav Sverige bidrar med 37 %. Detta medför för budgetåret 1968/69 ett behov av 772 000 kr.

Föredraganden

Anslaget bör för nästa budgetår föras upp med 772 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Nordiska kulturfonden* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 772 000 kr.

J. Diverse

J 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond.

J 2. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.

Anslagen är nu uppförda med 41 000 kr. resp. 76 033 000 kr. Under återopande av vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att för budgetåret 1968/69 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* ett förslagsanslag av 41 000 kr.,

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 84 710 000 kr.

J 3. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 14 000 kr. Under återopande av vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

I. Statens affärsverksfonder m. m.

Televerkets fond

I: 1. Rundradioanläggningar

	Ing. behållning	Anslag	Utgift
1966/67	2 300 000	32 000 000	34 100 000
1967/68	200 000	33 700 000	30 800 000 ¹
1968/69 televerket	3 100 000	42 900 000	46 000 000 ¹
departementschefen	3 100 000	45 500 000	44 200 000 ¹

¹ Preliminärt belopp

I skrivelse den 31 augusti 1967 har televerket hemställt om investeringsanslag till rundradioanläggningar för budgetåret 1968/69.

I anslutning till redovisningen av televerkets ifrågavarande yrkanden lämnas i det följande en sammanfattande redovisning av de utgiftsändamål i övrigt, som i likhet med televerkets rundradioanläggningar bestrids med de i rundradioverksamheten inflytande avgiftsmedlen. Det gäller byggnadsstyrelsens investeringar i radio- och televisionshus, televerkets utgifter för driften av rundradios distributionsnät m. m. samt Sveriges Radios utgifter för programproduktionen. I sammanhanget lämnas även en sammanfattande redovisning för de särskilda rundradioändamål, som bestrids med riksstatsmedel.

Ljudradioanläggningar

Enligt gällande principer för ljudradiorörelsens finansiering skall av de i rundradioverksamheten inflytande avgiftsmedlen bestridas såväl de löpande kostnaderna för produktion och distribution av programmen som utgifter för omedelbar avskrivning av investeringarna i ljudradioanläggningar och radiohus. Överskott, som kan uppstå vissa år, reserveras för ljudradiorörelsens behov under andra år, då de löpande inkomsterna ej förslår till att täcka utgifterna. Det anförda gäller dock inte viss mindre del av verksamheten — främst skolradio och utlandssändningar — som fr. o. m. budgetåret 1964/65 finansieras genom driftbudgetanslaget Ersättning för viss rundradioverksamhet.

Under budgetåret 1966/67 uppgick utgifterna på ljudradios specialbudget till inalles 112,6 milj. kr., varav (6,8+0,5=) 7,3 milj. kr. avsåg avskrivning till 100 % av televerkets och byggnadsstyrelsens investeringar samt (79,3+26,0=)

105,3 milj. kr. Sveriges Radios och televerkets driftkostnader. På inkomstsidan utgjorde avgiftsintäkterna 101,9 milj. kr. Ränteinkomsten på de av televerket såsom rörelsemedel för verkets övriga verksamhet disponerade avgiftsmedlen uppgick till 3,0 milj. kr. Sammantaget innebar detta, att rörelsen visade ett underskott av 7,7 milj. kr. Därmed minskade ljudradions ackumulerade överskott till 1,9 milj. kr. per den 30 juni 1967.

Med utgångspunkt från uppgifter lämnade i de av televerket, byggnadsstyrelsen och Sveriges Radio gjorda anslagsframställningarna rörande den avgiftsfinansierade ljudradioverksamheten redovisas i följande sammanställning det för budgetåret 1967/68 beräknade budgetutfallet samt budgetförslaget för budgetåret 1968/69.

	1967/68	1968/69
	milj. kr.	
<i>Utgifter</i>		
Investeringar		
Televerket	6,8	6,8
Byggnadsstyrelsen	3,1	3,3
Driftkostnader		
Sveriges Radio	87,5	90,5
Televerket	30,0	33,3
	127,4	133,9
<i>Intäkter</i>		
Avgiftsintäkter	101,1	100,2
Ränta på avgiftsmedel	2,1	1,8
	103,2	102,0
Underskott	24,2	31,9
Ackumulerat resultat	-25,0	-56,9

Vid bestämningen av det ackumulerade resultatet för 1967/68 har hänsyn tagits till att Sveriges Radio under detta budgetår beräknas ta i anspråk vissa inventarie-medel, som tidigare ställts till bolagets förfogande men som i samband med förskjutningar i betalningsutfallet återlevererats till televerket.

De underskott som uppkommer i ljudradioverksamheten under angivna båda år förutsätts — i enlighet med vad som angetts i 1966 års rundradioproposition (1966: 136, SU 163, rskr 388) — täckta med avgiftsmedel från televisionsverksamheten.

Investeringarna

I likhet med tidigare år har en översyn av planen för distributionsnätets utbyggnad företagits, varvid vissa revideringar visat sig nödvändiga och lämpliga. Rörande utbyggnaden fram till den 1 juli 1968 anför *televerket*.

Vid utgången av budgetåret 1966/67 hade sammanlagt 61 FM-stationer för distribution av program 1 och 2 färdigställt, varav 46 större stationer och 15 slavstationer. Under 1966/67 hade åtta större FM-stationer kompletterats med P3-sändare, varigenom samtliga i drift varande större FM-stationer utrustats för samtidig sändning av tre program. En större FM-station för distribution av program 1, 2 och 3 hade tagits i bruk i Karlstad. Planenligt skulle dessutom ca tio slavstationer ha tagits i drift samt vissa befintliga slavstationer kompletterats med

sändare för program 3 under 1966/67. På grund av förseningar i samband med övergång till heltransistoriserade slavsändarutrustningar hade dessa arbeten inte kunnat slutföras under budgetåret.

Sändningar av s. k. natradio, vilka pågått över de större AM-stationerna (Falun, Göteborg, Hörby, Luleå, Motala, Stockholm, Sundsvall och Östersund) sedan 1962, överflyttades i december 1966 till FM-nätet för program 3. Tills vidare används dock även AM-stationen i Motala för ifrågavarande sändningar.

Vad ljudradiodistributionen i övrigt beträffar, fanns vid utgången av budgetåret 1966/67 för distribution av program 1 inalles 36 sändarstationer på lång- och mellanvåg och ett antal trådradionät. Program 3 utsändes vid samma tidpunkt över trådradionäten samt under dagtid även över 26 mindre mellanvågsstationer med lokal räckvidd.

Under budgetåret 1967/68 avses de befintliga slavstationerna bli kompletterade med sändare för program 3. Dessutom beräknas ca 15 slavstationer komma att uppföras.

Vid utgången av budgetåret 1967/68 beräknas totalt 76 FM-stationer vara i drift, varav 46 större stationer och 30 slavstationer. Samtliga stationer skall enligt planerna vara försedda med sändare för program 1, 2 och 3. Reservsändare torde vid nämnda tidpunkt ha installerats vid ca 70 stationer. Arbetet med installation av den tekniska utrustningen i distributionscentralen i Kaknäs beräknas vara slutfört under första halvåret 1968. I övrigt avser verket att utföra diverse moderniserings- och kompletteringsarbeten på sändarstationer, distributionscentraler m. m.

Antalet invånare med goda mottagningsmöjligheter för de tre programmen uppskattas vid utgången av budgetåret 1967/68 uppgå till mer än 99 % av befolkningen.

Vad beträffar investeringarna under femårsperioden 1968/69—1972/73 uppgår televerket.

Sedan vissa större stationer färdigställts avser man att uppföra ytterligare ett mindre antal slavstationer och att utrusta de stationer som tidigare inte erhållit definitivt utförande med reservsändare och reservkraftanläggningar för att höja driftsäkerheten. Vidare behövs vissa investeringsmedel för arbeten på befintliga stationer och distributionscentraler.

Investeringskostnaderna under perioden framgår av följande sammanställning.

	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73
	milj. kr.				
FM-anläggningar för P1-, P2- och P3-näten	5,9	4,3	3,7	3,7	3,7
Vissa andra ljudradioanläggningar	0,9				
	6,8	4,3	3,7	3,7	3,7

Vad beträffar de i investeringsplanen för 1968/69 upptagna projekten meddelar verket följande.

För FM-anläggningar för P1-, P2- och P3-näten upptaget belopp beräknas i huvudsak bli behövligt dels för att färdigställa de större stationerna i Finnveden, Karlshamn, Kisa och Östhammar samt ett mindre antal slavstationer, dels för att anskaffa och installera reservutrustningar för ett antal stationer, dels också för att erlagga slutlikvider och förskott för utbyggnaden i övrigt.

Det för vissa andra ljudradioanläggningar upptagna beloppet är avsett att användas dels för slutlikvider för distributionscentralen i Kaknäs i vad avser ljudradioverksamheten, dels för kompletterings- och moderniseringsarbeten på bl. a. distributionscentraler och vissa AM-stationer.

Byggnadsstyrelsen har i skrivelse den 22 augusti 1967 beräknat medelsförbrukningen för vissa avslutande kompletteringsarbeten på radiohuset i Stockholm under budgetåren 1967/68 och 1968/69 till 0,9 resp. 0,04 milj. kr. För radio- och televisionshuset i Göteborg, vars uppförande nyligen beslutats, anges totalkostnaden i prisläget den 1 april 1967 till 29,3 milj. kr. Härav beräknas 7 milj. kr. hänföra sig till radiodelen av projektet och 22,3 milj. kr. till TV-delen. Av den på radiodelen fallande kostnaden kan enligt byggnadsstyrelsen ca 2,2 milj. kr. bedömas belasta budgetåret 1967/68 och ca 3,3 milj. kr. budgetåret 1968/69. — För ifrågavarande anslag lämnas en närmare redogörelse vid anmälan av anslagen under statens allmänna fastighetsfond.

Driftkostnaderna

Sveriges Radio har i skrivelse den 30 augusti 1967 lämnat en redogörelse för medelsbehovet för programproduktionen under budgetåret 1968/69.

I sammanhanget konstateras att ljudradians programproduktion under fyraårsperioden 1962/63—1965/66 haft en i stort sett oförändrad omfattning med en årlig sändningstid i riksprogrammen om ca 15 500 timmar per år. Efter utbyggnaden av en tredje programkanal beräknas sändningstiden under budgetåret 1967/68 komma att uppgå till inemot 17 000 timmar. Den regionala och lokala programverksamheten har under samma period ökat från 1 650 till 1 850 timmar per år. Utbyggnaden av distriktens resurser har därjämte möjliggjort ett successivt ökat inslag i riksprogrammen från landets olika delar.

För ljudradians del tar budgetförslaget i första hand sikte på en stabilisering av verksamheten. Sålunda syftar Sveriges Radio till en förstärkning av vissa gemensamma servicefunktioner och till vissa konsoliderande och kvalitetshöjande åtgärder i programverksamheten. Förslaget avser även att möjliggöra viss ökning av sändningstiden i riksprogrammen, närmare bestämt med ca 300 timmar per år.

Medelsbehovet för den avgiftsfinansierade programproduktionen anges öka med 3 milj. kr. från 87,5 milj. kr. 1967/68 till 90,5 milj. kr. 1968/69. Det konstateras, att det angivna medelsbehovet beräknats i gällande penningvärde, dvs. utan hänsynstagande till de löne- och prisstegringar, som kan uppstå under budgetåren 1967/68 och 1968/69.

Televerket beräknar verkets driftkostnader för programdistribution och avgiftsin-kassering under budgetåret 1968/69 till 36 milj. kr., varav 1,63 milj. kr. avser utlandssändningar, 1,0 milj. kr. skolradio och 0,07 milj. kr. avgiftsbefrielse för blinda, vilka kostnader — inalles 2,7 milj. kr. — skall bestridas från driftbudget-

anslaget Ersättning för viss rundradioverksamhet. Driftkostnaderna skulle således till ett belopp av (36,0—2,7=) 33,3 milj. kr. täckas med avgiftsmedel.

Avgiftsintäkterna

Televerket uppger, att antalet ljudradiolicenser under budgetåret 1966/67 minskade med 25 200 från 2 926 200 till 2 901 000. Minskningen hänförde sig till såväl hushållslicenser vilka minskade med 14 000 som bilradiolicenser vilka minskade med 11 200.

Beträffande utvecklingen under 1967/68 och 1968/69 räknar televerket med en fortsatt minskning av totala antalet ljudradioavgifter från 2 901 000 till 2 876 000 per den 30 juni 1968 och till 2 851 000 per den 30 juni 1969, varvid antalet hushållsavgifter förutsätts minska med 14 000 och antalet bilradioavgifter med 11 000 under både 1967/68 och 1968/69. Avgiftsintäkterna uppskattas till 101,1 milj. kr. för 1967/68 och till 100,2 milj. kr. för 1968/69.

Televisionradioanläggningar

För televisionsradiorörelsens finansiering gäller samma principer som för ljudradiatorörelsen. Av televisionsavgiftsmedlen skall sålunda bestridas såväl de löpande kostnaderna för produktion och distribution av programmen — med undantag för viss mindre del av verksamheten, vilken fr. o. m. budgetåret 1964/65 finansieras genom särskilt driftbudgetanslag — som utgifter för omedelbar avskrivning av investeringarna i televisionradioanläggningar och televisionshus. Eventuellt uppkommande överskott balanseras på televerkets fond för televisionens framtida behov.

I följande sammanställning redovisas utfallet av televisionsverksamheten för budgetåren 1956/57—1966/67. Det till statsverket återbetalade bidraget om 10,77 milj. kr. är inte inräknat i beloppen.

	1956/57— 1965/66	1966/67 milj. kr.	Summa
Licensintäkter	1 082,4	216,8	1 299,2
Ränteinkomster	36,1	19,8	55,9
Andel i riksstatsanslag till viss rundradioverksamhet	16,7	15,1	31,8
Kostnader	876,7	208,2	1 084,9
Överskott	258,5	43,5	302,0
Statens räntekostnader	0,9	—	0,9
Nettoöverskott, som balanserats i televerkets räkenskaper	257,6	43,5	301,1

Med utgångspunkt från lämnade uppgifter i de av televerket, byggnadsstyrelsen och Sveriges Radio avgivna anslagsframställningarna rörande den avgiftsfinansierade televisionsverksamheten redovisas i följande sammanställning det för budgetåret 1967/68 beräknade budgetutfallet samt budgetförslaget för 1968/69.

	1967/68	1968/69
<i>Utgifter</i>		milj. kr.
Investeringar		
Televerket	24,0	39,2
Byggnadsstyrelsen	17,4	13,0
Driftkostnader		
Sveriges Radio	154,4	188,0
Televerket	30,0	36,0
	225,8	276,2
<i>Intäkter</i>		
Avgiftsintäkter	223,5	229,2
Ränta på avgiftsmedel	21,2	18,8
	244,7	248,0
Överskott	18,9	—28,2
Ackumulerat resultat	320,3	283,7

Vid bestämningen av det ackumulerade resultatet för 1967/68 och 1968/69 har hänsyn tagits till att Sveriges Radio under dessa budgetår förväntas ta in anspråk vissa inventariemedel, som tidigare ställts till bolagets förfogande men som i samband med förskjutningar i betalningsutfallet återlevererats till televerket.

Investeringarna

I likhet med tidigare år har planen för utbyggnaden av distributionsnätet för program 1 översetts, varvid vissa smärre revideringar visat sig nödvändiga. I fråga om nätet för program 2 förutsätts en successiv utbyggnad i huvudsaklig överensstämmelse med den plan, som låg till grund för 1966 års riksdags beslut i utbyggnadsfrågan. Beträffande investeringsverksamheten fram till den 1 juli 1968 anför *televerket*.

Vid utgången av budgetåret 1966/67 hade sammanlagt 140 TV-stationer för program 1 färdigställt, varav 52 större stationer och 88 slavstationer. Under 1966/67 hade stationer med full räckvidd tagits i bruk i Finnveden, Karlshamn, Kisa och Östhammar, vilka ersatt de på dessa platser tidigare uppförda TV-slavstationerna. Under budgetåret hade vidare stationen i Varberg getts permanent utförande och en ny större TV-station tagits i bruk på Vaddö, varjämte 14 slavstationer färdigställdes. Byggnadsarbetena på radiolänktornet och distributionscentralen vid Kaknäs i Stockholm hade slutförts och installationen av den tekniska utrustningen kommit igång. — I fråga om programförbindelsenätet hade radiolänklinjer färdigställt till de nyssnämnda fem större TV-stationer vilka tagits i bruk under budgetåret. På länklinjen Karlstad-Oslo hade kapaciteten utökats. Vidare hade anläggningsarbeten pågått för bl. a. den nya länklinjen på sträckan Stockholm-Karlstad-Göteborg samt för permanentning av den provisoriska länklinjen på sträckan Stockholm-Sundsvall. — Antalet invånare med goda mottagningsmöjligheter beräknades vid utgången av budgetåret uppgå till ca 7,5 miljoner eller 97,5 % av befolkningen.

Under budgetåret 1967/68 beräknas den permanenta TV-stationen för Stockholm (Nacka) kunna färdigställas. Anläggningsarbetena på de nya stationerna vid Motala och Östersund kommer att pågå under budgetåret. En ny effektivare antennanläggning med en 200 à 250 meter hög mast avses påbörjad för stationen

vid Visby. Vidare skall televerket enligt planerna utföra vissa kompletterande byggnadsarbeten ävensom uppföra eller färdigställa ett trettiotal slavstationer. Vid utgången av budgetåret 1967/68 beräknas totalt 168 TV-stationer vara i bruk för sändning av program 1, varav 52 större stationer och 116 slavstationer. Vid nämnda tidpunkt beräknas ca 47 större TV-stationer och flertalet slavstationer ha utrustats med reservsändare. Arbetet med installation av den tekniska utrustningen i radiolänktornet och distributionscentralen vid Kaknäs förutses avslutat under första halvåret 1968. — Beträffande programförbindelsenätet avses radiolänklinjerna utbyggda i överensstämmelse med tidigare godkänd plan. Radiolänklinjerna beräknas vid utgången av budgetåret 1967/68 ha en längd av ca 4 800 km och innehålla ca 12 500 km bildförbindelser och ca 32 000 km programförbindelser för ljud. — Televerket bedömer, att ca 98 % av befolkningen kommer att ha goda mottagningsmöjligheter vid utgången av nämnda budgetår.

Vad beträffar distributionsnätet för program 2 har utbyggnaden påbörjats planenligt under budgetåret 1966/67. Bl. a. har beställning skett av bl. a. sändarantennor och sändarutrustningar för ca 35 större stationer. Under budgetåret 1967/68 kommer kompletterande husbyggnadsarbeten att pågå vid ett flertal stationer, och installation av sändare, antenner m. m. beräknas kunna påbörjas.

Vad beträffar utbyggnaden under femårsperioden 1968/69—1972/73 uppger televerket bl. a.

Utbyggnaden av sändarnätet för program 1 beräknas i huvudsak bli klar under budgetåret 1968/69. Under det påföljande budgetåret kommer ett trettiotal slavstationer att uppföras på främst mindre orter med dåliga mottagningsförhållanden. Därefter beräknas endast ett mera begränsat antal slavstationer tillkomma under de senare åren i perioden.

Utbyggnaden av distributionsnätet för program 2 skall enligt de av riksdagen godkända riktlinjerna ske i sådan takt att drygt 75 % av befolkningen täcks vid starttidpunkten kring årsskiftet 1969/70 och att ca 93 % av befolkningen täcks vid utgången av budgetåret 1970/71, dvs. ett och ett halvt år efter programstarten. Den utbyggnadsplan som upprättats med sikte härpå innebär i huvudsak följande.

Vid programstarten kring årsskiftet 1969/70 beräknas större stationer kunna tas i drift i Bollnäs, Borlänge, Borås, Bäckefors, Emmaboda, Finnveden, Gävle, Göteborg, Halmstad, Hörby, Karlshamn, Karlstad, Kisa, Malmö, Norrköping, Nässjö, Skövde, Stockholm, Sundsvall, Uddevalla, Varberg, Vislanda, Vännäs, Västervik, Västerås, Örebro, Östersund och Östhammar. Vidare beräknas slavstationer kunna tas i drift i Falun, Hälsingborg, Härnösand, Jönköping, Karlskrona, Linköping, Trollhättan och Uppsala. Fram till utgången av budgetåret 1969/70 avses ytterligare sju större stationer tillkomma, nämligen i Boden, Mora, Motala, Skellefteå, Sunne, Visby och Örnsköldsvik, samt ca fem slavstationer. För att tillgodose behovet av programförbindelser kompletteras i första hand nu befintliga radiolänklinjerna. Vid sistnämnda tidpunkt beräknas täckningsområdet omfatta praktiskt taget hela Svealand och Götaland, större delen av norrländska kustlandet samt östersundsområdet.

Under budgetåret 1970/71 koncentreras utbyggnadsarbetena huvudsakligen till de inre och norra delarna av Norrland, varvid elva större stationer och ca 20 slavstationer kommer att anläggas. Under budgetåren 1971/72 och 1972/73 beräknas totalt elva större stationer och ca 50 slavstationer kunna uppföras för kompletterande täckning av områden fördelade över hela landet. För att öka driftsäkerheten planeras även installationer av reservsändare och reservverk under ifrå-

gavarande budgetår. I anslutning härtill kommer vissa av de från den första utbyggnadsetappen kvarstående utbyggnadsarbetena att utföras. Vid utgången av budgetåret 1972/73 kan täckningen uppskattas till drygt 95 % av befolkningen.

De beräknade investeringskostnaderna under femårsperioden 1968/69—1972/73 redovisas i följande sammanställning.

	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73
			milj. kr.		
P1-nätet	13,2	9,5	5,3	5,3	5,3
P2-nätet	26,0	50,0	59,0	49,0	44,0
	39,2	59,5	64,3	54,3	49,3

Beträffande de i investeringsplanen för 1968/69 upptagna projekten meddelar televerket följande.

Det för P1-nätet upptagna beloppet behövs för att uppföra stationerna i Motala och Östersund samt för att utföra kompletterande byggnadsarbeten vid och anskaffa reservutrustningar till vissa tidigare uppförda stationer. Medel har även beräknats för uppförande av ca 30 slavstationer. Slutligen inrymmer posten medel för den fortsatta planemässiga utbyggnaden av programförbindelser samt för betalning av slutlikvider och förskott för utbyggnaden i övrigt.

Det för P2-nätet upptagna beloppet om 26 milj. kr. behövs för den i det föregående redovisade utbyggnaden inför starten av ett andra TV-program.

Televerket erinrar i anslutning härtill om att Kungl. Maj:t för budgetåren 1969/70 och 1970/71 bemyndigat verket att för utbyggnaden av det andra distributionsnätet ikläda sig betalningsansvar intill ett belopp av 50 resp. 59 milj. kr. För att kunna fullfölja utbyggnaden bör beställningsbemyndigande nu lämnas även för budgetåret 1971/72. Enligt vad televerket framhållit i särskild skrivelse den 17 november 1967 kan ett sådant beställningsbemyndigande — med vissa förbehåll — f. n. begränsas till 25 milj. kr.

Byggnadsstyrelsen har i skrivelse den 22 augusti 1967 beräknat medelsförbrukningen för televisionshuset i Stockholm under budgetåren 1967/68 och 1968/69 till 10,6 resp. 3,3 milj. kr. För radio- och televisionshuset i Göteborg, vars uppförande nyligen beslutats, anges såsom nämnts totalkostnaden i prisläget den 1 april 1967 till 29,3 milj. kr. Härav beräknas 22,3 milj. kr. hänföra sig till TV-delen av projektet, varav 6,8 milj. kr. skulle belasta budgetåret 1967/68 och 9,7 milj. kr. budgetåret 1968/69. — För ifrågavarande anslag lämnas en närmare redogörelse vid anmälan av anslagen under statens allmänna fastighetsfond.

Driftkostnaderna

Sveriges Radio har i skrivelse den 30 augusti 1967 lämnat en redogörelse för programproduktionens medelsbehov under budgetåret 1968/69.

Medelsbehovet anges för televisionens del till 188 milj. kr., vilket innebär en

ökning i förhållande till innevarande budgetår med 33,6 milj. kr. I sammanhanget har 20,4 milj. kr. beräknats för de förberedelser, som föranleds av den av 1966 års riksdag beslutade starten av ett andra TV-program kring årsskiftet 1969/70 och som bl. a. innefattar förtidsanställning och utbildning av programpersonal. Vidare har medelsutrymme beräknats för förstärkning av vissa med ljudradion gemensamma servicefunktioner, för viss förstärkning av distriktens programresurser ävensom för vissa andra konsoliderande och kvalitetshöjande åtgärder. För diverse inredningsarbeten har beräknats 9,3 milj. kr. och för anskaffning av inventarier 27,8 milj. kr., varav 12 milj. kr. avser ny- och ersättningsanskaffningar i den löpande programverksamheten, 10,5 milj. kr. inventarier till det nya TV-huset i Stockholm och 5,3 milj. kr. inventarier till en ytterligare nyhetsstudio, som behövs vid starten av det andra TV-programmet. Medelsbehovet har angetts i gällande penningvärde, dvs. utan hänsynstagande till de löne- och prisstegringar som kan uppstå under budgetåren 1967/68 och 1968/69. — I anslagsframställningen har Sveriges Radio även redovisat en prognos över kostnadsutvecklingen i den avgiftsfinansierade rundradioverksamheten under tiden fram t. o. m. budgetåret 1972/73.

Televerket beräknar verkets driftkostnader för programdistribution och avgifts-inkassering under budgetåret 1968/69 till 40 milj. kr., varav 4 milj. kr. avser skoltelevision och skall bestridas från anslaget Ersättning för viss rundradioverksamhet. Driftkostnaderna till den del de skall bestridas med avgiftsmedel utgör således (40—4=) 36 milj. kr.

Avgiftsintäkterna

Licensutvecklingen och därmed licensintäkterna kom under budgetåret 1966/67 att nära svara mot den beräkning som gjordes i 1966 års anslagsframställning. Antalet licenser vid utgången av budgetåret var 2 209 000 och licensintäkterna under budgetåret uppgick till 217 milj. kr.

Enligt föreliggande prognos beräknas antalet TV-avgifter vid slutet av budgetåren 1967/68 och 1968/69 komma att uppgå till 2 270 000 resp. 2 321 000. Avgiftsintäkterna för de båda budgetåren uppskattas till 223 resp. 229 milj. kr.

S k o l p r o g r a m v e r k s a m h e t e n

I fråga om skolprogramverksamheten, som — i likhet med programverksamheten för utlandet — i enlighet med beslut av 1964 års riksdag fr. o. m. budgetåret 1964/65 finansieras med särskilda på driftbudgeten anvisade medel, anför *Sveriges Radio* bl. a.

Sändningstiden för den egentliga skolradion beräknas under innevarande budgetår komma att uppgå till 278 timmar och sändningstiden för kurser i främmande språk till 142 timmar. För budgetåret 1968/69 planeras endast en omstrukturering såtillvida att sändningstiden för sistnämnda kurser minskas med 28 timmar till 114 timmar närmast genom nedläggning av en språkkurs för mellanstadiet, medan

sändningstiden för den egentliga skolradion i motsvarande mån ökas med 28 timmar till 306 timmar. Denna ökning avses närmast komma det gymnasiala stadiet till godo. För den regionala skolradion förutses en ökning av sändningstiden om 30 timmar till ca 58 timmar.

Sändningstiden för skoltelevisionen beräknas under innevarande budgetår uppgå till 264 timmar. För budgetåret 1968/69 planeras en ökning med 21 timmar.

Sveriges Radios kostnader för skolprogrammen beräknas budgetåret 1968/69 komma att uppgå till 17,78 milj. kr., vilket innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 2,22 milj. kr. Därvid har även inräknats 0,42 milj. kr. för slutförande av det musikundervisningsprojekt — radiokonservatoriet — till vilket medel anvisats redan innevarande budgetår. Till Sveriges Radios programkostnader kommer televerkets kostnader för distributionen, vilka beräknas till 1 milj. kr. för skolradion och 4 milj. kr. för skoltelevisionen eller tillhoppa 5 milj. kr. Sammanlagt blir således medelsbehovet för skolprogramverksamheten ($17,78 + 5,0 =$) 22,78 milj. kr.

Programverksamheten för utlandet

Sveriges Radio, som för budgetåret 1968/69 förutser en oförändrad sändningstid i fråga om den till utlandet riktade programverksamheten, dvs. ca 8 300 timmar — begär medel för en viss förstärkning av programresurserna. En sådan förstärkning bedöms bl. a. motiverad med hänsyn till de sändningar på ryska språket, som man avser att inleda under hösten 1967. Vidare behövs ett ökat medelsutrymme för den s. k. transcription service.

Sveriges Radios kostnader för utlandsprogrammen under budgetåret 1968/69 beräknas till 6,9 milj. kr., vilket innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 0,9 milj. kr. Till angivna produktionskostnader kommer televerkets distributionskostnader om 1,63 milj. kr. Totalkostnaden blir således ($6,9 + 1,63 =$) 8,53 milj. kr.

För att täcka kostnaderna för skolprogrammen och den till utlandet riktade programverksamheten behövs enligt det föregående ($22,78 + 8,53 =$) 31,31 milj. kr. Med av televerket begärt belopp för avgiftsbefrielse för blinda bör under driftbudgetanslaget Ersättning för viss rundradioverksamhet anvisas 31,38 milj. kr.

Departementschefen

Enligt gällande principer för ljudradio- och televisionsrörelsernas finansiering skall av de i rundradioverksamheten inflytande avgiftsmedlen bestridas såväl de löpande kostnaderna för produktion och distribution av programmen som utgifter för omedelbar avskrivning av investeringar i distributionsanläggningar samt radio- och televisionshus. Överskott, som kan uppstå vissa år, reserveras för resp. verksamhets behov under andra år, då de löpande inkomsterna inte förslår till att täcka utgifterna. Undantagna från avgiftsfinansiering är dock skolprogramverk-

samheten samt programverksamheten för utlandet, för vilka kostnaderna fr. o. m. budgetåret 1964/65 bestrids med skattemedel anvisade under särskilt driftbudgetanslag på riksstaten.

För investeringar i rundradioanläggningar inom televerket (sändarstationer och programförbindelser) har för budgetåret 1967/68 beräknats en medelsförbrukning av 30,8 milj. kr. För budgetåret 1968/69 har televerket föreslagit en medelsförbrukning av 46,0 milj. kr., varav jag tillstyrker 44,2 milj. kr. Av följande sammanställning framgår hur inom ramen för detta belopp televerkets investeringar beräknas komma att fördela sig på ljudradio- och televisionsanläggningar. Av sammanställningen framgår även — med fördelning på nämnda båda slag av anläggningar — utfallet för budgetåret 1966/67 och den beräknade medelsförbrukningen innevarande budgetår.

	1966/67	1967/68	1968/69	
	Utfall	Beräknat	Televerket	Departementschefen
Televisionradioanläggningar	27,3	24,0	39,2	39,2
Ljudradioanläggningar	6,8	6,8	6,8	5,0
	34,1	30,8	46,0	44,2

Av det för investeringar i televisionradioanläggningar under budgetåret 1968/69 beräknade beloppet om 39,2 milj. kr. avses 13,2 milj. kr. disponerat för olika kompletterande stationsarbeten i anslutning till distributionsnätet för nuvarande TV-program samt 26,0 milj. kr. för utbyggnaden av ett distributionsnät till det andra TV-program, som enligt statsmakternas år 1966 fattade beslut skall starta kring årsskiftet 1969/70. Som framgår av det föregående är målsättningen i sistnämnda fall att bedriva utbyggnaden i sådan takt att drygt 75 % av landets befolkning täcks vid programstarten. För att kunna ytterligare fullfölja utbyggnaden av detta distributionsnät bör, utöver de redan givna beställningsbemyndigandena för budgetåren 1969/70 och 1970/71 om 50 resp. 59 milj. kr., ett ytterligare beställningsbemyndigande lämnas för budgetåret 1971/72 om 25 milj. kr. — Det för investeringar i ljudradioanläggningar under budgetåret 1968/69 av mig beräknade beloppet om 5 milj. kr. avses för diverse kompletterande anläggningsarbeten framför allt i anslutning till FM-näten.

Utöver den sålunda föreslagna medelsförbrukningen bör investeringsanslaget till rundradioanläggningar inrymma sedvanlig marginal för en av konjunkturmässiga eller andra särskilda skäl påkallad ökning av medelsförbrukningen. Med hänsyn härtill och med beaktande av den beräknade behållningen vid utgången av innevarande budgetår förordar jag, att anslaget för budgetåret 1968/69 tas upp med ett belopp av 45,5 milj. kr.

Vad i övrigt angår medelsbehovet inom rundradioverksamheten bör såvitt avser *televisionen* — utöver angivna 39,2 milj. kr. för distributionsanläggningar — beräknas ett belopp av 10,9 milj. kr. för investeringar i televisionshus. Beloppet be-

hövs för vissa avslutande arbeten på televisionshuset i Stockholm och för byggnadsarbeten på radio- och televisionshuset i Göteborg, vars uppförande nyligen beslutats. Jag återkommer härtill i det följande vid anmälan av byggnadsstyrelsens anslagsyrkanden under statens allmänna fastighetsfond.

För den allmänna programverksamheten på televisionens område inom Sveriges Radio beräknar jag ett medelsutrymme om 182,1 milj. kr., vilket innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 27,7 milj. kr. I sammanhanget har 20,9 milj. kr. beräknats för de förberedelser, som föranleds av den av 1966 års riksdag beslutade starten av ett andra televisionsprogram kring årsskiftet 1969/70 och som bl. a. innefattar förtidsanställning och utbildning av programpersonal. För diverse inredningsarbeten uppskattar jag medelsbehovet till 7 milj. kr. och för anskaffning av inventarier till 22,8 milj. kr., varav 12 milj. kr. avser ny- och ersättningsanskaffningar i den löpande programverksamheten och 10,8 milj. kr. inventarier till det nya TV-huset i Stockholm och till en ytterligare nyhetsstudio i radiohuset. Vid bestämningen av medelsramen för Sveriges Radios programproduktion har tillägg gjorts för löne- och prisstegringar. — Televerkets driftkostnader i anslutning till televisionen uppskattar jag till 35 milj. kr.

De av mig beräknade totala utgifterna för televisionens allmänna programverksamhet under budgetåret 1968/69 uppgår följaktligen till $(39,2 + 10,9 + 182,1 + 35,0 =)$ 267,2 milj. kr. Då avgiftsintäkterna inom televisionsrörelsen för nästa budgetår — inklusive ränteinkomsterna på av televerket såsom rörelsemedel disponerade avgiftsmedel — kan uppskattas till 251,0 milj. kr., skulle rörelsen således uppvisa ett underskott av 16,2 milj. kr. Den ackumulerade behållningen av avgiftsmedel i televisionsrörelsen skulle därmed minska i motsvarande mån och vid utgången av budgetåret 1968/69 uppgå till ca 279 milj. kr.

I fråga om *ljudradion* har enligt det föregående beräknats 5 milj. kr. för investeringar i distributionsanläggningar. Härutöver bör för investeringar i radiohus beräknas 2,4 milj. kr., vilket belopp avses disponerat för byggnadsarbeten på det nya radio- och televisionshuset i Göteborg. Jag återkommer härtill i det följande vid anmälan av byggnadsstyrelsens anslagsyrkanden under statens allmänna fastighetsfond.

Till täckande av Sveriges Radios drift- och programkostnader för *ljudradions* allmänna programverksamhet beräknar jag för nästa budgetår 92,5 milj. kr., vilket jämfört med nu aktuella beräkningar för innevarande budgetår innebär en ökning med 5,0 milj. kr. Medelsramen innefattar tillägg för löne- och prisstegringar. — Televerkets driftkostnader i anslutning till *ljudradion* uppskattar jag till 32,5 milj. kr.

De totala utgifterna för *ljudradions* allmänna programverksamhet skulle enligt mina ovan redovisade beräkningar komma att för nästa budgetår uppgå till $(5,0 + 2,4 + 92,5 + 32,5 =)$ 132,4 milj. kr. Inkomsterna av avgifterna i *ljudradiorörelsen* — inklusive ränteinkomsterna på av televerket såsom rörelsemedel disponerade avgiftsmedel — beräknar jag till 100,2 milj. kr. *Ljudradiorörelsen* skulle således uppvisa ett underskott av 32,2 milj. kr. Eftersom för *ljudradions* del någon behåll-

ning av överskottsmedel från tidigare år inte längre står till förfogande vid utgången av innevarande budgetår, får det beräknade underskottet för budgetåret 1968/69 — i enlighet med vad som angetts i 1966 års rundradioproposition — i sin helhet täckas genom ianspråktagande av från tidigare år behållna avgiftsmedel i televisionsrörelsen. Behållningen av sådana medel skulle därmed vid utgången av sistnämnda budgetår nedgå till ca 247 milj. kr.

Skolprogramverksamheten och *programverksamheten för utlandet* finansieras såsom nämnts med allmänna skattemedel anvisade över riksstaten under särskilt driftbudgetanslag. För skolprogramverksamheten beräknar jag en ökning med 1 820 000 kr., varigenom medelstillelningen till denna verksamhet kommer att uppgå till 21 630 000 kr. Ökningen avses möjliggöra den av Sveriges Radio föreslagna omstruktureringen av sändningstiden i skolradion ävensom anordnandet av en fortbildningskurs i radio och TV för lärare i matematik, för vilken kurs kostnaderna dock avses fördelade på två budgetår. Inom ramen för skolprogramverksamheten ryms även medel för slutförande av det musikundervisningsprojekt — radio-konservatoriet — till vilket medel anvisats redan innevarande budgetår. För utlandsverksamheten beräknar jag en ökning med 790 000 kr. till 7 760 000 kr. Med hänsyn tagen även till kostnaden för avgiftsbefrielse för blinda skulle den erforderliga medelsanvisningen under ifrågavarande anslag — inklusive tillägg för löne- och prisstegringar — uppgå till (21 630 000 + 7 760 000 + 70 000 =) 29 460 000 kr. Jag har gjort hemställen härom i det föregående under anslaget Ersättning för viss rundradioverksamhet på driftbudgeten.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

- a) medge att televerket lämnas det beställningsbemyndigande jag föreslagit i det föregående,
- b) till *Rundradioanläggningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 45 500 000 kr.

II. Statens allmänna fastighetsfond

II: I. Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål

För nästa budgetår föreligger framställning från byggnadsstyrelsen om investeringsanslag till byggnadsarbeten för kulturändamål inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde. Beredningen av denna fråga är ännu inte avslutad. I rikstatsförslaget bör tas upp ett preliminärt belopp av 3,1 milj. kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till *Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål* för budgetåret 1968/69 beräkna ett investeringsanslag av 3 100 000 kr.

II: 2. Radio- och televisionshus

	Ing. behållning	Anslag	Utgift
1967/68	6 543 000	10 455 000 ¹	16 998 000 ²
1968/69 Byggnadsstyrelsen	—	16 290 000	16 290 000 ²
Departementschefen	—	13 290 000	13 290 000 ²

¹ varav 5 500 000 på tilläggsstat

² preliminärt belopp

Byggnadsstyrelsen

Styrelsen har i skrivelse den 22 augusti 1967 hemställt om anslag för budgetåret 1968/69 för fortsatta arbeten på radio- och televisionshus i Stockholm. Styrelsen har vidare begärt medel dels på tilläggsstat till rikstatsstaten för budgetåret 1967/68 för påbörjande av arbeten på ett radio- och televisionshus i Göteborg, dels för budgetåret 1968/69 för fortsatta arbeten på detta projekt.

Byggnadsarbetena avseende radiohuset i Stockholm är i huvudsak slutförda. Den totala kostnadsramen för projektet, som angetts till 74,45 milj. kr. i prisläget den 1 april 1966, har numera uppräknats till 74,74 milj. kr. i prisläget den 1 april 1967. Vid utgången av innevarande budgetår beräknas ca 74,70 milj. kr. ha förbrukats. För budgetåret 1968/69 behövs enligt byggnadsstyrelsen 0,04 milj. kr. för vissa avslutande kompletteringsarbeten.

I fråga om televisionshuset i Stockholm har byggnadsarbetena avseende etapp I — ävensom de extra grundläggningsarbetena avseende etapp I och II av televisionshuset — i huvudsak slutförts under hösten 1967. Kostnadsramarna för de egentliga byggnadsarbetena, för de extra grundläggningsarbetena samt för vissa yttre arbeten m. m., vilka angetts till 52,3, 5,7 resp. 5,0 milj. kr. i prisläget den 1 april 1966, har numera omräknats till 52,9, 5,6 resp. 5,1 milj. kr. i prisläget den 1 april 1967. Härtill kommer vissa mindre, slutredovisade arbeten om 0,7 milj. kr. samt vissa projekteringskostnader om 1,2 milj. kr. Totalkostnaden i sistnämnda prisläge blir sålunda (52,9 + 5,6 + 5,1 + 0,7 + 1,2 =) 65,5 milj. kr., varav 61,7 milj. kr. torde ha förbrukats vid utgången av innevarande budgetår.

För budgetåret 1968/69 beräknar byggnadsstyrelsen en medelsförbrukning av 3,25 milj. kr.

Byggnadsstyrelsen erinrar om att styrelsen — i anslutning till ett av Kungl. Maj:ten 12 mars 1965 lämnat projekteringsuppdrag — redan med skrivelse den 22 augusti 1966 redovisat kostnadsberäknade huvudhandlingar avseende ett radio- och televisionshus i Göteborg. Byggnadsstyrelsen hemställer nu om medel för påbörjande av byggnadsarbetena. Totalkostnaden för projektet anges i prisläget den 1 april 1967 till 29,3 milj. kr., varav 9 milj. kr. föreslås anvisade på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1967/68 och 13 milj. kr. för budgetåret 1968/69.

För byggnadsarbetena avseende radio- och televisionshusen i Stockholm och Göteborg under budgetåret 1968/69 uppgår den beräknade medelsförbrukningen således till sammanlagt (0,04+3,25+13,0=) 16,29 milj. kr.

Departementschefen

Mot byggnadsstyrelsens beräkning av medelsbehovet under budgetåret 1968/69 för radio- och televisionshusen i Stockholm har jag inte något att erinra. I fråga om radio- och televisionshuset i Göteborg har på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1967/68 (prop. 1967: 155, SU 203, rskr 395) ett belopp av 5,5 milj. kr. anvisats för byggnadsprojektets igångsättande. För budgetåret 1968/69 bedömer jag medelsbehovet för de fortsatta byggnadsarbetena till 10 milj. kr.

Med hänvisning till det anförda beräknar jag det sammanlagda medelsbehovet för radio- och televisionshus under budgetåret 1968/69 i enlighet med följande investeringsplan och anslagsberäkning.

Investeringsplan (1 000-tal kr.)

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart mån/år	Färdigställande mån/år
	1.4.66	1.4.67	Faktisk t. o. m. 1966/67	Beräknad för			
				1967/68	1968/69		
I Radiohus i Stockholm	74 455	74 738	73 819	883	40		successivt under 68
II Televisionshus i Stockholm							
Slutredovisade arbetsprojekt	706	706	706				
Ettapp I	52 300	52 880	42 056	9 750	1 000	7.63	9.67
Yttre arbeten m. m.	5 018	5 095	1 842	555	2 228	8.64	successivt
Extra grundläggning för ettapp I och II. .	5 700	5 575	5 244	310	22	2.63	successivt
Vissa projekteringsarbeten			1 231				
Summa II	63 724	64 256	51 079	10 615	3 250		
III Radio- och televisionshus i Göteborg	28 500	29 355	98	5 500	10 000	1.68	9.70
Summa I-III	166 679	168 349	124 996	16 998	13 290		

Anslagsberäkning
(1 000-tal kr.)

<i>Medelstillgång</i>		<i>Beräknad medelsförbrukning</i>	
Medelsreservation 30.6.67	6 543	1967/68	16 998
Anslag för 1967/68		1968/69	13 290
riksstat	4 955		
tilläggsstat I	5 500		
Anslag för 1968/69 (förslag)	13 290		
	30 288		30 288

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Radio- och televisionshus* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 13 290 000 kr.

II: 3. Byggnadsarbeten vid specialskolan m. m.

1966/67 Utgift	547 745	Reservation	1 445 656
1967/68 Anslag	2 900 000		
1968/69 Förslag	1 125 000		

Från förevarande investeringsanslag bestrids kostnader för byggnadsarbeten vid specialskolan. Arbetena för flertalet av de objekt som är uppförda i investeringsplanen är i huvudsak slutförda.

Redogörelse för den gemensamma riksinstitutionen för normalbegåvade barn med grava talskador samt för hörselskadade barn med beteendestörningar och vissa andra komplikationer lämnades i prop. 1966: 104 (s. 63) och 1967: 1 (bil. 10 s. 402). Därvid behandlades även frågan om markförvärv i Sigtuna för institutionen. Byggnadsarbetena beräknades enligt redogörelsen i sistnämnda proposition kunna påbörjas i maj 1967.

Byggnadsstyrelsen har nu redovisat att exploateringen för bostadsändamål inom det område där institutionen skall ligga har försenats. Byggnadsarbetena har därför ännu inte kunnat påbörjas. Styrelsen räknar dock med att arbetena skall kunna komma igång i januari 1968 och vara avslutade i april 1969.

Departementschefen

Jag har i det föregående vid min anmälan av specialskolans avlöningsanslag (D 13) bl. a. framhållit angelägenheten av att specialskolans nya enhet i Sigtuna snarast träder i funktion. Med utgångspunkt i att byggnadsarbetena för denna skolenhet skall påbörjas i januari 1968 bör medel anvisas enligt följande investeringsplan och anslagsberäkning.

Investeringsplan

(1 000-tal kr.)

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart mån/år	Färdigställande mån/år
	1.4.66	1.4.67	Faktisk t. o. m. 66/67	Beräknad för			
				67/68	68/69		
Ny- och ombyggnad för Vänerskolan, etapp I—IV ..	3 440	3 410	3 407	3		11.58	9.63
Byggnadsarbeten vid Tomtebodaskolan:							
Simhalls- och gymnastiksalsbyggnad	1 695	1 695	1 688	7		4.62	3.65
Nybyggnad för Ekeskolan..	7 660	7 685	7 515	170		10.63	8.65
Byggnadsarbeten för förskolan i Boden för döva barn	360	360	354	6		10.63	7.64
Om- och tillbyggnad för Åsbackaskolan	565	565	502	63		2.65	10.65
Nybyggnad för riksinstitution i Sigtuna	5 620	5 785	433	1 800	2 600	1.68	4.69
Markförvärv för riksinstitution i Sigtuna	822	822		822			
Summa	20 162	20 322	13 899	2 871	2 600		

Anslagsberäkning
(1 000-tal kr.)

Medelstillgång

Medelsreservation 30.6 67	1 446
Anslag för 1967/68	2 900
Anslag för 1968/69 (förslag)	1 125

Beräknad medelsförbrukning

1967/68	2 871
1968/69	2 600

5 471

5 471

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid specialskolan m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 1 125 000 kr.

II: 4. Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor

I riksstaten för innevarande budgetår finns uppfört ett investeringsanslag av 95 milj. kr. till byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor.

För nästa budgetår föreligger framställningar från byggnadsstyrelsen och tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté om investeringsanslag till byggnadsarbeten vid universiteten och berörda högskolor om sammanlagt 162,4 milj. kr. Beredningen av denna fråga är ännu inte avslutad. I riksstatsförslaget bör tas upp ett preliminärt belopp av 130 milj. kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till *Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor* för budgetåret 1968/69 beräkna ett investeringsanslag av 130 000 000 kr.

IV. Statens utlåningsfonder

IV: 1 Allmänna studielånefonden

Ur förevarande fond utgår studielån beviljade enligt studiehjälpsreglementet den 4 juni 1964 (nr 402, ändrat senast 1967: 302). För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 69,5 milj. kr.

Centrala studiehjälpsnämnden

Nämnden föreslår att anslaget för nästa budgetår höjs med 20,5 milj. kr.

Under budgetåret 1966/67 har nämnden bifallit 24 190 ansökningar om studielån till ett sammanlagt belopp av 77,3 milj. kr.

För budgetåret 1968/69 beräknas antalet bifallna låneansökningar komma att uppgå till ca 31 200. Det genomsnittliga lånebeloppet kan beräknas till 3 300 kr. Det på grund härav beräknade medelsbehovet uppgår till 103 milj. kr., vartill kommer ett ytterligare lånebehov om 6 milj. kr. till studerande med försörjningsplikt. Utlåningen kan för budgetåret 1968/69 uppskattas till 109 milj. kr. Härav täcks ca 19 milj. kr av amorteringar under budgetåret. Det erforderliga investeringsanslaget uppgår därför till 90 milj. kr.

Föredraganden

Jag räknar med att behov kommer att föreligga av ytterligare anslag till allmänna studielånefonden för innevarande budgetår. I avvaktan på säkrare bedömningsunderlag uppskattar jag nu detta behov till 4,5 milj. kr. Jag avser att ta upp denna fråga till behandling i samband med kommande förslag till ytterligare utgifter på tilläggsstat II för budgetåret 1967/68.

Med ledning av centrala studiehjälpsnämndens beräkning av lånegivningens omfattning och amorteringarnas storlek under innevarande och nästa budgetår kan det för budgetåret 1968/69 erforderliga anslaget beräknas enligt följande sammanställning.

		<i>Anslagsberäkning</i> (1 000-tal kr.)	
<i>Medelstillgång</i>		<i>Beräknad medelförbrukning</i>	
Medelsreservation 30.6. 67	5 500	1967/68	97 000
Anslag för 1967/68		1968/69	109 000
riksstat	69 500		
tilläggsstat II (beräkning)	4 500		
Amortering under			
1967/68	17 500		
1968/69	19 000		
Anslag för 1968/69 (förslag)	90 000		
	206 000		206 000

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Allmänna studielånefonden* för budgetåret 1968/69 an-
visa ett investeringsanslag av 90 000 000 kr.

IV: 2. Studiemedelsfonden

Ur förevarande fond, som tillkom i samband med den studiesociala reformen år 1964, utgår den återbetalningspliktiga delen av studiemedel beviljade enligt studiemedelsförordningen den 4 juni 1964 (nr 401, ändrad 1967: 884). Till kapitalinves-
tering för fonden har riksdagen beviljat anslag för varje budgetår sedan fondens
tillkomst. För innevarande budgetår är anslagen uppfört med 405 milj. kr.

Återbetalningspliktiga studiemedel återbetalas genom årliga avgifter enligt be-
stämmelser i studiemedelsförordningen och förordningen den 15 december 1967
(nr 882) om studiemedelsavgifter.

Centrala studiehjälpsnämnden

Nämnden föreslår att anslaget för nästa budgetår uppförs med ett belopp av 510
milj. kr., vilket innebär en ökning med 105 milj. kr. i förhållande till anslaget för
innevarande budgetår.

1. Under höstterminen 1966 utbetalades studiemedel till 76 396 studerande och
under vårterminen 1967 till 76 099 studerande. Utbetalningarna ur studiemedels-
fonden uppgick höstterminen 1966 till ca 197 milj. kr., ett genomsnittsbelopp per
studiemedelstagare av 2 550 kr., samt vårterminen 1967 till ca 202 milj. kr., ett
genomsnittsbelopp av 2 625 kr.

För budgetåret 1968/69 har nämnden utgått från ett studerandeantal av 114 000
vid läroanstalter där studiemedel utgår. Av dessa beräknas 80 % komma att be-
viljas studiemedel. Till detta antal av 91 200 studiemedelstagare i Sverige kommer
ett beräknat antal av 1 000 studerande i utlandet berättigade till studiemedel. Det
genomsnittliga årsbeloppet ifråga om återbetalningspliktiga medel antas till 5 600
kr., vilket utgör 90 % av maximibeloppet beräknat på ett basbelopp av 5 700 kr.
Under budgetåret 1968/69 beräknas ca 10 milj. kr. inflyta i form av studiemedels-
avgifter. På grundval av nämnda faktorer beräknar nämnden medelsbehovet till
506,4 milj. kr., en ökning med 101,4 milj. i förhållande till innevarande budgetår.

2. Enligt studiemedelsförordningen har studerande med barn under 16 år rätt
att uppbära barntillägg till studiemedlen med 12,5 % av basbeloppet per termin
och barn. Nämnden föreslår en ökning av tillägget till 17,5 % av basbeloppet per
termin och barn. Kostnaderna härför uppskattas till 3,6 milj. kr.

Föredraganden

Jag räknar med ett studerandeantal som överstiger det av nämnden beräknade.
Med utgångspunkt i oförändrade regler för tilldelning av studiemedel förordrar
jag att investeringsanslaget höjs med 115 milj. kr.

Jag kommer senare denna dag vid anmälan av ärenden angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 att redogöra för behovet av ytterligare anslag till studiemedelsfonden för nämnda budgetår.

För budgetåret 1968/69 bör medel anvisas enligt följande sammanställning.

<i>Anslagsberäkning</i>		(1 000-tal kr.)	
<i>Medelstillgång</i>		<i>Beräknad medelsförbrukning</i>	
Medelsreservation 30.6.67	8 000	1967/68	510 000
Anslag för 1967/68		1968/69	543 000
riksstat	405 000		
tilläggsstat II (förslag)	95 000		
<i>Avgifter under</i>			
1967/68	2 000		
1968/69	10 000		
Anslag för 1968/69 (förslag) ...	533 000		
	1 053 000		1 053 000

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Studiemedelsfonden* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 533 000 000 kr.

IV: 3. Lånefonden för inventarier i studentbostäder

1966/67 Utgift	2 554 993	Reservation	5 794 221
1967/68 Anslag	4 500 000		
1968/69 Förslag	1 500 000		

Enligt kungörelsen den 5 juni 1959 (nr 371) om lån från lånefonden för inventarier i studentbostäder (ändrad senast 1966: 131) kan lån för anskaffning eller förnyelse av inventarier i studentbostäder beviljas intill ett belopp av 1 400 kr. per rum.

Bostadsstyrelsen

För budgetåret 1968/69 bör föras upp ett investeringsanslag av 6 milj. kr. Under budgetåret 1966/67 beviljades 12 ansökningar om lån avseende inventarier till 3 155 rum. Styrelsen räknar med att lån kommer att medges för 5 000 rum under budgetåret 1967/68 och för 6 750 rum under budgetåret 1968/69.

Föredraganden

Lån för inventarier i studentbostäder söks och utbetalas ofta långt efter det att bostäderna färdigställts. Utbetalningarna har av bl. a. detta skäl under de senaste budgetåren varit betydligt mindre än vad som förutsatts vid anslagsberäkningen. Med hänsyn till de reservationer som därmed har uppstått — inte minst under när-

mast föregående budgetår — bör medelsanvisningen för nästa budgetår kunna begränsas till 1,5 milj. kr. Då bostadsstyrelsen räknar med att sammanlagt över 2 milj. kr. i amorteringar m. m. kommer att tillgodoföras anslaget under innevarande och nästa budgetår kan därmed närmare 14 milj. kr. utbetalas under dessa budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lånefonden för inventarier i studentbostäder* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 1 500 000 kr.

IV: 4. Lånefonden för studentkårlokaler

I riksstaten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett investeringsanslag av 3 milj. kr. Vidare får lån från förevarande fond budgetåret 1967/68 beviljas intill ett sammanlagt belopp av 10 milj. kr. För nästa budgetår föreligger framställning från *statens nämnd för samlingslokaler* — som är beredande organ i vad avser lån från fonden — innebärande en höjning av anslaget till 10 milj. kr. och av låneramen till 15 milj. kr. Beredningen av denna fråga är ännu inte avslutad. I riksstatsförslaget bör tas upp ett preliminärt belopp av 2 milj. kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till *Lånefonden för studentkårlokaler* för budgetåret 1968/69 beräkna ett investeringsanslag av 2 000 000 kr.

Vad föredragandena sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

REGISTER

1968/69

ÖVERSIKT

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

A. Utbildningsdepartementet m. m.

Std.	Litt.		Kronor
		Utbildningsdepartementet:	
14.	A 1	Avlöningar	6 210 000
15.	A 2	Omkostnader	641 000
15.	A 3	Kommittéer m. m.	9 000 000
15.	A 4	Extra utgifter	450 000
		Säger för utbildningsdepartementet	16 301 000

B. Allmänna kultur- och bildningsändamål

a) Konst, litteratur, musik m. m.

20.	B 1	Konstnärstipendier	3 174 000
21.	B 2	Konstnärbelöningar	760 000
22.	B 3	Statens konstråd	103 000
23.	B 4	Förvärv av konst för statens byggnader	2 000 000
24.	B 5	Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.	2 905 000
		Statens biografbyrå:	
27.	B 6	Avlöningar	330 000
28.	B 7	Omkostnader	20 000
28.	B 8	Bidrag till Barnfilmkommittén	45 000
29.	B 9	Teater- och orkesterrådet	303 000
30.	B 10	Bidrag till de kungl. teatrarna	33 839 000
36.	B 11	Bidrag till turnéteaterverksamhet	17 514 000
40.	B 12	Bidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar	20 150 000
44.	B 13	Rikskonserter m. m.	*6 000 000
45.	B 14	Bidrag till särskilda kulturella ändamål	15 220 000

b) Arkiv, bibliotek, museer m. m.

		Riksarkivet:	
50.	B 15	Avlöningar	2 963 000
51.	B 16	Omkostnader	390 000
52.	B 17	Inköp av arkivalier och böcker m. m.	62 000
		Landsarkiven:	
53.	B 18	Avlöningar	2 317 000
53.	B 19	Omkostnader	379 000

* Beräknat belopp

Sid.	Litt.	Kronor
Ortnamnskommissionen:		
54.	B 20	Avlöningar 400 000
55.	B 21	Omkostnader 53 000
55.	B 22	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material 70 000
Landsmålsarkiven:		
56.	B 23	Avlöningar 734 000
57.	B 24	Omkostnader 54 000
57.	B 25	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material 124 000
Kungl. biblioteket:		
58.	B 26	Avlöningar 4 476 000
61.	B 27	Omkostnader 1 185 000
62.	B 28	Bokinköp och bokbindning 1 190 000
63.	B 29	Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek 258 000
64.	B 30	Bokinköp och bokbindning vid statens psykologisk-pedagogiska bibliotek 90 000
Stifts- och landsbiblioteken:		
64.	B 31	Avlöningar 717 000
66.	B 32	Omkostnader 36 000
66.	B 33	Bokinköp och bokbindning m. m. 163 000
Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum:		
67.	B 34	Avlöningar 4 803 000
69.	B 35	Omkostnader 828 000
70.	B 36	Underhåll och ökande av museets samlingar m. m. 167 000
71.	B 37	Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken 555 000
72.	B 38	Fornminnesinventering 255 000
72.	B 39	Uppdragsverksamhet 1 260 000
73.	B 40	Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen 1 886 000
Nationalmuseet:		
74.	B 41	Avlöningar 3 211 000
76.	B 42	Omkostnader 686 000
77.	B 43	Underhåll och ökande av samlingarna m. m. 650 000
79.	B 44	Pedagogisk verksamhet m. m. 395 000
Livrustkammaren:		
79.	B 45	Avlöningar 567 000
80.	B 46	Omkostnader 63 000
Naturhistoriska riksmuseet:		
81.	B 47	Avlöningar 2 886 000
82.	B 48	Omkostnader 394 000
82.	B 49	Materiel m. m. 485 000
Statens sjöhistoriska museum:		
83.	B 50	Avlöningar 1 728 000
84.	B 51	Omkostnader 268 000
85.	B 52	Underhåll och ökande av samlingarna m. m. 10 000
Etnografiska museet:		
86.	B 53	Avlöningar 574 000
87.	B 54	Omkostnader 181 000
88.	B 55	Medelhavsmuseet 278 000
89.	B 56	Skoklosters slott 417 000
91.	B 57	Bidrag till Nordiska museet 4 515 000
93.	B 58	Bidrag till Tekniska museet 706 000
95.	B 59	Bidrag till vissa museer och arkiv 909 000

Sid.	Litt.		Kronor
		Svenskt biografiskt lexikon:	
99.	B 60	Avlöningar	378 000
100.	B 61	Omkostnader	49 000
101.	B 62	Bidrag till Nämnden för svensk språkvård	55 000
101.	B 63	Inköp av vissa kulturföremål	100 000

c) Frivilligt folkbildningsarbete, ungdomsverksamhet m. m.

102.	B 64	Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet	4 816 000
104.	B 65	Utbildning av ungdomsledare	2 500 000
105.	B 66	Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet	12 400 000
106.	B 67	Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor	600 000
107.	B 68	Bidrag till verksamheten vid hemgårdar	300 000
107.	B 69	Bidrag till folkbibliotek	6 040 000
110.	B 70	Bidrag till föreläsningverksamhet m. m.	2 290 000
111.	B 71	Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder	490 000
112.	B 72	Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning	1 320 000
113.	B 73	Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.	2 247 000
114.	B 74	Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet	1 975 000

d) Högre konstnärlig utbildning

		Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:	
118.	B 75	Avlöningar	1 641 000
121.	B 76	Omkostnader	356 000
121.	B 77	Undervisningsmateriel m. m.	363 000
		Musikaliska akademien med musikhögskolan:	
122.	B 78	Avlöningar	4 815 000
124.	B 79	Omkostnader	309 000
125.	B 80	Inköp och bindning av böcker och musikalier samt underhåll och vård av instrument m. m.	223 000
125.	B 81	Bidrag till vissa musikkonservatorier	1 798 000
		Statens scenskolor:	
127.	B 82	Avlöningar	3 138 000
130.	B 83	Omkostnader	696 000
		Konstfackskolan:	
131.	B 84	Avlöningar	3 982 000
133.	B 85	Omkostnader	678 000
133.	B 86	Undervisningsmateriel m. m.	337 000

e) Radio- och TV-verksamhet

135.	B 87	Viss beredskapsutrustning	550 000
135.	B 88	Ersättning för viss rundradioverksamhet	29 460 000
		Säger för allmänna kultur- och bildningsändamål	230 607 000

C. Kyrkliga ändamål

		Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.	
136.	C 1	Avlöningar	1 993 000
138.	C 2	Omkostnader	278 000
139.	C 3	Reparationsarbeten på domkapitelsbyggnader	14 000
140.	C 4	Ersättningar till kyrkor m. m.	128 000
140.	C 5	Vissa ersättningar till kyrkofonden	5 051 000
141.	C 6	Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.	146 000

Sid.	Litt.		Kronor
142.	C 7	Stipendier till blivande präster för utbildning i finska och lapska språken	6 000
142.	C 8	Bidrag till restaurering av äldre domkyrkor	765 000
145.	C 9	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, för- enade med friköp av lägenheter å kyrklig jord	1 000
145.	C 10	Bidrag till svenska ekumeniska nämnden	50 000
146.	C 11	Bidrag till de svenska utlandsförsamlingarna	90 000
147.	C 12	Bidrag till reparationsarbeten på de svenska utlandsförsamlingarnas kyrkobyggnader	200 000
Säger för kyrkliga ändamål			8 722 000

D. Skolväsendet

a) Centrala och regionala myndigheter m. m.

Skolöverstyrelsen:			
148.	D 1	Avlöningar	24 570 000
150.	D 2	Omkostnader	4 768 000
Länsskolnämnderna:			
151.	D 3	Avlöningar	12 785 000
152.	D 4	Omkostnader	2 610 000
153.	D 5	Läroboksnämnden	390 000
153.	D 6	Bidrag till vissa elevorganisationer	180 000
154.	D 7	Bidrag till Målsmännens riksförbund	75 000

b) Pedagogiskt utvecklingsarbete

155.	D 8	Pedagogiskt utvecklingsarbete inom skolväsendet	9 610 000
159.	D 9	Information om skolreformerna	380 000

c) Det obligatoriska skolväsendet m. m.

160.	D 10	Bidrag till driften av grundskolor m. m.	2 100 000 000
Nomadskolor:			
168.	D 11	Avlöningar	2 185 000
169.	D 12	Omkostnader	920 000
Specialskolan m. m.:			
171.	D 13	Avlöningar	17 680 000
175.	D 14	Omkostnader	4 448 000
176.	D 15	Engångsanskaffning av utrustning m. m.	1 255 000
177.	D 16	Bidrag till förskolor och skolhem för döva barn	1 000 000
178.	D 17	Resor för specialskolelever jämte ledsagare	670 000

d) Gymnasiala skolor m. m.

180.	D 18	Bidrag till driften av kommunala gymnasiala skolor	805 000 000
Statliga realskolor:			
194.	D 19	Avlöningar	44 000 000
195.	D 20	Omkostnader	1 790 000
195.	D 21	Bidrag till driften av högre kommunala skolor	18 000 000
Privatskolor:			
196.	D 22	Bidrag till vissa privatskolor	20 050 000
198.	D 23	Bidrag till vissa internatskolor m. m.	2 460 000
199.	D 24	Intagningsnämnder vid realskolor m. m.	10 000
200.	D 25	Kostnader för vissa examina	300 000

Sid.	Litt.		Kronor
		Sjöbefälsskolorna:	
200.	D 26	Avlöningar	5 815 000
202.	D 27	Omkostnader	534 000
202.	D 28	Utrustning m. m.	365 000
203.	D 29	Bidrag till Bergsskolan i Filipstad	670 000
204.	D 30	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande	226 000
205.	D 31	Bidrag till driften av enskilda yrkesskolor m. m.	25 100 000
207.	D 32	Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.	4 073 000
207.	D 33	Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov	45 000
208.	D 34	Resestipendier för yrkesutbildning	150 000
208.	D 35	Vissa kurser för ingenjörer m. m.	450 000
		Statens sjuksköterskeskolor:	
209.	D 36	Avlöningar	1 975 000
211.	D 37	Omkostnader	440 000
211.	D 38	Vissa kostnader för vidareutbildning av sjuksköterskor m. m.	*12 065 000

e) Investeringsbidrag

213.	D 39	Bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m. m.	267 000 000
223.	D 40	Utvecklingsarbete på skolbyggnadsområdet	480 000
224.	D 41	Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten för folkskolväsendet	1 900 000
224.	D 42	Bidrag till bostäder för lärare inom det obligatoriska skolväsendet	250 000
225.	D 43	Bidrag till byggnadsarbeten vid folkhögskolor	6 000 000
Säger för skolväsendet			3 402 674 000

E. Högre utbildning och forskning

a) Centrala myndigheter m. m.

		Universitetskanslersämbetet:	
227.	E 1	Avlöningar	3 212 000
228.	E 2	Omkostnader	712 000
230.	E 3	Utredningar m. m.	1 015 000
		Utrustningsnämnden för universitet och högskolor:	
230.	E 4	Avlöningar	638 000
231.	E 5	Omkostnader	137 000

b) Universiteten m. m.

245.	E 6	Humanistiska fakulteterna: Avlöningar	38 497 000
250.	E 7	Teologiska fakulteterna: Avlöningar	2 947 000
251.	E 8	Juridiska fakulteterna: Avlöningar	6 897 000
254.	E 9	Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar	41 893 000
259.	E 10	Medicinska fakulteterna m. m.: Avlöningar	78 455 000
269.	E 11	Odontologiska fakulteterna m. m.: Avlöningar	24 504 000
273.	E 12	Farmaceutiska fakulteten m. m.: Avlöningar	3 338 000
276.	E 13	Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar ...	73 347 000
283.	E 14	Tekniska fakulteterna m. m.: Avlöningar	95 439 000
290.	E 15	Universitetsbiblioteken m. fl. bibliotek: Avlöningar	15 057 000
295.	E 16	Förvaltningarna m. m. vid universiteten och vissa högskolor: Avlöningar	21 804 000
298.	E 17	Humanistiska fakulteterna: Materiel m. m.	1 980 000
298.	E 18	Teologiska fakulteterna: Materiel m. m.	130 000
298.	E 19	Juridiska fakulteterna: Materiel m. m.	285 000
298.	E 20	Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: Materiel m. m.	2 200 000

* Beräknat belopp

Sid.	Litt.		Kronor
298.	E 21	Medicinska fakulteterna m. m.: Materiel m. m.	10 770 000
298.	E 22	Odontologiska fakulteterna m. m.: Materiel m. m.	1 520 000
298.	E 23	Farmaceutiska fakulteten m. m.: Materiel m. m.	790 000
298.	E 24	Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m. m.: Materiel m. m.	10 675 000
298.	E 25	Tekniska fakulteterna m. m.: Materiel m. m.	12 800 000
Universiteten och vissa högskolor:			
304.	E 26	Bokinköp m. m.	7 875 000
305.	E 27	Omkostnader	28 970 000
307.	E 28	Decentraliserad akademisk utbildning m. m.	2 399 000
308.	E 29	Lärarkliniker vid odontologisk fakultet	600 000
Institutet för arbetsmarknadsfrågor:			
309.	E 30	Avlöningar	252 000
310.	E 31	Omkostnader	56 000
310.	E 32	Bidrag till Handelshögskolan i Stockholm	1 563 000

c) Vissa högskolor m. m.

Socialhögskolorna:			
311.	E 33	Avlöningar	9 069 000
313.	E 34	Omkostnader	993 000
314.	E 35	Fortbildning av socionomer m. m.	90 000
315.	E 36	Bidrag till Svenska diakonsällskapets sociala utbildningsverksamhet	294 000
Journalisthögskolorna:			
315.	E 37	Avlöningar	1 429 000
317.	E 38	Omkostnader	846 000
Nordiska afrikainstitutet:			
318.	E 39	Avlöningar	242 000
319.	E 40	Omkostnader	87 000
320.	E 41	Bokinköp, gästföreläsningar m. m.	124 000
320.	E 42	Vidareutbildning av läkare och tandläkare m. m.	304 000
321.	E 43	Vissa kurser för utländska studerande	712 000

d) Gemensamt för universitet och högskolor

323.	E 44	Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer	300 000
323.	E 45	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden	1 800 000
324.	E 46	Gästföreläsningar	369 000
324.	E 47	Provisoriska åtgärder för forskarutbildning, forskarhandledning m. m.	2 300 000
325.	E 48	Främjande av ograduerade forskares vetenskapliga verksamhet m. m.	4 210 000
326.	E 49	Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier	8 186 000
327.	E 50	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	1 500 000
328.	E 51	Pedagogiskt utvecklingsarbete m. m. vid universitet och högskolor	1 015 000
331.	E 52	Universitetens datamaskincentraler	3 000 000
333.	E 53	Kostnader för datamaskintid	17 800 000
334.	E 54	Extra utgifter vid universitet och högskolor	1 035 000

e) Vissa forskningsändamål

338.	E 55	Medicinsk forskning	27 100 000
339.	E 56	Humanistisk forskning	5 313 000
340.	E 57	Samhällsforskning	4 300 000
341.	E 58	Naturvetenskaplig forskning	28 500 000

Sid.	Litt.		Kronor
343.	E 59	Atomforskning	12 200 000
344.	E 60	Europeiskt samarbete inom kärnforskningen	14 040 000
345.	E 61	Europeiskt samarbete inom rymdforskningen	12 972 000
346.	E 62	Särskilda forskartjänster	3 470 000
Forskningsinstitutet för atomfysik:			
346.	E 63	Avlöningar	1 039 000
347.	E 64	Omkostnader	212 000
348.	E 65	Materiel m. m.	143 000
348.	E 66	Nordiskt institut för samhällsplanering	*263 000
348.	E 67	Bidrag till nordiska institutet för sjö rätt	83 000
349.	E 68	Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik	726 000
349.	E 69	Bidrag till centralinstitutet för nordisk asienforskning	137 000
350.	E 70	Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut	513 000
351.	E 71	Bidrag till Institutet för internationell ekonomi	480 000
351.	E 72	Bidrag till Internationella meteorologiska institutet i Stockholm ..	235 000
352.	E 73	Bidrag till Riksföreningen mot cancer	3 000 000

f) Inredning och utrustning

353.	E 74	Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m.	*54 000 000
		Säger för högre utbildning och forskning	715 188 000

F. Lärarutbildning

a) Klass- och ämneslärarutbildning m. m.

354.	F 1	Lärarhögskolorna m. m.	*126 500 000
Förskoleseminarierna:			
354.	F 2	Avlöningar	8 285 000
356.	F 3	Omkostnader	945 000
356.	F 4	Materiel, böcker m. m.	560 000
357.	F 5	Särskilda lärarutbildningsåtgärder	2 240 000

b) Övnings- och yrkeslärarutbildning

Gymnastik- och idrottshögskolorna:			
358.	F 6	Avlöningar	3 349 000
359.	F 7	Omkostnader	794 000
360.	F 8	Materiel, böcker m. m.	225 000
Seminarierna för huslig utbildning:			
361.	F 9	Avlöningar	10 325 000
362.	F 10	Omkostnader	1 230 000
363.	F 11	Materiel, böcker m. m.	346 000
Slöjdlärarseminariet:			
363.	F 12	Avlöningar	774 000
364.	F 13	Omkostnader	91 000
364.	F 14	Materiel, böcker m. m.	53 000
365.	F 15	Yrkespedagogiska instituten	7 700 000
366.	F 16	Ersättning till deltagare i utbildning av lärare vid yrkesundervisningen	14 610 000

* Beräknat belopp

Sid. Litt.

Kronor

c) Fortbildning m. m.

368. F 17	Lärares fortbildning m. m.	25 865 000
374. F 18	Utbildning av lärare vid folkhögskolor	245 000
374. F 19	Bidrag till Ericastiftelsen	427 000
	Säger för lärarutbildning	204 564 000

G. Vuxenutbildning

376. G 1	Viss utbildning via radio och television m. m.	11 035 000
	Statliga skolor för vuxna:	
378. G 2	Avlöningar	3 401 000
380. G 3	Omkostnader	2 292 000
382. G 4	Undervisningsmateriel m. m.	238 000
383. G 5	Bidrag till driften av kommunala skolor för vuxna	52 051 000
384. G 6	Bidrag till studiecirkelverksamhet	63 000 000
385. G 7	Bidrag till studieförbund	6 600 000
386. G 8	Bidrag till driften av folkhögskolor	50 900 000
388. G 9	Bidrag till engångsanskaffning av utrustning m. m. till folkhögskolor	3 000 000
	Säger för vuxenutbildning	192 517 000

H. Studiesociala ändamål

Centrala studiehjälpnämnden m. m.:

389. H 1	Avlöningar	2 172 000
390. H 2	Omkostnader	1 065 000
391. H 3	Studiebidrag m. m.	456 000 000
392. H 4	Brevskolestipendier	100 000
393. H 5	Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti	15 000 000
394. H 6	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån ..	700 000
394. H 7	Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid gymnasier m. m.	250 000
395. H 8	Bidrag till hälso- och sjukvård samt motionsverksamhet för studerande	1 340 000
	Säger för studiesociala ändamål	476 627 000

I. Internationellt-kulturellt samarbete

397. I 1	Kulturellt utbyte med utlandet	1 531 000
399. I 2	Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m.	2 154 000
400. I 3	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga samman- slutningar m. m.	151 000
401. I 4	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kon- gresser i Sverige	290 000
402. I 5	Bidrag till svenska institut i utlandet m. m.	430 000
402. I 6	Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete	1 943 000
406. I 7	Nordiska kulturfonden	772 000
	Säger för internationellt-kulturellt samarbete	7 271 000

Sid. Litt.

Kronor

J. Diverse

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
407. J 1	Slottsbyggnadernas delfond	41 000
407. J 2	Byggnadsstyrelsens delfond	84 710 000
407. J 3	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark	15 000
	Säger för diverse	84 766 000
	Summa driftbudgeten	5 339 237 000

KAPITALBUDGETEN**I. Statens affärsverksfonder m. m.***Televerkets fond*

408. I: 1	Rundradioanläggningar	45 500 000
	Säger för statens affärsverksfonder	45 500 000

II. Statens allmänna fastighetsfond

421. II: 1	Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål	*3 100 000
421. II: 2	Radio- och televisionshus	13 290 000
423. II: 3	Byggnadsarbeten vid specialskolan m. m.	1 125 000
424. II: 4	Byggnadsarbeten vid universiteterna och vissa högskolor	*130 000 000
	Säger för statens allmänna fastighetsfond	147 515 000

IV. Statens utlåningsfonder

425. IV: 1	Allmänna studielånefonden	90 000 000
426. IV: 2	Studiemedelsfonden	533 000 000
427. IV: 3	Lånefonden för inventarier i studentbostäder	1 500 000
428. IV: 4	Lånefonden för studentkårlokaler	*2 000 000
	Säger för statens utlåningsfonder	626 500 000
	Summa kapitalbudgeten	819 515 000

* Beräknat belopp.

BIHANG
TILL
RIKSDAGENS PROTOKOLL
ÅR 1968

FÖRSTA SAMLINGEN

FJÄRDE BANDET

Bilagor till Kungl. Maj:ts proposition nr 1

angående statsverkets tillstånd och behov:

jordbruksdepartementet,

handelsdepartementet,

inrikesdepartementet,

civildepartementet,

oförutsedda utgifter,

riksdagen och dess verk m. m.,

riksgäldsfonden, avskrivning

av nya kapitalinvesteringar

och oreglerade kapitalmedels-

förluster samt statens allmänna

fastighetsfond och beredskaps-

stat för försvarsväsendet

BILAGA II TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1968

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

ÖVERSIKT

Till jordbruksdepartementet hör statens domäner, jordbrukets, skogsbrukets och trädgårdsnäringsens rationalisering, prisreglering på jordbrukets och fiskets områden, frökontroll, lantbrukskemisk service och växtskydd, utbildning, forskning och försök på jordbrukets, skogsbrukets och trädgårdsnäringsens områden, rennäringsfrågor, lantmäteriverksamhet, kartframställning, fiskefrämjande åtgärder, djursjukvård, livsmedelshygien, natur-, vatten- och luftvård, friluftsverksamhet samt jakt och viltvård.

Förhållandet inom näringarna

1967 års skörd var i genomsnitt för hela landet mycket större än normalt för höstvetete, höstråg, höstraps och sockerbetor. Övriga grödor gav omkring normala skördar. Skörden blev mindre än riksmedeltalen i de småländska länen, i Blekinge, på Gotland samt i västra delen av Svealand. Skördens kvalitet var för samtliga grödor bättre än normalt.

Fläskproduktionen ökade under år 1967 jämfört med året innan. Slakten av nötkreatur var ungefär lika stor båda åren. Mjölkproduktionen minskade relativt kraftigt.

Den av 1967 års riksdag beslutade prisregleringen för jordbrukets produkter trädde i kraft den 1 september 1967. Då sänktes priserna på konsumtionsmjölk, margarin och socker medan priserna steg på kött, fläsk, smör och ost.

Även för odlingen av trädgårdsprodukter har förhållandena varit goda under år 1967. Detta har lett till starkt ökad tillförsel till marknaden av frukt samt vissa slag av grönsaker och blommor. Avsättningsmöjligheterna har i stort sett varit tillfredsställande.

För skogsnäringsens del har de avsättningssvårigheter som redan förelåg år 1966 förstärkts, särskilt under andra halvåret 1967. Begränsningarna av produktionen inom skogsindustrin i förening med de stora virkesleveranserna under säsongen 1966/67 ledde till minskade avverkningar under senare delen av år 1967.

Fångsten av fisk beräknas under år 1967 bli något större än föregående

år. Värdet av fångsten torde dock bli något lägre. Detta beror främst på att lägre priser gällt för fisk som förts i land i utlandet. Fångsterna av sill och torsk har ökat på sydkusten, medan fångsten av sill på västkusten har minskat. Vissa avsättningssvårigheter har förelegat.

Kommittéerna

Under år 1967 avslutade elva kommittéer sitt arbete. Samtidigt tillkallades sex nya utredningar. Vid årsskiftet 1967/68 var 21 utredningar verk samma.

Bland de utredningar som avslutat sitt arbete märks skogsbrukets yrkesutbildningskommitté, som avlämnat betänkandet »Skoglig yrkesutbildning II» (SOU 1967: 38) och 1965 års veterinärmedicinska utredning, som avgett betänkandet »Samordning av veterinärhögskolans verksamhet med annan forskning och utbildning» (Stencil Jo 1967: 7). 1964 års naturresursutredning har avlämnat betänkandena »Miljövårdsforskning I Forskningsområdet» och »Miljövårdsforskning II Organisation och resurser» (SOU 1967: 43 resp. 44).

Bland de pågående utredningarna märks skogspolitiska utredningen, veterinärväsendeutredningen samt utredningen rörande organisationen av fastighetsbildnings- och mätningstväsendet m. m.

Under år 1967 har tillsatts utredningar bl. a. om vissa jaktfrågor, om den fortsatta utformningen av prisregleringen för fisk samt om jordbruksstatistik och organisationen av statens jordbruksnämnd.

Det internationella samarbetet

De nordiska kontaktorganen för jordbruks-, fiskeri- och rennäringsspågor, m. m., som upprättats i enlighet med rekommendationer av Nordiska rådet, har fortsatt sitt arbete.

Sverige har biträtt en ny vetekonvention och en konvention om livsmedelshjälp. Det svensk-danska jordbruksavtalet inom ramen för EFTA har kompletterats med en särskild överenskommelse om import av nötkött till Sverige. Sverige har under året varit medlem av FAO:s råd och av dess råvarukommitté samt av styrelsen för det internationella livsmedelsprogrammet (WFP).

Forskningsarbetet på jordbrukets och skogsbrukets områden har ökat. Svensk expertis har liksom hittills engagerats i det tekniska biståndsarbetet till förmån för u-länderna.

Sverige har deltagit i det ökade internationella samarbetet i vatten- och luftvårdsfrågor inom såväl Europarådet och OECD som FN:s Europakommission (ECE). Ett internationellt symposium om upprättandet av stationsnät för luftundersökningar har hållits i Stockholm.

Förhandlingar med svenskt deltagande om internationella regler för fiskets bedrivande i Nordatlanten har lett till att en konvention upprättats.

Särskild uppmärksamhet har ägnats den jordbrukspolitiska utvecklingen inom EEC och konsekvenserna vid en eventuell anslutning.

I det följande sammanfattas de förslag till anslagsändringar m. m. som läggs fram för budgetåret 1968/69. Genom fjolårets riksdagsbeslut om nya riktlinjer för jordbrukspolitiken kan statsutgifterna för jordbruksregleringen begränsas väsentligt under nästa budgetår. Samtidigt sker en kraftig förstärkning av resurserna för jordbrukets rationalisering i enlighet med de nya jordbrukspolitiska riktlinjerna. Även resurserna för naturvård och friluftsvksamhet föreslås bli kraftigt förstärkta.

Prisreglering, subventioner och beredskapslagring

De anslag, som är sammanförda under denna rubrik, påverkas av 1967 års riksdags beslut om riktlinjer för jordbrukspolitiken och om prisregleringen på jordbrukets produkter för tiden fram till den 1 juli 1969. Medelsbehovet minskar under anslagen till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område och till särskilt stöd åt det mindre jordbruket. Under anslaget till kostnader i samband med permanent skördeskadeskydd föreslås att 1,7 milj. kr. beräknas för att täcka merkostnader för obligatorisk anmälan till skördeskadeskyddet och för lantbrukets företagsregister.

Rationalisering

Förstärkningarna av resurserna för jordbrukets rationalisering uppgår till sammanlagt inemot 100 milj. kr. Ramarna för kreditgarantier ökar med 48 milj. kr. till 237 milj. kr. Samtidigt föreslås att garantibeloppen för innevarande budgetår ökas med 15 milj. kr. Bidragen till jordbrukets rationalisering ökar med 2 milj. kr. Den särskilda rationaliseringen i norra Sverige förstärks med samma belopp. Jordfonden föreslås få ett tillskott på 30 milj. kr. och utgör därefter nära 250 milj. kr.

Stödet till trädgårdsnäringens rationalisering föreslås utgå efter i huvudsak samma linjer som för stödet till jordbrukets rationalisering. Förslaget innebär också att kreditgarantierna höjs med 2 milj. kr. till 9 milj. kr.

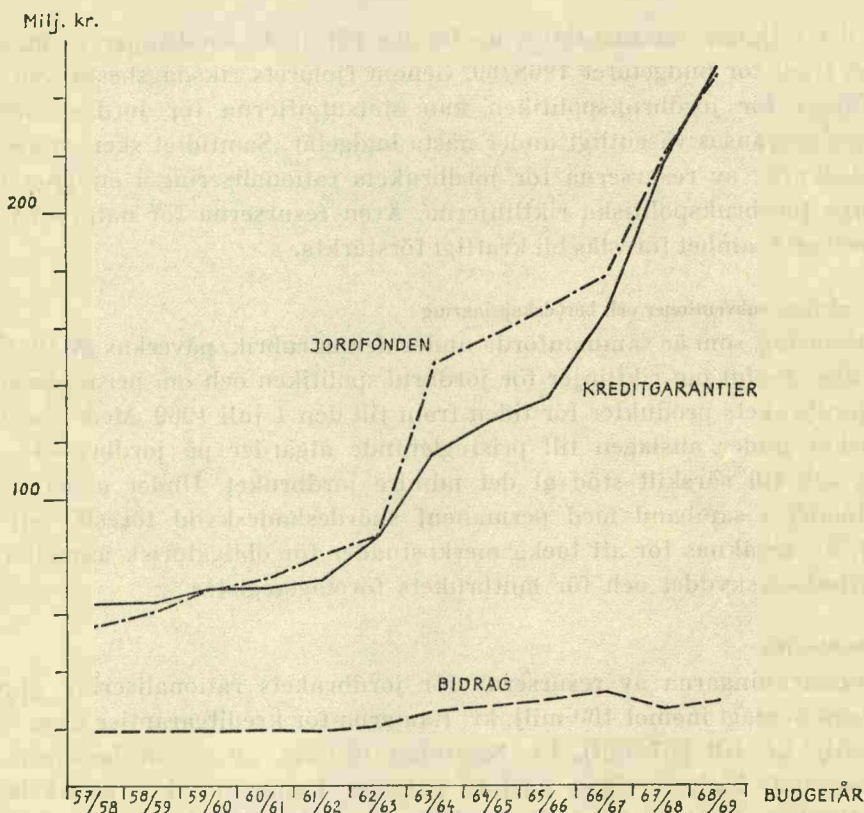
Utvecklingen av statens stöd till jordbrukets och trädgårdsnäringens rationalisering framgår närmare av följande diagram.

Det statliga stödet till den skogliga rationaliseringen föreslås öka. Ramarna för statsbidrag till skogsplantering på sämre jordbruksmark och till samverkansområden inom de fyra nordliga länen höjs med sammanlagt 1,5 milj. kr.

På fiskets område föreslås att fiskerilånefonden tillförs 1 milj. kr., vilket gör samma utlåning möjlig som under år 1967. Stödet till utbildningsverksamheten ökas. Vidare föreslås att maximibeloppet för fiskredskapslån höjs från 10 000 kr. till 15 000 kr.

Lantmäteriet får mer kontorspersonal. Kartverket ges resurser för att förbättra rikstrianguleringen.

Jordfondens storlek samt kreditgaranti- och bidragsramar avseende jordbrukets och trädgårdsnäringsens rationalisering

Service- och kontrollverksamhet m. m.

Statens växtskyddsanstalt får ytterligare 40 000 kr. för undersökningar om vissa potatissjukdomar.

På livsmedelshygienens område förstärks inspektions- och undersökningsverksamheten med en tjänst som biträdande länsveterinär inom Stockholms län. Vidare kommer en tjänst som laborator i parasitologi att inrättas vid statens veterinärmedicinska anstalt.

Forskning och utbildning

Vid lantbrukshögskolan föreslås för nästa budgetår att laboraturen i prydnadsväxtodling omvandlas till professur. Försöksverksamheten på husdjursförädlingens område förstärks genom att ytterligare en tjänst som statsagronom tillkommer. Anslaget till försöksverksamheten föreslås öka med 665 000 kr. till 7,8 milj. kr. samtidigt som på tilläggsstat för innevarande budgetår tas upp 500 000 kr. Statens lantbruksbyggnadsförsök föreslås bli en institution inom lantbrukshögskolan.

Vid skogshögskolan föreslås bl. a. en universitetslektor i skoglig matematisk statistik.

Veterinärhögskolan får bl. a. en universitetslektor i medicin I.

Anslagen till jordbruksforskning och till åtgärder för att förebygga skördeskador samt till skoglig forskning ökas för nästa budgetår med sammanlagt 950 000 kr.

Naturvård och friluftsvérksamhet

1967 års riksdag beslutade om en samordnad och utbyggd organisation för natur-, vatten- och luftvården, statens naturvårdsverk. Vid länsstyrelserna inrättades naturvårdssektioner. För nästa budgetår föreslås naturvårdsverket få en avsevärd förstärkning för att bl. a. fullfölja arbetet med att motverka föroreningar av olika slag. Verket får ytterligare fem tjänster och posten till expertis och tillfällig arbetskraft ökas med 220 000 kr.

Sedan naturvårdslagens tillkomst år 1965 har säkerställts naturområden om sammanlagt ca 17 000 ha som är avsedda för allmänhetens friluftsliv eller som bör skyddas på grund av sin betydelse från vetenskaplig och kulturell synpunkt. Sammanlagt har 16,4 milj. kr. disponerats härför. De för nästa budgetår föreslagna anslagen för att säkerställa och vårda naturområden uppgår till sammanlagt 9,3 milj. kr., vilket innebär en ökning med 2 milj. kr.

Som tidigare nämnts har 1964 års naturresursutredning avlämnat två betänkanden angående miljövårdsforskning. I avvaktan på särskild proposition i ämnet beräknas anslaget till naturresursforskning öka med 2 milj. kr. till 7 milj. kr. Naturvårdsverket har föreslagit att statsbidragsbestämmelserna för vatten- och avloppsanläggningar ändras i syfte att stimulera kommunerna att bygga effektivare reningsverk. Även denna fråga avses bli behandlad i propositionen.

Anslaget till fonden för friluftslivets främjande ökar med 500 000 kr. till 5 milj. kr.

Vad som anförts i det föregående kan beträffande anslagen över driftbudgeten föras samman i följande tablå. Beloppen anges i milj. kr.

	Anvisat 1967/68	Föreslagen ändring 1968/69
Prisreglering, subventioner, beredskapslagring	360,9	— 57,9
Rationalisering	239,4	+ 15,8
Service- och kontrollverksamhet	64,6	+ 7,6
Forskning och utbildning	114,6	+ 9,1
Naturvård och friluftsvérksamhet	104,6	+ 4,0
	884,1	— 21,4

Sammanställning

Förändringarna totalt inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde i förhållande till riksstaten för budgetåret 1967/68 framgår av följande sammanställning. Beloppen anges i milj. kr.

	Anvisat 1967/68	Förslag 1968/69	Ökning eller minskning
DRIFTBUDGETEN			
A. Jordbruksdepartementet m. m...	5,7	6,3	+ 0,6
B. Lantbruksstyrelsen.....	7,2	7,8	+ 0,6
C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.	91,9	96,8	+ 4,9
D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbrukare	343,2	282,8	— 60,4
E. Vissa kontrollanstalter på jordbru- kets område m. m.	12,9	13,7	+ 0,8
F. Forskning och undervisning på jordbrukets och trädgårdsnäring- ens områden	74,8	80,7	+ 5,9
G. Veterinärväsendet m. m.	40,2	44,9	+ 4,7
H. Skogsväsendet	85,6	91,7	+ 6,1
I. Lantmäteri- och kartväsendet ..	89,5	96,5	+ 7,0
J. Fiskeriväsendet	6,2	7,6	+ 1,4
K. Naturvårdsverksamhet	104,6	108,6	+ 4,0
L. Lappväsendet m. m.	1,3	1,4	+ 0,1
M. Diverse	21,0	23,9	+ 2,9
Summa för driftbudgeten	884,1	862,7	— 21,4
KAPITALBUDGETEN			
Statens affärsverksfonder			
Domänverket	2,8	4,1	+ 1,3
Statens allmänna fastighetsfond	7,0	7,6	+ 0,6
Statens utlåningsfonder	3,8	1,1	— 2,7
Fonden för låneunderstöd	0,1	—	— 0,1
Fonden för förlag till statsverket....	1,2	0,2	— 1,0
Diverse kapitalfonder	20,0	20,0	—
Summa för kapitalbudgeten	34,9	33,0	— 1,9
Totalt för jordbruksdepartementet ..	919,0	895,7	— 23,3

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler de frågor, som gäller utgifterna för budgetåret 1968/69 inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde, och anför.

DRIFTBUDGETEN

Nionde huvudtiteln

A. Jordbruksdepartementet m. m.

A 1. Jordbruksdepartementet: Avlöningar

1966/67 Utgift		2 994 711	
1967/68 Anslag		3 350 000	
1968/69 Förslag		3 700 000	
	1967/68		Beräknad ändring 1968/69 Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	37		+ 1
Övrig personal	31		—
		68	+ 1
<i>Anslag</i>			
Avlöning till departements- chefen	95 000		+ 4 000
Avlöningar till tjänstemän ..	2 975 000		+ 316 000
Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft	280 000		+ 30 000
		3 350 000	+ 350 000

8 Statsverkspropositionen år 1968: Bil. 11: Jordbruksdepartementet

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 3,7 milj. kr. Jag har därvid räknat medel för en ny tjänst som departementssekreterare för de ökade arbetsuppgifterna med naturvårdsfrågor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Jordbruksdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 3 700 000 kr.

A 2. Jordbruksdepartementet: Omkostnader

1966/67 Utgift	169 888	
1967/68 Anslag	215 000	
1968/69 Förslag	224 000	
		Beräknad ändring
	1967/68	1968/69
		Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	10 000	—
2. Reseersättningar	40 000	+ 2 000
3. Expenser	125 000	+ 7 000
4. Publikationstryck	40 000	—
	215 000	+ 9 000

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Jordbruksdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 224 000 kr.

A 3. Lantbruksrepresentanter: Avlöningar

1966/67 Utgift	285 987
1967/68 Anslag	297 000
1968/69 Förslag	325 000

Lantbruksrepresentanterna har till uppgift att inhämta och förmedla kunskaper om jordbruket, skogsbruket och fisket samt därmed sammanhängande näringar i de länder eller internationella organisationer som ingår i deras verksamhetsområden. F. n. är lantbruksrepresentanterna placerade i Bonn, Bryssel och Washington.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbruksrepresentanter: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 325 000 kr.

A 4. Lantbruksrepresentanter: Omkostnader

1966/67 Utgift	45 758	
1967/68 Anslag	52 000	
1968/69 Förslag	52 000	
		Beräknad ändring
	1967/68	1968/69
		Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	100	—
2. Resekostnader och expenser	51 900	—
	52 000	—

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbruksrepresentanter: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 52 000 kr.

A 5. Kommittéer m. m.

1966/67 Utgift	2 196 503	Reservation	18 046
1967/68 Anslag	1 550 000		
1968/69 Förslag	1 750 000		

Med hänsyn till den beräknade omfattningen av kommittéverksamheten behöver anslaget ökas med 200 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 750 000 kr.

A 6. Extra utgifter

1966/67 Utgift	338 042	Reservation	329 368
1967/68 Anslag	283 000		
1968/69 Förslag	283 000		

Anslaget bör tas upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 283 000 kr.

B. Lantbruksstyrelsen

B 1. Lantbruksstyrelsen: Avlöningar

1966/67 Utgift	5 747 799
1967/68 Anslag	5 957 000
1968/69 Förslag	6 495 000

Lantbruksstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för ärenden om lantbruket och lantbrukets rationalisering i den mån sådana ärenden inte ankommer på annan myndighet. Styrelsen är chefsmyndighet för lantbruksnämnderna, statens hingstdepå och stuteri, trädgårdsskolan i Norrköping samt lappväsendet i fråga om rennäringen. Styrelsen är också tillsynsmyndighet över statens centrala frökontrollanstalt och de lokala frökontrollanstalter som är behöriga att utföra statsplombering av utsädesvara, statens maskinprovningar, lantbrukets yrkesskolor, de lokala lantbrukskemiska kontrollanstalter för vilka styrelsen fastställt stadgar samt statens lantbruksinformation. Styrelsen skall vidare följa verksamheten vid de hushållningssällskap vars stadgar styrelsen fastställt.

Inom lantbruksstyrelsen finns sju byråer, nämligen administrativa byrån, strukturbyrån, investeringsbyrån, lantbruksbyrån, husdjursbyrån, undervisningsbyrån och jordbruksekonomiska byrån. Dessutom finns en särskild arbetsenhet för översiktlig planering och en för rådgivningsfrågor. Styrelsen ställer personal till förfogande för statens lantbruksinformation.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbrukssty- relsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	76	+ 1	+ 2
Övrig personal	88	— 2	— 2
	164	— 1	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	5 786 000	+ 588 000	+ 624 000
Arvoden och särskilda ersättningar ..	41 000	— 6 000	— 6 000
Ersättningar till sakkunniga	130 000	— 50 000	— 80 000
	5 957 000	+ 532 000	+ 538 000

Lantbruksstyrelsen

I en allmän översikt över de senaste 15 årens ekonomiska utveckling konstaterar lantbruksstyrelsen att hela vårt näringsliv genomgår en omfattande strukturförändring och anpassning till den tekniska och ekonomiska utvecklingen. Proportionerna mellan mänsklig arbetskraft, kapital och inom jordbruket även mark undergår stora förändringar. Arbetskraften minskar i förhållande till övriga insatta resurser, vilket leder till ökad arbetsproduktivitet och snabb ekonomisk tillväxt. En betydande produktionsökning pågår inom vissa grenar av näringslivet.

Antalet förrättningar och ärenden avseende yttre rationalisering under de senaste åren är betydligt större än under 1950-talet. För flertalet ärendegrupper i denna kategori har antalet varit i stort sett oförändrat sedan år 1963, med undantag för lånegaranti- och bidragsärenden avseende yttre rationalisering. Antalet ärenden avseende inre rationalisering liksom ärendena rörande kreditgaranti för jordförvärvs- och driftslån har genomgående minskat. I stället har varje ärende omfattat större arealer, större byggnader och större medelsbelopp.

Lantbruksstyrelsen räknar med att antalet förrättningar och ärenden efter hand kommer att minska. För vissa ärendegrupper har detta redan inträffat. Omläggningen av småbrukarstödet kommer under de första två åren att medföra ökade arbetsuppgifter för lantbruksorganisationen. Sedan omläggningen genomförts blir arbetet med dessa frågor avsevärt mindre krävande. På något längre sikt kommer således arbetet mätt i antal ärenden eller förrättningar att minska. Denna utveckling borde i och för sig så småningom leda till en krympning av den statliga lantbruksorganisationen. Emellertid måste man räkna med att ärendena efter hand blir större och mera kvalificerade. Större omsorg och mera arbete måste läggas ned på varje ärende, och större insatser måste göras på planeringsområdet samt i fråga om uppläsnings- och rådgivningsverksamheten.

Ett betydande hinder för snabb utveckling och stark ekonomisk tillväxt i jordbruket är brist på yrkeskunskap. F. n. kan man räkna med att omkring 1/3 av de nytillträdande jordbrukarna har en yrkesutbildning motsvarande grundkurs vid lantbruksskola. Klyftan mellan känd och använd teknik är stor. Enligt 1960 års jordbruksutredning skulle arbetsinkomsten kunna ökas med 50 % om tillgänglig teknik fullt utnyttjades och optimal driftsorganisation tillämpades. Enligt styrelsens uppfattning bör insatserna på området ökas och effektiviseras.

Statsmakterna har under senaste riksdag efter mycket ingående utredningar omprövat såväl de jordbrukspolitiska riktlinjerna som den statliga lantbruksorganisationen. Erfarenhet saknas därför i fråga om de organisatoriska och personella resursernas tillräcklighet. Lantbruksstyrelsen föreslår därför inga ändringar härav för nästa budgetår. I fråga om jordfonden och anslag för rationaliseringsbidrag samt i fråga om kreditgarantiramar före-

12 Statsverkspropositionen år 1968: Bil. 11: Jordbruksdepartementet

slås sådana höjningar som styrelsen finner erforderliga för att kunna genomföra det av statsmakterna antagna jordbrukspolitiska programmet.

Lantbruksstyrelsen kommer att intensiviera sina insatser för orientering och anpassning av rådgivningen, bl. a. genom att utarbeta effektiva rådgivningsprogram samt genom fortbildning och i viss omfattning omskolning av rådgivarna. Rådgivningen kommer i fortsättningen att bedrivas av samtliga fältarbetande tjänstemän i lantbruksnämnderna.

Lantbruksstyrelsen behandlar därefter de särskilda yrkandena för budgetåret 1968/69.

1. En tjänst som rektor vid förutvarande lantbruksskolan vid Ultuna som är upptagen på övergångsstat i lantbrukshögskolans personalförteckning bör föras över till lantbruksstyrelsen. Tjänstinnehavaren har fr. o. m. den 1 maj 1963 tjänstgjort hos lantbruksstyrelsen. I samband med överföringen bör tjänsten ändras till byrådirektör i Ao 28.

2. Under förutsättning att medel ställs till styrelsens förfogande för att bestrida kostnaderna för att fr. o. m. nästa budgetår automatiskt behandla svinstamkontrollens datamaterial kan anslaget minskas med ett belopp som motsvarar lön till två kontorsbiträden och viss timavlönad personal.

3. Sedan omorganisationen vid lantbruksnämnderna i huvudsak genomförts under innevarande budgetår, räknar styrelsen med att posten Ersättningar till sakkunniga kan minskas med 50 000 kr. Av återstoden, 80 000 kr., beräknar styrelsen att ett belopp av 40 000 kr. behövs för att tillgodose styrelsens allmänna behov av att anlita experter och sakkunniga. Därjämte behövs 40 000 kr. för särskild experthjälp åt undervisningsbyrån.

4. Löneomräkning 577 172 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 6 495 000 kr. Jag har därvid räknat medel bl. a. för förordnande att fr. o. m. den 1 januari 1969 bestrida göromål som ankommer på byråchef för att bereda internationella ärenden samt för en arvodestjänst vid undervisningsbyrån (1).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbruksstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 6 495 000 kr.

B 2. Lantbruksstyrelsen: Omkostnader

1966/67 Utgift	945 398
1967/68 Anslag	1 205 000
1968/69 Förslag	1 325 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbruks- styrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	14 000	—	—
2. Reseersättningar	362 000	+ 10 000	+ 10 000
Därav utrikes resor	15 000	—	—
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	16 000	—	—
b) Övriga expenser	412 500	+ 69 000	+ 39 000
4. Publikationstryck	19 000	+ 6 000	+ 1 000
5. Upplysningsverksamhet	284 000	+ 91 000	+ 20 000
6. Kostnader för viss informations- verksamhet	100 000	—	+ 50 000
Uppbördsmedel			
Försålda formulär, blanketter och kungörelser, m. m.	2 500	—	—
Nettoutgift	1 205 000	+ 176 000	+ 120 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 1 325 000 kr. Av de medel som styrelsen tagit upp under anslagsposten till upplysningsverksamhet har jag tagit upp 30 000 kr. under anslaget Lantbrukshögskolan: Bokinköp m. m. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbruksstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 325 000 kr.

**C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess
produktion, m. m.**

C 1. Lantbruksnämnderna: Avlöningar

1966/67 Utgift	20 534 013
1967/68 Anslag	44 700 000
1968/69 Förslag	46 927 000

Lantbruksnämnd skall uppmärksamt följa lantbrukets tillstånd och utveckling samt vidta eller hos lantbruksstyrelsen föreslå de åtgärder som är påkallade eller i övrigt lämpliga, särskilt för att åstadkomma en snabb strukturrationalisering inom lantbruket. Nämnden svarar även för vissa statliga åtgärder i fråga om tillsyn över växtodling och husdjursskötsel, om skörde-skadeskydd, skördeuppskattning och skördestatistik samt om försöksverksamhet och kursverksamhet inom lantbrukets område. Nämnden är vidare lokal huvudman för hemkonsulentverksamheten samt handlägger frågor inom fiskets område och andra ärenden som enligt särskilda bestämmelser ankommer på nämnden.

Lantbruksnämnd är, om ej lantbruksstyrelsen bestämmer annat, organiserad på tre enheter, nämligen en strukturenhet, en produktionsenhet och en administrativ enhet.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbruksstyrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	519	—	—
Övrig personal	822	—	+ 5
	1 341	—	+ 5
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	43 389 000	+ 2 587 000	+ 2 487 000
Arvoden och särskilda ersättningar.....	250 000	+ 240 000	+ 240 000
Arvoden till ordsombud.....	390 000	—	—
Ersättningar till sakkunniga....	171 000	—	—
Vissa övergångskostnader i samband med omorganisationen..	500 000	— 500 000	— 500 000
	44 700 000	+ 2 327 000	+ 2 227 000

Lantbruksstyrelsen

1. I avvaktan på erfarenheter av den nya organisationen föreslår lantbruksstyrelsen ingen ändring i personalorganisationen för budgetåret 1968/69.

2. Löneomräkning 2 627 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 46 927 000 kr. Jag har därvid beräknat 100 000 kr. för tillfällig personal för att sammanställa det register över företag inom jordbruk och skogsbruk, som närmare behandlas under punkt D 7 i det följande.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 46 927 000 kr.

C 2. Lantbruksnämnderna: Omkostnader

1966/67 Utgift	3 908 852
1967/68 Anslag	10 900 000
1968/69 Förslag	10 430 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbruksstyrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	75 000	—	—
2. Reseersättningar.....	7 340 000	+ 20 000	—
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	55 000	—	—
b) Anskaffning av instrument och annan fältutrustning	130 000	— 30 000	— 30 000
c) Övriga expenser.....	2 350 000	+ 152 000	+ 60 000
4. Kostnader i samband med pro- jektverksamheten	300 000	—	—
5. Ersättning för tjänster samman- hängande med kontakter mellan lantbruksnämnderna och närings- utövarna	100 000	—	—
6. Kostnader för att insamla primär- uppgifter till fiskeristatistik be- träffande saltsjöfisket.....	50 000	—	—
7. Vissa övergångskostnader i sam- band med omorganisationen	500 000	— 500 000	— 500 000
	10 900 000	— 358 000	— 470 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 10 430 000 kr. Jag har därvid beaktat statskontorets förslag under punkten C 3 beträffande medelsanvisningen under anslagsposten *Expenser*. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 10 430 000 kr.

C 3. Lantbruksnämnderna: Utrustning

1967/68 Anslag	1 000 000
1968/69 Förslag	1 000 000

Lantbruksstyrelsen

Kostnaderna för utrustning av de nya lantbruksnämnderna med kontorsinventarier och annan materiel under budgetåren 1967/68 och 1968/69 beräknas uppgå till sammanlagt 3 milj. kr. Styrelsen disponerar för innevarande budgetår 1 milj. kr. och har begärt ytterligare 1 milj. kr. på tilläggsstat. För budgetåret 1968/69 erfordras således ytterligare 1 milj. kr.

Yttrande

Statskontoret har ingen erinran mot lantbruksstyrelsens beräkningar av medelsbehovet och biträder även styrelsens ställningstagande till den tidsmässiga fördelningen av medel.

Inom kostnadsramen för detta anslag bör enligt statskontorets mening kunna rymmas även den ersättningsanskaffning av utrustning som kan erfordras under budgetåret 1968/69. Kostnaderna härför belastar anslaget *Lantbruksnämnderna: Omkostnader*, anslagsposten *Expenser*. Denna post bör enligt statskontoret täcka endast kostnader för underhåll och reparation av utrustning och bör därför kunna minskas med 95 000 kr. för budgetåret 1968/69.

Departementschefen

Jag har ingen erinran mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet. Med hänsyn till att 1 milj. kr. redan har anvisats på tilläggsstat för innevarande budgetår bör anslaget tas upp med oförändrat 1 milj. kr. för nästa budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Utrustning* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

C 4. Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksorganisationen

1966/67 Utgift	138 729	Reservation	20 143
1967/68 Anslag	150 000		
1968/69 Förslag.....	150 000		

Lantbruksstyrelsen

I samband med omorganisationen av lantbruksnämnderna räknades anslaget upp till 150 000 kr. Lantbruksstyrelsen beräknar ett oförändrat medelsbehov under budgetåret 1968/69 för att vidareutbilda och omskola personal från uppgifter som minskas eller avvecklas i de nya lantbruksnämnderna.

Departementschefen

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksorganisationen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

C 5. Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.

1966/67 Utgift	3 696 949
1967/68 Anslag	2 875 000
1968/69 Förslag	3 065 000

Lantbruksstyrelsen

Anslaget bör ökas med 190 000 kr. Av den begärda ökningen hänför sig 85 000 kr. till ökade kostnader för kursverksamhet och studieresor i anledning av höjda lärararvoden och 15 000 kr. till höjda resekostnader. Fr. o. m. innevarande budgetår har intrångsersättningar för demonstrationsgårdsverksamheten (40 000 kr.) och kostnader för central framställning av material för lantbruksnämndernas rådgivning och upplysning angående speciella rationaliseringsfrågor (50 000 kr.) förts över till detta anslag utan motsvarande uppräknning av anslaget.

Departementschefen

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 3 065 000 kr.

C 6. Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.

1966/67 Utgift	18 756 347
1967/68 Anslag	18 000 000
1968/69 Förslag	15 000 000

Ur anslaget utbetalas dels beviljade bidrag till yttre och inre rationalisering, dels de bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond, som utfästs före den 1 juli 1967. Därutöver används anslaget för vissa speciella ändamål, som angetts i Kungl. brev den 9 juni 1967.

Bidragsram för yttre och inre rationalisering

Budgetår	Ram	Beviljade bidrag m. m.
1965/66	22 000 000	18 495 000
1966/67	22 000 000	21 695 000
1967/68	18 000 000	

Lantbruksstyrelsen

Styrelsen föreslår

1. att anslaget tas upp med 19 milj. kr. och att därav får tas i anspråk medel för speciella ändamål i samma utsträckning som för innevarande budgetår,

2. att den ram, inom vilken bidrag till yttre och inre rationaliseringsåtgärder får beviljas, fastställs till 19 milj. kr.,

3. att av den föreslagna bidragsramen 12 milj. kr. får disponeras för att bevilja bidrag till yttre rationalisering och 7 milj. kr. för att bevilja bidrag till inre rationalisering med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen,

4. att bidrag till inre rationalisering i samband med särskild rationalisering fr. o. m. budgetåret 1968/69 helt skall utgå ur anslaget Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m.

Beträffande de olika yrkandena anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande motivering.

1. Styrelsen beräknar att för utbetalning av beviljade rationaliseringsbidrag och för övriga utgiftsändamål erfordras 19 milj. kr. utöver de vinstmedel, som anslaget tillförs i samband med försäljning av jordfondsfastigheter.

2 och 3. Styrelsen utgår från att rationaliseringstakten kommer att öka ytterligare under budgetåret 1968/69 till följd av de nya jordbrukspolitiska riktlinjerna och de i samband därmed vidgade möjligheterna att lämna statligt finansieringsstöd.

Styrelsen beräknar att ramen för bidrag till yttre rationalisering behöver höjas till 12 milj. kr. Ramen för bidrag till inre rationalisering föreslås till 7 milj. kr., vilket innebär en nominell sänkning på 1 milj. kr. i förhållande till innevarande budgetår. Reellt innebär det dock en betydande höjning med hänsyn till styrelsens förslag om omfördelning mellan detta anslag och anslaget Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m.

4. Styrelsen föreslog i sina kompletterande anslagsäskanden för budget-

året 1967/68 att bidragsramen till inre rationalisering helt skulle få disponeras för bidrag till åtgärder utanför den särskilda rationaliseringsverksamheten och beräknade behövlig bidragsram utifrån denna förutsättning. Styrelsen föreslår ånyo en sådan omfördelning.

Föreslagna anslagsbelopp och medelsram för inre rationalisering bygger på förutsättningen att styrelsens förslag om omfördelning mellan detta anslag och anslaget Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m. godtas. Skulle styrelsens förslag ej vinna beaktande behöver förevarande anslag föras upp med 25 milj. kr. i stället för 19 milj. kr. och bidragsramen för inre rationalisering höjas till 15,8 milj. kr.

Departementschefen

De beslut som fjolårets riksdag fattade rörande statens medverkan till jordbrukets fortsatta rationalisering innebär bl. a. att stödet i princip kan lämnas utan begränsningar i fråga om enheternas storlek och företagsform. Stödet utgår i huvudsak i form av kreditgarantier och bidragsgivningen begränsas i princip till att avse åtgärder som har nära samband med struktur-rationaliseringen.

Lantbruksstyrelsens förslag att ramen för bidrag till inre rationalisering ej längre skall belastas med bidrag som utgår inom den särskilda rationaliseringsverksamheten kan jag tillstyrka.

För innevarande budgetår uppgår ramarna för bidrag till yttre och inre rationalisering till 10 milj. kr. resp. 8 milj. kr. Enligt min mening bör ramen för bidrag till yttre rationalisering hållas oförändrad medan bidragsramen för inre rationalisering bör ändras till 5 milj. kr. Jag har därvid beaktat att bidragen inom den särskilda rationaliseringsverksamheten ej längre skall belasta sistnämnda ram. Mitt förslag innebär därför en reell utvidgning av denna ram med 2 milj. kr. Liksom hittills bör Kungl. Maj:t få jämka fördelningen mellan de båda ramarna om förhållandena motiverar detta. Av anslaget bör få tas i anspråk medel för speciella ändamål i samma utsträckning som under innevarande budgetår.

Medelsbehovet för att betala ut beviljade bidrag beräknar jag uppgå till 15 milj. kr. under nästa budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) medge att under budgetåret 1968/69 statsbidrag beviljas till yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kr. och till inre rationalisering intill ett belopp av 5 000 000 kr., med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen mellan ändamålen

b) till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.

C 7. Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering m. m.

1966/67	Utgift.....	235 500	Reservation	542 881
1967/68	Anslag	150 000		
1968/69	Förslag	100 000		

Lantbruksstyrelsen

Med hänsyn till reservationen kan anslaget minskas med 10 000 kr.

I detta sammanhang bör redovisas huvuddragen i ett av trädgårdsnäringsutredningen den 4 oktober 1967 avgett betänkande rörande statliga kreditgarantier och bidrag på trädgårdsområdet (Stencil Jo 1967: 10). Utredningen fick den 9 juni 1967 i uppdrag att se över bestämmelserna för stödet till trädgårdsnäringens rationalisering mot bakgrunden av de av 1967 års riksdag fastställda riktlinjerna för stödet till jordbrukets rationalisering.

Nuvarande förhållanden. Stöd till trädgårdsnäringens rationalisering utgår enligt kungörelsen den 3 juni 1955 (nr 354) angående statligt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering (ändrad senast 1966: 332) samt enligt kungörelsen den 5 juni 1963 (nr 307) om statligt kreditstöd till förvärv och drift av trädgårdsföretag. På jordbrukssidan lämnas statligt stöd till rationaliseringsverksamheten enligt kungörelsen den 9 juni 1967 (nr 453) om statligt stöd till jordbrukets rationalisering m. m. Kungörelserna innehåller i huvudsak följande bestämmelser.

Lånegaranti till rationalisering av trädgårdsföretag lämnas till åtgärder som medför att driften effektiviseras och förbilligas samt att ekonomibyggnader och tekniska anordningar mera varaktigt förbättras. Åtgärden skall härvid framstå som ekonomiskt försvarbar med hänsyn till den bättre driftsekonomi och de bättre försörjningsmöjligheter som den kan väntas medföra. Innan lånegaranti beviljas skall som regel genom lantbruksstyrelsens försorg upprättas investeringskalkyl om inte rationaliseringsåtgärdens lönsamhet ändå är uppenbar. Garanti får avse högst den av lantbruksstyrelsen godkända kostnaden för åtgärden, inkl. utgifter för plan för ombyggnad eller anläggning. Amorteringstiden får vara högst 20 år. Låntagaren kan befrias från skyldigheten att amortera lånet under högst tre år. Anstånd med att erlægga ränta kan medges under högst två år. Ett och samma företag kan erhålla lånegaranti för högre belopp än 200 000 kr. endast om detta på grund av särskilda skäl medges av Kungl. Maj:t.

För jordbruk gäller i fråga om lånegarantier till inre rationalisering i huvudsak motsvarande bestämmelser som på trädgårdsområdet, dock med vissa avvikelser som betingas av skillnader mellan jordbruk och trädgård. Således är bl. a. den längsta tiden under vilken jordbrukets rationaliseringslån skall amorteras 30 år och lånet skall börja amorteras senast efter fem år från lyftningsdagen.

Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering utgår till samma åtgärder som lånegarantier men kan lämnas endast om företaget ej är större än att för driften erfordras utom brukaren och tillfällig arbetskraft högst två helårsanställda arbetare. Bidrag utgår inte om sökanden äger skattepliktig förmögenhet eller har sådan inkomst att bidrag framstår som opåkallat. Bidrag lämnas med högst 25 % av kostnaden upp till ett sammanlagt kostnadsbelopp av 10 000 kr. och med högst 15 % av kostnad som överstiger detta belopp. Till ett och samma företag utgår bidrag normalt ej med mer än 8 000 kr.

Bidrag till åtgärd för jordbrukets inre rationalisering lämnas endast om åtgärden sker i samband med genomgripande och kapitalkrävande yttre rationalisering och innebär en särskilt stor och i tiden koncentrerad investering, som kan antas medföra påfrestningar på sökandens likviditet. Vidare kan bidrag lämnas till större torrlägningsföretag av allmänt intresse. Bidrag kan utgå med högst 25 % av godkänd kostnad. Till grund för beräkning av bidrag till investering i ekonomibyggnad får dock läggas en investeringskostnad av högst 400 000 kr. Bidrag lämnas ej om det blir lägre än 5 000 kr. Om åtgärden är av särskild betydelse för att åstadkomma en rationell brukningsenhet är lägsta bidragsbeloppet 3 000 kr.

Lånegaranti för förvärv av trädgårdsföretag, *förvärvslån*, kan lämnas till företag som uppenbart kan vid rationell drift bestå på lång sikt och vars bestånd är önskvärt från allmän synpunkt. Företaget får dock ej vara större än att för driften erfordras utom brukaren och tillfällig arbetskraft högst två helårsanställda arbetare. Om särskilda skäl föreligger kan stöd utgå även om antalet arbetare är tre eller fyra. Garanti för förvärvslån lämnas endast enskild person. För förvärvslån gäller samma amorteringsbestämmelser som för rationaliseringslån.

Jordförvärvslånen har inte begränsats till företag av viss storlek. Vidare utgår stödet till såväl enskild som juridisk person. Amorteringstiden är högst 35 år. Lånet skall börja amorteras senast fem år efter det att det lyfts.

Kreditgaranti för *driftslån* kan på trädgårdsområdet lämnas för nödvändiga utgifter för att sätta i gång, lägga om eller utvidga trädgårdsdriften samt för köp av trädgårdsinventarier, plantmaterial, gödselmedel o. d. Liksom förvärvslån utgår även driftslån endast till företag med högst två helårsanställda arbetare samt i undantagsfall till företag med tre eller fyra arbetare. Lånebeloppet är maximerat till 40 000 kr. eller om särskilda skäl föreligger till 50 000 kr. Amorteringstiden är högst 15 år och amorteringsfrihet kan lämnas under högst två år.

Jordbrukets driftslån är inte begränsade till företag av viss storlek. Högre belopp än 200 000 kr. till en och samma låntagare kan dock lämnas endast av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av lantbruksstyrelsen. Amorteringstiden är i regel högst 15 år och lånet skall börja amorteras senast två år efter det att det lyfts.

Omfattningen av det statliga ekonomiska stödet till trädgårdsodlingens rationalisering framgår av följande tablå (1 000-tal kr.).

	1964/65	1965/66	1966/67
<i>Kreditstöd</i>			
Rationaliseringslån	2 879	3 479	4 410
Förvärvslån	281	391	326
Driftslån	38	65	80
<i>Rationaliseringsbidrag</i>	270	246	244

Trädgårdsnäringsutredningen. Utredningen framhåller inledningsvis att det är angeläget att bestämmelserna om trädgårdsnärings rationaliseringsstöd tillämpas enhetligt i olika delar av landet. Utredningen anser att detta bäst kan uppnås om lånegarantier och bidrag beviljas av lantbruksstyrelsen. Härvid förutsätts att lantbruksnämnderna även i fortsättningen genomför erforderliga utredningar och att därigenom speciella lokala förhållanden kan beaktas i enskilda stödfall.

Om *grundläggande förutsättningar för statligt stöd* anför utredningen att bestämmelserna bör utformas så att stödet i princip kan utgå till samtliga åtgärder som höjer näringsens effektivitet. Som huvudprincip bör gälla att åtgärden är önskvärd ur allmän synpunkt, att den är samhällsekonomiskt motiverad och att den är ur företagsekonomisk synvinkel lönsam. Ekonomiskt stöd bör vidare avse företag som äger, eller kan förutses inom nära framtid få, förutsättningar för rationell drift och vars tillkomst eller fortvaro är önskvärd ur allmän synpunkt. Slutligen bör fordras, att den som svarar för företagets drift äger härför erforderlig yrkesskicklighet. Liksom på jordbruksområdet bör stöd kunna utgå till såväl enskild som juridisk person.

Enligt utredningens uppfattning är det inte motiverat att begränsa någon del av det ekonomiska stödet till en viss företagsstorlek. Det statliga stödet bör vidare inte begränsas till en viss företagsform. Utredningen föreslår att det statliga stödet även utgår vid tillskottsförvärv, förutsatt att detta möjliggör effektivare arbetsinsatser och rationellare produktion i verksamheten som helhet.

Stöd bör enligt utredningens förslag inte lämnas om med hänsyn till investeringskostnadens storlek eller sökandens ekonomiska ställning och kreditmöjligheter åtgärden kan beräknas bli genomförd utan sådant stöd. När det gäller prövning av stöd åt juridisk person bör hänsyn tas även till delägarnas ekonomiska ställning. Innan statligt stöd beviljas bör enligt utredningen i regel utan kostnad för sökanden upprättas en investeringskalkyl, förutsatt att åtgärdens lönsamhet ej har utretts på annat sätt eller är uppenbar. En driftsekonomisk plan bör upprättas på sökandens bekostnad om lantbruksstyrelsen så påkallar eller sökanden så finner önskvärt.

Utredningen förordar att det statliga stödet till trädgårdsnäringsens rationalisering i huvudsak lämnas i form av *lånegarantier*. Sådana garantier bör beviljas för åtgärder som medför en effektivare och billigare drift samt mera varaktigt förbättrar ekonomibyggnader eller tekniska anordningar. Utredningen föreslår vidare att garanti beviljas för förvärv av trädgårdsföretag eller av mark, som är nödvändig för rationalisering, samt till nödvändiga utgifter för att sätta i gång, lägga om eller utvidga trädgårdsdriften. Garanti bör kunna lämnas även för kostnaderna för sådan driftsekonomisk plan, som upprättas i anslutning till ett ärende om lånegaranti.

Någon maximigräns för garantibeloppet bör enligt utredningens mening inte ställas upp. Utredningen anser emellertid, att ett företag ej bör erhålla kreditstöd för högre driftslånebelopp än sammanlagt 100 000 kr. med mindre Kungl. Maj:t på grund av särskilda skäl så medger. Likaledes bör enligt utredningen en sammanlagd lånegaranti till ett företag överstigande 300 000 kr. lämnas endast efter det att frågan prövats av Kungl. Maj:t.

Lånegaranti bör enligt utredningens uppfattning beviljas för högst ett belopp som motsvarar den av lantbruksstyrelsen godkända kostnaden för åtgärden. Garanti för förvärvslån bör inte överstiga kostnaderna för förvärvet, varvid bör krävas att dessa är skäligen med hänsyn till företagets beräknade avkastning på längre sikt. Garanti för driftslån bör enligt utredningen kunna beviljas för det lånebelopp, som oundgängligen erfordras för att skaffa erforderliga driftsmedel, samt för att bestrida andra nödvändiga driftsutgifter för att sätta i gång verksamheten efter storleksrationalisering samt efter förvärv eller arrende.

Utredningen anser vidare att statlig garanti ej bör beviljas för lån, som sökanden kan erhålla som bottenlån i kreditanstalt. Lånegaranti bör vidare beviljas endast om sökanden för lånet ställer säkerhet som lantbruksstyrelsen godtar. Om bidrag har lämnats bör garantibeloppet minskas med bidragsbeloppet.

Utredningen förordar att de nuvarande längsta amorteringstiderna bibehålls, nämligen 20 år för rationaliserings- och förvärvslån och 15 år för driftslån. I fråga om förvärvslån bör dock Kungl. Maj:t ha möjlighet att medge en något förlängd längsta amorteringstid om särskilda skäl så påkallar. Amorteringsfrihet bör beträffande rationaliserings- och förvärvslån medges under högst tre år och beträffande driftslån under högst två år.

Utredningen föreslår att *statsbidrag* utgår endast vid sådana genomgripande och kapitalkrävande rationaliseringsåtgärder som medför ett särskilt stort och i tiden koncentrerat investeringsbehov, vilket kan antas innebära påfrestningar på sökandens likviditet. Bidraget bör härvid liksom på jordbruksområdet utgå med högst 25 % av godkänd kostnad, varvid bidrag dock bör utgå med högst 20 000 kr. och lägst 2 000 kr.

Utredningen behandlar därefter frågan om *maskinlån* till trädgårds-

odlare. Enligt bestämmelserna för lån från jordbrukets maskinlånepfond kunde lån också lämnas för att skaffa maskin för att användas i yrkesmässig produktion av trädgårdsprodukter. Denna lånefond har emellertid avvecklats vid utgången av budgetåret 1966/67. I avvaktan på översynen av stödet till trädgårdsnäringens rationalisering har därefter kreditgaranti provisoriskt kunnat lämnas för lån för att skaffa maskin som är avsedd att gemensamt användas vid yrkesmässig trädgårdsproduktion. Utredningen föreslår att statliga kreditgarantier till trädgårdsnäringens rationalisering får lämnas även för maskinlån enligt i huvudsak samma bestämmelser som hittills har gällt för lån ur maskinlånepfonden. Kreditgaranti bör härvid beviljas för ett lånebelopp som motsvarar högst 80 % av köpeskillingen, varvid lägre investeringsbelopp än 3 000 kr. inte bör komma i fråga för garanti.

Utredningen berör slutligen frågan om *kreditstödet till försäljningsföretag m. m.* på trädgårdsområdet. Kungörelsen den 7 maj 1954 (nr 311) om statlig garanti för lån för uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål (ändrad 1965:264 och 1966:331) inrymmer särskilda regler för trädgårdsprodukter enligt vilka stöd utgår även för anordningar för industriell bearbetning. I kombination med Kungl. Maj:ts beslut den 23 mars 1961 tillämpas kungörelsen också för stöd att inrätta auktionslokaler för trädgårdsprodukter. Utredningen föreslår, att såväl lånegaranti för att uppföra, inrätta eller utrusta auktionslokaler för trädgårdsalster som garanti till andra försäljningsföretag m. m. på trädgårdsområdet i fortsättningen beviljas i enlighet med bestämmelserna i lagerhuskungörelsen. Utredningen understryker därvid att, när man bedömer om ett företags tillkomst eller fortvaro är önskvärd ur allmän synpunkt, man bör särskilt beakta företagets betydelse för marknadsföringen av produkter som odlas inom dess uppsamlingsområde.

Utredningen anser att lånegarantier till försäljningsföretag på trädgårdsområdet samt auktionslokaler m. m. även framdeles bör lämnas inom ramen för lånegarantier för trädgårdsnäringens rationalisering. Garantiramen för angivna ändamål föreslås av utredningen för budgetåret 1968/69 höjd till 10 milj. kr.

För bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering föreslår utredningen att detta anslag för budgetåret 1968/69 förs upp med 50 000 kr.

Yttranden över trädgårdsnäringens utredningens förslag har avgetts av riksrevisionsverket, kommerskollegium efter hörande av vissa handelskamrar, lantbruksstyrelsen, lantbrukshögskolan, statens jordbruksnämnd, Svenska grönsaksfrämjandet, Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund, Sveriges yrkesfruktodlares riksförbund, Svenska plantskolornas riksförbundet, Riksförbundet Landsbygdens folk (RLF), Svenska lantarbetareförbundet, Kooperativa förbundet, Sveriges grossistförbund och Svenska importföreningen för färsk frukt u. p. a.

Beträffande administrationen av stödet anför *lantbruksstyrel-*

sen, att styrelsen bör ha möjlighet att delegera beslutanderätten till sådana lantbruksnämnder där särskilt väl rustade rådgivningscentraler på trädgårdsområdet kommer att finnas. Övriga remissinstanser som uttalat sig i frågan tillstyrker utredningens förslag.

Ingen av remissinstanserna har haft något att erinra mot utredningens förslag i fråga om de grundläggande förutsättningarna för stödet. *RLF* anser dock att stöd ej bör utgå till juridisk person.

Utredningens förslag angående lånegarantier har i allmänhet godtagits av remissinstanserna. *Lantbruksstyrelsen* anser emellertid att den längsta amorteringstiden för lån till växthusanläggningar bör höjas till 25 år samt för lån avseende anläggningstillgångar i frukt- och bärödlingar, plantskolor samt fältmässiga köksväxtodlingar till 35 år. *Sveriges handels-trädgårdsmästareförbund*, *Sveriges yrkesfruktodlares riksförbund* och *Svenska plantskolornas riksförbund* understryker likaledes behovet av sistnämnda längsta amorteringstid för själva fastigheten. *Lantbrukshögskolan* framhåller att amorteringstiden bör anpassas efter varje projekt och pekar härvid på behovet av längre amorteringsfri tid vid stöd till fruktodlingar.

Beträffande statsbidrag understryker *riksrevisionsverket* att bidrag med 25 % av kostnaden inte bör utgå regelmässigt. *Kommerskollegium* är över huvud taget tveksam till förslaget att bibehålla stöd i form av bidrag, medan *Svenska importföreningen för färsk frukt u. p. a.* anser att bidrag bör lämnas endast då åtgärden även på längre sikt framstår som särskilt angelägen och möjligheten till finansiering på annat sätt är helt utesluten. *Lantbruksstyrelsen* förordar att bidrag under 5 000 kr. eller, om särskilda skäl föreligger, 3 000 kr. inte bör utgå. En lägsta bidragsgräns av 5 000 kr. förordas av *Svenska lantarbetareförbundet*. I övrigt har några eringar mot utredningens förslag beträffande statsbidrag inte framkommit vid remissbehandlingen.

Förslagen om kreditgarantier för maskinlån har i allmänhet tillstyrkts av remissinstanserna. *Lantbruksstyrelsen* och *Svenska lantarbetareförbundet* anser dock att garanti inte bör lämnas för lägre investeringsbelopp än 5 000 kr.

Någon invändning mot utredningens förslag i fråga om kreditstöd till försäljningsföretag m. m. på trädgårdsområdet har inte framkommit vid remissbehandlingen. *Svenska importföreningen för färsk frukt u. p. a.* framhåller i detta sammanhang, att kreditstöd ej bör lämnas i andra fall än då företagets huvudsakliga uppgift är att marknadsföra produkter, som odlas inom dess uppsamlingsområde. *RLF* anser att nämnda stöd bör begränsas till företag, som inte alls eller endast i mycket begränsad omfattning arbetar med importerade produkter.

Utredningens förslag om garantiramen för trädgårdsnäringsens rationalisering samt dess förslag beträffande anslaget för bidrag till trädgårdsnäringsens rationalisering har godtagits av remissinstanserna.

Under förevarande anslagspunkt får jag också anmäla ett av trädgårdsnäringsutredningen den 16 december 1966 avlämnat förslag angående finansieringen av verksamheten inom Svenska fruktfrämjandet.

Utredningen erinrar om att den i tidigare sammanhang föreslagit att statligt stöd till fruktfrämjandet utgår under en övergångstid av fem år med 50 000 kr. årligen med hänsyn bl. a. till fruktfrämjandets allmänna kvalitetsbefrämjande åtgärder. Utredningen förordade dock inte att medel från trädgårdsnäringsens bensinskattfond togs i anspråk i detta sammanhang. Orsaken var dels att bensinskattemedlen endast i mindre grad kom från fruktodlingen, dels att bensinskattefonden härigenom alltför hårt belastades till nackdel för andra ändamål, vartill fondens medel används.

Utredningen understryker, att den är väl medveten om att en samordnad verksamhet inom fruktfrämjandet och det motsvarande organet på grönsaksområdet, Svenska grönsaksfrämjandet, väl kan motivera att gränsen dras mindre strikt i fråga om medel från bensinskattefonden. Behovet av anslag från denna fond är emellertid i dagens utvecklingsläge betydande. Utredningen anser därför att ett särskilt anslag till fruktfrämjandet allvarligt kommer att begränsa möjligheterna att utnyttja fonden för aktuella behov inom trädgårdsnäringsen. Därtill kommer att starka krav från olika håll tidigare har framförts på statlig kvalitetskontroll inom fruktområdet. Då nu denna kontroll har blivit av frivillig karaktär och ordnas utan direkta kostnader för det allmänna synes detta enligt utredningens uppfattning väl motivera ett statligt stöd med det tidigare angivna beloppet av 50 000 kr. årligen.

Utredningen finner det slutligen motiverat, att det föreslagna stödet utgår endast om ett samarbete mellan grönsaksfrämjandet och fruktfrämjandet kommer till stånd.

Över trädgårdsnäringsutredningens förslag har yttranden avgetts av riksrevisionsverket, kommerskollegium efter hörande av vissa handelskamrar, lantbruksstyrelsen, lantbrukshögskolan, statens jordbruksnämnd, Svenska grönsaksfrämjandet, Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund, Sveriges yrkesfruktodlares riksförbund, Kooperativa förbundet, Sveriges grossistförbund, Sveriges livsmedelshandlareförbund, Sveriges frukt- och konfektyrhandlareförbund och Svenska importföreningen för färsk frukt u. p. a.

Utredningens förslag har i allmänhet tillstyrkts av remissinstanserna. *Riksrevisionsverket* anför emellertid, att trädgårdsnäringsen i föreliggande sammanhang bör betraktas som en enhet och att med hänsyn till bl. a. storleken av bensinskattefonden bidrag till fruktfrämjandet även i fortsättningen bör utgå av restituerade bensinskattemedel. *Sveriges frukt- och konfektyrhandlareförbund* anser, att stöd, som skall utgå till fruktfrämjandet, inte skall utnyttjas till upplysningsverksamheten om kvalitetsnormerna.

Den del av den kvalitetsfrämjande verksamheten, som kan ligga utanför upplysningen om kvalitetsnormerna, bör enligt förbundets mening kunna belasta hensinskattefonden.

Departementschefen

Nya riktlinjer för statens medverkan till jordbrukets rationalisering har fastställts av 1967 års riksdag. Dessa riktlinjer har varit bakgrunden till trädgårdsnäringsutredningens översyn av det statliga stödet till trädgårdsnäringsens rationalisering. Utredningens förslag har i allt väsentligt tillstyrkts av remissinstanserna. Även jag anser att förslagen är väl ägnade att främja näringsens effektivitet och jag ansluter mig därför i huvudsak till vad utredningen föreslagit.

Jag behandlar till en början vissa *allmänna grunder* som bör gälla för samtliga former av det ekonomiska stödet. Sålunda bör gälla den huvudprincipen att den ifrågasatta investeringen är önskvärd ur allmän synpunkt och att den är samhällsekonomiskt motiverad. Vidare bör krävas att investeringen är lönsam ur företagsekonomisk synvinkel. Några gränser beträffande företagets storlek bör följaktligen inte ställas upp. Stödets syfte bör således enligt min mening vara att främja finansiering av åtgärder, som höjer ett företags effektivitet, samt att i vissa fall underlätta förvärv och drift av effektiva företag. Självfallet bör stödet avse helt yrkesmässig produktion. Stödet bör därför utgå endast till företag av sådan omfattning att företagaren kan få sin huvudsakliga sysselsättning däri.

Enligt nu gällande bestämmelser är stöd till förvärv av trädgårdsföretag i princip begränsat till enskild person medan stödet i övrigt kan lämnas såväl enskild som juridisk person. I likhet med utredningen anser jag att det i fortsättningen ej bör vara någon skillnad mellan enskild och juridisk person vad gäller möjligheterna att få statligt ekonomiskt stöd. Det bör i stället vara omständigheterna i det enskilda fallet som läggs till grund för bedömning av stödbehovet. I detta sammanhang bör nämnas, att även mindre och medelstora trädgårdsföretag i många fall drivs som aktiebolag eller handelsbolag.

Självfallet bör stöd ej lämnas om åtgärden med hänsyn till investeringskostnadens storlek eller sökandens ekonomiska ställning bedöms kunna genomföras utan stöd. På motsvarande sätt bör när stöd åt juridisk person prövas hänsyn tas även till delägarnas ekonomiska ställning. Liksom på jordbruksområdet bör vidare krävas att den som svarar för företagets drift äger härför erforderlig yrkesskicklighet.

I likhet med trädgårdsnäringsutredningen anser jag att det statliga stödet i huvudsak bör lämnas i form av *lånegarantier*. Sådan garanti bör kunna lämnas för rationaliseringsåtgärder, vilka är ägnade att effektivisera och förbilliga driften och mera varaktigt förbättra ekonomibyggnader eller tekniska anordningar. Vidare bör lånegaranti kunna beviljas för

förvärv av trädgårdsföretag eller för tillskottsförvärv av mark, som är nödvändig för rationalisering, samt till nödvändiga utgifter för att sätta i gång, lägga om eller utvidga trädgårdsdriften. Lånegaranti bör kunna lämnas även för kostnaderna för sådan driftsekonomisk plan som upprättats i anslutning till ett ärende om lånegaranti.

Frågan om stöd till större investeringar bör enligt min mening prövas i särskild ordning. Jag tillstyrker därför utredningens förslag att ett företag ej bör erhålla kreditstöd för högre driftslånebelopp än sammanlagt 100 000 kr. med mindre Kungl. Maj:t på grund av särskilda skäl så medger. En sammanlagd lånegaranti till ett företag överstigande 300 000 kr. bör likaledes lämnas endast efter prövning av Kungl. Maj:t.

Trädgårdsnäringsutredningen har föreslagit att nuvarande längsta amorteringstider för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering behålls, nämligen 20 år för rationaliserings- och förvärvslån och 15 år för driftslån. Utredningen har dock samtidigt förordat att Kungl. Maj:t bör kunna förlänga amorteringstiden för förvärvslån om särskilda skäl så påkallar. Några remissinstanser har förordat längre amorteringstider än vad utredningen föreslagit. Jag anser att det med hänsyn till beskaffenheten hos trädgårdsföretagens anläggningstillgångar i princip inte är befogat att ändra de nuvarande längsta amorteringstiderna. Vid förvärvslån bör dock enligt min mening Kungl. Maj:t kunna förlänga amorteringstiden upp till högst 30 år.

Liksom trädgårdsnäringsutredningen anser jag att *statsbidrag* till trädgårdsnäringsens rationalisering i fortsättningen bör utgå endast vid sådana genomgripande och kapitalkrävande rationaliseringsåtgärder som medför ett särskilt stort och i tiden koncentrerat investeringsbehov, vilket kan antas innebära påfrestningar på sökandens likviditet. Bidraget bör härvid lämnas till sådana rationaliseringsåtgärder vilka är ägnade att effektivisera och förbilliga driften och mera varaktigt förbättra ekonomibyggnader eller tekniska anordningar vid ett trädgårdsföretag. Bidrag bör liksom på jordbruksområdet utgå med högst 25 % av godkänd kostnad. Högsta bidragsprocent bör självfallet inte utgå regelmässigt utan bidragets storlek bör avgöras med hänsyn till bl. a. behovet av stimulans i varje särskilt fall och sökandens ekonomiska ställning. Bidrag bör vidare utgå med högst 20 000 kr. Lägsta bidragsbelopp bör liksom på jordbruksområdet vara 3 000 kr.

Mot utredningens förslag beträffande trädgårdsnäringsens *maskinlån* har jag i princip intet att erinra. Jag anser emellertid att detta stöd utan undantag bör utgå enligt de bestämmelser som gäller för motsvarande lån på jordbruksområdet. Maskinlån bör således inte heller på trädgårdsområdet lämnas vid lägre investeringsbelopp än 5 000 kr.

Kreditstöd till försäljningsföretag m. m. på trädgårdsområdet bör såsom utredningen föreslagit i fortsättningen beviljas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 7 maj 1954 (nr 311) om statlig garanti för lån för uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål.

Liksom när det gäller olika former av stöd till jordbrukets rationalisering bör Kungl. Maj:t i fråga om stöd till trädgårdsnäringens rationalisering, om särskilda skäl föreligger och efter prövning i varje enskilt fall, generellt kunna bevilja lån och bidrag även om detta innebär att jämkning sker av de villkor för stödgivning som jag förordat i det föregående. Härigenom öppnas möjlighet att bevilja ekonomiskt stöd t. ex. då fråga är om att använda ny och ej helt utprovad teknik i samband med investeringar för rationaliseringsändamål.

Närmare bestämmelser för den kreditgaranti- och statsbidragsgivning, som jag nu behandlat, bör Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:t bemyndigande, lantbruksstyrelsen meddela.

Utredningen har föreslagit att lånegarantier och bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering även framdeles beviljas av lantbruksstyrelsen. Enligt min mening är det av vikt att de föreslagna riktlinjerna för trädgårdsnäringens rationaliseringsstöd tillämpas enhetligt i olika delar av landet. Beslut om stöd bör därför i enlighet med utredningens förslag tills vidare fattas av lantbruksstyrelsen. Liksom hittills bör dock den närmare utredningen om stödbehovet göras av resp. lantbruksnämnd. Efter en viss övergångstid bör lantbruksnämnderna i de län där trädgårdsproduktionen har större omfattning själva kunna besluta om stöd. Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, lantbruksstyrelsen bör därför kunna delegera beslutanderätten till dessa lantbruksnämnder.

De bestämmelser som föreslagits kan väntas medföra att efterfrågan på kreditstöd för trädgårdsnäringen kommer att öka. Garantiramen för trädgårdsnäringens rationalisering bör därför för budgetåret 1968/69 höjas med 2 milj. kr. till 9 milj. kr. Härtill återkommer jag i det följande under punkten C 8. Inom garantiramen bör få lämnas förutom lånegarantier avseende rationalisering, förvärv och drift av trädgårdsföretag även garantier för maskinlån och lånegarantier till försäljningsföretag m. m. på trädgårdsområdet. För bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering bör med hänsyn till reservationen under anslaget för budgetåret 1968/69 beräknas 50 000 kr.

Jag övergår här efter till att behandla frågan om finansieringen av verksamheten inom Svenska fruktfrämjandet.

I tidigare sammanhang har jag framhållit betydelsen av att fruktfrämjandet och dess motsvarighet på grönsaksområdet, Svenska grönsaksfrämjandet, samarbetar intimt för att på så sätt begränsa kostnaderna för administration m. m. Enligt vad jag erfarit har ett sådant samarbete numera kommit till stånd. Mot denna bakgrund och med hänsyn till den allmänna betydelsen av fruktfrämjandets arbete på kvalitetsområdet bör under detta auslag för budgetåret 1968/69 beräknas 50 000 kr. för bidrag till fruktfrämjandet. Liksom hittills bör dessutom ett belopp som motsvarar fruktodlingens förbrukning av skattebelagda drivmedel ställas till fruktfrämjan-

drag att i samråd med bostadsstyrelsen undersöka lokaliseringen och den nuvarande användningen av de fastigheter, vars innehavare alltså åtnjuter lån ur egnahemslånefonden, samt att inkomma med de förslag till ändrade räntebestämmelser för lånen och därmed sammanhängande frågor, som undersökningens resultat kan föranleda. Ifrågasvarande utredningsuppdrag avser ca 15 000 lån. Såvitt nu kan bedömas kommer utredningen inte att kunna slutföras under år 1967. I avvaktan på resultatet av utredningen föreslår styrelsen att ifrågasvarande räntesatser även för år 1968 fastställs till 3,6 %.

B. Kreditgarantiramar

Ändamål	1965/66			1966/67			1967/ 68	1968/ 69
	fastställd ram	jäm- kad o. utvid- gad ram	be- vilj. garan- ti	fast- ställd ram	utvid- gad ram	be- vilj. garan- ti	fast- ställd ram	för- slag
milj. kr.								
1. Yttre rationalisering	38,0	41,0	40,8	45,0	52,0	52,0	65,0	80,0
2. Inre rationalisering	26,0	35,0	35,0	38,0	45,0	45,0	50,0	80,0
3. Jordförvärvslån	30,0	26,0	25,3	30,0	30,0	28,8	37,0	50,0
4. Driftslån	16,0	16,0	16,0	20,0	20,0	13,4	30,0	40,0
5. Maskinlån							7,0	7,0
6. Lagerhus m. m.	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
7. Trädgårdsnäringsens rationalisering m. m.	6,0	6,0	5,8	6,0	6,0	5,2	7,0	7,0
8. Inköp av avelshästar och ridhästar	0,5	0,5	0,1	0,5	0,5	0,1	0,5	0,5
Summa	120,5	128,5	127,0	143,5	157,5	153,5	200,5	268,5

1. Styrelsen beräknar att takten i strukturrationaliseringen kommer att öka ytterligare under budgetåret 1968/69. På grund av den förstärkning av jordfonden som beslutats för innevarande budgetår och de förslag till ytterligare förstärkning som styrelsen nu lägger fram beräknas lantbruksnämndernas inköps- och försäljningsverksamhet kunna öka väsentligt. Med beaktande härav och i avvaktan på närmare erfarenheter från verksamheten enligt de nya jordbrukspolitiska riktlinjerna beräknar styrelsen behovet av kreditgarantier för yttre rationalisering under budgetåret 1968/69 till 80 milj. kr.

2. Styrelsen väntar att den för innevarande budgetår fastställda ramen för kreditgaranti till inre rationalisering om 50 milj. kr. skall visa sig otillräcklig. Styrelsen torde därför vid senare tillfälle under nu löpande budgetår komma att föreslå att gällande ram utökas eller jämkas med övriga ramar. Styrelsen beräknar därvid att ramen för inre rationalisering under nu löpande budgetår behöver höjas till ca 65 milj. kr. För budgetåret 1968/

69 föreslår styrelsen en ram av 80 milj. kr. Styrelsen erinrar om att 1960 års jordbruksutredning föreslog en kreditgarantiram för inre rationalisering om 100 milj. kr. I sitt yttrande över utredningens betänkande och i sin kompletterande anslagsframställning för budgetåret 1967/68 beräknade styrelsen att ramen under loppet av två eller tre budgetår behövde utökas till nämnda belopp. Behovet av investeringar i ekonomibygnader och markanläggningar är mycket stort.

3—4. Erfarenheter saknas ännu av i vilken omfattning kreditgarantibehovet för jordförvärvslån och driftslån påverkas av de den 1 juli 1967 ändrade bestämmelserna för kreditgarantigivningen. I avvaktan på sådana erfarenheter föreslår styrelsen att ramen för jordförvärvslån för budgetåret 1968/69 fastställs till 50 milj. kr. och ramen för driftslån till 40 milj. kr. Styrelsen erinrar om att 1960 års jordbruksutredning föreslog att garanti-ramen skulle uppgå, för jordförvärvslån till 80 milj. kr. och för driftslån till 48 milj. kr.

5. Motiv föreligger ej för ändringar av ramen.

6. Ramen på 4 milj. kr. till kreditgaranti för lån till lagerhus m. m. för budgetåret 1966/67 har utnyttjats helt. Behovet av statlig lånegaranti fram till den 1 juli 1968 uppskattas till ca 11 milj. kr. Med hänsyn bl. a. till att en viss del av kreditbehovet torde kunna tillgodoses av Lantbrukskredit begränsar styrelsen dock sitt förslag till oförändrad ram av 4 milj. kr.

7. Sedan reglerna för finansieringsstödet för jordbrukets rationalisering numera ändrats har trädgårdsnäringsutredningen fått i uppdrag att se över motsvarande bestämmelser på trädgårdsområdet. I avvaktan på resultatet härav föreslår styrelsen, att ramen för budgetåret 1968/69 bestäms till oförändrat belopp, 7 milj. kr.

8. Motiv föreligger ej för ändring av den för innevarande budgetår fastställda ramen för kreditgarantier för lån för inköp av avelshästar och ridhästar. Styrelsen föreslår att ramen liksom hittills får fördelas på olika ändamål i enlighet med styrelsens bestämmande.

I skrivelse den 28 november 1967 har *lantbruksstyrelsen* begärt att kreditgarantiramarna för lån till inre rationalisering och för jordförvärvslån skall ökas ut för budgetåret 1967/68.

På grundval av uppgifter som inhämtats från lantbruksnämnderna beräknar styrelsen behovet av kreditgarantier enligt följande sammanställning.

Låneform	Beräknat behov 1967/68 (milj. kr.)	Gällande ram (milj. kr.)
Yttre rationalisering	62,6	65,0
Inre rationalisering	66,3	50,0
Jordförvärvslån	42,2	37,0
Driftslån	27,2	30,0
Maskinlån	4,7	7,0

Med stöd av beräkningarna begär styrelsen att garantiramen för lån till inre rationalisering ökas med 15 milj. kr. och att ramen för jordförvärvslån ökas med 5 milj. kr.

Lantbruksstyrelsen framhåller att ramarna för lån till inre rationalisering under budgetåren 1964/65—1966/67 efter jämkningar och öknningar under pågående budgetår uppgått till resp. 28, 35 och 45 milj. kr. Dessa ramar har utnyttjats helt. Styrelsen understryker att en höjning av denna kreditgarantiram är en nödvändig förutsättning för den uppbyggnad av rationella företag som den nya jordbrukspolitiken syftar till. Vidare är den av styrelsen föreslagna höjningen en förutsättning för att möta efterfrågan på garantier från sådana specialiserade företag som enligt nu gällande bestämmelser blivit berättigade till stöd.

Ramen för jordförvärvslån behöver enligt styrelsen höjas för att tillgodose de behov som uppkommit till följd av att begränsningen av jordförvärvslån till en- och tvåfamiljsjordbruk slopats.

Departementschefen

I det föregående har jag berört de ändringar i inriktningen och utformningen av statens medverkan i jordbrukets rationalisering som fjolårets riksdag beslöt. Enligt riksdagens beslut skall stödet till jordbrukets rationalisering lämnas främst i form av kreditgarantier. Sålunda höjdes för innevarande budgetår garantibeloppen med 56 milj. kr. till sammanlagt 189 milj. kr. En ytterligare ökning bör nu ske med sammanlagt 63 milj. kr. Härav avser jag att senare denna dag föreslå att 15 milj. kr. disponeras för att redan för innevarande budgetår öka garantibeloppen.

Jag förordar för nästa budgetår att garantier får beviljas för lån till yttre rationalisering med 80 milj. kr., för lån till inre rationalisering med 70 milj. kr., för jordförvärvslån med 45 milj. kr. och för driftslån med 35 milj. kr. Garantiramarna för maskinlån och för lån till lagerhus m. m. bör vara oförändrat 7 milj. kr. resp. 4 milj. kr. Mot bakgrund av vad jag under punkten C 7 förordat bör garantiramen för lån till trädgårdsnäringens rationalisering m. m. höjas till 9 milj. kr. Lantbruksstyrelsens förslag att en särskild ram av 500 000 kr. för kreditgarantier för lån till inköp av avelshästar och ridhästar tas upp under detta anslag kan jag tillstyrka. Eventuella förluster på grund av denna garantigivning bör i fortsättningen täckas ur detta anslag. För nästa budgetår bör anslaget tas upp med oförändrat 500 000 kr.

I avvaktan på närmare utredning bör liksom hittills räntan på bl. a. vissa lån från egnahemslånefonden utgå efter 3,6 % under år 1968.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

- a) medge att den årliga räntan på den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter år 1919

men före den 1 juli 1940, får sättas ned till 3,6 % för år 1968

b) medge, att ränta på köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad på åbolägenhet som år 1920 eller senare sålts från kronoegendom får, i den mån köpeskillingen förräntas efter enahanda grunder som gällt eller gäller för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenhet, under år 1968 utgå efter 3,6 %

c) medge att för budgetåret 1968/69 statlig kreditgaranti får lämnas för lån till yttre rationalisering med 80 000 000 kr., för lån till inre rationalisering med 70 000 000 kr., för jordförvärvslån med 45 000 000 kr., för driftslån med 35 000 000 kr., för maskinlån med 7 000 000 kr., för lån till uppförande av lagerhus för jordbruksändamål m. m. med 4 000 000 kr., för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. med 9 000 000 kr. samt för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med 500 000 kr., med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen mellan de fem förstnämnda ändamålen

d) till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.

C 9. Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m.

1966/67 Utgift	8 188 998	Reservation	7 990 408
1967/68 Anslag	9 100 000		
1968/69 Förslag	15 000 000		

Ur anslaget tas medel för bidrag m. m. till särskild rationalisering inom norrlandslänen, Kopparbergs och Värmlands län samt inom den del av Älvsborgs län som omfattar landskapet Dalsland. Anslaget disponeras vidare för vissa produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland samt för fraktbidrag.

Lantbruksstyrelsen

Under anslaget bör anvisas

1. 17,1 milj. kr. för statsbidrag m. m. i samband med den särskilda rationaliseringsverksamheten,
2. 150 000 kr. för produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall,
3. 350 000 kr. för fraktbidrag enligt av Kungl. Maj:t fastställda grunder

vid transport av fodermedel till vissa mera avlägset liggande delar av övre Norrland.

Som motiv för yrkandena anför styrelsen bl. a.

1. Styrelsen har under anslaget Bidrag till jordbrukets rationalisering m. m. föreslagit, att bidrag till inre rationalisering i samband med särskild rationalisering fr. o. m. budgetåret 1968/69 helt skall utgå ur förevarande anslag.

Med hänsyn till det slag av verksamhet som bedrivs med medel från anslaget föreslår styrelsen vidare att frågan om ändring av anslaget till förslagsanslag kombinerat med årligen fastställda bidragsramar närmare övervägs. Om anslaget ändras till förslagsanslag bör det för budgetåret 1968/69 föras upp med 17 milj. kr. och den ram, inom vilken bidrag får beviljas till inre rationalisering och driftsrationalisering i samband med särskild rationalisering samt inom vilken medel får tas i anspråk för denna verksamhet i övrigt, fastställas till 17,1 milj. kr.

Det sammanlagda bidragsbehovet för den särskilda rationaliseringsverksamheten beräknas till 16,6 milj. kr., varav 8,8 milj. kr. från rationaliseringsanslaget och 7,8 milj. kr. från norrlandsanslaget. Till detta belopp kommer ett behov av ca 500 000 kr. till utrednings-, planläggnings- och upplysningsverksamhet i samband med särskild rationalisering.

2. Från anslaget bör anvisas ett oförändrat belopp av 150 000 kr. för produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall.

3. Från anslaget bestrids kostnader för fraktbidrag vid transport av fodermedel till mera avlägsna delar av övre Norrland. Bidrag utgår med 2 kr. 50 öre för deciton till distributör av fodermedel om försäljning sker direkt till jordbrukare i det inre av övre Norrland. Styrelsen beräknar, att anslaget för budgetåret 1968/69 bör tas upp med ett oförändrat belopp av 350 000 kr.

I gemensam skrivelse har *lantbruksstyrelsen*, *lantmäteristyrelsen* och *skogsstyrelsen* lämnat redogörelse för verksamheten med särskild rationalisering av jordbruket i Älvsborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Redogörelsen omfattar tiden den 1 juli 1966—den 30 juni 1967.

Till följd av riksdagens beslut angående de nya lantbruksnämndernas organisation har den personal, som tidigare varit särskilt anställd för här ifrågavarande verksamhet, den 1 juli 1967 förts över till nämndernas personalstat. Under 1966/67 avlönades ca 40 personer från detta anslag. Intill den 1 juli 1967 har till kostnader för personal, utredningar och upplysningsverksamhet m. m. tagits i anspråk sammanlagt 6 392 000 kr., varav ca 1,9 milj. kr. under budgetåret 1966/67.

Sammanlagt har t. o. m. den 30 juni 1967 godkänts 128 områden med 405 brukningsenheter. I Värmlands och Älvsborgs län, där verksamheten nyligen

påbörjats, har hittills godkänts fyra områden med sammanlagt 16 brukningsenheter.

Lantbruksstyrelsen har i samråd med lantmäteristyrelsen och skogsstyrelsen under budgetåret 1966/67 godkänt 29 områden för särskilda rationaliseringsinsatser varigenom tillkommit 47 brukningsenheter. Vidare har godkänts utvidgning av nio tidigare godkända områden. Den genomsnittliga åkerarealen vid de brukningsenheter, som under budgetåret fått arealtillskott, har ökats från 22 till 29 ha och skogsmarksarealen från 109 till 147 ha. Lantbruksnämndernas rationaliseringsreserv i anslutning till områdena uppgick den 30 juni 1967 till 2 634 ha åker och 17 757 ha skogsmark.

Till inre rationalisering har sedan starten av den särskilda rationaliseringen budgetåret 1960/61 beviljats statsbidrag med sammanlagt 20 470 000 kr. Huvuddelen av bidragen avser investeringar i ekonomibyggnader. Hittills har 139 färdigställt, 110 påbörjats och tolv projekterats.

Departementschefen

Mot bakgrunden av de goda erfarenheterna av verksamheten med särskild rationalisering i Norrland har samhällsinsatserna härför ökat kraftigt under senare år. Sålunda har resurserna för bidragsgivning i stort sett fördubblats under de två sista budgetåren genom att anslaget härför räknats upp med ca 4 milj. kr. Medelsbehovet för bidrag ökar emellertid och jag finner det därför nödvändigt att förstärka anslaget ytterligare.

Med hänsyn till att den särskilda rationaliseringsverksamheten nu funnit sin form anser jag det vara lämpligt att bidragsmedlen härför anvisas på samma sätt som bidragen inom den allmänna rationaliseringsverksamheten. Jag biträder därför lantbruksstyrelsens förslag att medlen anvisas under ett förslagsanslag i stället för som nu under ett reservationsanslag och att bidragsgivningen regleras genom en särskild ram. Vid utgången av innevarande budgetår kvarstående reservation under anslaget bör överföras till budgetutjämningsfonden.

Medelsanvisningen under anslaget bör vidare enligt min mening avse enbart bidrag till särskild rationalisering samt medel för produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall. Medel för fraktbidrag vid transport av fodermedel bör i stället anvisas under anslaget Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område. Vidare bör belopp för att täcka vissa kostnader avseende äganderättsutredningar och omarronderingsverksamhet i Kopparbergs län, vilka lantmäteriet och skogsvårdsstyrelsen hittills bestritt från detta anslag, beräknas under anslagen Lantmäteristaten: Avlöningar resp. Omkostnader samt Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader. Genom mitt förslag sjunker anslagsbehovet under förevarande anslag med sammanlagt 780 000 kr.

Ramen för bidrag till särskild rationalisering bör enligt min mening tas upp med 15,2 milj. kr. Oktat att bidragen till inre rationalisering och drifts-

rationalisering inom den särskilda rationaliseringsverksamheten enligt mitt förslag i det föregående helt bör belasta förevarande anslag innebär detta en realförstärkning med ca 2 milj. kr. Medelsbehovet under anslaget beräknar jag för nästa budgetår uppgå till 15 milj. kr. Jag har då beräknat ett oförändrat belopp av 150 000 kr. för produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) medge att under budgetåret 1968/69 statsbidrag beviljas till särskild rationalisering intill ett belopp av 15 200 000 kr.

b) till *Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.

C 10. Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.

1966/67 Utgift	1 174 124
1967/68 Anslag	1 470 000
1968/69 Förslag	1 620 000

Lantbruksstyrelsen

För innevarande budgetår är ramen för statsbidrag och ersättningar fastställd till 370 000 kr. Det sammanlagda medelsbehovet under budgetåren 1967/68 och 1968/69 beräknas vara 1 435 000 kr., varav 757 000 kr. för husbyggnadsarbeten, 310 000 kr. för anordningar för el- och vattenförsörjning, 73 000 kr. för investeringar i vägar och broar, 224 000 kr. för avträdes- och flyttningserättningar samt 71 000 kr. för fastighetsskatt, rotvärdesersättningar m. m.

Inkomsterna under den angivna perioden beräknas till 145 000 kr., vilket innebär att medelsbehovet inom 1968/69 års ram uppgår till (1 435 000 — 145 000 — 370 000) 920 000 kr.

Domänstyrelsen

För innevarande budgetår disponerar styrelsen 1,1 milj. kr. av anslaget. Därav utgör numera avträdesersättningar och flyttningsbidrag 75 %. Styrelsen räknar med att ca 100 kronolägenheter årligen skall läggas ned under de närmaste åren. Medelsbehovet beräknas uppgå till 1 milj. kr., varav 200 000 kr. för byggnadshjälp och virke, 750 000 kr. för avträdesersättningar och flyttningsbidrag och 50 000 kr. för övriga åtgärder.

Departementschefen

Anslaget för nästa budgetår bör ökas med 150 000 kr. till 1 620 000 kr. Jag har därvid beräknat medel för en höjning av den av lantbruksstyrelsen disponerade ramen för statsbidrag och ersättningar med 250 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 620 000 kr.

C 11. Befrämjande av husdjursaveln m. m.

1966/67 Utgift	1 710 695	Reservation	762 634
1967/68 Anslag	1 483 000		
1968/69 Förslag	1 418 000		

Från anslaget bestrids bidrag till avelsföreningar och liknande organisationer. Vidare utgår från anslaget stöd åt hästaveln. Ifrågavarande stöd koncentreras i huvudsak till hästpremiering, hingsthållningsbidrag och bidrag till vissa andra kvalitetsbefrämjande åtgärder enligt beslut av 1966 års riksdag. Från anslaget täcks också vissa bidrag till mjölkavkastningskontroll av nötkreatursbesättningar.

	1967/68	Föreslagen ändring 1968/69
1. Bidrag till avelsföreningar och liknande organisationer	183 000	+ 26 500
2. Stöd åt hästaveln.....	935 000	—
3. Bidrag till kontrollföreningsverksamheten	365 000	— 65 000
	1 483 000	— 38 500

Lantbruksstyrelsen

1. Den begärda ökningen avser en höjning av bidraget till Svenska fåravelsföreningens upplysnings- och rationaliseringsverksamhet (10 000 kr.) och en höjning av bidraget till Svenska svinavelsföreningen (16 500 kr.).

2. Enligt nu gällande föreskrifter skall förluster som uppkommer på grund av kreditgaranti till inköp av avelshästar och ridhästar bestridas ur anslagsposten Stöd åt hästaveln. Även denna form av kreditgaranti bör tas upp under anslaget Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti.

3. Lantbruksstyrelsen har på uppdrag av Kungl. Maj:t prövat behovet av fortsatt statsbidrag till mjölkavkastningskontroll. Styrelsen har inhämtat synpunkter i ämnet från Svensk husdjursskötsel, Svenska kontrollföreningarnas riksförbund, Sveriges lantbruksförbund, Svenska mejeriernas riksförening, Riksförbundet Landsbygdens folk samt från samtliga lantbruksnämnder.

Nuvarande förhållanden. Mjölkavkastningskontrollen bedrivs av kontrollföreningar som normalt omfattar ett län. Föreningarna är sammanslutna i Svenska kontrollföreningarnas riksförbund som i sin tur är medlem av Svensk husdjursskötsel (SHS).

Kontrollarbetet utförs av assistenter som är anställda hos kontrollföreningarna. Kontrollresultaten bokförs sedan år 1963 centralt vid SHS:s datacentral. F. n. pågår till följd av lantbruksnämndernas nya organisation en omorganisation av kontrollföreningarna som i de flesta fall består i att man går samman med seminverksamheten i syfte att få till stånd ett erforderligt underlag för en lokal administration.

Kontrollföreningarna övervakas av resp. lantbruksnämnd.

Fr. o. m. den 1 juli 1967 utgår statsbidrag till kontrollförening för medlem med en besättning av högst tio kor. Bidraget bestäms med hänsyn till arten av kontrollen till högst 18 kr. för hel besättning eller till 1: 25 kr. för varje ko. Den vanligaste formen av kontroll bedrivs direkt av kontrollassistent eller i samråd mellan djurägare och assistent (officiell kontroll). Kontrollen kan dock ske även av djurägaren själv, med viss efterkontroll av assistenten (enskild kontroll).

Anslutna till den officiella kontrollen var under budgetåret 1965/66 27 310 besättningar med 357 789 kor. Detta motsvarar 37,8 % av samtliga kor på gårdar med mer än två ha åker. Den enskilda kontrollen omfattade därutöver 2 462 besättningar med 21 246 kor. Av de anslutna besättningarna hade ungefär halva antalet mer än tio kor.

Anslutningen har sedan budgetåret 1960/61 stigit i fråga såväl om antalet besättningar (+ 14 %) som koantal (+ 20 %). Den övervägande delen av de nyanslutna besättningarna har varit sådana med mer än tio kor. Dessa siffror bör ses mot bakgrund av att det totala koantalet under perioden minskats med drygt 18 %. Anslutningen till den enskilda kontrollen har minskat mycket starkt under perioden.

Kontrollföreningarnas kostnader för verksamheten var budgetåret 1965/66 12,6 milj. kr. mot 8,5 milj. kr. budgetåret 1960/61. Den kostnadsökning som skett beror dels på ökad anslutning, dels på löne- och prisstegringar.

Verksamheten finansieras genom avgifter från medlemmarna, bidrag av mjölkregleringsmedel samt av statsbidrag. Fördelningen framgår av följande sammanställning (1965/66).

	Totalt (milj. kr.)	%	per ko (kr.)
Kostnad	12,6	100	34
Medlemsavgifter	8,2	65	22
Regleringsmedel	4,0	32	10
Statsbidrag	0,425	3	2

Lantbruksstyrelsens förslag. Styrelsen framhåller att djurägarnas kostnader, som under den senaste tioårsperioden varit i genomsnitt ca 20 kr. per ko, stigit varje år sedan budgetåret 1961/62. En ytterligare höjning av avgifterna skulle bli nödvändig om statsbidraget slopas. En skärpt avgiftshöjning skulle kunna leda till att anslutningen till kontrollföreningarna stagnerade med en långsammare effektivitetsförbättring som följd.

För att med större säkerhet kunna bedöma effekten av jordbrukets rationalisering på mjölkproduktionens struktur och lönsamhet, som i sin tur skulle återverka på kontrollföreningarnas bidragsbehov, föreslår lantbruksstyrelsen att statsbidraget till kontrollföreningarnas verksamhet behålls under en övergångsperiod av fem år enligt nuvarande grunder för den officiella kontrollen samt att statsbidraget till enskild kontroll slopas.

Styrelsen beräknar ett medelsbehov för ändamålet av 300 000 kr. för budgetåret 1968/69. Under förutsättning att bidraget även i fortsättningen skall utgå av budgetmedel föreslår styrelsen att anslagsposten Bidrag till kontrollföreningsverksamheten under förevarande anslag tas upp med ett belopp av 300 000 kr.

Yttrandet. Den genomgående uppfattningen bland såväl de organisationer som yttrat sig som lantbruksnämnderna är att bidragsgivningen till mjölkavkastningskontrollen bör fortsätta. Däremot har organisationerna en annan mening än lantbruksstyrelsen om hur medlen skall disponeras. *Svensk husdjursskötsel* anser att totaleffekten på kontrollverksamheten skulle bli större om ett belopp motsvarande statsbidraget ställdes till lantbruksstyrelsens förfogande för åtgärder som syftar till att vidga verksamhetens utbredning. Detta skulle kunna ske genom att bidrag ges under begränsad tid till nyanslutna besättningar. Denna uppfattning delas av samtliga organisationer som yttrat sig. De flesta *lantbruksnämnderna* anser däremot att bidrag bör utgå i huvudsak enligt nuvarande regler, men att begränsningen av bidragsgivningen enbart till små besättningar bör upphöra. Vidare anser nämnderna att bidraget till den enskilda kontrollen bör slopas. *Lantbruksnämnden i Jönköpings län* för dock som alternativ till nuvarande uppläggning fram förslaget att ge bidrag endast till nyanslutna besättningar. *Lantbruksnämnden i Västmanlands län* föreslår att statsbidrag till mjölkavkastningskontroll slopas och att hittills tillgängliga medel används mera ändamålsenligt, t. ex. till speciell produktionsrådgivning på husdjursskötselns område.

Departementschefen

Mjölkavkastningskontrollen har gynnsam inverkan på produktivitet-utvecklingen inom mjölkproduktionen. En ökad anslutning till denna kontrollverksamhet är därför angelägen. Det hittillsvarande bidraget synes inte ha påverkat anslutningen i någon större utsträckning. Mot bakgrund härav bör stödet enligt min mening läggas om. Den direkta bidragsgivning-

en till mjölkavkastningskontrollen bör sålunda upphöra. 300 000 kr. av de medel som f. n. står till förfogande för bidragsgivningen bör i stället fr. o. m. nästa budgetår ställas till lantbruksstyrelsens förfogande för att försöksvis stimulera till ökad anslutning till mjölkavkastningskontrollen samt till andra åtgärder som är ägnade att främja en rationell mjölkproduktion.

För övriga ändamål under anslaget beräknar jag oförändrade belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Befrämjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 418 000 kr.

C 12. Statens hingstdepå och stuteri: Avlöningar

1966/67 Utgift	637 947
1967/68 Anslag	636 000
1968/69 Förslag	701 000

Verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri avser främst att tillgodose halvblodsavelns behov av goda beskällare. Rekryteringen av hingstarna sker dels från stuteriet och dels genom inköp av hingstfölar.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbruks- styrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	2	—	—
Övrig personal	23	—	—
	25	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	634 000	+ 65 000	+ 65 000
Särskilda löneförmåner	2 000	—	—
	636 000	+ 65 000	+ 65 000

Lantbruksstyrelsen

Löneomräkning 65 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens hingstdepå och stuteri: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 701 000 kr.

C 13. Statens hingstdepå och stuteri: Omkostnader

1966/67 Utgift	367 274
1967/68 Anslag	378 000
1968/69 Förslag	336 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbruks- styrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	1 000	—	—
2. Resesättningar	15 000	—	—
3. Expenser	15 000	+ 500	+ 1 000
4. Häst- och fölinköp	40 000	+ 150 000	—
5. Vissa rationaliseringsåtgärder	50 000	— 50 000	— 50 000
6. Övriga utgifter			
a) Beklädnad	6 000	—	—
b) Bränsle	11 000	—	—
c) Furage	116 000	+ 4 000	+ 4 000
d) Lantbeskällares underhåll	79 000	—	—
e) Inventariers underhåll	12 000	—	—
f) Jordbruket	20 000	—	—
g) Hästsjukvård	3 000	—	—
h) Utskylder och utgifter i övrigt....	10 000	+ 3 500	+ 3 000
	378 000	+ 108 000	— 42 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens hingstdepå och stuteri: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 336 000 kr.

C 14. Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen

1966/67 Utgift	138 467	Reservation	21 758
1967/68 Anslag	96 000		
1968/69 Förslag	96 000		

Från anslaget bestrids kostnader dels för åtgärder till främjande av biskötseln, dels för statsbidrag till Sveriges fröodlareförbund.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbruks- styrelsen	Dep.chefen
1. Främjande av biskötseln	81 000	—	—
2. Bidrag till Sveriges fröodlareförbund ..	15 000	+ 15 000	—
	96 000	+ 15 000	—

Lantbruksstyrelsen

1. Sveriges biodlares riksförbund begär ökat statsbidrag för budgetåret 1968/69. Styrelsen föreslår oförändrat bidrag. Ej heller för övriga åtgärder för att främja biskötseln anser styrelsen att det behövs ökad anslagsgivning.

2. Sveriges fröodlareförbund har anhållit om statsbidrag för budgetåret 1968/69 med 30 000 (+ 15 000) kr.

Begäran motiveras med kostnadsökningar för fröodlareförbundets verksamhet samtidigt som denna har utvidgats och fördjupats. Styrelsen tillstyrker den begärda ökningen.

Departementschefen

Enligt min mening bör anslaget tas upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 96 000 kr.

C 15. Bidrag till Svensk matpotatiskontroll

1966/67 Utgift	90 000
1967/68 Anslag	100 000
1968/69 Förslag	100 000

Från anslaget bestrids kostnader för Svensk matpotatiskontroll (SMAK) verksamhet. SMAK står under ledning av en styrelse i vilken bl. a. konsumenterna, odlarna och handeln är företrädna.

Av anslaget för innevarande budgetår är 15 000 kr. avsedda för SMAK:s allmänna verksamhet och 85 000 kr. för upplysningsverksamhet. SMAK har vidare utöver anslaget erhållit 125 000 kr. av införselavgiftsmedel, vilket för helt år räknat motsvarar oförändrat belopp 150 000 kr.

Lantbruksstyrelsen

SMAK anför att dess informationsverksamhet kommer att fortgå efter i stort sett samma riktlinjer som tidigare. SMAK avser nu bl. a. att intensifiera kontakten med organ som upphandlar potatis med allmänna medel. Med hänsyn till kostnadsstegringar föreslår lantbruksstyrelsen att anslaget räknas upp med 10 000 kr. Styrelsen förutsätter att SMAK liksom hittills skall anvisas införselavgiftsmedel.

Departementschefen

Anslaget bör enligt min mening föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Svensk matpotatiskontroll* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

C 16. Restitution av bensinskatt till trädgårdsnäringen¹

1966/67 Utgift	402 605
1967/68 Anslag	400 000
1968/69 Förslag	400 000

Anslaget avser kollektiv återbäring av skatt på bensin, som förbrukas till jordfräsar inom yrkesmässig trädgårdsodling.

Viss del av anslaget disponeras av Kungl. Maj:t för bidrag till Svenska grönsaksfrämjandet och Svenska fruktfrämjandet. I övrigt disponeras anslaget av lantbruksstyrelsen i samråd med av Kungl. Maj:t utsedda representanter för trädgårdsnäringen för bidrag till vissa för trädgårdsnäringen allmännyttiga ändamål. Medel, som inte utbetalas som bidrag, förs vid utgången av följande budgetår över till trädgårdsnäringens bensinskattfond, som förvaltas av statskontoret och som får disponeras för samma ändamål som anslaget.

Lantbruksstyrelsen

Anslaget bör föras upp med 400 000 kr. För bidrag har under budgetåret Kungl. Maj:t disponerat 150 000 kr. och lantbruksstyrelsen 362 192 kr. Medelstillgången vid utgången av budgetåret 1966/67 uppgick till 1 012 430 kr. Därav utgjorde 435 113 kr. beviljade men ej utbetalade bidrag.

Departementschefen

Jag förordar att Svenska grönsaksfrämjandet under budgetåret 1968/69 skall få disponera restituerade bensinskattmedel i samma utsträckning som under innevarande budgetår. Jag vill samtidigt erinra om att jag behandlat frågan om stöd till Svenska fruktfrämjandet under punkten C 7 i det föregående.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit bör anslaget föras upp med 400 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Restitution av bensinskatt till trädgårdsnäringen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 400 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

¹ Tidigare anslagsrubrik: Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.

D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk

D 1. Statens jordbruksnämnd: Avlöningar

1966/67 Utgift	4 655 606
1967/68 Anslag	4 836 000
1968/69 Förslag	5 256 000

Jordbruksnämnden är central förvaltningsmyndighet för ärenden rörande prisreglering och marknadsföring på jordbrukets och fiskets områden. Nämnden har vidare vissa uppgifter i den ekonomiska försvarsberedskapen på livsmedelsområdet.

Inom nämnden finns fem byråer, nämligen animaliebyrån med en fettvarusektion och en fisksektion, vegetabiliebyrån, administrativa byrån, utredningsbyrån och utrikeshandelsbyrån.

Till nämnden är knuten jordbruksnämndens konsumentdelegation. Delegationen kan ta upp överläggningar med nämnden i jordbrukspolitiska frågor som bedöms vara av större vikt eller ha prejudicerande verkan. På fiskets område finns ett särskilt råd för prisregleringsfrågor.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Jordbruksnämnden	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	47	+ 3	—
Övrig personal	106	—	—
	153	+ 3	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	4 704 000	+ 589 312	+ 420 000
Arvoden och särskilda ersättningar	82 000	—	—
Ersättningar till experter och sakkunniga	50 000	—	—
	4 836 000	+ 589 312	+ 420 000

Statens jordbruksnämnd

1. Systemet med obligatorisk skördeskadeanmälan väntas komma att högst väsentligt öka antalet ersättnings- och bidragsärenden. Ansvaret här-

för och arbetet med övriga ärenden inom administrativa byråns kanslisektion innebär en med åren allt större arbetsinsats. En tjänst som avdelningsdirektör i Bo 5 bör därför inrättas. För det löpande arbetet med ärenden rörande skörde-skadeskyddet behövs en tjänst som byrådirektör i Ae 26. (112 000 kr.).

2. För en rationell planering av beredskapslagringen krävs en tjänst som byrådirektör i Ae 28 inom beredskapssektionen. För den administrativa handläggningen av beredskapslagringen behövs en tjänst som kanslist i Ae 17. Därvid kan en tjänst som kontorsskrivare i Ae 13 dras in. (57 000 kr.).

3. Löneomräkning 420 000 kr.

4. Nämnden framhåller att utrikeshandelsärendena på jordbruksområdet inte är mindre permanenta än andra på nämnden ankommande uppgifter. Chefen för utrikeshandelsbyrån bör därför erhålla ordinarie anställning.

Departementschefen

Jag vill erinra om att en översyn av jordbruksnämndens organisation ingår i jordbruksstatistikkommitténs uppdrag.

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens jordbruksnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 5 256 000 kr.

D 2. Statens jordbruksnämnd: Omkostnader

1966/67 Utgift		792 554	
1967/68 Anslag		966 000	
1968/69 Förslag		1 006 000	
		Beräknad ändring	
		1968/69	
	1967/68	Jordbruksnämnden	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	20 000	—	—
2. Reseersättningar	323 000	—	—
Därav utrikes resor	8 000	—	—
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten ..	34 500	—	—
b) Övriga expenser	406 500	+ 40 000	+ 32 000
4. Publikationstryck	92 000	+ 8 000	+ 8 000
5. Särskilda undersökningar	90 000	—	—
	966 000	+ 48 000	+ 40 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till Statens jordbruksnämnd: Omkostnader för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 006 000 kr.

D 3. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område

1966/67 Utgift	173 617 302
1967/68 Anslag	185 000 000
1968/69 Förslag	153 000 000

Under anslaget anvisas medel för olika prisreglerande ändamål i enlighet med vad som angetts i prop. 1967: 95.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Jordbruksnämnden	Dep.chefen
1. Allmänt mjölkpristillägg	73 000 000	— 36 000 000	— 36 000 000
2. Bidrag till regleringsföreningen för mjölk och mjölkprodukter	10 000 000	+ 20 000 000	+ 20 000 000
3. Smörprisgaranti.....	16 500 000	— 16 500 000	— 16 500 000
4. Prisutjämning av vissa jord- bruksreglerade råvaror till livs- medelsindustrin	84 000 000	+ 6 000 000	—
5. Särskilda undersökningar m.m.	1 000 000	— 1 000 000	—
6. Diverse kostnader	700 000	— 200 000	— 200 000
7. Fraktbidrag för fodermedel ..	—	—	+ 350 000
Avrundat	185 000 000	— 28 000 000	—32 000 000

Statens jordbruksnämnd

1. Enligt beslut av 1967 års riksdag (prop. 95, JoU 25, rskr 280) sker en partiell avveckling av det allmänna mjölkpristillägget på så sätt att mjölkpristillägget sänks till 50 öre per kg mjölkfett den 1 september 1967 och till 25 öre den 1 juli 1968. Medelsåtgången för allmänt mjölkpristillägg under budgetåret 1968/69 beräknas med utgångspunkt från prognoser rörande mjölkinvägningen till 37 milj. kr., varav i runt tal 12 milj. kr. beräknas komma att belöpa på regleringsåret 1967/68.

2. Enligt nyss nämnda beslut av 1967 års riksdag skall regleringskassan för mjölk och mejeriprodukter under regleringsåret 1968/69 som en stöd-åtgärd tillföras 30 milj. kr.

3. Genom beslut av 1967 års riksdag har för budgetåret 1967/68 till jordbruksnämndens förfogande ställts ett engångsbelopp av 16,5 milj. kr. av-

sett att garantera viss intäkt av smörproduktionen under såväl regleringsåret 1967/68 som regleringsåret 1968/69.

4. Prisutjämning på råvaror till livsmedelsindustrin utgår i fråga om choklad- och konfektyrvaror, biscuits och wafers, senap, såser, soppor, fiskkonserver samt öl av typ B och starköl. Prisutjämnningen administreras beträffande utbetalningar och kontroll för choklad- och konfektyrvaror, biscuits och wafers samt öl av kontrollstyrelsen och i övrigt av jordbruksnämnden.

För budgetåret 1968/69 räknar nämnden med ett medelsbehov för prisutjämnningen på ca 90 milj. kr. Nämnden har därvid utgått från fortsatt ökning av volymen för berörda varor samt från de införselavgifter för berörda råvaror som väntas gälla fr. o. m. den 1 juli 1968.

5. För budgetåret 1967/68 har anvisats 1 milj. kr., som ställts till Kungl. Maj:ts disposition för bl. a. tillfällig förstärkning av jordbruksnämndens personal i anledning av utredningar m. m. till följd av omläggningen av jordbruksprisregleringen och planläggning för försörjningsberedskapen. Anslagsposten har nämnden bedömt vara av engångskaraktär.

6. Anslagsminskningen föranleds av att det särskilda ullstödet upphörde den 1 september 1967 och av bortfall av Svenska mejeriernas riksförenings befattning med vissa uppgifter inom mjölkregleringen. Anslagsposten förutsätts liksom hittills få disponeras för sådana oförutsedda utgifter, som mera direkt kan föranledas av den prisreglerande verksamheten. Vidare bör posten alltså få användas för att bestrida extra kostnader för skördeuppskattning och administration i samband med det permanenta skördeskadestycket.

Departementschefen

Medelsbehovet för allmänt mjölkpristillägg under budgetåret 1968/69 har av jordbruksnämnden beräknats minska med 36 milj. kr. till 37 milj. kr. Minskningen beror främst på den av 1967 års riksdag beslutade partiella avvecklingen av tillägget men även till en mindre del på nedgången i mjölkproduktionen. Mot nämndens beräkningar har jag ingen erinran. För att förbättra avräkningspriset för mjölk skall enligt nyss nämnda riksdagsbeslut regleringsföreningen för mjölk och mjölkprodukter under regleringsåret 1968/69 tillföras 30 milj. kr. eller 20 milj. kr. utöver det för innevarande budgetår anvisade beloppet. Å andra sidan kan anslaget räknas ned med det engångsbelopp av 16,5 milj. kr. som för innevarande budgetår anvisats för att garantera en viss intäkt av smörproduktionen under regleringsåren 1967/68 och 1968/69.

Kostnaden för prisutjämning för råvaror till livsmedelsindustrin beräknar jag för nästa budgetår till samma belopp som för innevarande budgetår eller 84 milj. kr.

För att täcka utgifter för särskilda undersökningar rörande verkningarna

för jordbruket av olika jordbrukspolitiska åtgärder m. m. får Kungl. Maj:t under innevarande budgetår disponera högst 1 milj. kr. av anslaget. I detta sammanhang bör riksdagen underrättas om att Kungl. Maj:t genom beslut den 17 november 1967 ställt 55 000 kr. av detta belopp till förfogande för lantbrukshögskolan för att täcka kostnader för en undersökning av det norrländska jordbrukets förhållanden. Jag anser att även för nästa budgetår högst 1 milj. kr. bör stå till Kungl. Maj:ts disposition för nyss nämnda ändamål.

Mot jordbruksnämndens beräkning av medelsbehovet för diverse kostnader har jag ingen erinran. Beloppet, som för nästa budgetår bör tas upp till 500 000 kr., bör få användas för de ändamål som nämnden angett.

Under hänvisning till vad jag anfört under punkten C 9 beräknar jag 350 000 kr. för utbetalning av fraktbidrag enligt av Kungl. Maj:t fastställda grunder vid transport av fodermedel till vissa delar av övre Norrland.

Liksom hittills bör Kungl. Maj:t i mån av behov få belasta detta anslag med det belopp som enligt det inom EFTA:s ram mellan Sverige och Danmark träffade jordbruksavtalet årligen skall föras över till Danmark.

Med hänvisning till det anförda och till sammanställningen bör anslaget tas upp med avrundat 153 milj. kr., vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en minskning med 32 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område*
för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av
153 000 000 kr.

D 4. Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.

1966/67 Utgift	23 420 521
1967/68 Anslag	24 000 000
1968/69 Förslag	24 000 000

För jordbruksnämndens beredskapslagring gäller vissa riktlinjer som med stöd av riksdagens beslut har fastställts av Kungl. Maj:t den 12 maj 1961, den 11 maj 1962, den 10 maj 1963, den 13 augusti 1964 och den 30 december 1965.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Jordbruksnämnden	Dep.chefen
1. Lagring genom föreningen Svensk Spannmålshandels försorg	18 200 000	+ 600 000	—
2. Lagring i jordbruksnämndens regi	5 800 000	+ 700 000	—
	24 000 000	+ 1 300 000	—

Statens jordbruksnämnd

I prop. 1967: 95 (s. 65) framhålls, att eftersom jordbrukets produktionskapacitet f. n. ligger betydligt över den nivå som av beredskapsskäl i dagens läge bör upprätthållas, någon omedelbar väsentlig ökning av beredskapslagringen ej är erforderlig. Kungl. Maj:t har den 9 juni 1967 uppdragit åt jordbruksnämnden att efter en samlad översyn framlägga förslag till den närmare utformningen av försörjningsberedskapen i fråga om livsmedel. I avvaktan på resultatet härav har nämnden vid beräkningen av medelsbehovet för budgetåret 1968/69 ansett sig böra utgå från en beredskapslagring av den omfattning och inriktning som anges i gällande riktlinjer.

1. Beräkningarna av medelsbehovet har gjorts med utgångspunkt från att beredskapslagren av brödsäd och oljekraftfoder under hela budgetåret 1968/69 kommer att liksom nu i stort sett motsvara de förutsatta maximi-kvantiteterna.

2. Kostnaderna för beredskapslagringen i nämndens egen regi — avseende lagerhyra och tillsyn samt arbete och transporter i samband med omsättningen — beräknas komma att uppgå till 6,5 milj. kr.

Nämnden förutsätter att anslaget liksom tidigare skall få tas i anspråk för att täcka förluster som kan uppkomma i anledning av att försäkringen av beredskapslagrade varor i vissa fall har ersatts av statliga garanti- eller ansvarsförbindelser.

Departementschefen

I likhet med jordbruksnämnden räknar jag för nästa budgetår med en beredskapslagring av hittillsvarande omfattning. Enligt mina beräkningar bör medelsbehovet tas upp med oförändrat 24 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 24 000 000 kr.

D 5. Särskilt stöd åt det mindre jordbruket

1966/67 Utgift		81 796 195
1967/68 Anslag		107 000 000
1968/69 Förslag		76 000 000

Ur anslaget utbetalas medel av jordbruksnämnden och lantbruksstyrelsen. Jordbruksnämnden bestrider kostnader för leveranstillägg för mjölk och extra mjölkpristillägg i norra Sverige.

Lantbruksstyrelsen utbetalar dels arealtillägg och övergångsbidrag jämlikt kungörelsen den 28 maj 1959 (nr 256) om arealtillägg m. m., dels särskilda övergångsbidrag och avgångsvederlag enligt kungörelsen den 9 juni

1967 (nr 422) om särskilt övergångsbidrag och avgångsvederlag åt jordbrukare.

Statens jordbruksnämnd

Enligt beslut av 1967 års riksdag (prop. 95, JoU 25, rskr 280) skall leveranstillägg för mjölk ej längre utgå. Främst till följd härav minskas medelsbehovet med 23,5 milj. kr. För det extra mjölkpristillägget beräknas medelsbehovet till 37,5 milj. kr.

Lantbruksstyrelsen

Enligt beslut av 1967 års riksdag skall arealtillägg och övergångsbidrag enligt kungörelsen om arealtillägg ej längre utgå. För budgetåret 1968/69 behövs medel endast för utbetalning i anledning av eventuella besvärshärenden. Anslaget kan därför minskas med 17 milj. kr.

Medelsbehovet för utbetalning i anledning av kungörelsen om särskilt övergångsbidrag och avgångsvederlag åt jordbrukare kan f. n. inte med säkerhet beräknas. Det kommer nämligen i betydande utsträckning att bestämmas dels av ansökningsfrekvensen i fråga om avgångsvederlag, dels av i vilken omfattning de som tidigare erhållit leveranstillägg för mjölk visar sig vara berättigade till särskilt övergångsbidrag. Det sammanlagda medelsbehovet för arealtillägg för år 1966 och för leveranstillägg för regleringsåret 1966/67 har beräknats till 40 milj. kr. Medelsbehovet för särskilda övergångsbidrag under budgetåret 1968/69 minskar till följd av bestämmelserna om behovsprövning samt om ålders- och arealgränser. Å andra sidan kan medelsbehovet antas komma att öka till följd av ansökningar om avgångsvederlag under samma budgetår. Lantbruksstyrelsen uppskattar ökningen och minskningen till ungefär lika stora belopp. Med utgångspunkt härifrån räknar lantbruksstyrelsen med ett medelsbehov för budgetåret 1968/69 av 40 milj. kr.

Departementschefen

Till följd av att leveranstillägg för mjölk enligt beslut av 1967 års riksdag ej längre skall utgå minskar medelsbehovet med 23 milj. kr. För det extra mjölkpristillägget har för innevarande budgetår beräknats 38 milj. kr. Med hänsyn till pågående minskning i mjölkproduktionen kan för nästa budgetår medelsbehovet räknas ned med 2 milj. kr.

Mot lantbruksstyrelsens förslag rörande medelsbehovet för särskilda övergångsbidrag och avgångsvederlag under nästa budgetår har jag ingen erinran. För ändamålet bör alltså beräknas ett från 29 milj. kr. till 40 milj. kr. höjt belopp. Å andra sidan kan anslaget räknas ned med 17 milj. kr. som för innevarande budgetår beräknats för arealtillägg.

Sammanlagt bör alltså anslaget föras upp med 76 milj. kr. vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en minskning med 31 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Särskilt stöd åt det mindre jordbruket* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 76 000 000 kr.

D 6. Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket

1966/67 Utgift	1 130 722	Reservation	801 138
1967/68 Anslag	937 000		
1968/69 Förslag	937 000		

Medlen utbetalas av lantbruksstyrelsen för att täcka kostnader för den jordbruksekonomiska undersökningen.

Lantbruksstyrelsen

Behovet av fortsatta undersökningar av samma typ som den nuvarande jordbruksekonomiska undersökningen utreds f. n. av jordbruksstatistik-kommittén. Enligt direktiven bör förslag i denna del såvitt möjligt läggas fram i sådan tid att den nuvarande jordbruksekonomiska undersökningen vid behov kan läggas om år 1968. Med hänsyn härtill räknar lantbruksstyrelsen med oförändrat medelsbehov. Av reservationen på anslaget vid utgången av budgetåret 1966/67 var 130 000 kr. odisponerade.

Departementschefen

Riksdagen bör underrättas om att Kungl. Maj:t — efter det att jordbruksstatistikkommittén avgett förslag i ämnet — genom beslut den 29 december 1967 såsom ett provisorium för år 1968 föreskrivit visst ändrat urval av gårdar i 1968 års jordbruksekonomiska undersökning.

Anslaget bör för budgetåret 1968/69 tas upp med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 937 000 kr.

D 7. Kostnader i samband med permanent skördeskadestydd

1966/67 Utgift	20 749 000	Reservation	—
1967/68 Anslag	20 448 000		
1968/69 Förslag ...	22 575 000		

Statens jordbruksnämnd är huvudmyndighet för det permanenta skördeskadestyddet. Skördeskadestyddets kansli är knutet till statistiska centralbyrån. Under anslaget anvisas dels medel som förs över till skördeskadefonden för att bestrida ersättningar för skördeskador, dels medel som dispone-

ras av statistiska centralbyrån för att bekosta den objektiva skördeuppskattningen och den centrala tekniska administrationen för det permanenta skördeskadestyddet.

Genom beslut av 1967 års riksdag (prop. 95, JoU 25, rskr 280) skall fr. o. m. år 1968 införas obligatorisk anmälan till skördeskadestyddet. Vidare skall ett särskilt register för företag inom jord- och skogsbruk inrättas.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Jordbruksnämnden	Dep.chefen
1. Statsbidrag till skördeskadefonden	15 000 000	+ 7 500 000	—
2. Kostnader för skördeuppskattningar, skördeskadestyddets administration m.m.	5 448 000	+ 2 197 000	+ 2 127 000
	20 448 000	+ 9 697 000	+ 2 127 000

Statens jordbruksnämnd

1. I framställning till jordbruksnämnden har skördestatistiska nämnden framlagt vissa beräkningar som visar en kraftigt ökad belastning på skördeskadestyddet på grund av inträffade prisstegringar, genomförda förbättringar av skyddet m. m. Jordbrukarnas genomsnittliga självrisk kan, framhålls det, beräknas stiga från 15,5 till ca 19 % om medelstillskottet ej höjs. Skördestatistiska nämnden föreslår därför att det årliga medelstillskottet till skördeskadefonden ökas till 45 milj. kr. Jordbruksnämnden har för sin del ej funnit anledning till erinran mot skördestatistiska nämndens beräkningar. Jordbruksnämnden utgår från att, med gällande princip för fördelning av tillskotten till skördeskadefonden, samma höjning måste ske av jordbrukets som av statens tillskott. Under denna förutsättning har nämnden tagit upp statens bidrag till skördeskadefonden till 22,5 milj. kr.

2. Statistiska centralbyrån har för nästa budgetår beräknat kostnaderna för objektiva skördeuppskattningar och för centralbyråns administrativa kostnader för skördeskadestyddet till 5 562 000 kr. Av ökningen från budgetåret 1967/68 hänför sig 145 000 kr. till skördeskadestyddets administration och 369 000 kr. till skördeskadeuppskattningarna. För övergången till obligatorisk anmälan till skördeskadestyddet begärs 1 480 000 kr. vilket är 1 080 000 kr. mera än för innevarande budgetår. Uppläggningskostnaden för ett företagsregister för lantbruket beräknas kosta 603 000 kr. för budgetåret 1968/69. Centralbyrån har vid kostnadsberäkningarna utgått från att antalet provytegårdar och utredningsverksamheten i skördeskadestyddet kommer att utvidgas under budgetåret. Vidare har förutsatts dels att det obligatoriska anmälningsförfarandet till skördeskadestyddet och den därmed samordnade statistikproduktionen får den av utredningen härom föreslagna tekniska utformningen och omfattningen, dels att företagsregistret för lant-

bruket får den omfattning och det innehåll som föreslagits av 1965 års lantbruksorganisationsutredning. Centralbyrån framhåller vidare, att vissa kostnader för löner m. m. till provyteledarna förts över till lantbruksnämndernas stat, varigenom kraven på medel under nu ifrågavarande anslag trots kostnadsstegringarna kunnat begränsas.

Departementschefen

Frågan om ytterligare medelstillskott till skördeskadefonden behöver med hänsyn till medelstillgången i skördeskadefonden ej avgöras nu. Innan så sker bör överläggningar med företrädare för jordbruket äga rum. Dessa kan lämpligen komma till stånd i anslutning till de jordbruksprisöverläggningar som skall äga rum i början av år 1969. För nästa budgetår bör anvisas oförändrat 15 milj. kr. för att föras över till skördeskadefonden under förutläggning att jordbruket skjuter till minst samma belopp.

För att bestrida ökade lönekostnader för skördeuppskattningarna och för skyddets administration bör anslaget ökas med 419 000 kr.

Övergången till obligatorisk anmälan till skördeskadeskyddet och med denna samordnad insamling av uppgifter för den allmänna jordbruksstatistiken skall ske under år 1968. På grund härav behöver anslaget för nästa budgetår ökas med 1 080 000 kr. För uppläggning av registret över företagen i jordbruket och skogsbruket bör anslaget ökas med 628 000 kr. I detta sammanhang bör för riksdagen anmälas att Kungl. Maj:t den 29 december 1967 i huvudsaklig överensstämmelse med ett av jordbruksstatistikkommitén avgett förslag i ämnet beslutat om den närmare uppläggnings av företagsregistret.

Liksom hittills bör för särskilda undersökningar m. m. rörande skördeskadeskydd få disponeras medel från det belopp under anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område som är avsett för oförutsedda utgifter. Sammanlagt bör anslaget räknas upp med 2 127 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader i samband med permanent skördeskadeskydd* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 22 575 000 kr.

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.**E 1. Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar**

1966/67 Utgift	4 147 480
1967/68 Anslag	4 073 000
1968/69 Förslag	4 420 000

Anstalten är centralt organ för den statliga frökontrollverksamheten. Den undersöker utsädesvaror och statsplomberar sådan vara som uppfyller vissa kvalitetskrav. Anstalten bedriver forskning och försöksverksamhet för att utveckla analysmetoder och för att främja att fullgott utsäde tillhandahålls samt ger i anslutning till sin verksamhet råd och anvisningar till främst jordbrukare. Anstalten handhar uppbörden av växtförädlingsavgifter.

Anstalten omfattar en huvudinstitution samt två öppna och två slutna filialer. De båda slutna filialerna utför frökontroll vid W. Weibull AB och AB Hallands Frökontor. För uppdrag som lämnas anstalten tas ut avgifter enligt taxa.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Anstalts- styrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	22	+ 1	—
Övrig personal	162	— 8	— 7
	184	— 7	— 7
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	4 068 000	+ 380 000	+ 343 000
Arvodet och särskilda ersättningar...	5 000	+ 4 000	+ 4 000
	4 073 000	+ 384 000	+ 347 000

Anstaltsstyrelsen

1. Med hänsyn till att systemet med växtförädlingsavgift och obligatorisk statsplombering utvidgas behövs åtta nya tjänster. Samtidigt kan åtta tjänster i nuvarande organisation utgå. (36 828 kr.).

2. Som följd av rationaliseringar kan sju biträdestjänster dras in (123 468 kr.).

3. Löneomräkning 470 640 kr.

Departementschefen

Genom rationalisering av anstaltens verksamhet beräknas sju biträdestjänster kunna dras in fr. o. m. nästa budgetår. Med hänsyn härtill bör anslaget räknas ned med 123 000 kr. (2). Med hänvisning i övrigt till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 4 420 000 kr.

E 2. Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader

1966/67 Utgift	1 518 344
1967/68 Anslag	1 566 000
1968/69 Förslag	1 720 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Anstaltsstyrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	18 000	—	—
2. Reseersättningar	83 000	+ 4 000	+ 4 000
Därav utrikes resor	4 000	—	—
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	60 000	+ 10 000	+ 10 000
b) Övriga expenser	128 000	+ 25 000	+ 12 000
Därav engångsutgifter	—	+ 13 000	—
4. Publikationstryck	4 000	—	—
5. Övriga utgifter			
a) Skatter och onera	5 000	—	—
b) Provtagning och plombering ...	452 000	+ 35 000	+ 35 000
c) Fältkontroll m. m.	410 000	—	—
d) Utsädeskontroll vid vissa företag	291 000	+ 77 000	+ 75 000
e) Diverse förbrukningsartiklar ...	90 000	+ 3 000	+ 3 000
f) Inköp av viss utrustning	25 000	+ 19 000	+ 15 000
	1 566 000	+ 173 000	+ 154 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 720 000 kr.

E 3. Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar

1966/67 Utgift	2 942 223
1967/68 Anslag	3 051 000
1968/69 Förslag	3 379 000

Anstalten är centralt statligt organ för uppgifter på växtskyddets område samt för åtgärder till skydd av vegetabiliska produkter. Anstalten bedriver forskning och praktiska försök i syfte att skydda den inhemska växtodlingen mot sjukdomar och skador, som förorsakas av virus, växter eller djur eller som är av fysiogen art. Vidare utför anstalten undersökningar och utredningar rörande skador som insekter m. fl. förorsakar på lagrade vegetabiliska produkter. Anstalten anordnar växtskyddskurser för konsulenter och instruktörer samt lämnar allmänheten råd och upplysningar i anslutning till sin verksamhet. Anstalten svarar för kontroll av import och export av växter och växtprodukter.

Anstalten består av en central huvudinstitution samt filialer som är förlagda till olika delar av landet.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Anstalts- styrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	38	+ 1	—
Övrig personal	67	+ 5	—
	105	+ 6	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	2 780 500	+ 496 500	+ 284 500
Arvoden och särskilda ersättningar.	2 500	+ 5 500	+ 5 500
Avlöningar till personal för särskilda undersökningar	268 000	— 10 000	+ 38 000
	3 051 000	+ 492 000	+ 328 000

Anstaltsstyrelsen

1. För ekologiska undersökningar av växtskadegörare behövs en försöksledartjänst och en tjänst som kvalificerat biträde (75 396 kr.).

2. En arvodesbefattning för trädgårdsbrukets växtskydd som f. n. bekostas av medel för särskilda undersökningar föreslås överförd på anstaltens stat. För teknisk biträdeshjälp för tjänsten behövs ett institutionsbiträde. (22 108 kr.).

3. Biträdespersonalen i övrigt behöver förstärkas med tre tjänster. Samtidigt kan en tjänst som vaktmästare dras in. Bl. a. behövs ett kvalificerat

biträde för att förbättra anstaltens möjligheter till nematodforskning. (66 828 kr.).

4. För vissa inventeringar m. m. rörande potatissjukdomar bör ytterligare medel anvisas till anstaltens särskilda undersökningar (19 400 kr.).

5. Löneomräkning 308 268 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 3 379 000 kr. Jag har därvid räknat medel bl. a. för vissa inventeringar m. m. rörande potatissjukdomar (4).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 3 379 000 kr.

E 4. Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader

1966/67 Utgift	813 394		
1967/68 Anslag	964 000		
1968/69 Förslag	1 021 000		
		Beräknad ändring	
		1968/69	
	1967/68	Anstalts- styrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	6 000	—	—
2. Reseersättningar	144 000	+ 26 000	+ 10 000
Därav utrikes resor	13 000	+ 4 000	+ 1 000
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	72 000	+ 1 000	—
b) Övriga expenser	92 000	+ 39 300	+ 8 000
Därav engångsutgifter	1 500	+ 29 500	— 1 500
4. Publikationstryck	32 000	+ 1 600	+ 2 000
5. Särskilda undersökningar	155 000	+ 22 000	+ 28 000
6. Övriga utgifter			
a) Skatter och onera	5 000	—	—
b) Frakter och transporter	30 000	+ 33 300	+ 16 000
Därav engångsutgifter	—	+ 28 000	+ 14 000
c) Instrument, apparatur m. m. ..	79 000	— 7 500	— 27 000
Därav engångsutgift	30 000	— 14 000	— 30 000
d) Förbrukningsartiklar o. d.	61 000	+ 1 500	— 3 000
Därav engångsutgifter	10 000	— 10 000	— 10 000
e) Arbetskostnader	125 000	+ 23 800	+ 15 000
f) Ersättning till försöksvärdar m. m.	23 000	—	—
g) Lokalhyra	36 000	—	—

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Anstalts- styrelsen	Dep.chefen
h) Kostnader för växtskyddskurser	21 000	+ 500	—
i) Städning och renhållning	58 000	+ 7 900	+ 6 000
j) Kontroll av plantskolealster . . .	25 000	+ 2 500	+ 2 000
	964 000	+ 151 900	+ 57 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 021 000 kr.

E 5. Bekämpande av växtsjukdomar

1966/67 Utgift	147 056
1967/68 Anslag	100 000
1968/69 Förslag	150 000

Från detta anslag utgår ersättningar för förluster till följd av åtgärder mot spridning av växtsjukdomar. Bl. a. utgår ersättningar vid utrotande av berberis och bekämpande av vissa potatissjukdomar.

Lantbruksstyrelsen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp.

Departementschefen

Med hänsyn till belastningen förordar jag, att anslaget förs upp med 150 000 kr. Jag hemställer, att Kungl Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kr.

E 6. Statens lantbrukskemiska laboratorium: Avlöningar

1966/67 Utgift	1 840 000
1967/68 Anslag	1 439 000
1968/69 Förslag	1 280 000

Laboratoriet är centralt organ för statlig kemisk analysverksamhet i fråga om produkter av jordbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring samt förnödenheter för dessa näringars behov. Laboratoriet utför analyser och un-

¹ Avser anslaget Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar.

dersökningar på uppdrag av myndigheter eller enskilda och fungerar som servicelaboratorium för forsknings- och försöksinstitutioner på jordbrukets, skogsbrukets och trädgårdsnäringens områden. Laboratoriet utvecklar analys- och provtagningsmetoder av betydelse för den lantbrukskemiska analysverksamheten samt lämnar råd och upplysningar i ämnen som tillhör laboratoriets verksamhetsområde.

Inom laboratoriet finns två avdelningar, en jordavdelning och en foderavdelning, samt en särskild sektion för metodutveckling.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Laboratoriestyrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	11	— 2	— 2
Övrig personal	44	— 4	— 5
	55	— 6	— 7
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	1 436 000	— 133 000	— 159 000
Arvodet och särskilda ersättningar...	3 000	—	—
	1 439 000	— 133 000	— 159 000

Laboratoriestyrelsen

1. Då laboratoriets omorganisation beräknas bli slutförd under budgetåret 1967/68 kan anslaget minskas med belopp som anvisats för extra arbetskraft och vissa ökade avlöningkostnader i samband med anstånd med omstationering m. m. (180 000 kr.).

2. Löneomräkning 47 000 kr.

Departementschefen

Styrelsens förslag innebär att anslaget kan minskas med ett belopp som motsvarar sex tjänster. Härutöver har jag räknat bort medel för en på övergångsstat förordad biträdestjänst. Med hänvisning till sammanställningen förordar jag, att anslaget minskas med 159 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens lantbrukskemiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 280 000 kr.

E 7. Statens lantbrukskemiska laboratorium: Omkostnader

1966/67 Utgift	1 182 908
1967/68 Anslag	408 000
1968/69 Förslag	280 000

¹ Avser anslaget Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Laboratorie- styrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	5 000	—	—
2. Reseersättningar			
a) Resekostnads- och traktaments- ersättningar	81 000	— 73 000	— 73 000
Därav utrikes resor	4 000	+ 2 000	—
engångsutgifter	70 000	— 70 000	— 70 000
b) Ersättningar för flyttningkost- nad (engångsutgift).....	20 000	— 20 000	— 20 000
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	50 000	—	—
b) Övriga expenser	101 000	— 25 000	— 30 000
Därav engångsutgifter	38 000	— 33 000	— 38 000
4. Publikationstryck	10 000	—	—
5. Övriga utgifter			
a) Underhåll av byggnader	1 000	—	—
b) Inventarier och apparater	50 000	—	— 5 000
c) Förbrukningsmaterial	90 000	—	—
	408 000	— 118 000	— 128 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens lantbrukskemiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kr.

E 8. Statens maskinprovningar: Avlöningar

1966/67 Utgift	861 890
1967/68 Anslag	823 000
1968/69 Förslag	932 000

Statens maskinprovningar har till uppgift att prova i allmänna handeln förekommande maskiner för jordbruk, skogsbruk, trädgårdsbruk och mejerihantering samt att lämna upplysningar om deras beskaffenhet genom att ge ut tryckta meddelanden rörande verkställda provningar. Institutionen skall vidare prova maskiner och redskap, som inte förs i marknaden, och härvid lämna redogörelse för proven till den som beställt provningen. Bland institutionens uppgifter i övrigt ingår att lämna allmänheten råd och upplysningar samt att verka för en ändamålsenlig maskinanvändning.

62 *Statsverkspropositionen år 1968: Bil. 11: Jordbruksdepartementet*

Inom maskinprovningarna finns en huvudexpedition, tre allmänna avdelningar och en mejeriavdelning.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Maskinprov- ningarnas styrelse	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	10	+ 1	—
Övrig personal	17	+ 1	—
	27	+ 2	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	808 000	+ 184 000	+ 106 000
Ersättning till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl.....	15 000	+ 3 000	+ 3 000
	823 000	+ 187 000	+ 109 000

Styrelsen för statens maskinprovningar

1. Belastningen på Norrlandsfilialen, som främst föranleds av provning av skogsmaskiner, kräver en förstärkning av personalen med en försöksledare och en verkstadsförman (74 832 kr.).

2. En förmanstjänst bör bytas ut mot en tjänst som verkstadsförman (2 592 kr.).

3. Löneomräkning 109 576 kr.

Yttrande

Skogsstyrelsen tillstyrker anslagsframställningen såvitt avser provning av skogsmaskiner.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens maskinprovningar: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 932 000 kr.

E 9. Statens maskinprovningar: Omkostnader

1966/67 Utgift	631 898
1967/68 Anslag	438 000
1968/69 Förslag	540 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Maskinprov- ningarnas styrelse	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.....	400	+ 600	+ 600
2. Reseersättningar	51 000	+ 39 000	+ 33 000
Därav utrikes resor	2 000	—	—
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	55 600	— 15 600	— 15 600
b) Övriga expenser	75 000	+ 15 000	+ 13 000
4. Publikationstryck	140 000	+ 20 000	+ 17 000
5. Övriga utgifter			
a) Ersättning för arbete, m. m. ...	20 000	+ 20 000	+ 17 000
b) Provutrustning och instrument .	63 000	+ 37 000	+ 32 000
c) Förbrukningsmaterial	31 000	+ 5 000	+ 4 000
d) Underhåll av tomt och plante- ringar	2 000	+ 1 000	+ 1 000
	438 000	+ 122 000	+ 102 000

Styrelsen för statens maskinprovningar

Enligt Kungl. Maj:ts föreskrift har maskinprovningarna rätt att överskrida omkostnadsstatens totalsumma med det belopp som maskinprovningarnas inkomster överstiger 280 000 kr. För att vinna en bättre anpassning mellan de faktiska utgifterna och omkostnadsstaten föreslår maskinprovningarnas styrelse att anslaget räknas upp med 122 000 kr. och att nämnda inkomstgräns samtidigt höjs till 400 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen förordar jag, att anslaget förs upp med 540 000 kr. Samtidigt bör den förut nämnda inkomstgränsen höjas till 380 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens maskinprovningar: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 540 000 kr.

F. Forskning och undervisning på jordbrukets och trädgårdsnäringsens områden

F 1. Lantbrukshögskolan: Avlöningar

1966/67	Utgift	17 358 168
1967/68	Anslag	18 231 000
1968/69	Förslag	20 574 000

Vid lantbrukshögskolan bedrivs forskning, utbildning, försöksverksamhet och viss rådgivning på jordbrukets och trädgårdsnäringsens områden. Forsknings- och undervisningsorganisationen är uppdelad på 18 institutioner. Utbildningen, som är femårig med första läsåret förlagt utanför högskolan till lantbruks- eller trädgårdsskola, är uppdelad på en agronom- och en hortonomlinje. Läsåret 1967/68 togs in 100 studerande, varav på agronomlinjen 75 och på hortonomlinjen 25. Försöksverksamheten, som följer ett program som årligen fastställs av högskolestyrelsen (riksförsöksprogrammet), bedrivs dels centralt under ledning av försökskollegiet och dess fyra sektioner (jordbruks-, husdjurs- och trädgårdssektionerna samt tekniska sektionen), institutionernas försöksavdelningar samt statens lantbruksbyggnadsförsök, dels distriktsvis genom fältförsöksorganisationen och de försöksstationer som hör till denna. Genom konsulentavdelningen förmedlas resultaten av forskning och försöksverksamhet till bl. a. de statliga rationaliseringsorganen på jordbrukets och trädgårdsnäringsens områden.

	1967/68 ¹	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbrukshögskolan	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Forskning, undervisning och försöksverksamhet			
Lärare, försöksledande personal m. fl.	215	+ 18	—
Övrig personal	206	+ 9	—
Bibliotek m. m.			
Handläggande personal	3	+ 2	—
Övrig personal	11	—	—

¹ Inklusive statens lantbruksbyggnadsförsök.

	1967/68 ¹	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbrukshögskolan	Dep.chefen
Centrala förvaltningen			
Handläggande personal	9	+ 2	+ 1
Övrig personal	52	+ 24	+ 22
Konsulentavdelningen			
Handläggande personal	15	+ 2	—
Övrig personal	11	+ 3	—
	522	+ 60	+ 23

Anslag

Avlöningar till tjänstemän	17 952 000	+ 3 625 000	+ 2 243 000
Arvoden och särskilda ersättningar	273 500	+ 132 000	+ 100 000
Särskilda löneförmåner till vissa tjänstemän	5 500	—	—
	18 231 000	+ 3 757 000	+ 2 343 000

Styrelsen för lantbrukshögskolan

Styrelsen framhåller nödvändigheten av att forskning, försök och utvecklingsarbete i ökad omfattning sätts in på jordbrukets område för att höja effektiviteten inom näringen. F. n. satsas i Sverige omkring 1 % av jordbrukets produktionsvärde på forskning och försök. En betydande disproportion föreligger mellan de resurser som satsas på växtförädling och husdjursförädling. Anslagen till husdjursförädling uppgår till endast en femtedel av anslagen till växtförädling, varför en förstärkning på husdjursområdet bör komma till stånd.

1. I enlighet med jordbrukshögskoleutredningens förslag (SOU 1960:2) bör en professur i prydnadsväxtodling inrättas. Laboraturen i ämnet kan samtidigt dras in. Ur ekonomisk synpunkt är prydnadsväxtodling den viktigaste sektorn inom trädgårdsbruket. Huvuddelen av de hortonomie studerande läser ämnet prydnadsväxtodling. (7 000 kr.).

2. Forskning och undervisning rörande lantbrukets anpassningsproblem blir alltmer angelägen, varför en laboratur knuten till institutionen för ekonomi och statistik bör inrättas på detta område (64 000 kr.).

3. En laboratur i jordbearbetning föreslogs redan av jordbrukshögskoleutredningen och bör nu inrättas. Laboratorn skall svara bl. a. för metodutveckling på jordbearbetningens område. (64 000 kr.).

¹ Inklusivt statens lantbruksbyggnadsförsök.

4. Det är synnerligen angeläget att den upprustning av forsknings- och försöksresurserna på husdjursförädlingens område, som utredningen rörande husdjursförädling föreslagit och som påbörjades budgetåret 1967/68, fortsätts. En tjänst som statsagronom för ägg- och fjäderfäproduktion och en som försöksledare för ull- och pälsdjursproduktion bör inrättas (118 000 kr.).

5. Frågorna om vattendragens fortgående förorening blir allt betydelsefullare. 1965 års biologiutredning inom universitetskanslersämbetet har föreslagit att en högre tjänst i vattenvårdsforskning på jordbrukets område skall inrättas vid lantbrukshögskolan. En tjänst som statsagronom i vattenvård bör därför inrättas (64 000 kr.).

6. För verksamheten vid institutionerna behövs i övrigt följande personalökning: en docent, en förste konsulent, en byrådirektör, två forskarassistenter, 5 000 assistenttimmar samt sju biträden (569 000 kr.).

7. För försöksverksamheten behövs två försöksassistenter (68 000 kr.).

8. Vid konsulentavdelningen behövs förstärkningar med en statskonsulent (byggnadsförsök), en förste byråsekreterare och tre biträden (142 000 kr.).

9. För biblioteken i Ultuna och Alnarp begärs två förste biblioteksassistenter (58 000 kr.).

10. För den centrala förvaltningen föreslås en laboratorieintendent, en kanslist och en expeditionsvakt. Medel begärs till extra arbetskraft i parken. (107 000 kr.).

11. Till speciallärararvoden begärs ytterligare 25 000 kr.

12. Löneomräkning 1 638 000 kr.

För statens lantbruksbyggnadsförsök föreslår styrelsen följande.

13. Undervisningen i ämnet lantbruksbyggnader vid lantbrukshögskolan har avsevärt utvidgats inom såväl agronom- som hortonomlinjen. Detta medför behov av en universitetslektor (64 000 kr.).

14. För försöksverksamheten behövs en försökstekniker (29 000 kr.).

15. Löneomräkning 49 300 kr.

Kungl. Maj:t uppdrog den 25 maj 1967 åt styrelsen för lantbrukshögskolan att med biträde av statskontoret utreda och avge förslag rörande de organisationsfrågor som uppkommer till följd av att högskolan och Alnarpsinstitutet enligt riksdagens beslut (prop. 1967: 1 bil. 11, JoU 1, rskr 9) ställs under gemensam styrelse och förvaltning. Med anledning av detta uppdrag tillsatte styrelsen för lantbrukshögskolan en särskild kommitté för att utreda frågan.

Kommittén har redovisat två alternativ beträffande organisationen av utbildningsverksamheten vid det nuvarande Alnarpsinstitutet. Enligt *alternativ 1* skall undervisningsverksamheten vid institutet organiseras som en institution för lantmästar- och trädgårdsutbildning ingående i lantbrukshög-

skolan. Medelstilldelningen för denna verksamhet skall ske över lantbrukshögskolans anslag liksom för högskolans övriga institutioner. De uppgifter som f. n. ankommer på institutets kollegienämnd skall därvid övertas av högskolans kollegienämnd och de uppgifter som kollegierna vid institutet nu har av ett institutionskollegium för lantmästar- och trädgårdsutbildning. Enligt *alternativ 2* skall institutet fortfarande ha egna anslag och i huvudsak nuvarande organisation. Enheter som är gemensamma för institut och högskoleled — såsom kansli, egendom och trädgård — skall dock ställas direkt under styrelsen och den centrala förvaltningen. Personalen vid kansliet skall föras över till lantbrukshögskolan och tillsammans med personalen vid högskolans expedition i Alnarp bilda en gemensam förvaltningsavdelning i Alnarp. Kommittén har förordat *alternativ 2*, varvid bl. a. förutsatts att föreståndare skall utses för var och en av de båda avdelningarna och att en av dessa föreståndare skall förordnas till institutchef. Styrelsen för lantbrukshögskolan förordar emellertid för sin del *alternativ 1*. Styrelsen anser att detta *alternativ* ger en enklare organisation samtidigt som bättre förutsättningar skapas för en ändamålsenlig samordning av institutets och lantbrukshögskolans undervisning. Ledamoten O. Olsson har reserverat sig för *alternativ 2*.

Remissyttrandet över förslaget har avgetts av lantbruksstyrelsen, statskontoret, Sveriges lantbruksförbund och Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund.

För *alternativ 1* uttalar sig *lantbruksstyrelsen* medan *Sveriges lantbruksförbund* och *Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund* förordar *alternativ 2*. *Statskontoret* tillstyrker att kansliet, egendomen och trädgården vid Alnarsinstitutet ställs direkt under styrelsen för lantbrukshögskolan och högskolans centrala förvaltning.

Högskolestyrelsen föreslår vidare att statens lantbruksbyggnadsförsök den 1 juli 1968 organiseras om till en institution för lantbruksbyggnader vid högskolan. Vid denna institution bör inrättas två försöksavdelningar, varav en för byggnadsteknik och en för byggnadsplanering. I samband med omorganisationen bör tjänsten som föreståndare för lantbruksbyggnadsförsöken bytas ut mot en tjänst som professor och de båda nuvarande tjänsterna som avdelningsdirektör bör ändras till tjänster som statsagronom. Medelsanvisningen till verksamheten vid institutionen för lantbruksbyggnader bör ske över högskolans anslag.

Remissyttrandet över förslaget har avgetts av lantbruksstyrelsen, statskontoret och Sveriges lantbruksförbund, vilka samtliga biträder det samma.

Departementschefen

Styrelsen för lantbrukshögskolan har lagt fram förslag i vissa organisationsfrågor, som uppkommit till följd av den beslutade ändrade ledningen av högskolan och Alnarsinstitutet. Två organisationsalternativ har ut-

arbetats. Det ena alternativet innebär att institutet fogas in i högskolan och organiseras som en institution för lantmästar- och trädgårdsutbildning. I det andra alternativet förutsätts institutet behålla sin nuvarande organisation som en särskild utbildningsenhet. Institutets kansli föreslås dock föras samman med högskolans expedition i Alnarp till en gemensam förvaltningsenhet, som ingår i högskolans centrala förvaltning. Vidare föreslås institutets egendom och trädgård ställas direkt under den gemensamma styrelsen och den centrala förvaltningen.

Styrelsen förordar det förstnämnda alternativet. En ledamot reserverar sig dock till förmån för det andra alternativet, som också tillstyrks av flertalet remissinstanser. Även jag anser att övervägande skäl talar för att Alnarpsinstitutet även i fortsättningen utgör en särskild utbildningsenhet. Det är emellertid angeläget att resurserna så långt som möjligt utnyttjas gemensamt av institutet och högskolan. Institutets kansli och högskolans expedition i Alnarp bör därför föras samman till en enhet och ingå i högskolans centrala förvaltning som bör bli gemensam för högskolan och institutet. Medelsanvisningen för förvaltningen bör ske över högskolans anslag. Vidare bör institutets egendom och trädgård ställas direkt under den gemensamma styrelsen och den centrala förvaltningen. I övrigt bör institutets nuvarande organisation i huvudsak behållas.

Styrelsen har vidare föreslagit att statens lantbruksbyggnadsförsök den 1 juli 1968 organiseras om till en institution för lantbruksbyggnader vid lantbrukshögskolan. I samband härmed bör enligt styrelsen tjänsten som föreståndare för lantbruksbyggnadsförsöken och två tjänster som avdelningsdirektör vid lantbruksbyggnadsförsöken ändras till professor resp. två tjänster som statsagronom vid högskolan. Förslaget har tillstyrkts av remissinstanserna. Även jag finner det lämpligt att lantbruksbyggnadsförsöken, som redan hör till högskolan och lyder under dess styrelse, organiseras som en institution inom högskolan. Medelsanvisningen bör i fortsättningen ske över högskolans anslag. Kungl. Maj:t beslutar om institutionsindelningen vid högskolan. Förslaget att tjänsten som föreståndare vid lantbruksbyggnadsförsöken ändras till en professor vid högskolan biträder jag såtillvida att tjänsten som föreståndare i Ce 1 bör föras över till högskolan och benämnas föreståndare och professor. Ämnesområdet för tjänsten bör vara det nuvarande. De skyldigheter som nu åvilar innehavaren av föreståndartjänsten bör kvarstå oförändrade. Förslaget att ombilda tjänsterna som avdelningsdirektör till tjänster som statsagronom kan jag ej biträda.

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 20 574 000 kr. Jag har därvid räknat medel bl. a. för en professor i prydnadsväxtodling — varvid jag räknat av medel för en laboratur i samma ämne (1) — samt för en statsagronom i ägg- och fjäderfäproduktion (4) och en kanslist (10). Jag har vidare vid medelsberäkningen beaktat vad jag föreslagit beträffande Alnarpsinstitutet och statens lantbruksbyggnadsför-

sök. Antalet tjänster vid högskolan ökar härigenom med 40, varav 22 förs över från Alnarpsinstitutet och 18 från statens lantbruksbyggnadsförsök.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vid lantbrukshögskolan dels inrätta en professur i prydnadsväxtodling, dels med indragning av en tjänst som föreståndare för statens lantbruksbyggnadsförsök inrätta en tjänst som föreståndare och professor

b) till *Lantbrukshögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 20 574 000 kr.

F 2. Lantbrukshögskolan: Omkostnader

1966/67 Utgift	11 866 974
1967/68 Anslag	11 606 000
1968/69 Förslag	2 344 000

	1967/68 ¹	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbrukshögskolan	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	28 000	+ 6 000	+ 6 000
2. Reseersättningar.....	254 000	+ 54 000	+ 32 000
Därav utrikes resor	8 000	+ 2 000	—
3. Bränsle, lyse och vatten	545 700	+ 310 000	+ 305 000
4. Renhållning och städning	390 400	+ 410 000	+ 350 000
5. Telegram och telefon....	115 000	+ 35 000	+ 10 000
6. Vissa expenser vid högskolans förvaltning.....	184 000	+ 63 000	+ 46 000
7. Licentia- och doktorandstipendier.....	112 900	—	—
8. Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar m.m.	9 000	—	—
9. Driftkostnader för baljväxtlaboratoriet	72 000	—	—
10. Utländska forskare.....	—	+ 45 000	+ 25 000
11. Ersättning till Alnarps egendom för vägunderhåll m. m.	—	+ 18 000	+ 18 000
12. Underhåll av park och prydnadsanläggningar vid Alnarp	—	+ 22 000	+ 22 000
	1 711 000	+ 963 000	+ 814 000
Särskilda uppbördsmedel			
Försålda baljväxtkulturer, publikationer m. m.....	105 000	— 99 000	+ 76 000
Nettoutgift	1 606 000	+ 1 062 000	+ 738 000

¹ Inklusive statens lantbruksbyggnadsförsök.

Styrelsen för lantbrukshögskolan

De under avlöningsanslaget tidigare anvisade medlen till utländska forskares arbete vid högskolan bör föras över till omkostnadsanslaget och höjas med 20 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen, i vilken jag beaktat den under punkten F 1 nämnda sammanslagningen av vissa anslag och överföringen från Alnarpsinstitutets omkostnadsanslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 344 000 kr.

F 3. Lantbrukshögskolan: Materiel m. m.

1966/67 Utgift	3 126 492	Reservation	1 312 554
1967/68 Anslag	13 556 000		
1968/69 Förslag	3 684 000		

Från anslaget bestrids omkostnaderna för institutionernas verksamhet. Anslaget är uppdelat på två poster, en för materiel och en för apparater.

	1967/68 ¹	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbrukshögskolan	Dep.chefen
Materiel m. m.	1 916 000	+ 655 000	+ 82 000
Apparater.	1 640 000	+ 205 000	+ 46 000
	3 556 000	+ 860 000	+ 128 000

Departementschefen

Anslaget bör för nästa budgetår höjas med 128 000 kr. Jag har därvid beaktat den under punkten F 1 nämnda sammanslagningen av vissa anslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 3 684 000 kr.

F 4. Lantbrukshögskolan: Bokinköp m. m.

1966/67 Utgift	221 602	Reservation	16 443
1967/68 Anslag	1478 000		
1968/69 Förslag	532 000		

Från anslaget bestrids omkostnaderna för verksamheten vid högskolans biblioteks- och publikationsverksamhet.

¹ Inklusive statens lantbruksbyggnadsförsök.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbrukshögskolan	Dep.chefen
Biblioteksverksamheten	273 000	+ 67 000	+ 10 000
Publikationsverksamheten	205 000	+ 150 000	+ 44 000
	478 000	+ 217 000	+ 54 000

Departementschefen

Anslaget bör för nästa budgetår höjas med 54 000 kr. Jag har därvid beaktat den under punkten F 1 nämnda sammanslagningen av vissa anslag och det under punkten B 2 nämnda beloppet om 30 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Bokinköp m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 532 000 kr.

F 5. Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten

1966/67 Utgift	15 378 125	Reservation	265 696
1967/68 Anslag	17 085 000		
1968/69 Förslag	7 750 000		

Från anslaget bestrids kostnaderna för högskolans försöksverksamhet.

Styrelsen för lantbrukshögskolan

Anslaget bör för nästa budgetår höjas med 2,1 milj. kr. 1965 års lantbruksorganisationsutredning beräknade kostnaderna för ett till hälften minskat antal länsförsök till 1 milj. kr. årligen. För att täcka kostnaderna för dessa försök budgetåret 1968/69 behövs ytterligare 300 000 kr. Den snabba utvecklingen av nya kemiska ogräsmedel och den förstöring av jordstrukturen som de moderna, tunga jordbruksmaskinerna orsakar kräver ökad försöksverksamhet. Den nya försöksavdelningen för mjölk- och köttproduktion kräver ökade resurser. Särskilt utvecklingen av olika foderkonserveringsmetoder bör uppmärksammas. Ökade resurser krävs också för verksamheten vid den nya försöksavdelningen för växtpatologi, som är under utbyggnad. — Inlutna avgifter för sortprövning bör såsom i övrigt gäller för inkomster inom försöksverksamheten få disponeras av högskolan. För budgetåret 1968/69 beräknas dessa inkomster till 45 000 kr.

Löne- och prisstegringen från oktober 1966 — till vilken tidpunkt det för budgetåret 1966/67 utgående anslaget är relaterat — till oktober 1967 uppgår till 529 000 kr.

För försöksverksamheten vid statens lantbruksbyggnadsförsök begär styrelsen en höjning av anslaget med 195 000 kr.

¹ Inklusive statens lantbruksbyggnadsförsök.

Departementschefen

Anslaget bör för nästa budgetår höjas med 665 000 kr. till 7 750 000 kr. Vid anslagsberäkningen har jag beaktat vad jag anfört under punkten F 1 angående sammanslagning av vissa anslag. Jag har vidare förutsatt att försöksverksamheten dimensioneras så att kostnadsökningar i fortsättningen ryms inom anslaget. Jag avser att senare denna dag hemställa att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att på tilläggsstat II för innevarande budgetår anvisa ytterligare 500 000 kr. under detta anslag för att täcka kostnadsökningar under innevarande och föregående budgetår.

Influtna avgifter för sortprövningen bör redovisas på riksstatens inkomstitel Övriga diverse inkomster under rubriken Diverse inkomster. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 7 750 000 kr.

F 6. Lantbrukshögskolan: Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.

1966/67 Nettoinkomst	1 847
1967/68 Anslag	1 000
1968/69 Förslag	1 000

Anslaget avser jordbruksdriften vid de egendomar som lantbrukshögskolan disponerar för sin försöksverksamhet. För jordbruksdriften vid var och en av dessa gårdar fastställer Kungl. Maj:t årligen en stat.

Styrelsen för lantbrukshögskolan

Anslaget bör föras upp med oförändrat 1 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder styrelsens för lantbrukshögskolan förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

F 7. Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m.

1966/67 Utgift	3 255 689	Reservation	1 608 279
1967/68 Anslag	4 000 000		
1968/69 Förslag	4 000 000		

Från anslaget bestrids kostnader för inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor och andra institutioner, som har anknytning till

forsknings- och försöksverksamhet inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde.

Lokal- och utrustningsprogramkommittén för jordbrukets högskolor (LUP-kommittén) har till uppgift bl. a. att utarbeta utrustningsprogram, innefattande förslag till kostnadsramar, för nämnda institutioner inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde. Kommittén skall successivt överlämna sådana förslag till utrustningsnämnden för universitet och högskolor som begär anslag i utrustningsfrågor och som sedan har att efter statsmakternas bestämmande vidta de åtgärder som behövs för programmens förverkligande.

Byggnadsstyrelsen har hand om den verksamhet som avser planering och upphandling av snickeriinredningen samt elarmatur och möbler m. m.

Inredning

Byggnadsstyrelsen anför beträffande inredningsobjekt, som inte tidigare redovisats för riksdagen, följande.

Lantbrukshögskolan

Kemi m. m. I samband med viss flyttning till nybyggnaden för statens lantbrukskemiska laboratorium kommer vissa lokaler att friställas som kommer att disponeras av institutionen för kemi. Härvid behövs delvis ny inredning.

Diverse arbeten vid högskolan. Institutionerna för husdjursförädling, närings- och husdjursfysiologi samt ekonomi och statistik behöver viss ny inredning.

Utrustning

Utrustningsnämnden anför beträffande utrustningsobjekt, som inte tidigare redovisats för riksdagen.

Lantbrukshögskolan

Ultuna

Genetik och växtförädling. Byggnadsarbetena för en nybyggnad för högskolans institution för genetik och växtförädling påbörjades under hösten 1967 och beräknas vara helt avslutade omkring årsskiftet 1969/70.

Röbäcksdalen

Djurstallar. Byggnadsstyrelsen beräknar att djurstallar till lantbrukshögskolans försöksstation vid Röbäcksdalens egendom kommer att kunna färdigställas under budgetåret 1968/69.

Alnarp

Ladugård. En befintlig ladugård i Alnarp beräknas — senast under hösten 1968 — byggas om för lantbrukshögskolans husdjursförsök inom södra försöksdistriktet.

Nybyggnader för trädgårdssektionen. En första etapp i en serie nybyggnader för lantbrukshögskolans trädgårdssektion utgörs av växthus avsedda för institutionen för köksväxt- och prydnadsväxtodling. Växthusen beräknas kunna färdigställas under hösten 1968.

Veterinärhögskolan

Medicinsk kemi. En fullständig utrustningsplanering för institutionen för medicinsk kemi kommer i samband med nybyggnad. De resurser för anskaffning av undervisnings- och forskningsutrustning som nu föreslagits får anses utgöra en del av den utrustning, som kan väntas i samband med nybyggnad.

Oförutsedda mindre utrustningsobjekt

För budgetåret 1968/69 har LUP-kommittén beräknat en definitiv kostnadsram för anskaffning av utrustning till provisoriska utrymmen, förhyrda lokaler och andra smärre utrustningsobjekt för vilka någon särskild kostnadsram ej beräknats i utrustningsplanen.

Vissa utredningskostnader

LUP-kommittén har beräknat en definitiv kostnadsram för projekteringskostnader, vilken regelmässigt endast skall belastas interimistiskt i avvaktan på att särskilda kostnadsramar för de enskilda objekten hinner fastställas.

Departementschefen

De kostnadsramar som tas upp i följande inredningsplan bör godtas.

Inredningsplan

(1 000-tal kr.)

Inredningsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			
	definitiv ram	delram t.o.m. 30/6 69	art ¹	t.o.m. 30/6 67	beräknad	
					1967/68	1968/69
Lantbrukshögskolan						
Ultuna						
Växtodling, nybyggnad	720	—	1	325	395	—
Växtpatologi, nybyggnad	925	—	1	392	533	—
Genetik och växtförädling, om- byggnad (försökslada)	45	—	1	35	10	—
Genetik och växtförädling, om- och tillbyggnad	—	750	2b	—	—	400
Ekonomibyggnader, Kungs- ängen, etapp I	100	—	3	—	100	—
Inst. för kemi	150	—	3	—	—	75
Diverse arbeten vid högskolan	120	—	3	—	—	120
Statens lantbrukskemiska laboratorium						
Nybyggnad i Ultuna	1 065	—	1	359	706	—
Oförutsedda mindre inred- ningsobjekt	—	350	2b	43	107	150
	3 125	1 100		1 154	1 851	745
	4 225			3 750		

¹ Art av kostnadsram för resp. objekt

1. Tidigare godtagen kostnadsram

2a. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare definitiv ram)

2b. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare delram)

3. Förslag till ny kostnadsram

Anslagsbehovet för nästa budgetår för inredning beräknar jag till 650 000 kr. enligt följande sammanställning.

Anslagsberäkning avseende inredning

(1 000-tal kr.)

Medelstillgång		Beräknad medelsförbrukning	
Medelsreservation 30.6.1967	1 146		
Anslag för 1967/68	800	1967/68	1 851
Anslag för 1968/69 (förslag)	650	1968/69	745
	<u>Summa 2 596</u>		<u>Summa 2 596</u>

De kostnadsramar som tas upp i följande utrustningsplan bör godtas.

76 Statsverkspropositionen år 1968: Bil. 11: Jordbruksdepartementet

Utrustningsplan

(1 000-tal kr.)

Objekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			
	definitiv ram	delram t.o.m. 30/6 69	art ¹	t.o.m. 30/6 67	beräknad	
					1967/68	1968/69
Lantbrukshögskolan						
Ultuna						
Växtodling	1 900	—	1	542		
Växtpatologi	2 100	—	1	1 123		
Telefonväxel	—	115	1	—		
Kemi m. m.	535	—	1	—		
Ekonomibyggnader, Kungs- ängen, etapp I	200	—	1	—		
Genetik och växtförädling....	1 750	—	3	—	2 130	2 025
Röbäcksdalen						
Djurstallar	—	350	3	—		
Alnarp						
Prydnadsväxtodling	300	—	1	147		
Distriktsförsöksstationer	300	—	1	115		
Frukt- och bärödling						
Lagerbyggnad	55	—	1	—		
Trädgårdsodlingens växt- patologi	70	—	1	30		
Nybyggnader för trädgårds- sektionen	—	400	3	—		
Telefonväxel	—	70	1	—	70	—
Veterinärhögskolan						
Medicinsk kemi	300	—	3	—	—	300
Skogshögskolan						
Paviljonger	62	—	1	—		—
Telefonväxel	—	120	1	—	182	—
Statens lantbrukskemiska laboratorium						
	—	2 100	1	68	950	950
Oförutsedda mindre utrust- ningsobjekt						
Budgetåret 1967/68	200	—	1	—	100	
Budgetåret 1968/69	200	—	3	—	—	100
Vissa utredningskostnader						
	75	—	3	—	—	—
	8 047	3 155			2 025	3 432
						3 375
		11 202			8 832	

¹ Art av kostnadsram för resp. objekt

1. Tidigare godtagen kostnadsram

2a. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare definitiv ram)

2b. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare delram)

3. Förslag till ny kostnadsram

Anslagsbehovet för nästa budgetår för utrustning beräknar jag till 3 350 000 kr. enligt följande sammanställning.

Anslagsberäkning avseende utrustning

(1 000-tal kr.)

Medelstillgång		Beräknad medelsförbrukning	
Medelsreservation 30.6.1967..	257		
Anslag för 1967/68	3 200	1967/68	3 432
Anslag för 1968/69 (förslag)	3 350	1968/69	3 375
	Summa 6 807		Summa 6 807

Byggnadsstyrelsen resp. utrustningsnämnden får för varje i inrednings- och utrustningsplanerna upptaget objekt lägga ut beställningar intill högst det belopp, som angetts som kostnadsram för objektet, med avdrag för de medel som förbrukats vid tidpunkten för beställningen. För nästa budgetår innebär detta att medgivande bör lämnas att beställa inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m. dels för byggnadsstyrelsen till ett sammanlagt belopp av (4 225 000 — 3 750 000 =) 475 000 kr., dels för utrustningsnämnden till ett sammanlagt belopp av (11 202 000 — 8 832 000 =) 2 370 000 kr., allt att betalas tidigast under budgetåret 1969/70.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.

F 8. Bidrag till Jordbrukstekniska institutet

1966/67 Utgift	654 000
1967/68 Anslag	654 000
1968/69 Förslag	785 000

Mellan staten och Stiftelsen Svensk jordbruksteknisk forskning har den 10 februari 1964 ingåtts avtal angående driften vid Jordbrukstekniska institutet under tiden den 1 juli 1964—den 30 juni 1969. Enligt avtalet skall staten och stiftelsen bidra till institutets verksamhet med ett årligt belopp — som efter en ändring i avtalet den 3 oktober 1967 — uppgår för statens del till 785 000 kr. och för stiftelsens del till minst 393 000 kr. Under vissa förutsättningar kan bidraget bli föremål för nya förhandlingar.

Styrelsen för Jordbrukstekniska institutet

Anslaget bör ökas med 196 000 kr. till 850 000 kr.

Departementschefen

I enlighet med nämnda avtal den 3 oktober 1967 bör anslaget ökas med 131 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 785 000 kr.

F 9. Bidrag till Sveriges utsädesförening

1966/67 Utgift	3 492 000
1967/68 Anslag	3 265 000
1968/69 Förslag	3 827 000

Sveriges utsädesförening har till uppgift att genom försöks- och förädlingsarbete verka för sädeslagens och frösorternas utveckling. Statsbidraget används till avlöning av föreningens ca 80 ordinarie tjänstemän och av arbetarpersonal samt till vissa omkostnader.

Styrelsen för Sveriges utsädesförening

1. Medel bör beräknas för del av kostnaderna för en personlig arvodes-tjänst för försöksledaren **Henrik Zienkiewicz**. Han avses få hand om utländska besök samt medverka i dokumentationsarbetet avseende framför allt litteratur från öststaterna. (41 000 kr.).

2. Samtliga tjänstemän, som avlönas med medel ur växtförädlingsfonden, har hittills varit arvodesanställda. För att trygga anställningsvillkoren för dem har styrelsen beslutat att inrätta 15 extra tjänster vid föreningen. Medel begärs för att täcka pensionskostnaderna för denna personal. (51 000 kr.).

3. Löneomräkning 542 000 kr.

Yttrande

Styrelsen för lantbrukshögskolan anför, att den inte kan bedöma om statsanslag skall beviljas för pensionering av den personal som avlönas genom växtförädlingsavgifterna. Styrelsen understryker dock angelägenheten av att den av utsädesföreningen från växtförädlingsfonden avlönade personalen bereds tryggade anställningsförhållanden genom bl. a. pension.

Departementschefen

För nästa budgetår bör anslaget höjas med 562 000 kr. till 3 827 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för del av kostnaderna för en personlig arvodestjänst för försöksledaren **Henrik Zienkiewicz** (1).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 3 827 000 kr.

F 10. Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling

1966/67 Utgift	661 000
1967/68 Anslag	610 000
1968/69 Förslag	661 000

Från anslaget utgår bidrag till dels W. Weibull AB för den praktiskt vetenskapliga verksamheten vid Weibullsholm, dels den växtförädling som bedrivs av Algot Holmberg och Söner AB, dels ock Institutet för växtförädling av frukt och bär. Vad beträffar sistnämnda bidrag har mellan staten och Stiftelsen för växtförädling av frukt och bär år 1965 ingåtts avtal rörande driften vid institutet under tiden den 1 juli 1965—den 30 juni 1970. Enligt ändring av avtalet den 22 mars 1967 skall staten och stiftelsen bidra till verksamheten med ett årligt belopp, som uppgår för statens del till 411 000 kr. och för stiftelsens del till minst 257 000 kr. Under vissa förutsättningar skall på yrkande av avtalspart bidragsbeloppen bli föremål för nya förhandlingar.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Bidrags- mottagaren	Dep.chefen
1. Bidrag till den praktiskt vetenskapliga verksamheten vid Weibullsholm.....	220 000	+ 190 000	—
2. Bidrag till Institutet för växtförädling av frukt och bär	360 000	+ 51 000	+ 51 000
3. Bidrag till växtförädlingsarbetet vid Algot Holmberg och Söner AB	30 000	+ 90 000	—
	610 000	+ 331 000	+ 51 000

W. Weibull AB med Weibullsholms växtförädlingsanstalt, styrelsen för Institutet för växtförädling av frukt och bär och Algot Holmberg och Söner AB har hemställt om bidrag för nästa budgetår.

Yttrande

Styrelsen för lantbrukshögskolan, som yttrat sig över framställningarna rörande bidrag till verksamheten vid Weibullsholm samt Institutet för växtförädling av frukt och bär, tillstyrker dessa. Styrelsen anser dock att uppgifter av grundforskningskaraktär i princip bör bekostas av statens råd för skogs- och jordbruksforskning. Styrelsen ifrågasätter även om inte medel till trädgårdsväxtförädlingsverksamhet i större utsträckning borde anvisas av nämnda råd.

Departementschefen

Med hänsyn till ändring i avtalet mellan staten och Stiftelsen för växtförädling av frukt och bär bör bidraget till institutet ökas med 51 000 kr. (2). Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 661 000 kr.

F 11. Jordbruksforskning

1966/67 Utgift	5 012 593	Reservation	1 541 337
1967/68 Anslag	4 100 000		
1968/69 Förslag.....	4 510 000		

Anslaget disponeras av statens råd för skogs- och jordbruksforskning för bidrag till forskning inom jordbrukets och trädgårdsnäringsens områden.

Statens råd för skogs- och jordbruksforskning

Det svenska jordbruket står inför så väsentligt skärpta krav på rationalisering att mycket effektiva insatser måste göras av forskningen. Anslaget måste därför väsentligt förstärkas. Genom tillkomsten år 1965 av Nordiska kontaktorganet för jordbruksforskning kommer forskningen av gemensamt nordiskt intresse att få större betydelse. Trädgårdsväxtforskningen genomgår f. n. en snabb utveckling. Mutationsforskningen har utvecklats mycket kraftigt och därigenom fått ökad betydelse för övriga grenar av forskningen på jordbrukets och trädgårdsnäringsens områden. Några särskilda forskartjänster har ej inrättats av rådet. Medel för tre sådana tjänster begärs.

Sammanlagt bör anslaget föras upp med 7 003 000 (+ 2 903 000) kr.

Departementschefen

Anslaget bör för nästa budgetår höjas med 410 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Jordbruksforskning* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 4 510 000 kr.

F 12. Åtgärder för att förebygga skörde-skador

1966/67 Utgift	465 850	Reservation	170 177
1967/68 Anslag	440 000		
1968/69 Förslag	480 000		

Från anslaget utgår bidrag till forskning och försöksverksamhet rörande skörde-skador.

Statens råd för skogs- och jordbruksforskning

Anslaget bör föras upp med 500 000 (+ 60 000) kr.

Rådet har i särskild skrivelse redovisat vissa resultat av undersökningar på skördeskadeforskningens område. Av denna framgår att resultaten i vissa fall kunnat utnyttjas i praktiskt rådgivningsarbete m. m.

Departementschefen

Anslaget bör för nästa budgetåret höjas med 40 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Åtgärder för att förebygga skördeskador* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 480 000 kr.

F 13. Alnarpsinstitutet: Avlöningar

1966/67 Utgift	3 195 314
1967/68 Anslag	2 061 000
1968/69 Förslag	1 657 000

Alnarpsinstitutet har till uppgift att meddela undervisning på jordbrukets och trädgårdsnäringens områden. Inom institutet finns en lantbruksavdelning och en trädgårdsavdelning. Till institutet hör Alnarps egendom och trädgårdar. Vid lantbruksavdelningen finns ett- och tvååriga lantmästarkurser samt ettårig ladugårdsförmanskurs. Enligt beslut av 1967 års riksdag (prop. 1967: 1 bil. 11, JoU 1, rskr 9) skall den tvååriga lantmästarutbildningen vid Alnarpsinstitutet avvecklas fr. o. m. budgetåret 1968/69. Vid trädgårdsavdelningen anordnas trädgårdsteknikerkurs, trädgårdsförmanskurs, grundläggande yrkeskurs samt propedeutisk kurs för hortonomie studerande. Till de ettåriga lantmästarkurserna antas läsåret 1968 96 elever och till den tvååriga kursen 32 elever. Vid trädgårdsavdelningen antas 21 elever till teknikerkursen, 38 till förmanskursen och 40 till grundkurserna.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Styrelsen för lantbrukshögskolan	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Personal för undervisning	37	—	—
Handläggande personal	1	— 1	— 1
Övrig personal	31	— 20	— 21
	69	— 21	— 22
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	2 042 600	— 379 800	— 410 800
Arvoden och särskilda ersättningar ..	17 200	+ 6 800	+ 6 800
Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman	1 200	—	—
	2 061 000	— 373 000	— 404 000

Styrelsen för lantbrukshögskolan

1. Medel behövs för en tjänst som telefonist samt till tillfällig arbetskraft i parken (31 000 kr.).

2. Speciallärararvoden vid f. d. mejeriavdelningen förs över till tekniska högskolan i Lund (48 000 kr.).

3. Sammanförande av institutets kansli med högskolans centrala förvaltning medför en minskning av anslaget med 634 000 kr.

4. Löneomräkning 272 000 kr.

Departementschefen

Med beaktande av vad jag anfört under punkten F 1 minskar antalet tjänster vid Alnarpsinstitutet med 22. Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Alnarpsinstitutet: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 657 000 kr.

F 14. Alnarpsinstitutet: Omkostnader

1966/67 Utgift	934 496
1967/68 Anslag	564 000
1968/69 Förslag	95 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Styrelsen för lantbrukshögskolan	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	3 000	— 3 000	— 3 000
2. Reseersättningar	34 400	— 19 000	— 19 000
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	150 000	— 150 000	— 150 000
b) Övriga expenser	40 500	— 22 100	— 22 000
4. Publikationstryck	11 000	— 11 000	— 11 000
5. Elevernas studieresor	26 300	+ 1 900	+ 1 000
6. Övriga utgifter			
a) Driftkostnader m. m. för extra lantmästarkurs	16 800	+ 3 200	+ 3 000
b) Kosthåll för elever	390 000	—	—
c) Utställningsmateriel m. m.	1 000	—	—
d) Ersättning till Alnarps egendom för dagsverken och körslor m. m.	23 700	-- 17 700	— 17 700
e) Underhåll av park- och prydnads- anläggningar	21 800	— 21 800	— 21 800
f) Städning och renhållning	274 500	— 274 500	— 274 500

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Styrelsen för lantbrukshögskolan	Dep.chefen
g) Diverse utgifter	2 000	—	—
h) Försök med testning av sökande till lantmästarkursen	5 000	—	—
	1 000 000	— 514 000	— 515 000
Särskilda uppbördsmedel			
1. Kostavgifter för elever	390 000	—	—
2. Ersättning för uppvärmning	25 000	— 25 000	— 25 000
3. Ersättning för arbete av parkpatrul- len	11 000	— 11 000	— 11 000
4. Ersättning för maskintjänst	10 000	— 10 000	— 10 000
	436 000	— 46 000	— 46 000
Nettoutgift	564 000	— 468 000	— 469 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Alnarpsinstitutet: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 kr.

F 15. Alnarpsinstitutet: Materiel

1966/67 Utgift	86 670	Reservation	15 931
1967/68 Anslag	80 000		
1968/69 Förslag	80 000		

Styrelsen för lantbrukshögskolan

Anslaget bör föras upp med 92 000 (+ 12 000) kr.

Departementschefen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Alnarpsinstitutet: Materiel* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kr.

F 16. Alnarpsinstitutet: Nyanskaffning och underhåll av utrustning

1966/67 Utgift	266 582	Reservation	7 380
1967/68 Anslag	170 000		
1968/69 Förslag	170 000		

Styrelsen för lantbrukshögskolan

Anslaget bör föras upp med 190 000 (+ 20 000) kr.

Departementschefen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Alnarpsinstitutet: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 170 000 kr.

F 17. Alnarpsinstitutet: Bokinköp och bokbindning

1966/67	Utgift	28 620	Reservation	4 484
1967/68	Anslag	25 000		
1968/69	Förslag	25 000		

Styrelsen för lantbrukshögskolan

Anslaget bör föras upp med 25 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Alnarpsinstitutet: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kr.

F 18. Trädgårdsskolan i Norrköping: Avlöningar

1966/67	Utgift	385 379
1967/68	Anslag	388 000
1968/69	Förslag	442 000

Vid trädgårdsskolan i Norrköping anordnas grundläggande yrkesutbildning och trädgårdsförmansutbildning samt fortbildningskurser. I grundläggande yrkeskurser undervisas årligen ca 60 elever och i förmanskurser ca 30 elever.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbruks- styrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Lärarpersonal	6	—	—
Övrig personal	8,5	+ 1	—
	14,5	+ 1	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	386 000	+ 83 000	+ 54 000
Arvoden och särskilda ersättningar ..	2 000	—	—
	388 000	+ 83 000	+ 54 000

Lantbruksstyrelsen

1. För skötsel av skolans odlingar behövs ytterligare personal (4 000 kr.).
2. Medel bör beräknas för en tjänst som husmor tillika elevhemsföreståndare. Lönekostnaderna bör ersättas med 60 % av staten och med 40 % av Norrköpings stad. (25 680 kr.).
3. Löneomräkning 54 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 442 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 442 000 kr.

F 19. Trädgårdsskolan i Norrköping: Omkostnader

	1966/67 Utgift	95 482		
	1967/68 Anslag	45 000		
	1968/69 Förslag	47 000		
			Beräknad ändring	
			1968/69	
			Lantbruks-	Dep.chefen
			styrelsen	
	1967/68			
1. Sjukvård m. m.	1 500	—	—	—
2. Reseersättningar	4 500	—	—	—
3. Expenser				
a) Bränsle, lyse och vatten	32 000	+ 3 000	+ 3 000	+ 3 000
b) Övriga expenser.....	46 200	+ 10 100	+ 3 300	+ 3 300
4. Övriga utgifter				
a) Elevernas studieresor.....	7 500	+ 1 300	+ 500	+ 500
b) Kosthåll för elever m. m.	173 800	+ 26 700	+ 26 700	+ 26 700
c) Förbrukningsartiklar för odlingarna	17 600	+ 5 900	+ 3 000	+ 3 000
d) Diverse utgifter	2 400	+ 100	+ 100	+ 100
	285 500	+ 47 100	+ 36 600	+ 36 600
Särskilda uppbördsmedel				
1. Kostavgifter m. m. för elever	221 200	+ 34 600	+ 34 600	+ 34 600
2. Ersättningar från blomsterskolan	19 300	+ 11 500	—	—
	240 500	+ 46 100	+ 34 600	+ 34 600
Nettoutgift	45 000	+ 1 000	+ 2 000	+ 2 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 kr.

F 20. Trädgårdsskolan i Norrköping: Nyanskaffning och underhåll av utrustning

1966/67 Utgift	143 873	Reservation	16 363
1967/68 Anslag	65 000		
1968/69 Förslag	65 000		

Från anslaget bestrids kostnader för anskaffning och underhåll av maskiner och redskap samt för vissa yttre anläggningsarbeten vid trädgårdsskolan.

Lantbruksstyrelsen

Anslaget bör föras upp med 75 000 kr.

Departementschefen

Enligt min mening bör anslaget föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Trädgårdsskolan i Norrköping: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kr.

F 21. Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m.

1966/67 Utgift	21 580 801
1967/68 Anslag	21 352 000
1968/69 Förslag	24 942 000

Från anslaget bestrids utgifter för bidrag till driften av lantbruksskolor och lantbrukshållsskolor. Vid lantbruksskolorna anordnas förberedande, grundläggande och specialiserad yrkesutbildning, ladugårdsförmansutbildning, arbets- och driftsledarutbildning samt vid vissa lantbruksskolor grundläggande yrkesutbildning på trädgårdsområdet. Vid lantbrukshållsskolorna anordnas grundläggande och specialiserad yrkesutbildning. Varje skolas kursprogram fastställs av lantbruksstyrelsen och statsbidraget beräknas med hänsyn till verksamhetens omfattning.

Bidragsbestämmelserna återfinns i kungörelsen den 13 september 1963 (nr 493) om statsbidrag till lantbruks-, trädgårds- och lantbrukshållsskolor (ändrad senast 1966: 337). Dessa bestämmelser innebär i korthet, att statsbidrag utgår för avlöningsförmåner för rektor och lärare (avlöningsbidrag), avgifter enligt lagen om allmän försäkring (avgiftsbidrag), kostnader för elevernas hälsovård (hälsovårdsbidrag) samt skolans övriga driftkostnader (allmänt driftbidrag).

Från anslaget bestrids vidare utgifter för dels undervisningsmateriel för

maskinundervisning enligt kungörelsen den 30 juni 1949 (nr 455) angående statsbidrag till anskaffning av maskiner m. m. vid vissa anstalter för lantbruksundervisning (ändrad senast 1957:197), dels pedagogisk utbildning enligt Kungl. brev den 18 september 1963 med däri gjorda ändringar, dels ock fortbildning av lärare.

Lantbruksstyrelsen

Verksamheten vid Tornedalens lantbruksskola upphörde med utgången av år 1966 och Hussborgs lantbruksskola läggs ned med utgången av budgetåret 1967/68.

1. Till följd av ändrad verksamhet vid lantbruks- och lantushållsskolorna kan avlönings- och avgiftsbidragen minska med 727 561 kr. Vidare beräknas 10 000 kr. för statsbidrag till resekostnadsersättning och traktementen till lärare, som under praktikskeppet besöker elev i propedeutisk kurs för agronomie studerande.

2. Till följd av ändrad kursverksamhet bör driftbidraget öka med 8 961 kr.

3. Den beslutade höjningen av hälsovårdsbidraget medför att anslaget bör öka med 7 892 kr.

4. Vidare föreslår styrelsen att dubbelt tilläggsbidrag skall utgå till arbets- och driftsledarkurser, då dessa kurser har karaktär av rikskurser. Härför beräknas 43 747 kr.

5. För att göra den praktiska undervisningen mera rationell bör ett större antal maskiner och redskap sättas in i undervisningen. Med hänsyn härtill bör anslaget öka med 250 000 kr.

6. Bidraget till pedagogisk utbildning och fortbildning av lärare bör öka med 52 600 kr.

7. Bidraget till studiehjälp till elever i tio-veckors yrkeskurs minskar med 30 000 kr.

8. Styrelsen föreslår att medel ställs till dess förfogande för pedagogisk försöksverksamhet (30 000 kr.).

9. Löneomräkning 4 239 000 kr.

Departementschefen

Avlönings- och avgiftsbidragen minskar till följd av ändrad verksamhet vid skolorna med 728 000 kr. Av samma skäl ökar driftbidraget med 9 000 kr. (1, 2). Den beslutade höjningen av hälsovårdsbidraget medför en ökning med 8 000 kr. (3). För undervisningsmateriel beräknar jag en höjning med 20 000 kr. (5). Bidraget till pedagogisk utbildning och fortbildning av lärare bör höjas med 52 000 kr. (6). Med hänsyn till att medelsbehovet för studiehjälp minskar kan anslaget sänkas med 30 000 kr. (7). För pedagogisk försöksverksamhet beräknar jag 20 000 kr. (8). Sammanlagt bör anslaget öka med 3 590 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 24 942 000 kr.

F 22. Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor

1966/67 Utgift	8 134 157	Reservation	5 969 673
1967/68 Anslag	6 000 000		
1968/69 Förslag.....	4 000 000		

Från anslaget bestrids utgifter till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor. Bidragsbestämmelserna återfinns i kungörelsen den 22 december 1939 (nr 910) angående statsbidrag till nybyggnader m. m. vid vissa anstalter för lantbruksundervisning, kungörelsen den 25 mars 1960 (nr 45) om inskränkning i tillämpningen av sistnämnda kungörelse samt i kungörelsen den 21 april 1961 (nr 405) om statsbidrag till byggnadsarbeten vid lantbruksundervisningsanstalter. Dessa bestämmelser innebär i korthet följande. 1939 års kungörelse skall tillämpas i fall där statsbidrag beviljats eller de med bidragsansökan avsedda byggnadsarbetena igångsatts före den 1 april 1960. Bidragsbestämmelserna i 1961 års kungörelse innebär att statsbidrag kan beviljas huvudman för undervisningsanstalt till att anskaffa eller upprusta permanenta skollokaler, elevhem och, om särskilda skäl föreligger, även till lärarbostäder samt för att uppföra provisoriska skollokaler. Bidrag till permanenta skollokaler, elevhem och lärarbostäder utgår med högst hälften eller, om särskilda skäl föreligger, högst tre fjärdedelar av ett visst bidragsunderlag. Till kostnader för provisoriska skollokaler utgår ett väsentligt lägre statsbidrag.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantbruks- styrelsen	Dep.chefen
För bidrag i enlighet med bestämmelserna i			
1. kungörelsen den 22 december 1939 (nr 910).....	3 000 000	— 700 000	— 2 000 000
2. kungörelsen den 21 april 1961 (nr 405)	3 000 000	+ 700 000	—
	<u>6 000 000</u>	—	— 2 000 000

Lantbruksstyrelsen

1. Efter avdrag för vad som anvisats för innevarande budgetår uppgår statsbidragsbehovet för byggnadsarbeten, som påbörjats eller färdigställt före den 1 april 1960, till högst 2,3 milj. kr.

2. Viss omDispositionering av skolresurserna mellan länen kommer att bli

nödvändig. I flera län pågår regionala utredningar härom. För att inte fördröja förväntade byggnadsprojekt som följd av dessa utredningar är det angeläget att medel nu ställs till förfogande för inneliggande angelägna projekt.

3. Statsbidrag bör få utgå till de enskilda skolorna Berga och Bollerups lantbruksskolor.

Departementschefen

Jag vill först erinra om vad föredraganden tidigare denna dag anfört vid anmälan av det under åttonde huvudtiteln uppförda anslaget till bidrag till byggnadsarbeten inom skolväsendet m. m. rörande ändrade bestämmelser om statsbidrag till skollokaler. Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 4 milj. kr. Kungl. Maj:t bör äga bevilja bidrag till byggnadsarbeten vid de enskilda skolorna Berga och Bollerups lantbruksskolor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkes- skolor* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.

G. Veterinärväsendet m. m.

G 1. Veterinärstyrelsen: Avlöningar

1966/67 Utgift	1 692 480
1967/68 Anslag	1 602 000
1968/69 Förslag	1 750 000

Veterinärstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för ärenden om den allmänna hälso- och sjukvården bland husdjuren, djurskyddet, livsmedelskontrollen samt veterinärväsendet. Verksamheten är uppdelad på tre fackbyråer, nämligen allmänna byrån, hygienbyrån och hälsokontrollbyrån, samt en administrativ byrå.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Veterinär- styrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	21	—	—
Övrig personal	20	—	—
	41	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	1 566 000	+ 146 000	+ 146 000
Arvoden och särskilda ersättningar...	36 000	+ 2 000	+ 2 000
	1 602 000	+148 000	+ 148 000

Veterinärstyrelsen

Styrelsen behöver ökade medel bl. a. för att anlita livsmedelskemisk sakkunskap och för ytterligare ett biträde. Kostnaderna härför beräknas kunna täckas genom att en byrådirektörstjänst på administrativa byrån ersätts med en halv tjänst som amanuens. Löneomräkningen beräknas till 148 187 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Veterinärstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 750 000 kr.

G 2. Veterinärstyrelsen: Omkostnader

1966/67 Utgift	171 390
1967/68 Anslag	188 000
1968/69 Förslag	234 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Veterinär- styrelsen	Dep. chefen
1. Sjukvård m. m.	2 000	+ 1 000	+ 1 000
2. Reseersättningar	61 000	+ 16 000	+ 6 000
Därav utrikes resor	5 000	—	—
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	3 000	—	—
b) Övriga expenser	99 000	+ 55 000	+ 30 000
Därav engångsutgifter	—	+ 55 000	+ 25 000
4. Publikationstryck	17 000	+ 13 000	+ 11 000
5. Undersökningskostnader			
a) Instrumentutrustning m. m. ...	1 000	—	—
b) Provtagnings- och analyskostna- der	10 000	—	—
	193 000	+ 85 000	+ 48 000
Uppbördsmedel			
Försäljning av publikationer	5 000	+ 2 000	+ 2 000
Nettoutgift	188 000	+ 83 000	+ 46 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 234 000 kr.

G 3. Veterinärstaten: Avlöningar

1966/67 Utgift	12 777 436
1967/68 Anslag	11 410 000
1968/69 Förslag	12 717 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Veterinärstyrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Länsveterinärer	24	+ 1	+ 1
Distriktsveterinärer	286	— 1	— 1
Arvodister	12	+ 6	—
	322	+ 6	—

<i>Anslag</i>	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Veterinärstyrelsen	Dep.chefen
Avlöningar till tjänstemän	11 207 000	+ 1 193 000	+ 1 293 000
Arvodet och särskilda ersättningar . . .	203 000	+ 136 000	+ 14 000
	11 410 000	+ 1 329 000	+ 1 307 000

Veterinärstyrelsen

1. Med hänsyn till att länsveterinären i Stockholms län är hårt arbets-tyngd bör en tjänst som biträdande länsveterinär inrättas. Samtidigt kan en f. n. vakant tjänst som distriktsveterinär dras in. (62 580 kr.).

2. Antalet veterinärstipendiater behöver ökas med sex (21 600 kr.).

3. Löneomräkning 1 244 820 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 12 717 000 kr. Jag har därvid beräknat medel för bl. a. en tjänst som biträdande länsveterinär i Stockholms län (1). Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Veterinärstaten: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 12 717 000 kr.

G 4. Veterinärstaten: Omkostnader

1966/67 Utgift	1 604 543
1967/68 Anslag	1 573 000
1968/69 Förslag	1 586 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Veterinärstyrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	10 000	+ 3 000	+ 3 000
2. Reseersättningar	1 406 000	+ 30 000	+ 5 000
3. Expensmedel till länsveterinärerna	29 000	— 5 000	— 5 000
4. Kursverksamhet	100 000	+ 150 000	+ 10 000
5. Omkostnader vid karantänsanstalten i Haparanda för husdjur	3 000	—	—
6. Undersökningskostnader			
a) Instrumentutrustning m. m. . .	10 000	—	—
b) Provtagnings- och analyskostnader	15 000	—	—
	1 573 000	+ 178 000	+ 13 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Veterinärstaten: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 586 000 kr.

G 5. Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier

1966/67 Utgift	5 012 127
1967/68 Anslag	4 716 000
1968/69 Förslag	5 555 000

Från anslaget avlönas personal som utför köttbesiktning m. m. vid kontrollslakterierna. Statens utgifter för ändamålet täcks av slakteriföretagen enligt särskild taxa. Taxeintäkterna redovisas på riksstatens inkomstsida.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Veterinärstyrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Veterinärer	83	—	—
Assistenter	10	—	—
	93	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningskostnader	4 534 000	+ 739 000	+ 739 000
Sjukvård m. m.	2 000	—	—
Reseersättningar	180 000	+ 100 000	+ 100 000
	4 716 000	+ 839 000	+ 839 000

Veterinärstyrelsen

1. Löneomräkning 739 000 kr.
2. Medlen till reseersättningar bör ökas med hänsyn till belastningen.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 5 555 000 kr.

G 6. Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar

1966/67 Utgift	5 855 372
1967/68 Anslag	5 617 000
1968/69 Förslag	5 987 000

Anstalten utför praktiskt-vetenskapliga undersökningar och bedriver forskning inom veterinärmedicinens och livsmedelshygienens områden. Anstalten producerar sera, vacciner och andra bakteriologiska preparat för djursjukvård. Anstalten bedriver upplysnings- och rådgivningsverksamhet bl. a. i fråga om bekämpning av kreaturssjukdomar.

För utförda undersökningar och tillhandahållna preparat utgår ersättning enligt särskild taxa om inte annat är stadgat. Taxan fastställs av veterinärstyrelsen efter samråd med riksrevisionsverket. Ersättningarna redovisas på riksstatens inkomstsida.

Inom anstalten finns sju avdelningar, nämligen bakteriologiska avdelningen, virologiska avdelningen, patologisk-anatomiska avdelningen, kemiska avdelningen, parasitologiska avdelningen, produktionsavdelningen och konsulentavdelningen, samt en ekonomisektion.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Anstalts- styrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	40	+ 6	—
Övrig personal	151	+ 8	+ 1
	191	+ 14	+ 1
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	5 251 000	+ 886 000	+ 349 000
Arvoden och särskilda ersättningar...	120 000	+ 24 000	+ 17 000
Avlöningar till personal för särskilda undersökningar	246 000	— 15 000	+ 4 000
	5 617 000	+ 895 000	+ 370 000

Anstaltsstyrelsen

1. Patologisk-anatomiska avdelningen föreslås förstärkt med en laboratorstjänst och en tjänst som vaktmästare. Samtidigt kan en tjänst som laboratorieveterinär dras in. (36 084 kr.).

2. Vid parasitologiska avdelningen bör inrättas en laboratorstjänst i stället för en på övergångsstat fördd avdelningsföreståndare som avgår med pension.

3. För forsknings- och utvecklingsarbete rörande kemisk-toxikologisk diagnostik av biocidförgiftningar bör kemiska avdelningen förstärkas med en laboratorstjänst jämte två tjänster som laboratorieassistent (108 132 kr.).

4. En tjänst som konsulent i kalv- och fårsjukdomar bör inrättas. Konsulentavdelningen behöver förstärkas även med en tjänst som laboratorieveterinär. De med särskilda medel avlönade konsulentbefattningarna för

viltsjukdomar resp. renskötseln bör föras över på anstaltens stat. Tjänsten som konsulent i viltsjukdomar bör samtidigt ombildas till personlig professur åt docenten K. Borg. (216 696 kr.).

5. Statsepizootologen behöver till sitt förfogande en laboratorieveterinär och två laboratorieassistenter (88 236 kr.).

6. Biträdespersonalen i övrigt bör förstärkas med två tjänster som kansliskrivare, två djurvårdartjänster och en biträdestjänst. En kanslisttjänst vid ekonomisektionen bör bytas ut mot en tjänst som byråassistent. (115 536 kr.).

7. Ökade resurser behövs för anstaltens särskilda undersökningar. Om leukosbekämpandets uppläggning ändras kan anslagsposten dock minskas med 15 000 kr.

8. Löneomräkning 345 316 kr.

Departementschefen

Jag delar anstaltsstyrelsens uppfattning att en tjänst som laborator i parasitologi (2) bör inrättas vid anstalten. Några medel behöver inte beräknas för ändamålet, eftersom en tjänst som avdelningsföreståndare samtidigt faller bort. Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 5 987 000 kr. Jag har därvid räknat medel bl. a. för en tjänst som djurvårdare (6). Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 5 987 000 kr.

G 7. Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader

1966/67 Utgift	2 267 841
1967/68 Anslag	1 713 000
1968/69 Förslag	2 130 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Anstalts- styrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	15 000	+ 5 000	+ 5 000
2. Reseersättningar	52 000	+ 23 000	+ 3 000
Därav utrikes resor	9 000	+ 6 000	+ 1 000
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	135 000	+ 25 000	+ 25 000
b) Övriga expenser	93 000	+ 10 000	+ 5 000
4. Publikationstryck	12 000	—	—
5. Särskilda undersökningar.....	163 000	— 31 000	—

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Anstalts- styrelsen	Dep.chefen
6. Övriga utgifter			
a) Inköp och underhåll av inventarier och apparatur	320 000	+ 120 000	+ 30 000
b) Förbrukningsartiklar	485 000	+ 95 000	+ 70 000
c) Inköp av bakteriologiska preparat	50 000	+ 250 000	+ 250 000
d) Inköp och underhåll av djur ...	220 000	+ 25 000	+ 20 000
e) Tvätt och inre renhållning	105 000	+ 20 000	+ 9 000
f) Yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m. ...	2 000	—	—
g) Diverse utgifter	61 000	—	—
	1 713 000	+ 542 000	+ 417 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 130 000 kr.

G 8. Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m.

1966/67 Utgift	179 873	Reservation	157 623
1967/68 Anslag	125 000		
1968/69 Förslag	275 000		

Anslaget är avsett för inköp av sådan laboratorieutrustning m. m. som krävs under beredskapstillstånd och krig.

Veterinärstyrelsen

Styrelsen, som föreslår att anslaget förs upp med oförändrat belopp, har i skrivelse den 19 maj 1967 hemställt, att 150 500 kr. med tillägg för kostnadsstegring räknat från november 1966 ställs till försvarets forskningsanstalts förfogande för visst utvecklingsarbete m. m. rörande kontinuerlig lokal radiakmätning i fråga om mjölk.

Departementschefen

Jag förordar att anslaget förs upp med 275 000 kr. Jag har därvid beräknat 150 000 kr. för utvecklingsarbete m. m. rörande radiakmätning i fråga om mjölk. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 275 000 kr.

G 9. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.

1966/67 Utgift	926 602
1967/68 Anslag	750 000
1968/69 Förslag	1 300 000

Anslaget är avsett främst för kostnader och ersättningar i samband med bekämpande av eller beredskap mot smittsamma husdjurssjukdomar, såsom salmonellos och mul- och klövsjuka. Anslaget disponeras av veterinärstyrelsen.

Veterinärstyrelsen

Anslaget bör med hänsyn till väntad belastning föras upp med 1,2 milj. kr.

Departementschefen

Jag förordar att anslaget höjs med 550 000 kr. I detta sammanhang bör riksdagen underrättas om att enligt beslut av Kungl. Maj:t den 6 september 1967 veterinärstyrelsen bemyndigats att från anslaget utbetala statsbidrag vid vissa obduktioner samt för bakteriologisk undersökning på salmonella i samband med obduktion som utförs vid hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier. Medelsbehovet härför beräknas till ca 200 000 kr. per år. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kr.

G 10. Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen

1966/67 Utgift	230 657
1967/68 Anslag	280 000
1968/69 Förslag	280 000

Anslaget används för bidrag till hushållningssällskap som anordnar juverhälsokontroll enligt kungörelsen den 17 december 1954 (nr 816) angående åtgärder till motverkande av juversjukdomar hos nötkreaturen.

Veterinärstyrelsen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp.

Departementschefen

Jag biträder styrelsens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kr.

G 11. Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård

1966/67 Utgift	370 916
1967/68 Anslag	400 000
1968/69 Förslag	300 000

Anslaget utbetalas och disponeras av samtliga länsstyrelser enligt kungörelsen den 12 april 1946 (nr 164) om statsbidrag till mindre bemedlade för djursjukvård m. m. (ändrad senast 1963: 96).

Veterinärstyrelsen

Styrelsen räknar med en minskad nettoutgift på anslaget med ca 100 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör tas upp med ett till 300 000 kr. minskat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kr.

G 12. Veterinärhögskolan: Avlöningar

1966/67 Utgift	8 679 861
1967/68 Anslag	8 336 000
1968/69 Förslag	9 029 000

Vid veterinärhögskolan bedrivs forskning och undervisning på det veterinärmedicinska området. Verksamheten är uppdelad på 16 institutioner. Vid högskolan bedrivs även djursjukvård. Utbildningen vid högskolan omfattar till veterinärmedicine kandidatexamen två läsår och till veterinärmedicine licentiatexamen ytterligare tre och ett halvt läsår. Intagningskapaciteten uppgår till 50 studerande per läsår. Till högskolan hör en försöksgård förlagd till Skara.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Veterinärhögskolan	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Forskning och undervisning			
Lärare m. fl.	104	+ 20	+ 2
Övrig personal	123	+ 22	+ 1
Biblioteket			
Handläggande personal	3	+ 1	—
Övrig personal	3	+ 1	—
Centrala förvaltningen			
Handläggande personal	3	—	—
Övrig personal	27	—	—
	263	+ 44	+ 3
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	8 167 000	+ 1 998 000	+ 677 000
Arvoden och särskilda ersättningar...	131 600	+ 14 000	+ 14 000
Avlöningar till personal för särskilda undersökningar	35 000	+ 2 000	+ 2 000
Särskilda löneförmåner till viss tjänste- man	2 400	—	—
	8 336 000	+ 2 014 000	+ 693 000

Styrelsen för veterinärhögskolan

Styrelsen hemställer om en avsevärd förstärkning av högskolans personella resurser. En fortsatt upprustning behövs enligt styrelsen bl. a. för att förverkliga den nya studieplanen med förkortad studietid. Styrelsens förslag bygger i huvudsak på veterinärhögskoleutredningens betänkanden (SOU 1962: 33 och 1964: 12).

1. Institutionen för sjukdomsgenetik och husdjurshygien bör delas upp i två institutioner. En professur i sjukdomsgenetik bör till följd härav inrättas (71 000 kr.).

2. Vid institutionen för parasitologi bör en laboratur inrättas. Institutionen för medicin I föreslås också förstärkt med en laboratur i enlighet med veterinärhögskoleutredningens förslag (128 000 kr.).

3. I övrigt begär högskolestyrelsen följande tjänster för verksamheten vid institutionerna: två universitetslektorer, en klinikveterinär, två laboratorieveterinärer, fem forskarassistenter, 4 000 assistenttimmar samt 25 biträden (1 128 000 kr.).

4. Vid biblioteket behövs en förste biblioteksassistent och ett biträde (58 000 kr.).

5. Löneomräkning 629 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 9 029 000 kr. Jag har därvid räknat medel för bl. a. en universitetslektor i medicin I, 1 000 assistenttimmar (3) och ett biträde (3).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 9 029 000 kr.

G 13. Veterinärhögskolan: Omkostnader

1966/67 Utgift	1 860 985
1967/68 Anslag	1 879 000
1968/69 Förslag	2 020 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Veterinär- högskolan	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	12 000	+ 2 000	+ 2 000
2. Reseersättningar	25 500	—	—
3. Bränsle, lyse och vatten	300 000	+ 9 000	+ 9 000
4. Renhållning och städning	245 000	+ 30 000	+ 17 000
5. Telegram och telefon	80 000	+ 10 000	+ 7 000
6. Vissa expenser vid högskolans för- valtning	91 800	+ 8 200	+ 5 000
7. Doktorandstipendier	47 000	—	—
8. Bidrag till tryckning av doktors- avhandlingar	10 000	—	—
9. Ersättning för avskaffade examens- avgifter	1 000	—	—
10. Utländska forskare	10 000	+ 10 000	—
11. Kursmikroskop för studerande ...	100 000	—	—
12. Underhåll av park	6 700	+ 800	+ 1 000
13. Utgifter för djursjukvården	950 000	+ 100 000	+ 100 000
	<u>1 879 000</u>	<u>+ 170 000</u>	<u>+ 141 000</u>

Styrelsen för veterinärhögskolan

För djursjukvården bör en särskild rörelsestat fastställas. Inkomsterna av verksamheten bör få användas i rörelsen, så att tillfällig arbetskraft vid behov kan anställas. F. n. redovisas inkomsterna av djursjukvården på riksstatens inkomstsida.

Yttrande

Riksrevisionsverket framhåller att ett förslag till lämplig anslagskonstruktion för den kliniska verksamheten kommer att utarbetas av verket. Någon ändring av anslaget bör därför nu inte ske.

Departementschefen

Jag ansluter mig till riksrevisionsverkets uppfattning. Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 020 000 kr.

G 14. Veterinärhögskolan: Materiel m. m.

1966/67	Utgift	881 720	Reservation	473 917
1967/68	Anslag	1 124 000		
1968/69	Förslag	1 249 000		

Från anslaget bestrids omkostnaderna för institutionernas verksamhet. Anslaget är uppdelat på två poster, en för materiel m. m. och en för apparater.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Veterinär- högskolan	Dep.chefen
Materiel m. m.	666 000	+ 100 000	+ 25 000
Apparater	458 000	+ 1 150 000	+ 100 000
	1 124 000	+ 1 250 000	+ 125 000

Styrelsen för veterinärhögskolan

Medel behövs för anskaffning av modern undervisningsmateriel samt till upprustning av institutionen för medicinsk kemi.

Departementschefen

Anslaget bör i enlighet med sammanställningen ökas med 125 000 kr., varav 75 000 kr. utgör engångsanslag till institutionen för medicinsk kemi. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 249 000 kr.

G 15. Veterinärhögskolan: Bokinköp m. m.

1966/67	Utgift	90 000	Reservation	—
1967/68	Anslag	100 000		
1968/69	Förslag	110 000		

Från anslaget bestrids omkostnaderna för verksamheten vid högskolans bibliotek.

Styrelsen för veterinärhögskolan

Prishöjningar på böcker och tidskrifter medför ökade utgifter med 25 000 kr. Därutöver behöver anslaget höjas med 10 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör ökas med 10 000 kr. till 110 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kr.

G 16. Veterinärhögskolan: Försöksverksamhet

1966/67	Utgift	99 767	Reservation	6 826
1967/68	Anslag	100 000		
1968/69	Förslag	100 000		

Från anslaget bestrids kostnader för högskolans försöksgård i Skara.

Styrelsen för veterinärhögskolan

Anslaget bör höjas till 105 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Försöksverksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

G 17. Veterinärhögskolan: Lantbruksdriften vid försöksgården

1966/67	<i>Nettoinkomst</i>	38 543
1967/68	Anslag	1 000
1968/69	Förslag	1 000

Styrelsen för veterinärhögskolan

Anslaget bör föras upp med 1 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder styrelsens för veterinärhögskolan förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Lantbruksdriften vid försöksgården* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

G 18. Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar

1966/67 Utgift	305 158
1967/68 Anslag	270 000
1968/69 Förslag	310 000

Inrättningen, som organisatoriskt lyder under veterinärhögskolan, är sjukvårdsanstalt för husdjur. Vid inrättningen får även bedrivas vetenskapliga undersökningar rörande husdjurens sjukdomar. Taxa för inrättningen fastställs av högskolestyrelsen.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Veterinär- högskolan	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Veterinärer	3	—	—
Övrig personal	6	—	—
	9	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	267 500	+ 50 000	+ 40 000
Arvoden och särskilda ersättningar...	2 500	—	—
	270 000	+ 50 000	+ 40 000

Styrelsen för veterinärhögskolan

Löneomräkning 50 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 310 000 kr.

G 19. Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader

1966/67 <i>Nettoinkomst</i>	26 085
1967/68 Anslag	1 000
1968/69 Förslag	1 000

Styrelsen för veterinärhögskolan

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp.

Departementschefen

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

H. Skogsväsendet**H 1. Skogsstyrelsen: Avlöningar**

1966/67 Utgift	2 536 098
1967/68 Anslag	2 901 000
1968/69 Förslag	3 398 000

Skogsstyrelsen leder de statliga åtgärderna för att främja det enskilda skogsbruket. Styrelsen är centralt organ för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och central myndighet för skoglig yrkesutbildning samt virkesmätning. Inom styrelsen finns två skogsbyråer och en administrativ byrå samt en avdelning för virkesmätning och en för yrkesutbildning.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	37	+ 3	+ 2
Övrig personal	52	+ 4	—
	89	+ 7	+ 2
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	2 883 000	+ 627 000	+ 488 000
Arvoden och särskilda ersättningar	18 000	+ 9 000	+ 9 000
	2 901 000	+ 636 000	+ 497 000

Skogsstyrelsen

Skogsbrukets lönsamhetsutveckling har sedan början av 1950-talet varit ogynnsam. Priserna på skogsindustriprodukterna har mätta i fast penningvärde i huvudsak legat stilla eller varit fallande under de senaste 15 åren. En mycket kraftig efterfrågeökning på världsmarknaden har balanserats av stora produktionsökningar i ett flertal länder. Tidvis har överskott uppkommit. Samtidigt har skogsbrukets kostnader ökat mycket kraftigt på grund av bl. a. stegrade arbetslöner. Trots att rationaliseringen inom hela skogsnäringen drivits med stor kraft har rationaliseringstakten inte varit tillräcklig för att hålla kostnadsökningarna stången.

Styrelsen anser att omfattande åtgärder är nödvändiga för att underlätta snabbast möjliga rationalisering inom det enskilda skogsbruket. Detta gäl-

ler främst privatskogsbruket, där det stora antalet ägare och uppsplittringen på en mångfald små brukningsenheter medför svårigheter att anpassa skogsdriften. I avsikt att sänka kostnaderna inför skogsbruket alltmer mekaniserade driftsformer. Förändringarna ställer speciella krav på yrkesutbildningen både beträffande dess omfattning och kvalitet. Skogsstyrelsen har därför den uppfattningen att ökat stöd till den skogligen yrkesutbildningen är nödvändigt samtidigt som man pekar på den kostnadssänkande effekt som ökad vägutbyggnad och vägförbättringar medför.

Beträffande yrkandena under detta anslag anför skogsstyrelsen.

Den försämrade lönsamhetsutvecklingen inom skogsnäringen kräver ökad aktivitet avseende upplysning och rådgivning till skogsvårdsstyrelserna och skogsbrukarna samt i fråga om samordning m. m. En sådan ökning av aktiviteterna är enligt styrelsens uppfattning inte möjlig att åstadkomma inom ramen för oförändrad personalkader och ambitionsnivå.

1. På grund av vidgade åligganden för skogsstyrelsen i planerings-, utrednings- och informationshänseende behövs två byrådirektörstjänster till en sekreterar- och PR-enhet, direkt underställd verkschefen (115 572 kr.).

2. För att nämnden för skoglig flygbildteknik skall kunna utveckla sin utbildningsverksamhet krävs en assistenttjänst vid den till första skogsbyrån hörande sektionen för skoglig flygbildteknik. De ökade kansli- och skrivgöromålen gör det nödvändigt att förstärka byrån med ett biträde (52 968 kr.).

3. De stegrade arbetsuppgifterna av personaladministrativ och kameral natur kräver förstärkning av administrativa byrån med två kvalificerade biträden (50 784 kr.).

4. Virkesmättningssektionen behöver förstärkas med en byrådirektör för utredningsarbete, handläggning av skogsvärderings- och taxeringsfrågor m. m. (49 428 kr.).

5. Löneomräkning 366 544 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 3 398 000 kr. Jag har därvid räknat medel bl. a. till ytterligare en byrådirektörstjänst (1) i utbyte mot en tjänst som jägmästare vid skogsvårdsstyrelserna samt till arvode till innehavaren av en på övergångsstat förd länsjägmästare-tjänst.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Skogsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1968/
69 anvisa ett förslagsanslag av 3 398 000 kr.

H 2. Skogsstyrelsen: Omkostnader

1966/67 Utgift	511 481		
1967/68 Anslag	678 000		
1968/69 Förslag	719 000		
		Beräknad ändring	
		1968/69	
		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
	1967/68		
1. Sjukvård m. m.	10 600	—	—
2. Reseersättningar	159 000	+ 21 000	+ 12 000
Därav utrikes resor	10 000	—	—
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten.....	4 400	—	—
b) Provmätningar och vissa andra undersökningar	15 000	+ 1 000	+ 1 000
c) Övriga expenser	405 000	+ 49 000	+ 16 000
Därav engångsutgifter	8 000	+ 27 000	— 4 500
4. Publikationstryck	42 500	+ 9 500	+ 8 500
5. Blankettryck	71 500	+ 13 500	+ 8 500
	708 000	+ 94 000	+ 46 000
Särskilda uppbördsmedel			
Inkomst av fotogrammetrisk uppdrags- verksamhet.	30 000	+ 15 000	+ 5 000
	708 000	+ 94 000	+ 46 000
Nettoutgift	678 000	+ 79 000	+ 41 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Skogsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 719 000 kr.

H 3. Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar

1966/67 Utgift	27 333 737
1967/68 Anslag	25 481 000
1968/69 Förslag	27 786 000

Skogsvårdsstyrelserna har till uppgift att främja och stödja den enskilda skogshushållningen samt verka för att skogsvårdsarbetet inom de enskilda skogarna bedrivs på ett planmässigt sätt. Styrelserna skall också utöva den uppsikt och vidta de åtgärder, som enligt gällande skogsvårds-, naturvårds- och andra författningar ankommer på dem.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Förvaltningspersonal	253	—	— 1
Teknisk personal	449	—	—
Undervisningspersonal	115	—	—
	817	—	— 1
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	23 422 000	+ 2 213 000	+ 2 018 000
Arvoden och särskilda ersättningar	122 000	+ 36 000	+ 36 000
ATP-avgifter	1 614 000	+ 245 000	+ 231 000
Arbetsgivaravgifter till sjukförsäkringen	323 000	+ 23 000	+ 20 000
	25 481 000	+ 2 517 000	+ 2 305 000

Skogsstyrelsen

Skogsvårdsstyrelsernas förrättningsverksamhet har under budgetåret 1966/67 ökat med i runt tal 36 000 dagar till totalt ca 342 500. Ökningen avser huvudsakligen skogliga beredskapsarbeten som under budgetåret 1966/67 totalt utgjorde 164 000 dagar eller 48 % av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Den offentliga verksamheten har inneburit en ökad insats för planläggning som underlag för samverkan över ägo- och gränserna. I brist på medel har dock den offentliga verksamheten inte kunnat upprätthållas i avsedd omfattning. Skogsstyrelsen understryker därför angelägenheten av att det statliga stödet till skogsvårdsstyrelsernas offentliga verksamhet ökas. Styrelsen framhåller särskilt det önskvärda i att kunna tillgodose behovet av information till skogsägarna om pågående förändringar i de ekonomiska förutsättningarna för virkesproduktionen. Skogsstyrelsen föreslår att antalet offentliga dagar ökas med 4 000 till 111 000.

Skogsstyrelsen tar därefter upp grunderna för beräkning av anslag till skogsvårdsstyrelserna och påtalar de stora svagheter och nackdelar som är förenade med hela finansieringssystemet. Enligt styrelsen bör grunderna för anslagstilldelningen till skogsvårdsstyrelserna omprövas.

För innevarande budgetår har medelstilldelningen per förrättningsdag bestämts till 189 kr. Den verkliga kostnaden per förrättningsdag uppgick emellertid redan budgetåret 1966/67 till 219 kr. Med utgångspunkt härifrån och med beaktande av förväntade kostnadsstegringar under detta budgetår och det närmast följande har skogsstyrelsen beräknat att dagkostnaden budgetåret 1968/69 kommer att uppgå till 247 kr. Huvuddelen av kostnadsökningarna är en följd av träffade avtal mellan statens avtalsverk och berörda personalorganisationer. Vid 111 000 offentliga förrättningsdagar behövs således ett statsbidrag av 27 417 000 kr. Som framgår av det följande

under skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag föreslås att statsbidrag dessutom utgår med ett belopp om 4 870 000 kr. för att täcka vissa andra kostnader av offentlig natur. Om statsverkets inkomst av skogsvårdsavgifter, vilka skall tillföras skogsvårdsstyrelserna, förblir oförändrat 10,2 milj. kr. behövs budgetåret 1968/69 ett totalt bidrag om 42 487 000 kr.

Kostnaderna för pensionsavgången skogsvårdsstyrelsepersonal förutsätts skola bestridas från anslaget Personalpensionsförmåner m. m. samt tjänstebrevskostnader för skogsvårdsstyrelserna från anslaget Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser. Utgifterna för reseersättningar åt undervisningspersonal bör belasta anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. samt vissa förrättningskostnader anslaget Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. Beloppen under nyss uppräknade anslag har för nästa budgetår beräknats till resp. 3 900 000, 360 000, 700 000 och 150 000 kr. eller sammanlagt 5 110 000 kr.

Enligt skogsstyrelsens beräkning bör 36 077 000 kr. fördelas på avlönings- och omkostnadsanslagen.

Beträffande de särskilda yrkandena under avlöningsanslaget anför styrelsen.

1. Vid skogsvårdsstyrelserna är f. n. inrättade 75 tjänster som assistent i A 18. Av dessa är endast 44 upptagna på personalförteckning. Styrelsen föreslår att antalet personalförtecknade assistenttjänster ökas med 16 i utbyte mot samma antal ordinarie tjänster som biträdande skogsvårdskon-sulent (152 000 kr.).

2. Löneomräkning 2 365 412 kr.

Departementschefen

Antalet förrättningsdagar för skogsvårdsstyrelsernas offentliga verksamhet beräknades för innevarande budgetår till 107 000. Någon ändring av denna beräkning bör ej ske för nästa budgetår.

Medelstilledningen per förrättningsdag bör höjas från 189 kr. till 219 kr. Utgiftsramen för skogsvårdsstyrelsernas ej taxebelagda verksamhet blir med utgångspunkt från detta belopp 23 433 000 kr. För vissa andra kostnader av offentlig natur bör enligt vad som framgår under anslaget Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader beräknas 4 655 000 kr. Skogsvårdsstyrelserna tillförs även belopp som ungefär svarar mot inflytande skogsvårdsavgifter. Såsom chefen för finansdepartementet tidigare denna dag anmält bör statsverkets inkomst av dessa avgifter för nästa budgetår beräknas till oförändrat 10,2 milj. kr.

Jag förordar sålunda att den totala kostnadsramen för den med statsmedel finansierade delen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för budgetåret 1968/69 bestäms till 38 288 000 kr. Detta innebär i förhållande till innevarande budgetår en ökning med 3 310 000 kr.

De löpande pensioneringskostnaderna för personalen i skogsvårdsstyrelseorganisationen bör bestridas från anslaget Personalpensionsförmåner

m. m. samt tjänstebrevskostnaderna från anslaget Ersättning till postverket för befordran av tjänstebrevsförsändelser. Vidare bör utgifterna för reseersättningar åt undervisningspersonal belasta anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m. samt vissa förrättningskostnader anslaget Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. Dessa utgifter bör för nästa budgetår beräknas till 3 900 000, 360 000, 700 000 och 150 000 eller sammanlagt 5 110 000 kr. Av den återstående delen av den sammanlagda medelsanvisningen bör 27 786 000 kr. utgå från detta anslag. Jag har därvid enligt vad jag förordat under punkten H 1 räknat med en minskning med medel för en jägmästartjänst.

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 27 786 000 kr.

H 4. Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader

1966/67	Utgift	4 704 412	Reservation	1 522 187
1967/68	Anslag	5 072 000		
1968/69	Förslag.....	5 331 000		

Skogsstyrelsen

Som framgått av framställningen under skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag bör ett belopp av 36 077 000 kr. stå till förfogande för skogsvårdsstyrelsernas avlöningar och omkostnader. Härav föreslår styrelsen att 27 998 000 kr. anvisas under avlöningsanslaget. Resterande del 8 079 000 kr. bör anvisas under omkostnadsanslaget.

De utgifter av offentlig natur, som beräknas vid sidan av förrättningsdagskostnaderna i skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, har skogsstyrelsen för nästa budgetår beräknat till sammanlagt 4 870 000 kr.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
1. Arvoden till styrelseledamöter ...	105 000	—	—
2. Resekostnader och traktamenten till styrelseledamöter	60 000	—	—
3. Investeringar i skogsbruksskolor..	1 100 000	—	—
4. Amorteringar på byggnadslån ...	190 000	+ 150 000	—
5. Driftkostnader vid skogsbruksskolor	3 000 000	+ 165 000	+ 100 000
6. Rabattering av vissa förrättningskostnader (Z, AC och BD län)....	100 000	—	—
	<u>4 555 000</u>	<u>+ 315 000</u>	<u>+ 100 000</u>

Såsom motiv för ökningarna anför skogsstyrelsen bl. a.

4. Statsbidraget har alltsedan skogsvårdsstyrelsernas omorganisation den 1 juli 1960 utgått med oförändrat belopp av 190 000 kr., vilket numera täcker endast något mer än hälften av medelsbehovet.

5. Ökningen sammanhänger dels med utbyggnaden av skogsbruksskolorna dels med kostnadsstegringar.

Departementschefen

I enlighet med vad jag förordat under föregående anslagspunkt bör detta anslag föras upp med 5 331 000 kr. I beloppet ingår 130 000 kr. för medverkan i omarronderingsverksamheten inom Kopparbergs län, vilket belopp förts över till detta anslag från anslaget Bidrag till särskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m. Liksom hittills bör Kungl. Maj:t fastställa dispositionsstat för den statliga anslagsgivningen till skogsvårdsstyrelsernas omkostnader. Posten till investeringar i skogsbruksskolor bör få disponeras endast efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall.

Kungl. Maj:t bör få bemyndiga skogsstyrelsen att i övrigt fördela såväl detta anslag som det nyss behandlade avlöningsanslaget mellan skogsvårdsstyrelserna ävensom att fastställa inkomst- och utgiftsstat. I samband härmed bör skogsstyrelsen även kunna meddela erforderliga föreskrifter rörande staternas tillämpning.

Jag vill i detta sammanhang föreslå, att riksdagens medgivande inhämtas till att även under budgetåret 1968/69 statlig kreditgaranti i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 3 juni 1960 (nr 373) om statlig garanti för lån till viss skoglig plantskoleverksamhet får beviljas intill ett belopp av 1 milj. kr.

Anslaget bör föras upp med 5 331 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) medge, att under budgetåret 1968/69 beviljas statlig kreditgaranti för lån till skoglig plantskoleverksamhet intill ett belopp av 1 000 000 kr.

b) till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 5 331 000 kr.

H 5. Statens skogsförbättringsanslag

1966/67 Utgift	7 404 509
1967/68 Anslag	8 000 000
1968/69 Förslag	8 000 000

Huvuddelen av anslaget utnyttjas för att lämna bidrag till skogsplantering på sämre jordbruksmark. I övrigt lämnas stöd till istandsättning av

gamla restskogsarealer, till skogsdikning samt till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. Bidragsbestämmelserna återfinns i kungörelsen den 21 maj 1948 (nr 239) om statsbidrag till vissa skogsförbättrande åtgärder (ändrad senast 1961: 109).

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Rambelopp</i>			
1. Skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark	5 500 000	+ 900 000	+ 500 000
2. Övriga åtgärder	2 500 000	+ 1 100 000	—
	8 000 000	+ 2 000 000	+ 500 000
3. Anslag	8 000 000	—	—

Skogsstyrelsen

1. Under de senaste åren har oförändrat ca 12 000 ha jordbruksmark skogsodlats per år med stöd av medel ur anslaget. Den årliga minskningen av jordbruksarealen uppgår emellertid f. n. till ca 50 000 ha. Skogsstyrelsen har därför i samråd med lantbruksstyrelsen sökt utreda hur den nedlagda jordbruksmarken utnyttjas. Av de ca 490 000 ha jordbruksmark, som under perioden 1956—1966 tagits ur produktionen, har ca 36 % skogsodlats eller självföryngrats med skog av godtagbar beskaffenhet, 10 % har utnyttjats för bebyggelse, vägar och fritidsändamål o. d. samt 5 % för annat ändamål. Resterande 49 % eller inte mindre än 240 000 ha redovisas som outnyttjad mark. Av denna areal borde rätteligen 160 000 ha skogsodlas och 30 000 ha hållas öppen för naturvårds- och fritidsändamål. 50 000 ha bör dock inte skogsodlas av biologiska eller ekonomiska skäl. Flera orsaker har medfört att en så förhållandevis liten areal sämre jordbruksmark blivit skogsodlad. Markägarna anser t. ex. att skogsplantering på åker är olönsam bl. a. på grund av att de själva inte får tillgodogöra sig den kommande produktionen på dessa marker. Gällande skattelagstiftning beträffande s. k. åkerplantering är också en faktor av betydelse vid bedömningen av lönsamheten.

Den för budgetåret 1966/67 anvisade anslagsdelen för bidragsgivning till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark har praktiskt taget helt förbrukats. Därvid har 400 000 kr. utnyttjats till åtgärder m. m. mot skadegörelse av skogsinsekter och 103 000 kr. har disponerats för markanvändningsplaner. Vidare beräknas förutsättningar finnas för ökad planteringsverksamhet. Skogsstyrelsen föreslår att bidragsramen räknas upp med 900 000 kr. till 6,4 milj. kr.

2. Anslagsdelen till övriga åtgärder används bl. a. för att återföra gamla restskogsarealer till produktivt skick och för att ge stöd till skogsdikning

och åtgärder mot insektshärjning. Från anslagsdelen har under innevarande budgetår 360 000 kr. tagits i anspråk för att bekämpa skogsinsekter. Bl. a. av denna anledning uppstår ett ackumulerat bidragsbehov av ca 700 000 kr. budgetåret 1968/69. Då vidare en avsevärd ökning av bidragsgivningen till skogsdikning i kombination med gödsling är önskvärd föreslår skogsstyrelsen att anslagsdelen räknas upp med 1,1 milj. kr. till 3,6 milj. kr. I samråd med skogshögskolan föreslår skogsstyrelsen slutligen att under budgetåret 1968/69 100 000 kr. får användas för fortsatt försöksverksamhet med mekaniserad dikning och skogsodling kombinerad med gödsling av myrmarker.

3. Utbetalningarna under anslaget har skogsstyrelsen beräknat till 8 milj. kr.

Departementschefen

Verksamheten med skogsplantering på sämre jordbruksmark är angelägen och bör ökas ytterligare. Jag föreslår därför att ramen för statsbidrag till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark höjs med 500 000 kr. till 6 milj. kr. (1). Bidragsramen till övriga åtgärder bör enligt min mening tas upp med oförändrat 2,5 milj. kr. (2). I detta belopp inräknar jag 100 000 kr. till fortsatt försöksverksamhet med mekaniserad dikning och skogsodling kombinerad med gödsling av myrmark.

Medel för bidrag till sådan bekämpning av skogsinsekter som skogsägare kan åläggas med stöd av skogsvårdslagen skall tas från detta anslag och utgå inom nyss berörda bidragsramar. Behovet av dylika medel varierar dock starkt mellan olika år vilket försvårat såväl fördelningen av medlen under anslaget som planläggningen av avsedda åtgärder. Fr. o. m. budgetåret 1968/69 bör därför bidrag till insektsbekämpning kunna beviljas från anslaget utan att bidragsramarna belastas. För utbetalningar under anslaget bör beräknas 8 milj. kr. (3).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) medge, att under budgetåret 1968/69 beviljas statsbidrag med högst 6 000 000 kr. till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark samt med högst 2 500 000 kr. till med anslaget i övrigt avsedda ändamål, med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen mellan ändamålen

b) till *Statens skogsförbättringsanslag* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 000 kr.

H 6. Vägbyggnader på skogar i enskild ägo

1966/67 Utgift	14 301 883
1967/68 Anslag	12 500 000
1968/69 Förslag	13 000 000

Statsbidrag utgår för att bygga skogsbilvägar. Till skogshuvudvägar av särskild betydelse ur fritidssynpunkt kan förhöjt bidrag lämnas. Bidragsbestämmelserna återfinns i kungörelsen den 30 juni 1943 (nr 530) om statsbidrag till vissa väg- och flottledsbyggnader m. m. (ändrad senast 1967:376).

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Rambelopp</i>			
1. Skogsvägbyggnadsföretag	13 000 000	+ 4 000 000	—
2. Förhöjning av statsbidraget vid fritidsvägar	500 000	—	—
	13 500 000	+ 4 000 000	—
3. Anslag	12 500 000	+ 1 500 000	+ 500 000

Skogsstyrelsen

1. Den statsunderstödda verksamheten med skogsvägbyggnad har även under budgetåret 1966/67 varit omfattande. Förutom 13,5 milj. kr. ur ifrågavarande anslag har 9,6 milj. kr. av beredskapsmedel samt 800 000 kr. av norrländska skogsproduktionsanslaget förbrukats för ändamålet. Bidrag har därigenom under året kunnat beviljas till att bygga sammanlagt 1 276 km skogsvägar. Det enskilda skogsbilvägnätets sammanlagda längd är f. n. ca 180 000 km. Denna längd behöver emellertid enligt skogsvårdsstyrelserna ökas med ca 37 000 km motsvarande en byggnadskostnad av 956 milj. kr. innan skogsvägnätet kan anses ändamålsenligt med hänsyn till framtida högmekaniserade avverknings- och skogsvårdsmetoder. Vidare är standarden på stora delar av det befintliga skogsvägnätet otillfredsställande. Kostnaderna för erforderliga förbättringsarbeten har uppskattats till ca 500 milj. kr.

Beredskapsarbete i form av skogsvägbyggnad kommer enligt arbetsmarknadsmyndigheterna att minska. För att upprätthålla vägbyggnadsverksamheten i en totalt sett oförändrad omfattning krävs i ett sådant läge en uppräkning av skogsvägsanslaget med ca 2 milj. kr. Härutöver föreslår styrelsen att bidragsramen förstärks med 2 milj. kr., särskilt med hänsyn till behovet av skogsvägar i Norrland.

2. Det särskilda rambeloppet för förhöjning av statsbidraget vid skogshuvudvägar av särskild betydelse ur fritidssynpunkt föreslås uppgå till oförändrat 500 000 kr.

3. Utbetalningarna under anslaget har skogsstyrelsen beräknat till 14 milj. kr.

Departementschefen

Verksamheten med att bygga skogsvägar med bidrag från detta anslag bör enligt min mening fortgå i oförminskad takt. Jag förordar därför att ramen för statsbidrag till skogsvägar för nästa budgetår tas upp med oförändrat belopp, 13 milj. kr. (1). Även ramen för förhöjda bidrag till fritidsvägar bör vara oförändrad (2). För utbetalningar bör anslaget räknas upp med 500 000 kr. till 13 milj. kr. (3).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) medge, att under budgetåret 1968/69 beviljas dels statsbidrag med högst 13 000 000 kr. till vägbyggnader på skogar i enskild ägo, dels förhöjt statsbidrag med högst 500 000 kr. till skogshuvudvägar av särskild betydelse ur fritidssynpunkt

b) till *Vägbyggnader på skogar i enskild ägo* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

H 7. Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.

1966/67 Utgift	5 570 485
1967/68 Anslag	6 500 000
1968/69 Förslag	7 000 000

Statsbidrag utgår till enskilda skogsägare i de fyra nordligaste länen. Huvuddelen av anslaget utnyttjas för bidragsgivning inom s. k. samverkansområden (lokaliserade till de delar av länen, där skogen ej är att hänföra till svärföringrad), medan en mindre del utgår för att fullfölja planerade åtgärder inom skogsvårdsområden i lappmarken. Bidragsbestämmelserna återfinns i kungörelsen den 14 juni 1940 (nr 599) om villkor för statsbidrag från anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. (ändrad senast 1960: 327).

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Rambelopp</i>			
1. Samverkansområden	7 500 000	+ 1 500 000	+ 1 000 000
2. Skogsvårdsområden	1 400 000	— 300 000	— 300 000
	8 900 000	+ 1 200 000	+ 700 000
3. <i>Anslag</i>	6 500 000	—	+ 500 000

Skogsstyrelsen

1. Under budgetåret 1966/67 har samverkansområden fastställts med en total areal av 143 000 ha. Sedan verksamhetens början år 1960 har 340 om-

råden med en areal av 820 000 ha blivit fastställda. Detta innebär att ca 25 % av den areal som bedöms lämplig för områdesbildning nu ingår i samverkansområden. Det för budgetåret 1966/67 angivna rambeloppet av 8,9 milj. kr. har helt disponerats.

Med hänsyn till skogsägarnas stora intresse för att bilda samverkansområden anser skogsstyrelsen att takten i planläggningen av nya områden bör ökas. Erforderliga personella resurser härför finns. Skogsstyrelsen föreslår därför att rambeloppet för statsbidrag till skogliga åtgärder inom samverkansområden räknas upp med 1,5 milj. kr. till 9 milj. kr.

2. Bidragsramen avseende skogsvårdsföretag i lappmarken kan enligt skogsstyrelsen minskas med 300 000 kr. till 1,1 milj. kr.

3. Utbetalningarna under anslaget har skogsstyrelsen beräknat till 6,5 milj. kr.

Departementschefen

Verksamheten med samverkansområden har mötts med mycket stort intresse. För nästa budgetår föreslår jag därför att bidragsramen till samverkansområden höjs med 1 milj. kr. till 8,5 milj. kr. Rambeloppet bör, förutom förvaltningsbidrag, avse skogsstyrelsens utfästelser om bidrag (1). Bidragsramen för åtgärder inom tidigare bildade skogsvårdsområden i lappmarken bör minskas med 300 000 kr. till 1,1 milj. kr. (2). För utbetalningar bör anslaget räknas upp med 500 000 kr. till 7 milj. kr. (3).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) medge, att under budgetåret 1968/69 utfästs statsbidrag på högst 8 500 000 kr. till skogliga åtgärder inom samverkansområden i de fyra nordligaste länen samt på högst 1 100 000 kr. för att fullfölja skogsvårdsföretag i lappmarken, med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen mellan ändamålen

b) till *Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

H 8. Skogshögskolan: Avlöningar

1966/67 Utgift	10 402 867
1967/68 Anslag	10 169 000
1968/69 Förslag	11 228 000

Vid skogshögskolan bedrivs forskning, försöksverksamhet och utbildning på skogsbrukets område. Verksamheten är uppdelad på 13 institutioner fördelade på fyra institutionsgrupper. Utbildningen vid högskolan är fyra-årig. Undervisningen är under första läsåret förlagd till Garpenberg men i övrigt huvudsakligen till Stockholm. Intagningskapaciteten uppgår till 40 studerande per läsår.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogshögskolan	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Forskning, försöks- verksamhet och utbildning			
Lärare, försöksledan- de personal m. fl. .	130	+ 6	—
Övrig personal	149	+ 5	—
Biblioteket			
Handläggande per- sonal	2	—	—
Övrig personal	6	—	—
Centrala förvalt- ningen			
Handläggande per- sonal	6	—	—
Övrig personal	28	—	—
	321	+ 11	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänste- män	10 038 000	+ 1 462 400	+ 1 010 800
Arvoden och särskilda ersättningar	99 300	+ 35 900	+ 48 200
Arvoden m. m. för sam- arbetsnämnden för jordbrukets högskolor	29 300	+ 700	—
Särskilda löneförmaner till viss tjänsteman .	2 400	—	—
	10 169 000	+ 1 499 000	+ 1 059 000

Styrelsen för skogshögskolan

Den ökade internationella konkurrensen på skogsbrukets område gör det nödvändigt att höja effektiviteten inom näringen. Detta måste ske dels genom en minskning av skogsbrukets omkostnader, dels genom en ökning av produktionen per arealenhet. Styrelsen understryker att ett hårdigare och mer snabbväxande plantmaterial måste komma till användning samtidigt som ändamålsenligare driftsplanering samt rationellare avverknings- och virkesmätningssmetoder införs. Om högskolan skall kunna bidra till en förbättring av det svenska skogsbrukets konkurrensmöjligheter måste högskolan få ökade personella resurser.

1. I enlighet med 1956 års skogshögskole- och skogsforskningskommittés uttalande bör en försöksledartjänst vid institutionen för skogsteknik omvandlas till en laboratur (10 000 kr.).

2. Vid institutionen för skogsförnyring föreligger behov av en laboratur inom ämnesområdet skogsodling och återväxtvård i norra Sverige. Tjänsten bör placeras vid universitetet i Umeå, dit en avdelning av skogshögskolan bör förläggas. (64 000 kr.).

3. Den ökade rationaliseringen inom skogsbruket ställer stora krav på en väl utvecklad virkesmätningsteknik. En laboratur i virkesmätning bör därför inrättas. Samtidigt kan en tjänst som övningsledare dras in. (17 000 kr.).

4. Resistensen mot olika svampsjukdomar hos främst tall och gran bör undersökas. För forskning på området bör en laboratur i skoglig resistensforskning vid institutionen för skogsbotanik inrättas (64 000 kr.).

5. I natur- och landskapsvård behövs en universitetslektor. Ämnet är fr. o. m. läsåret 1966/67 eget ämne. Samtidigt kan ett speciallärararvode på 9 100 kr. dras in. (55 000 kr.).

6. Undervisningsvolymen i ämnet skoglig matematisk statistik har ökat starkt under de senaste åren. För att undervisningsbehovet skall kunna tillgodoses behövs en universitetslektor. Medel för en forskarassistent kan då dras in. (17 000 kr.).

7. Arbetsuppgifterna för datacentralen har ökat på såväl forsknings- som undervisningsområdet. Om centralen på ett effektivt sätt skall kunna fullgöra sina uppgifter behövs en byrådirektör inriktad på programmerings- och systemarbete (55 000 kr.).

8. För verksamheten vid institutionerna föreslås dessutom — i vissa fall med indragning av lägre tjänst — en forskardocent, en skogscytolog, en populationsgenetiker och en lärare i praktiskt arbete. Härutöver begärs 500 assistenttimmar och fem biträdestjänster. (192 000 kr.).

9. Löneomräkning 1 024 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 11 228 000 kr. Jag har därvid räknat medel bl. a. för en universitetslektor i skoglig matematisk statistik (6), en fältgenetiker och en instruktör — i utbyte mot resp. en forskarassistent, en förste assistent och en skogstekniker — samt för ökning av arvudet till speciallärare i landskapsvård med 10 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Skogshögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 11 228 000 kr.

H 9. Skogshögskolan: Omkostnader

1966/67 Utgift	2 648 426
1967/68 Anslag	950 000
1968/69 Förslag	1 002 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogshögskolan	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	25 000	+ 5 000	+ 5 000
2. Reseersättningar	38 000	+ 2 000	+ 10 000
Därav utrikes resor	10 000	+ 10 000	+ 5 000
3. Bränsle, lyse och vatten	320 000	+ 20 000	+ 10 000
4. Renhållning och städning	295 000	+ 10 000	+ 10 000
5. Telegram och telefon	75 000	+ 15 000	+ 7 000
6. Vissa expenser vid högskolans för- valtning	114 700	+ 15 000	+ 10 000
7. Bidrag till tryckning av doktorsav- handlingar m. m.	15 000	—	—
8. Licentia- och doktorandstipendier	58 000	—	—
9. Underhåll av parker och byggnader	17 000	—	—
10. Lokalhyra	15 000	—	—
11. Utgifter för uppdragsverksamhet och tillfälliga undersökningar ...	100	—	—
12. Kostnader för samarbetsnämnden för jordbrukets högskolor	2 000	+ 2 000	—
	974 800	+ 69 000	+ 52 000
Särskilda uppbördsmedel			
Inkomster från uppdragsverksamhet och tillfälliga undersökningar	100	—	—
Avgifter för bränsle och elektriskt ljus	7 000	—	—
Försäljning av publikationer	12 100	—	—
Hyresinkomster	5 600	—	—
	24 800	—	—
Nettoutgift	950 000	+ 69 000	+ 52 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 002 000 kr.

H 10. Skogshögskolan: Materiel m. m.

1966/67 Utgift	2 146 939	Reservation	443 991
1967/68 Anslag	3 734 000		
1968/69 Förslag	3 884 000		

Från anslaget bestrids omkostnaderna för institutionernas verksamhet. Anslaget är uppdelat på två poster, en för materiel m. m. och en för apparater.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogshögskolan	Dep.chefen
Materiel m. m.	3 316 000	+ 175 000	+ 100 000
Apparater	418 000	+ 147 000	+ 50 000
	3 734 000	+ 322 000	+ 150 000

Styrelsen för skogshögskolan

1. Av den begärda höjningen av anslagsposten till materiel hänför sig 70 000 kr. till prisstegring.

2. Det ökade materielbehovet till följd av begärd personalökning medför en kostnad av 105 000 kr.

3. För institutionernas nyanskaffningsbehov av apparater behövs ytterligare 147 000 kr.

Departemenschefen

Med hänvisning till sammanställningen bör anslaget ökas med 150 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Skogshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 3 884 000 kr.

H 11. Skogshögskolan: Bokinköp m. m.

1966/67 Utgift	84 651	Reservation	381
1967/68 Anslag	116 000		
1968/69 Förslag	121 000		

Från anslaget bestrids omkostnaderna för verksamheten vid högskolans bibliotek.

Styrelsen för skogshögskolan

De automatiska kostnadsökningarna för periodiska skrifter samt för inköp och bindning av böcker beräknas till 11 000 kr. Härutöver begärs 13 000 kr. för installation av en snabbtelefonanläggning.

120 Statsverkspropositionen år 1968: Bil. 11: Jordbruksdepartementet

Departementschefen

Anslaget bör ökas med 5 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Skogshögskolan: Bokinköp m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 121 000 kr.

H 12. Skoglig forskning

1967/68 Anslag	1 000 000
1968/69 Förslag	1 500 000

Anslaget disponeras av statens råd för skogs- och jordbruksforskning och används tillsammans med medel från fonden för skoglig forskning för att främja sådan forskning som är ägnad att gagna skogsbrukets utveckling och stärka skogsnäringens bärkraft.

Statens råd för skogs- och jordbruksforskning

Rådet föreslår att anslaget förs upp med 2 250 000 (+ 1 250 000) kr.

Departementschefen

Anslaget bör för nästa budgetår höjas med 500 000 kr. till 1,5 milj. kr. Viss del av anslaget bör kunna användas för skoglig forskning av gemensamt nordiskt intresse. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Skoglig forskning* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kr.

H 13. Bidrag till Institutet för skogsförbättring

1967/68 Anslag	880 000
1968/69 Förslag	740 000

Enligt bemyndigande av 1967 års riksdag (prop. 51, JoU 12, rskr 164) har Kungl. Maj:t godkänt ett mellan staten och Stiftelsen Skogsförbättring träffat avtal om att inrätta och driva ett forsknings- och serviceinstitut benämnt Institutet för skogsförbättring. Avtalet har trätt i kraft den 1 juli 1967 och gäller i första hand t. o. m. den 30 juni 1972. Jämlikt avtalet bidrar staten till kostnaderna med 740 000 kr. för budgetår och stiftelsen med minst 1 110 000 kr. för budgetår. Under vissa förutsättningar kan bidraget bli föremål för nya förhandlingar.

Styrelsen för Institutet för skogsförbättring

Anslaget bör föras upp med 740 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder institutsstyrelsens förslag, som överensstämmer med i det föregående angivet avtal. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Bidrag till Institutet för skogsförbättring* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 740 000 kr.

H 14. Statens skogsmästarskola: Avlöningar

1966/67 Utgift	356 113
1967/68 Anslag	321 000
1968/69 Förslag	366 000

Från statens skogsmästarskola utexaminerade verkar dels som förvaltare i det mindre och medelstora skogsbruket samt i andra befattningar i allmän och enskild tjänst inom skogsbruk och träförädling, där högre kompetens än skogsskola är önskvärd, dels som innehavare och förvaltare av kombinerade jordbruks- och skogsegendomar, dels som självständiga företagare inom skogshantering och trävarurörelse. Vid skogsmästarskolan antas årligen 30 elever.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Lärarpersonal	5	—	—
Övrig personal	5	—	—
	10	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	281 400	+ 40 600	+ 40 600
Arvoden och särskilda ersättningar.....	39 600	+ 4 400	+ 4 400
	321 000	+ 45 000	+ 45 000

Skogsstyrelsen

Löneomräkningen uppgår till 45 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 366 000 kr.

H 15. Statens skogsmästarskola: Omkostnader

1966/67 Utgift	248 373			
1967/68 Anslag	249 000			
1968/69 Förslag	261 000			
			Beräknad ändring	
			1968/69	
	1967/68		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	1 000		—	—
2. Rescersättningar	29 200	+	6 500	+ 1 500
3. Expenser				
a) Bränsle, lyse och vatten	35 000		—	—
b) Övriga expenser	90 700	+	11 500	+ 7 000
4. Övriga utgifter				
a) Underhåll av park och väg	20 000		—	—
b) Praktiska övningar	15 800		—	—
c) Undervisningsmateriel	8 300	+	3 000	+ 1 500
d) Diverse utrustning	45 000	+	3 000	+ 2 000
e) Kostnader för inträdesprov	4 000	+	4 000	—
	249 000	+	28 000	+ 12 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 261 000 kr.

H 16. Statens skogsskolor m. m.: Avlöningar

1966/67 Utgift	1 258 805
1967/68 Anslag	1 249 000
1968/69 Förslag	1 321 000

De från statens skogsskolor utexaminerade har kompetens för anställning som kronojägare, skogsvårdskonsulent, skogvaktare eller därmed jämför-
lig arbetsledare inom skogsbruket. Vid skogsskolorna antas årligen 80 elever.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Lärarpersonal	21	— 2	— 2
Övrig personal	17	— 3	— 3
	38	— 5	— 5
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	1 180 000	+ 72 000	+ 72 000
Arvodet och särskilda ersättningar ..	69 000	—	—
	1 249 000	+ 72 000	+ 72 000

Skogsstyrelsen

1. Intagningen av elever vid skogsskolorna minskas från 100 till 80 fr. o. m. den kurs, till vilken elever antas under november och december 1967. Till följd härav kan verksamheten vid Hällnäs skogsskola avvecklas den 1 juli 1968. Med hänsyn till reduceringen av elevantalet kan anslaget minskas med 112 000 kr.

2. Löneomräkning 184 000 kr.

Departementschefen

I detta sammanhang bör för riksdagen anmälas att Kungl. Maj:t den 3 november 1967 efter förslag av skogsstyrelsen beslutat att intagningen av elever vid skogsskolorna skall minskas från 100 till 80 fr. o. m. den kurs, till vilken elever antogs under november och december 1967, och att verksamheten vid Hällnäs skogsskola skall avvecklas den 1 juli 1968. Detta medför bl. a. att medel kan räknas av för fem tjänster. Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens skogsskolor m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 321 000 kr.

H 17. Statens skogsskolor m. m.: Omkostnader

1966/67 Utgift	495 617		
1967/68 Anslag	585 000		
1968/69 Förslag	540 000		
		Beräknad ändring 1968/69	
	1967/68	Skogsstyrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård	2 000	—	—
2. Reseersättningar	77 000	— 1 000	— 5 000
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	102 000	— 23 000	— 23 000
b) Övriga expenser	237 000	+ 44 000	+ 6 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Skogsstyrelsen	Dep.chefen
4. Övriga utgifter			
a) Praktiska övningar	183 000	+ 2 000	— 16 000
b) Undervisningsmateriel	47 000	+ 6 000	— 3 000
c) Kostnader för inträdesprov . . .	40 000	+ 15 000	+ 5 000
5. Statsbidrag till Gammelkroppa skogsskola	—	+ 36 000	—
	688 000	+ 79 000	— 36 000
Särskilda uppbördsmedel			
Vissa kostersättningar	103 000	+ 9 000	+ 9 000
Nettoutgift	585 000	+ 70 000	— 45 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens skogsskolor m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 540 000 kr.

H 18. Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.

1966/67 Utgift	5 222 518
1967/68 Anslag	5 000 000
1968/69 Förslag	5 250 000

Från anslaget bestrids utgifter för bidrag till skogsbrukskurser anordnade av skogsvårdsstyrelserna och andra kursanordnare, skogsstyrelsens lärarutbildning, skogsvårdsstyrelsernas personalfortbildning samt ett mindre bidrag till Sveriges skogsvårdsförbund. Bidragsbestämmelserna återfinns i kungörelsen den 21 maj 1954 (nr 427) angående statsunderstödda skogsbrukskurser (ändrad senast 1965: 266). Dessa bestämmelser innebär i korthet att i mån av tillgång på medel statsbidrag utgår till skogsbrukskurs med 100 % av de av skogsstyrelsen godkända kostnaderna för kursen. Till deltagare i kurser med minst fem undervisningsdagar utgår traktamentsstipendium med 8 kr. om dagen och i fråga om vidareutbildningskurs eller förmanskurs med minst fem undervisningsdagar behövsprövade stipendier för förlorad arbetstid med högst 20 kr. om dagen.

Skogsstyrelsen

Styrelsen framhåller att rekryteringen till utbildningen av olika anledningar under de senaste åren varit onormalt låg. En viss återhämtning skedde dock under budgetåret 1966/67 och nu föreliggande rapporter för skogs-

vårdsstyrelserna tyder på en klart ökad rekrytering. Vidareutbildningen har ökat under senare år. Denna utbyggnad har varit värdefull och resulterat i ett kraftigt ökat intresse från såväl arbetsgivare som arbetstagare.

I avvaktan på statsmakternas beslut i anledning av det betänkande, som skogsbrukets yrkesutbildningskommitté lagt fram, avstår skogsstyrelsen från att föreslå några väsentliga ändringar i fråga om uppläggnings- och utbildningsgången för den skogliga yrkesutbildningen. Styrelsen föreslår att vidareutbildningen utökas från beräknade 40 000 elevdagar innevarande budgetår till minst 60 000 elevdagar budgetåret 1968/69.

Styrelsen föreslår att 150 000 kr. anslås under budgetåret 1968/69 för utbildning av virkesmätare.

Under innevarande år avslutas den tredje pedagogiska kursen för civiljägmästare. Det aktuella behovet av personal med denna utbildning torde därmed vara täckt. En yrkeslärarkurs påbörjas våren 1968 och avslutas under budgetåret 1968/69. Fortbildning för alla kategorier lärare bör genomföras i ungefär samma omfattning som under budgetåret 1967/68.

Styrelsen planerar en kortare pedagogisk utbildningskurs för utbildningsledare under det kommande budgetåret. Styrelsen anser att kostnaderna för maskinlärarnas utbildning fr. o. m. budgetåret 1968/69 bör bestridas av den centrala myndigheten och belasta anslagsposten för lärarutbildning.

Materiel- och maskinhållningen tenderar att bli en allt större del av utbildningsutgifterna. Dels stiger kostnaderna på grund av högre inköpspriser och hyresbelopp, dels blir skogsbrukets maskiner tekniskt föråldrade på mycket kort tid och måste med korta intervaller bytas mot nya. Genom en fortsatt övergång till ökad andel förhyrda maskiner i stället för inköpta samt genom en skärpt kostnadskontroll och hög utnyttjningsgrad söker skogsstyrelsen på allt sätt begränsa kostnaderna.

Styrelsen föreslår att anslaget ökas med 1 998 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör för nästa budgetår höjas med 250 000 kr. Kungl. Maj:t bör kunna bemyndiga skogsstyrelsen att fördela anslaget mellan olika verksamhetsgrenar. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 5 250 000 kr.

H 19. Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal

1966/67 Utgift	250 088
1967/68 Anslag	260 000
1968/69 Förslag	232 000

Från anslaget bestrids ersättningar som föranleds av dels 1937 års riksdags beslut att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet flytta över viss personal vid domänverket, dels 1933 års riksdags beslut angående övertalig personal vid domänverket.

Domänstyrelsen

Av de tjänstemän som tidigare uppburit lön på indragningsstat återstår en, numera pensionerad. Av den övertaliga personalen har åtta tjänstemän avlidit sedan anslagsframställningen för budgetåret 1967/68 avgavs. Anslaget bör minskas med 28 000 kr.

I skrivelse den 28 november 1967 har domänstyrelsen gjort framställning om ersättning ur kyrkofonden för år 1967 för övertalig personal. Styrelsen har preliminärt beräknat att de för år 1967 utbetalade ersättningarna till övertalig personal, tillhopa 528 000 kr., bör fördelas med 232 000 kr. på detta anslag och 296 000 kr. på kyrkofonden. Beräkningen har gjorts efter samma grunder som tidigare år.

Domänstyrelsen begär sålunda, att kyrkofonden skall för år 1967 ersätta domänverkets fond för övertalig personal vid domänverket med 296 000 kr.

Departementschefen

Då jag inte har något att erinra mot domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår föreslår jag, att anslaget tas upp med 232 000 kr.

Vad härefter gäller domänstyrelsens förslag till fördelning av de verkliga kostnaderna för år 1967 för domänverkets övertaliga personal kan jag tillstyrka detsamma. Förslaget överensstämmer med de principer, som riksdagen tidigare godtagit.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) till *Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 232 000 kr.

b) besluta att kyrkofonden skall för år 1967 ersätta domänverkets fond för övertalig personal vid domänverket med 296 000 kr.

I. Lantmäteri- och kartväsendet

I 1. Lantmäteristyrelsen: Avlöningar

1966/67 Utgift	3 584 641
1967/68 Anslag	3 563 000
1968/69 Förslag	3 770 000

Lantmäteristyrelsen är central förvaltningsmyndighet för ärenden om fastighetsbildning på landet, om lantmäteriväsendet i övrigt, om mätningväsendet enligt de för stad gällande föreskrifterna samt om fastighetsregister. Styrelsen är vidare chefsmyndighet för lantmäteristaten. Inom styrelsen finns fyra byråer. Dessa är administrativa byrån, landsbygdsbyrån, utredningsbyrån och stadsbyrån. Vidare finns en mätningsteknisk avdelning.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantmäteri- styrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	35,5	+ 0,5	—
Övrig personal	78	+ 2	—
	113,5	+ 2,5	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	3 505 000	+ 314 000	+ 220 000
Arvoden och särskilda ersättningar ..	18 000	— 13 000	— 13 000
Ersättningar till sakkunniga	40 000	+ 200 000	—
	3 563 000	+ 501 000	+ 207 000

Lantmäteristyrelsen

Inledningsvis redogör styrelsen för arbetsläget inom lantmäteriväsendet. De under år 1966 avslutade förrättningarna för jord- och skogsbruksändamål omfattade bl. a. fastighetsrationaliseringsföretag av större omfattning med en berörd areal av omkring 106 000 ha, som fördelade sig på ca 2 100 brukningsenheter. Vid årsskiftet 1966/1967 pågick sådana företag med en areal av ca 538 000 ha och med omkring 8 600 berörda brukningsenheter. I de år 1966 avslutade uppdragen ingick bl. a. ca 170 stads- eller byggnadsplaner, ca 800 tomtindelningar och ca 380 grundkartor.

Vid undersökningar som styrelsen gjort rörande läget beträffande den

fastighetsbildning som behövs för att genomföra bostadsbyggnadsprogrammen har framgått att försening av bostadsbyggandet i anslutning till programmen — med några enstaka undantag — inte orsakats av eftersläpning i fastighetsbildningen. Fastighetsbildningsåtgärder för permanentbebyggelse har handlagts med förtur. Detta har medfört ökade väntetider för bl. a. förrättningar för fritidsändamål.

Rörande arbetsbalansen framhåller styrelsen att avstyckningsförrättningarna, som helt dominerar till antalet, i stor utsträckning beror av planeringsåtgärder vilka kan vara av den omfattning eller art att de bör ske fristående från och före förrättningarna. Lantmäteriet tar upp ansökan om förrättning som ärende även om ärendet inte kan leda till fastighetsbildning förrän sådan fristående planläggning slutförts. Den angivna balansen är därför inte rättvisande. Styrelsen har inhämtat uppgifter angående de väntetider sakägarna f. n. har anledning att räkna med vid olika förrättningstyper, där planförhållandena inte verkar försenande. Den normala väntetiden för avstyckning för bostadsändamål varierar mellan en och nio månader. För avstyckning för fritidsändamål växlar väntetiden mellan ett halvt och ett och ett halvt år. För övriga förrättningar är väntetiden normalt ett å två år. I jämförelse med motsvarande förhållanden ett år tidigare synes enligt styrelsen några större förändringar inte ha inträtt.

Beträffande utvecklingstendenserna inom lantmäteriets verksamhetsområde anför styrelsen bl. a.

Genomförandet av 1967 års riksdagsbeslut avseende den framtida mark- och bostadspolitiken medför att efterfrågan på lantmäteriets tjänster inom bebyggelsesektorn under de närmaste åren kommer att vara minst lika stor som den är f. n. De av samma års riksdag beslutade riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken innebär bl. a. att denna under den framtid som kan överblickas skall inriktas på att främja en fortsatt, snabb rationalisering. Detta medför liksom hittills stora krav på insatser från lantmäteriets sida i form av planlägnings- och fastighetsbildningsåtgärder. Därtill kommer att lantmäteriet fått en viktig uppgift när det gäller att samordna insatserna för jordbrukets och skogsbrukets rationalisering med samhällsplaneringen. Verksamheten med fastighetsrationalisering i skogsmark torde också i fortsättningen få avsevärd omfattning. En fortsatt aktiv medverkan av lantmäteriet inom naturvårdssektorn kan väntas främst i arbetet med översiktlig planering för naturvårdsändamål i anslutning till den bebyggelseplanering som lantmäteriet utför.

I fråga om personalsituationen uppger styrelsen bl. a. att ett antal lantmätartjänster fortfarande är vakanta. Fr. o. m. år 1968 kommer emellertid ett betydligt större antal lantmätare att utexamineras än som skett under de senaste åren. Styrelsen räknar med att efter hand kunna besätta de nu vakanta lantmätartjänsterna. Beträffande ingenjörspersonal med mätningsteknisk utbildning är rekryteringsläget gott. Även kartteknikertjänsterna är numera besatta.

Styrelsen behandlar därefter yrkandena under detta anslag.

1. Fr. o. m. budgetåret 1964/65 har särskilda medel beräknats för personalvårdsärenden. Styrelsen har anställt en personalvårdskonsulent på halvtid. Erfarenheterna av konsulentens verksamhet visar att en tjänst som personalvårdskonsulent behövs (19 336 kr.).

2. Vid administrativa byrån bedrivs intern effektivitets- och lönsamhetskontroll för att förbättra produktiviteten inom lantmäteriet. Arbetsbelastningen på byrån har medfört att ifrågavarande kontroll inte kunnat bedrivas i önskvärd utsträckning. Verksamheten bör intensifieras. Härför behövs särskilda medel. För en första utbyggnad av den interna kontrollen bör anvisas 75 000 kr.

3. I anslutning till att en ny fastighetsbildningslag genomförs kommer det att krävas snara insatser från styrelsens sida. Bl. a. måste tillämpningsföreskrifter, råd och anvisningar utarbetas. För att klara uppgiften måste personal utanför verket kunna anlitas. Anslagsposten Ersättningar till sakkunniga bör därför räknas upp med 200 000 kr.

4. Löneomräkning 206 664 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantmäteristyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 3 770 000 kr.

I 2. Lantmäteristyrelsen: Omkostnader

1966/67 Utgift	394 535
1967/68 Anslag	419 000
1968/69 Förslag	457 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantmäteristyrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	10 000	—	—
2. Reseersättningar	103 000	+ 19 000	+ 8 000
Därav utrikes resor	3 500	+ 13 500	+ 2 500
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	25 000	+ 4 000	+ 4 000
b) Övriga expenser	266 000	+ 37 000	+ 24 000
Därav engångsutgifter	5 000	+ 5 000	—
4. Publikationstryck	15 000	+ 5 000	+ 2 000
	419 000	+ 65 000	+ 38 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantmäteristyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 457 000 kr.

I 3. Lantmäteristaten: Avlöningar

1966/67 Utgift	49 077 122
1967/68 Anslag	49 840 000
1968/69 Förslag	52 676 000

I lantmäteristaten ingår länslantmäterikontoren samt lantmäteriets för-
rättningsorganisation, som består av distriktsenheter och specialenheter.
Ett länslantmäterikontor finns i varje läns residensstad med en överlant-
mätare som chef. Riket är indelat i 110 lantmäteridistrikt med en distrikts-
lantmätare som chef. Specialenhet är oberoende av distriktsindelningen och
inrättas främst för fastighetsreglering som fordras för jordbrukets och
skogsbrukets yttre rationalisering eller för större vägbyggnadsföretag. Lant-
mäteristyrelsen inrättar specialenheter i mån av behov och tillgång på med-
del. F. n. finns 34 specialenheter.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantmäteri- styrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal.....	481	—	—
Övrig personal	1 253	+ 40	+ 10
	1 734	+ 40	+ 10
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	49 840 000	+ 3 324 000	+ 2 836 000

Lantmäteristyrelsen

1. I arbetsuppgifterna vid länslantmäterikontoren och de större orga-
nisationsenheterna i förrättningsorganisationen ingår i avsevärd omfatt-
ning allmänna kontorsgöromål. Dessa bör utföras av annan personal än
sådan som har kartteknisk utbildning. Styrelsen har anlitat vakansmedel
och medel för tillfällig personal för att anställa ett antal biträden med all-
män kontorsutbildning. Genom de förbättrade möjligheterna att rekrytera
lantmätare, ingenjörer och karttekniker minskar tillgången på vakansme-
del kraftigt. För att behålla befintlig personal med allmän kontorsutbild-
ning bör anvisas 550 000 kr.

2. För arbetsuppgifter av rutinbetonad karaktär i den mätningstekniska verksamheten finns f. n. anställda drygt 20 utsättarbiträden. Erfarenheterna härav är goda. Särskilda tjänster för utsättarbiträden bör dock inte nu inrättas. För att anställa sådana biträden bör emellertid anvisas 150 000 kr.

3. Enligt föreskrifter som meddelats av Kungl. Maj:t den 5 juni 1963 utgår till lantmätarpraktikant som tjänstgör i lantmäteristaten bl. a. arvode av högst 350 kr. per månad under de sex första månaderna. Samma månadsarvode utgår till ingenjörspraktikant men utan någon tidsgräns. Praktikanttjänstgöringen har stor betydelse ur rekryteringssynpunkt. Med hänsyn till utvecklingen i fråga om priser och löner bör maximiarvodet i båda fallen höjas till 700 kr. per månad (328 000 kr.).

4. Löneomräkning 2 296 000 kr.

Departementschefen

I likhet med lantmäteristyrelsen anser jag det vara angeläget att öka möjligheterna att avlasta personal med teknisk utbildning enklare kontorsgöromål. För tillfällig personal för sådana arbetsuppgifter tar jag därför upp 200 000 kr. Vidare bör en höjning ske av arvodet till lantmätar- och ingenjörspraktikanter, vilket fastställts år 1963. Härför beräknar jag 100 000 kr. Dessutom bör som jag tidigare anfört vid behandlingen av punkten C 9 under detta anslag beräknas medel för vissa personalkostnader i samband med äganderättsutredningar. På grund härav bör anslaget räknas upp med 240 000 kr.

Enligt beslut av 1966 års riksdag (prop. 1966: 1 bil. 11 s. 220, JoU 1, rskr 9) skall för förrättningar och uppdrag av betydelse för jordbrukets och skogsbrukets yttre rationalisering tillämpas en genomsnittlig kostnadstäckning som uppgår till 60 % av lantmåteriets självkostnader. Det är angeläget att taxor och avgifter för statlig service inte utan särskilda skäl understiger självkostnaden. Jag förordar därför att kostnadstäckningen för förrättningar som avser jordbruks- och skogsbruksändamål höjs till genomsnittligen 80 %. Kungl. Maj:t bör liksom hittills få bestämma den närmare differentieringen av självkostnadstäckningen i fråga om nyss nämnda förrättningar. Därvid bör bl. a. kostnadstäckningen för äganderättsutredningar enligt min mening kunna hållas oförändrad. Vad jag nu förordat kan uppskattas medföra en inkomstökning för statsverket av storleksordningen 2 milj. kr. för år. I sammanhanget bör uppmärksammas, att viss möjlighet föreligger att från anslaget Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. lämna bidrag till kostnad för lantmåteriförrättning som är av betydelse för jordbrukets rationalisering.

Anslaget bör föras upp med 52 676 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) godkänna vad i det föregående föreslagits om ersätt-

ning för förrättningar och uppdrag som utförs av lantmäteriet

b) till *Lantmäteristaten: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 52 676 000 kr.

I 4. Lantmäteristaten: Omkostnader

1966/67 Utgift	10 420 781
1967/68 Anslag	10 247 000
1968/69 Förslag	11 107 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantmäteristyrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	96 000	+ 4 000	+ 4 000
2. Reseersättningar	4 910 000	+ 200 000	+ 150 000
3. <i>Expenser</i>			
a) Bränsle, lyse och vatten ..	175 000	+ 35 000	+ 25 000
b) Förnyelse och underhåll av utrustning	800 000	+ 510 000	+ 160 000
c) Övriga <i>expenser</i>	1 796 000	+ 421 000	+ 401 000
Därav engångsutgifter	30 000	+ 30 000	— 30 000
4. <i>Kostnader i samband med lantmäteriförrättningar</i>	2 300 000	+ 150 000	+ 120 000
5. <i>Arkivfotografering vid länslantmäterikontor</i>	170 000	—	—
	10 247 000	+ 1 320 000	+ 860 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 11 107 000 kr. Jag har därvid räknat in ett belopp av 60 000 kr. som i enlighet med vad jag föreslagit under punkten C 9 bör föras över till detta anslag. Beloppet har under posten till *expenser* beräknats med 10 000 kr. på förnyelse och underhåll av utrustning samt med 50 000 kr. på övriga *expenser*. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantmäteristaten: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 11 107 000 kr.

I 5. Lantmäteristaten: Utrustning

1966/67 Utgift	703 708	Reservation	506 436
1967/68 Anslag	1 150 000		
1968/69 Förslag	1 150 000		

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantmäteri- styrelsen	Dep.chefen
1. Instrument och annan utrustning	1 050 000	—	—
2. Flygbildarkiv vid länslantmäteri- kontor	100 000	—	—
	1 150 000	—	—

Lantmäteristyrelsen

1. För att kunna nedbringa arbetsbalansen är det angeläget att arbetsbesparande tekniska hjälpmedel kan anskaffas i minst oförändrad omfattning.

2. Flygbildarkiv finns numera vid alla länslantmäterikontor. Arkiven innebär en mycket betydelsefull rationalisering av vissa arbetsmoment inom lantmäteriverksamheten. De utnyttjas även av planeringsorgan, lantbruksnämnd, skogsvårdsstyrelse och andra länsorgan. Det är angeläget att flygbildarkiven kompletteras och förnyas. På grund härav samt av stora prishöjningar på flygbildskopior bör 100 000 kr. anvisas för ändamålet även för nästa budgetår.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 1 150 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Lantmäteristaten: Utrustning* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 150 000 kr.

I 6. Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.

1966/67 Utgift	81 028	Reservation	11 651
1967/68 Anslag	83 000		
1968/69 Förslag	88 000		

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Lantmäteri- styrelsen	Dep.chefen
1. Fortbildning av ingenjörer och kontorspersonal	25 000	+ 2 000	+ 2 000
2. Centrala och regionala fortbildningskurser	58 000	+ 3 000	+ 3 000
	83 000	+ 5 000	+ 5 000

Lantmäteristyrelsen

1—2. Ökningen beror på prisstegringar och höjda ersättningar till lärare och assistenter.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 88 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 88 000 kr.

I 7. Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.

1966/67 Utgift	1 005 425
1967/68 Anslag	445 000
1968/69 Förslag	700 000

Från anslaget utgår bidrag till vissa förrättningskostnader m. m. och till ersättning för utflyttnings- och väganläggningskostnader vid provskiften i Kopparbergs län enligt Kungl. Maj:ts beslut den 13 januari 1928 och den 13 maj 1932 samt till kostnader för städer och vissa andra samhällen för att upprätta fastighetsregister m. m. Vidare bestrids bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar och till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen den 3 september 1939 (nr 608) om enskilda vägar samt kostnader för vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar. Dessutom bestrids kostnader för provskiften i Kopparbergs län enligt beslut den 23 juli 1926 och den 25 oktober 1929.

Lantmäteristyrelsen

Beträffande vissa av anslagsändamålen kan förutses att medelsåtgången minskar med tiden. Anslaget bör dock med hänsyn till belastningen tills vidare tas upp med oförändrat belopp.

Departementschefen

Med hänsyn till anslagsbelastningen förordar jag att anslaget ökas med 255 000 kr. till 700 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kr.

I 8. Rikets allmänna kartverk: Avlöningar

1966/67 Utgift	11 263 904
1967/68 Anslag	10 758 000
1968/69 Förslag	11 748 000

Rikets allmänna kartverk är central förvaltningsmyndighet för ärenden rörande den allmänna kartläggningen och därmed sammanhängande frågor. Vidare åligger det verket bl. a. att utföra de vetenskapliga geodetiska och astronomiska arbeten som står i samband med verkets övriga geodetiska arbeten. Verket får även utföra fotogrammetriska och geodetiska arbeten på beställning. Inom verket finns fem byråer. Dessa är geodetiska byrån, fotogrammetriska byrån, kartografiska byrån, militärbyrån och administrativa byrån. Rådgivande organ i mera betydelsefulla frågor om riktlinjer för de allmänna kartarbetena är kartverkskommissionen.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Rikets allmänna kartverk	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	88	+ 3	—
Övrig personal	250	+ 4,5	+ 0,5
	338	+ 7,5	+ 0,5
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	10 673 700	+ 1 268 400	+ 989 500
Arvoden och särskilda ersättningar	4 300	+ 600	+ 500
Ersättningar till sakkunniga	80 000	—	—
	10 758 000	+ 1 269 000	+ 990 000

Rikets allmänna kartverk

Utifrån de krav som föreligger i fråga om en snabbare kartläggningstakt finner kartverket det vara ofrånkomligt att verket för nästa budgetår får vissa ökade resurser utöver vad som fordras för att täcka de stegrade utgifterna för nuvarande verksamhet. För att den tekniska rationaliseringsverksamheten skall kunna fullföljas har kartverket koncentrerat sina förslag till områden som för med sig att rationaliseringen främjas.

Beträffande yrkandena under detta anslag anför kartverket.

1. Automatisk databehandling ger allt större möjligheter att rationalisera geodetiska och fotogrammetriska beräkningsuppgifter. För att rätt utnyttja ADB-tekniken behövs en expert vid geodetiska byrån (54 816 kr.).

2. Vid kartografiska byrån påbörjades budgetåret 1965/66 viss försöksverksamhet i syfte att närmare undersöka de problem som hänger samman med behovet att hålla de olika karttyperna à-jour. En revidering av både den

topografiska och den ekonomiska kartan bör påbörjas om 5—6 år. För att få ett fast underlag innan beslut angående revideringsverksamheten kan fattas måste försöksverksamheten intensifieras (100 000 kr.).

3. För inköpsverksamheten bör inrättas en intendenttjänst vid administrativa byrån. Samtidigt kan dras in medel för en arvodesanställd, som f. n. ombesörjer dessa uppgifter. För skötseln av kartverkets lokaler behövs en förste montör med uppgift att närmast svara för de elektriska installationerna. En befintlig halvtidstjänst som kanslist bör omvandlas till en heltidstjänst för statistik- och utredningsarbeten. I samband därmed kan medel för ett kontorsbiträde dras in. (35 808 kr.).

4. För innevarande budgetår har anvisats 80 000 kr. för att ge kartverket möjlighet att anlita expertis för planerings- och rationaliseringsproblem i fråga om framställningen av kartor. En särskild sakkunnig har anställts för att biträda avdelningsdirektören för samordningsfrågor med bl. a. produktionsplanering. Kostnaderna härför har bestritts från sakkunnigposten. Med hänsyn till föreliggande arbetsuppgifter inom verkets centrala produktionsplanering m. m. samt till de ökade krav som ställs inom planerings- och rationaliseringsområdet inom kartverket bör en tjänst som byrådirektör inrättas. Friställda medel under sakkunnigposten bör i stället utnyttjas för att anlita sakkunniga inom den tekniska rationaliseringen. (54 816 kr.).

5. För att undvika driftstörningar i samband med tjänstledighet för kvalificerade tjänstemän vid expertuppdrag åt utvecklingsländer bör en tjänst på avdelningsdirektörsnivå inrättas. I inledningsskedet beräknas en merkostnad uppstå (30 000 kr.).

6. Löneomräkning 993 560 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 11 748 000 kr. Jag har därvid bl. a. räknat medel för en kanslist (3).

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 11 748 000 kr.

I 9. Rikets allmänna kartverk: Omkostnader

1966/67 Utgift	856 362		
1967/68 Anslag	854 000		
1968/69 Förslag	924 000		
		Beräknad ändring	
		1968/69	
		Rikets allmänna	Dep.chefen
		kartverk	
1. Sjukvård m. m.	25 000	+	7 000
2. Reseersättningar	18 000	+	33 000
Därav utrikes resor	11 000	+	32 000
		+	4 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Rikets allmänna kartverk	Dep.chefen
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	100 000	+ 40 000	+ 40 000
b) Övriga expenser	631 000	+ 109 000	+ 52 000
Därav engångsutgifter	29 000	— 7 000	— 29 000
4. Kostnader för förhyrd datamaskintid för administrativ ADB	55 000	— 42 000	— 42 000
5. Kostnader för utbildningskurser . .	25 000	+ 8 000	+ 3 000
	854 000	+ 155 000	+ 70 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 924 000 kr.

I 10. Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.

1966/67 Utgift	4 095 012	Reservation	11 140
1967/68 Anslag	4 560 000		
1968/69 Förslag	5 100 000		

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Rikets allmänna kartverk	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	1	+ 1	—
Övrig personal	53	+ 11	+ 4
	54	+ 12	+ 4
<i>Anslag</i>			
1. Fältarbeten	1 797 000	+ 42 000	+ 42 000
2. Flygfotografering m. m.	784 000	+ 80 000	+ 80 000
3. Reproduktionsarbeten	160 000	+ 11 000	+ 11 000
4. Ortnamnsgranskning	22 000	—	—
5. Vissa internationella kartor	201 000	+ 50 000	+ 7 000
6. Kostnader för ADB inom kart- och beräkningstekniken	—	+ 128 000	+ 88 000
7. Diverse kartarbeten	1 596 000	+ 301 000	+ 1 000
Därav			
a) Löneökningar m. m.		+ 1 000	+ 1 000
b) Intensifierad kartläggningsverk- samhet		+ 300 000	—

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Rikets allmänna kartverk	Dep.chefen
8. Förstärkning av rikstrianguleringen			
a) Löner m. m. för fältarbetsgrup- per	— +	162 000	+ 111 000
b) Övriga fältarbetskostnader	— +	208 000	+ 200 000
	4 560 000	+ 982 000	+ 540 000

Rikets allmänna kartverk

1. Höjda löner till hantlangningspersonal ökar utgifterna med ca 10 000 kr. Kostnaderna för att använda helikopter ökar med 7 000 kr. till följd av höjda hyreskostnader och med 25 000 kr. på grund av ökad användningstid, vilket krävs för att rationalisera kartläggningssarbetet, särskilt inom de inre delarna av Norrland.

2. I anledning av nytt avtal med AB Svensk flygtjänst ökar kostnaderna med 69 000 kr. Höjningar av utgifterna för drivmedel och diverse materiel beräknas till ca 11 000 kr.

3. Höjda priser ökar belastningen med ca 10 000 kr. Vidare bör posten räknas upp med 1 000 kr. för kostnader för revision av en generalkarta.

5. Från posten bekostas kartverkets arbete med Sveriges andel av upp-rättandet av internationella världskartan, flygkartan och världsflygkartan. Höjda löner ökar kostnaderna med ca 7 000 kr. För att genomföra programmet för de internationella kartorna behövs 43 000 kr. för att avlöna en ingenjör och ett ritbiträde.

6. Eftersom teknisk ADB allt mer integreras med övriga kartarbeten bör medel därtill i fortsättningen anvisas på en särskild post under detta anslag i stället för under omkostnadsanslaget. Under det senare anslaget har räknats medel endast för kostnader för maskinell databehandling av bokförings- och lönerutiner samt framtida system för produktionsstyrning. För att kunna fortsätta redan påbörjade arbeten i planerad takt inom ramen för en i stort sett oförändrad ambitionsnivå behövs till nu ifrågavarande ändamål totalt 128 000 kr. Härav belöper 80 000 kr. på geodetiska arbeten, 38 000 kr. på fotogrammetriska arbeten och 10 000 kr. på kartografiska arbeten. Sistnämnda belopp krävs för att hyra en automatisk koordinatograf. Samtidigt kan anslagsposten till kostnader för förhyrd datamaskintid under omkostnadsanslaget minskas med 42 000 kr. Vidare beräknas 20 000 kr. kunna sparas under anslagsposten till diverse kartarbeten. Den totala merkostnaden beräknas alltså till 66 000 kr.

7 a). Till följd av höjda löner bör posten räknas upp med 56 000 kr. Rationaliseringsvinster genom ökad användning av helikopter enligt 1 förut-sätts minska belastningen med 35 000 kr. 20 000 kr. sparas under 6. Ökningen av medelsbehovet kan därför begränsas till 1 000 kr.

7 b). Ökade anspråk på kartutgivningen har ställts främst från Sveriges geologiska undersökning (SGU) och försvaret. Dessa myndigheter koncentrerar numera starkt sin efterfrågan till den topografiska kartläggningen i Norrland. I samband med programbeslutet år 1961 anvisades kartverket särskilda medel för att införliva Norrbottens län i det reguljära kartläggningsprogrammet. För budgetåret 1966/67 utgjorde medelsanvisningen för kartläggningen av Norrbotten ca 815 000 kr. Statsmakternas beslut om en plan för flygmagnetisk prospektering i SGU:s regi har medfört att också programmet för kartverket lästs för Norrbottens län. Det av kartverket beräknade beloppet i samband med programbeslutet år 1964 och därefter inträffade kostnadsstegringar och konstaterad högre svårighetsgrad jämfört med den som kalkylerats har inte helt kompensrats. Kartverkets förslag om höjning av anslaget för innevarande budgetår bifölls inte. Under perioden 1968/69—1971/72 krävs en höjning av anslaget med 190 000 kr. för att tillgodose det program som SGU tidigare haft för Norrbottens län. Detta program har nu utökats enligt SGU. Ett godtagbart topografiskt underlag är en förutsättning för den geologiska karteringen. Det synes därför nödvändigt att kartverket ges ytterligare medel för Norrbottenkartläggningen för att anpassa denna till SGU:s framställningstakt. Härutöver bör medel beräknas för viss ytterligare kartläggning, som SGU är beroende av redan år 1969 för flygmagnetisk kartering. Detta önskemål tillgodoser delvis även försvarets önskemål. Projektet beräknas dra en kostnad över kartverkets budget av 734 000 kr. utom karttryckning. Beloppet bör fördelas med 200 000, 250 000, 200 000 och 84 000 kr. under de närmaste fyra budgetåren.

För det närmaste budgetåret krävs således en höjning av anslagsposten med totalt 390 000 kr. Härav bör dock 90 000 kr. kunna täckas av rationaliseringar. Anslagshöjningen för ifrågavarande ändamål kan därför begränsas till 300 000 kr. Härav belöper i huvudsak 130 000 kr. på personalkostnader, nämligen för tre ingenjörer och två kartritningsbiträden, 78 000 kr. på kostnader för instrument och 92 000 kr. på kostnader för fältarbete.

Här torde få anmälas en av kartverket utförd utredning rörande de geodetiska riksnäten (Stencil Jo 1967: 8).

Nuvarande förhållanden. De geodetiska riksnäten består av triangel-, avvägnings- och tyngdkraftsnät. Triangel- och avvägningsnäten utgörs av s. k. geodetiska punkter, som märkts ut i terrängen och bestämts till sitt läge i resp. plan och höjd. Även tyngdkraftsnäten består av punkter på marken, vilka tyngdkraftsbestämts.

De geodetiska riksnäten bildar landets geodetiska stomme. De läggs ut av kartverket. Verkets stommätningar i plan och höjd har primärt till uppgift att åstadkomma en stomme för framställningen av de allmänna kartorna. Dessa stommätningar utnyttjas i viss omfattning som grund även för kartarbeten som utförs av andra än kartverket. Exempel därpå är sjöfartssty-

relsens mätningar för framställning av sjökort, mätningar för framställning av kartor i städer och samhällen och mätningar för större lantmäteriförrättningar. Utläggningen av lokala geodetiska stamnät till grund för kartläggning av städer och samhällen åvilar i allmänhet de lokala fastighetsbildningsorganen. Riksnäten tjäna även andra praktiska ändamål samt olika vetenskapliga syften. De är anslutna till motsvarande nät i grannländerna och därmed till världsnäten.

Riksnäten är indelade i olika ordningar allt efter graden av noggrannhet i bestämningen av de geodetiska punkterna. Triangelnäten av första och andra ordningen kallas rikstrianguleringen. Triangelnätet av första ordningen, dvs. det med den största noggrannheten, sträcker sig i ett system av kransar längs efter kusterna och i vissa områden tvärs över landet. Sidorna i nätets trianglar är ca 30 km långa. Triangelnätet av andra ordningen utgör en förtätning av första ordningens nät. Det har trianglar med en sidlängd av 10—30 km. Andra ordningens triangelnät täcker i stort sett hela landet. Avvägningsnäten har utförts genom den s. k. riksavvägningen. Dess högsta ordning kallas precisionsavvägningen. Den består av ett glest system av linjer som är försedda med s. k. höjdfixpunkter med ett inbördes avstånd av 1—2 km. Precisionsavvägningsnätet har förtätats med huvudlinjer och detaljlinjer genom den s. k. linjeavvägningen. De lokala näten är f. n. i regel av lägre ordningar än de nu nämnda riksnäten. Bestämmelser om anslutning av lokala triangelnät och avvägningsnät till riksnäten finns i förordningen den 17 december 1920 (nr 850) angående sättet för utförande av vissa mätningsarbeten (mätningförordning). Bestämmelserna innebär bl. a. att rikets triangelnät och avvägningsnät så vitt ske kan bör utgöra grundval för annan stommätning. Tyngdkraftsnäten består av dels ett mycket glest nät av första ordningen, dels ett tätare detaljnät med i huvudsak jämn spridning över landet.

K a r t v e r k e t s f ö r s l a g. Enligt kartverket föreligger särskilda behov av att förbättra rikstrianguleringen. Kraven på noggrannhet i detta riksnät har ökat. Det beror bl. a. på att nya instrument ger snabbare och noggrannare resultat än tidigare. Instrumenten används redan vid lokala tekniska mätningar för t. ex. kommunal anläggnings- och byggnadsverksamhet. Intresset för att införliva mätningar av lokal karaktär med riksnätet har ökat starkt. Det nuvarande riksnätet motsvarar inte de skärpta krav som ställs därvid. Genom att förbättra riksnätet kan vidare betydande rationaliseringsvinster fås. Med hänsyn till den allmänna tekniska utvecklingen inom kommunikation, navigation och rymdteknik blir det dessutom mer och mer angeläget att rusta upp de nationella grundnäten såsom delar av det geodetiska världssystemet.

Kartverket föreslår, att rikstrianguleringen förstärks och att ett enhetligt geodetiskt rikssystem skapas. Det nuvarande triangelnätet av första ordningen bör byggas ut till ett nät som täcker hela landet. På så sätt kan

nätet få internationell standard och tillgodose användarnas krav på stadga och noggrannhet. Sidlängden i första ordningens trianglar bör vara ca 30 km. Därigenom kan nuvarande huvudpunkter utnyttjas i stor utsträckning vilket medför avsevärda besparingar. Första ordningens nät bör förtätas med ett andra ordningens nät. För att få god möjlighet att direkt ansluta lokala mätningföretag till riksnätet bör andra ordningens trianglar ha en sidlängd av ca 10 km. Detta nät bör av kostnadsskäl i en första etapp byggas ut endast över de tätbefolkade delarna av landet. Framför allt gäller detta längs kusterna samt i Mellan- och Sydsverige eller omkring en tredjedel av landet. Ytterligare förtätningar av andra ordningens nät bör liksom hittills kunna utföras av de lokala intressenterna.

I det nuvarande riksnätet har konstaterats fel av storleksordningen 1 : 40 000 dvs. 25 mm per km. Vid den nya rikstrianguleringen bör målet i fråga om noggrannhet vara ett sidomedelfel av högst 1 : 300 000 dvs. 3,33 mm per km. Vissa beräkningar har gjorts av de rationaliseringsvinster som kan göras vid anslutning av lokala mätningföretag till ett riksnät med denna noggrannhet. Direkta besparingar uppnås när det gäller utredningar, felsökning, ommätningar och omräkningar i samband med sådan anslutning. Kostnaderna härför vid statens vägverk och kommunernas mätningssverksamhet beräknas f. n. uppgå till sammanlagt ca 900 000 kr. per år. Ett fullgott riksnät kan väntas inbespara utgifter av detta slag för åtminstone 30 år. Nuvärdet härav kan anges till 11 milj. kr. Indirekta vinster görs genom att fördröjningar undviks i samband med plangenomförande, byggande m. m. Nuvärdet härav beräknar kartverket till ca 30 milj. kr. Rationaliseringsvinsten genom att riksnätet förbättras blir således ca 40 milj. kr.

För att skapa ett enhetligt geodetiskt rikssystem krävs att regler skapas så att alla större mätningar inlemmas i rikssystemet. Detta uppnås säkrast om mätningförrättare åläggs att alltid samråda med kartverket i fall där det kan komma i fråga att använda riksnätets punkter.

Förslaget bör genomföras på så sätt att man först går fram med förbättrade regionala system i vilka de lokala mätningarna passas in. De regionala systemen bör senare passas in i riksnätet då detta föreligger i sin helhet. Programmet bör genomföras under en tioårsperiod. Denna bör ge möjligheter att anpassa verksamheten så att alla aktuella mätningföretag kan samordnas med riksnätet. Vid en kortare period än tio år uppstår bl. a. svårigheter att anskaffa och utbilda specialister för ändamålet. Vid en längre period finns å andra sidan risk för att flertalet lokala användare inte kan vänta utan tvingas utföra sina lokala nät utan anslutning till riksnätet. Därigenom skulle bl. a. rationaliseringsvinsterna falla bort.

För fältarbetet behövs särskilda arbetsgrupper. Varje grupp bör bestå av fem personer, nämligen en chef, tre mätningstekniker och ett biträde. Tre sådana grupper fordras. Dessutom behövs för astronomisk Ortsbestämning

ett arbetslag bestående av en chef och ett lokalt anställt biträde. Kartverket kan f. n. avsätta personal för endast en fältarbetsgrupp och arbetslaget för astronomisk Ortsbestämning. Två av fältarbetsgrupperna och det sistnämnda arbetslaget bör sättas in redan första året. Den tredje fältarbetsgruppen behövs först andra året. Om tidsramen för projektet inte är kortare än tio år blir det möjligt att besätta gruppchefsposterna med personal som redan finns vid geodetiska byrån och att i stället för begränsad tid nyrekrytera till verket för andra arbetsuppgifter inom byråns arbetsområde. All nyrekrytering i sammanhanget bör göras genom att tillsätta särskilda arvodes- eller extratjänster eller genom annan tillfällig anskaffning av personal.

Kostnaderna för att genomföra förslaget i fråga om rikstrianguleringen under en tioårsperiod beräknas till sammanlagt ca 12 milj. kr. efter 1965 års penningvärde och kostnadsnivå. 3,5 milj. kr. kan täckas av kartverkets nuvarande kapacitet. Således krävs ytterligare anslag på ca 8,5 milj. kr. Därav belöper ca 2,9 milj. kr. på löner, ca 5 milj. kr. på fältarbete och ca 600 000 kr. på utrustning.

Kartverket föreslår, att under en tioårsperiod med början budgetåret 1968/69 för översyn av rikstrianguleringen anvisas ett anslag av 1,1 milj. kr. per år under de två första åren och av 782 000 kr. per år under de återstående åtta åren.

Beträffande avväggningsnäten och tyngdkraftsnäten anför kartverket i huvudsak att dessa har en i stort sett tillfredsställande standard. Kartverket föreslår vissa begränsade åtgärder för att bl. a. förbättra och komplettera dessa nät. Åtgärderna bedöms kunna utföras av kartverket inom ramen för tillgängliga resurser.

Remissyttrandet. Över kartverkets förslag har efter remiss avgetts yttranden av överbefälhavaren, försvarets forskningsanstalt, förutvarande väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, sjöfartsstyrelsen, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, förutvarande byggnadsstyrelsen, statens geotekniska institut, universitetskanslersämbetet, lantmäteristyrelsen, Sveriges geologiska undersökning (SGU), statens vattenfallsverk, Svenska stadsförbundet, Svenska kommunförbundet och Svenska teknologföreningen. Lantmäteristyrelsen har bifogat en skrift av stadsingenjören i Nacka stad.

Samtliga remissinstanser delar kartverkets uppfattning om behovet av en översyn av rikstrianguleringen. I fråga om sättet för att genomföra översynen och tidsplanen härför har dock vissa erinringar anförts.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslår, att hela riksnätet rustas upp i ett sammanhang, särskilt första ordningens nät. Vidare anser styrelsen i likhet med *Svenska stadsförbundet*, att hela södra Sverige bör tas med i första etappen av upprustningen av andra ordningens nät. *SGU* finner det

angeläget att åtminstone de mera betydelsefulla malmregionerna i övre Norrland, nämligen Kirunaområdet och det s. k. Skellefteåfältet, tas med i denna första etapp. *Överbefälhavaren* framhåller att vissa områden av primärt försvarsintresse i Norrland inte berörs av den första etappen. Dessa områden bör ges hög prioritet i en andra förtätningsetapp.

I anslutning till förslaget att den ytterligare förtätning av andra ordningens nät som kan behövas för lokalt utnyttjande skall utföras av de lokala intressenterna anför *lantmäteristyrelsen* att det sätt på vilket olika intressenter under senare år inom områden med livlig byggnadsverksamhet lagt ut lokala stamnät klart har dokumenterat behovet av att staten har tillsyn över stamnätsfrågorna. Överlantmätaren har goda möjligheter att fungera som övervakare och samordningsman i samband med att stamnät byggs ut. Överlantmätarens befogenheter och ställning i detta avseende bör prövas av utredningen rörande fastighetsbildnings- och mätningväsendets organisation. För att underlätta utnyttjandet av det färdiga riksnätet och de triangelnät som i framtiden ansluts till detta bör enligt *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* regler skapas som ger skyldighet att ansluta alla nya nät till rikets samt att till kartverket på ett enhetligt sätt redovisa alla sådana nät. *Styrelsen* finner det angeläget att reglerna i 1920 års mätningförrättning ses över. En ny förrättning bör omfatta såväl geodetisk som fotogrammetrisk mätning. *Svenska kommunförbundet* anser att något åläggande inte bör införas för mätningförrättare att vid anslutning av lokala mätningar till riksnätet samråda med kartverket. Ett sådant åläggande kan få bl. a. ekonomiska konsekvenser för kommunerna. I många fall innebär samrådet att anslutningen får göras mer vidsträckt än vad som betingas av den lokala mätningen.

Några remissinstanser finner att förstärkningen av rikstrianguleringen bör ske snabbare än vad utredningen föreslagit. *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* och *Svenska teknologföreningen* anser att kartverket bör få resurser för att genomföra åtgärderna på fem—sex år, dvs. till dess kommunblocksreformen blir genomförd. Enligt *Svenska kommunförbundet* bör om konsulter anlitas tidsperioden kunna minskas till fem år. *Svenska stadsförbundet* föreslår en tidsperiod av sju till åtta år. Beträffande fältarbetet ifrågasätter även *statens vattenfallsverk*, om det inte bör utredas huruvida förutsättningar finns att lägga ut vissa arbetsmoment på entreprenad till andra statliga verk, kommuner och enskilda. Enligt verket finns en icke utnyttjad kapacitet inom landet i fråga om kvalificerad personal och instrument. Bl. a. har vattenfallsverket möjlighet att under vissa delar av året delta i fältarbetet.

Utredningens förslag beträffande avväggningsnäten och tyngdkraftsnäten berörs av bl. a. *SGU*. Undersökningen framhåller vikten av att höjdbestämnings görs av samtliga fixpunkter i det geodetiska nätet med en noggrann-

het som krävs för tyngdkraftsundersökningar. Vidare föreslår SGU visst utökad samarbete med kartverket i fråga om verkets gravimetriska arbeten i övre Norrland.

Beträffande de under 8 redovisade yrkandena för budgetåret 1968/69 anför kartverket i sin anslagsframställning i huvudsak följande.

a) För att genomföra tioårsprogrammet för förstärkning av rikstrianguleringen krävs för nästa budgetår medel för en fältarbetsgrupp, bestående av en byrådirektör, tre ingenjörer och ett biträde. För löner behövs 154 000 kr. och för omkostnader 8 000 kr.

b) Om portabla mättorn genomgående används beräknas tornbyggnadskostnaden per år jämfört med det tidigare förslaget minska från 239 000 kr. till 90 000 kr. Den årliga fältarbetskostnaden vid fullt utbyggd organisation med tre fältarbetsgrupper blir då 496 000 kr. eller per grupp 169 000 kr. För två grupper under budgetåret 1968/69 beräknas anslaget komma att belastas med 338 000 kr. Därav bör dock 140 000 kr. kunna täckas av tillgängliga medel. Medelsbehovet ökar därför med 198 000 kr. Vidare krävs 10 000 kr. för automatisk databehandling.

Under detta anslag får jag vidare anmäla en av kartverket verkställd översyn av 1961 års program för den ekonomiska och den topografiska kartläggningen.

Riksdagen har fattat vissa beslut i fråga om program för den ekonomiska och den topografiska kartläggningen. Grundläggande är 1937 års principbeslut (prop. 237, JoU 74, rskr 287), vilket innefattade en plan för kartläggningen under den följande 30-årsperioden. Enligt beslut av 1960 års riksdag fogades Kopparbergs län in i denna plan. År 1960 lade kartverket fram förslag till ny långtidsplan för den officiella kartläggningen. Långtidsplanen kallas Kartplan 1960. Däri planerades den sista rekognoseringsuppgiften in för år 1980. Kartplan 1960 låg till grund för 1961 års riksdagsbeslut (prop. 54, JoU 14, rskr 166) angående den ekonomiska och den topografiska kartläggningen.

I fråga om den ekonomiska kartläggningen innebar 1961 års riksdagsbeslut bl. a. att till 1937 års program fogades ytterligare områden, i huvudsak de inre delarna av Norrland. Ur det totala programmet borde i princip uteslutas främst de improduktiva eller lågproduktiva trakterna i de västliga delarna av Norrland. Det fortsatta kartläggningsprogrammet begränsades till perioden den 1 juli 1961—den 31 december 1970. Planen för åren efter år 1970 borde kartverket återkomma till vid den tidpunkt före nämnda år då produktionsplaneringen så påfordrade. Därvid skulle beaktas bl. a. inträffade tekniska förändringar. Den ekonomiska kartläggning som pågick vid programperiodens början — omfattande Älvsborgs, Västmanlands, Värmlands och Västernorrlands län — skulle fortsättas. I Kopparbergs län skulle arbetena påbörjas under år 1961. Produktionen för nämnda fem län bedömdes ta en väsentlig del av kartverkets resurser i anspråk under program-

perioden. Först långt fram i perioden syntes det möjligt att gå över till andra län. Då skulle Hallands och Jämtlands län fogas in i programmet.

Beträffande den topografiska kartläggningen beslöt 1961 års riksdag bl. a. att kartläggningen skulle omfatta hela landet. Under programperioden skulle kartverket se till att framställningen av den topografiska kartan skedde i så nära anslutning som möjligt till den ekonomiska kartläggningen i de förut nämnda länen. I den mån arbetskraften räckte skulle kartverket under perioden utarbeta topografisk karta även för områden inom vilka endast tidigare upprättad ekonomisk karta förelåg. Den regionala turordningen för sistnämnda arbetsuppgift borde i möjligaste mån anpassas till försvarsväsendets önskemål. Vidare skulle kartverket, inom ramen för tillgängliga resurser och utan att det övriga kartlägningsprogrammet försenades, snarast börja det reguljära arbetet på en topografisk karta i de inre delarna av Norrbottens län.

Revideringen av den ekonomiska kartan skulle enligt 1961 års riksdagsbeslut få anstå till förmån för nyframställningen av kartor. Den topografiska kartans revidering skulle i princip ske med intervaller om tio år och rymmas inom ramen för de tillgängliga resurserna.

Riksdagen har sedermera anvisat vissa anslagstillskott för att påskynda kartläggningen bl. a. i Norrbottens län.

Skalan för den ekonomiska kartan är 1 : 20 000 inom de inre delarna av Norrland och 1 : 10 000 inom övriga delar av landet. Den topografiska kartan har skala 1 : 100 000 inom de inre delarna av Norrbottens och Västerbottens län och 1 : 50 000 inom resten av landet.

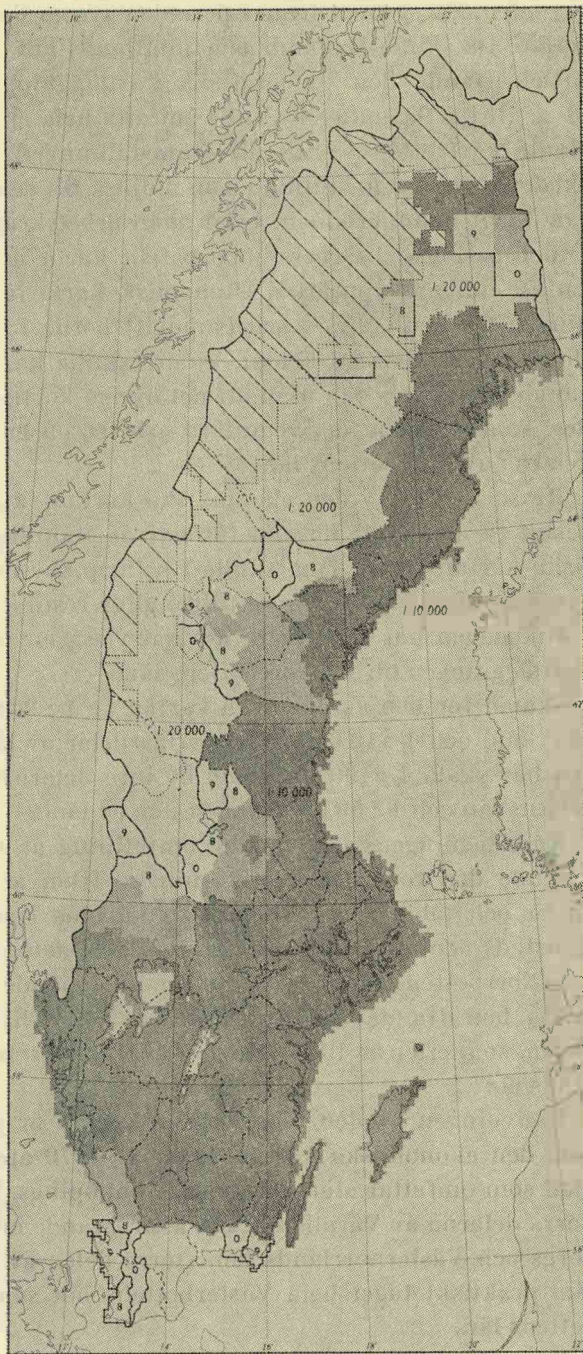
Kartläggningens geografiska omfattning år 1967 och kartverkets förslag rörande den fortsatta kartläggningen framgår närmare av följande översikter och tablå. Den ekonomiska kartans framställning i Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län samt 20 000-delsområdena inom Västerbottens och Norrbottens län ligger utanför nu löpande programperiod. Så är fallet också beträffande den kartläggning, väsentligen avseende 20 000-delsområden, som efter år 1970 kvarstår i Västernorrlands, Kopparbergs och Jämtlands län.

Utgivningen av den topografiska kartan är programmässigt inte så fast som den ekonomiska kartan. Efter år 1970 återstår att ge ut topografiska blad som omfattar större delen av Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län, norra delarna av Värmlands län, kvarvarande mindre delar av Örebro, Gävleborgs och Västernorrlands län, större delen av Kopparbergs och Jämtlands län, praktiskt taget hela Västerbottens län samt väsentliga delar av Norrbottens län.

Kartverket föreslår, att turordningen mellan olika kartlägningsuppgifter skall bibehållas för återstående del av innevarande programperiod t. o. m. år 1970. Mot slutet av perioden bör resurser disponeras för att påbörja de kvarvarande kartlägningsuppgifterna inom programmet för den ekonomiska kartläggningen. Med hänsyn till de stora behoven av nya ekonomiska

Ekonomiska kartan

Utgivningsläget och planerat
fältarbete t. o. m. år 1970

- Ingen ekonomisk kartläggning
- Utgivna blad t o m oktober 1967
- Blad under utgivning
- 8 Planerat fältarbete år 1968
(9 = 1969, 0 = 1970)
- Gräns mellan olika utgivningsskalor
eller gräns för område, som skall
läggas

Rikets allmänna kartverk

Topografiska kartan

Utgivningsläget och planerad
utgivning t. o. m. år 1970

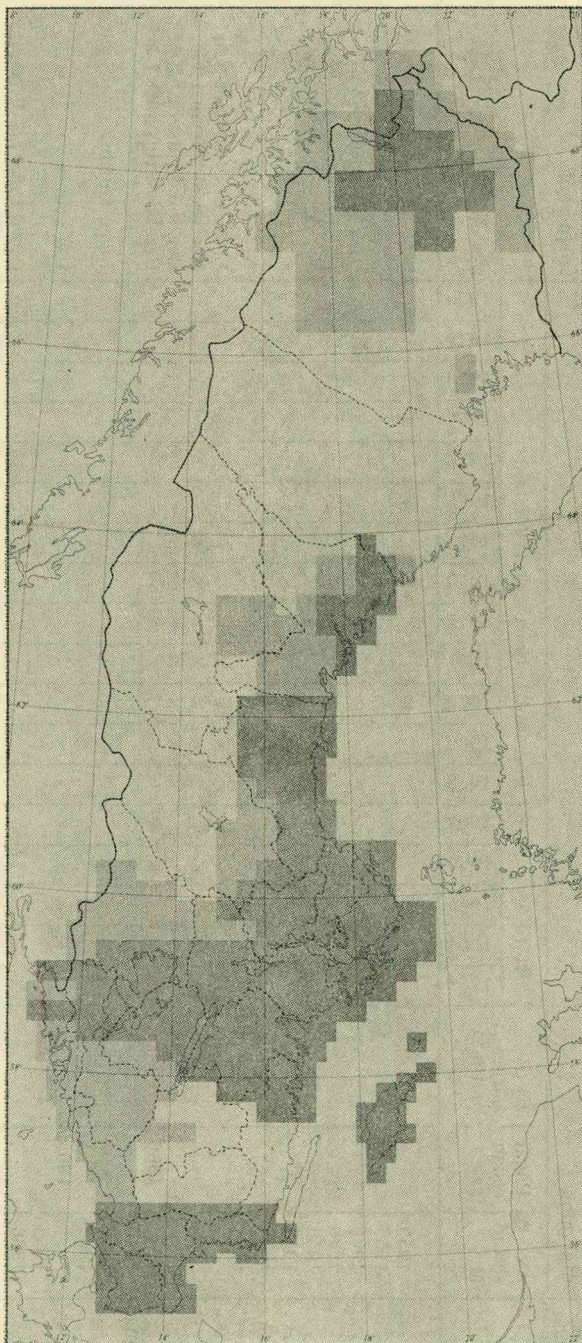

Foto: Allmänna nätverk

- Utgivna blad t o m oktober 1967
- Planerad utgivning t o m år 1970

kartor inom Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län bör kartverkets kapacitet för samordnad ekonomisk-topografisk kartframställning behållas och utnyttjas fullt ut. Detta innebär, att årsområden planeras för nämnda län med början i Malmöhus län år 1968 samt i Blekinge och Kristianstads län år 1969. Malmöregionen bör ges försteg i planeringen. Då den provisoriska kartläggningen inom Kristianstads län ligger senare i förhållande till den i Malmöhus län, kan det ur kartbehovssynpunkt vara motiverat med en något långsammare kartläggningstakt under åren 1969—1970 i Kristianstads län. För att inte utgivningen av gränsbladen mot Hallands och Malmöhus län skall fördröjas eller behöva dubbleras, bör dock några smärre årsområden i länets västra del planeras in för de båda sista åren inom innevarande programperiod.

Kartverket föreslår vidare, att kartläggningen av Norrbotten skall fortsätta i ökad takt under perioden. Den aktuella planeringen inom området bygger i huvudsak på en samordning med uppgifter i SGU:s regi, nämligen flygmagnetisk kartering och efterföljande malmprospektering och framställning av geologiska kartor. Härtill kommer de militära önskemålen inom området samt hänsynen till turismen. Kartverkets produktionsplanering är f. n. så upplagd att möjlighet föreligger att, utöver programmet, under åren 1967—1970 ge ut ytterligare 14 topografiska blad i skala 1 : 100 000 och 37 blad i skala 1 : 50 000 inom länet. Detta förutsätter dock, att kartverkets resurser för uppgiften ökas. Förslag härom har lagts fram i verkets anslagsframställning för budgetåret 1968/69 (7 b). Med tanke på de många och starka behoven av nya kartor inom området, inte minst för statliga insatser av olika slag, bör den angivna produktionen utgöra grund för anslagsberäkningar för perioden fram t. o. m. år 1970. Efter år 1970 återstår dock väsentliga delar av Norrbottens läns kartläggning. Denna kartutgivning liksom den i Västerbottens län synes inte till någon del kunna rymmas inom innevarande programperiod.

Den separata topografiska kartläggningen omfattar under den senare delen av innevarande programperiod Göteborgs och Bohus län och delar av Skaraborgs och Älvsborgs län samt några enstaka blad inom Jönköpings län. Denna kartläggning bör fullföljas enligt de arbetsplaner som kartverkskommissionen godkänt och senare har att pröva.

Revideringen av den topografiska kartan bör efter nu pågående revideringsförsök påbörjas i samband med den ekonomiska kartläggningen i Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län. Detta bör betraktas som en inledning till kartans reguljära revidering. Denna bör jämte den reguljära revideringen av den ekonomiska kartan börja under nästkommande programperiod. För att den framtida reguljära revideringen skall kunna genomföras så att den tillgodoser väsentliga krav från kartkonsumenterna samtidigt som kostnaderna hålls så låga som möjligt bör försöksverksamheten

vidgas. För budgetåret 1968/69 har kartverket föreslagit en ökning av medelsanvisningen härför med 100 000 kr.

Över kartverkets förslag har remissyttrandena avgetts av överbefälhavaren, statens vägverk, sjöfartsstyrelsen, statens planverk, luftfartsverket, statskontoret, domänstyrelsen, lantbruksstyrelsen, lantmäteristyrelsen, skogsstyrelsen, statens naturvårdsverk, Sveriges geologiska undersökning (SGU), statens vattenfallsverk, Svenska Reproduktions Aktiebolaget (SRA), Svenska kommunförbundet, Riksförbundet Landsbygdens folk (RLF), Sveriges lantbruksförbund, Skid- och Friluftsförbundet och Sveriges riksidsrottsförbund.

Kartverkets förslag i fråga om kartläggningen under återstående del av innevarande programperiod t. o. m. år 1970 biträds av det stora flertalet remissinstanser. Åtskilliga understryker behovet av att kartläggningen intensifieras. Några framför avvikande synpunkter beträffande turordningen för kartläggningsuppgifterna m. m.

Överbefälhavaren framhåller, att försvarets intresse är nästan helt knutet till topografiska kartan. Utgivnings- och planläggningsläget är sådant att försvarets intressen hittills blivit kvantitativt väl tillgodosedda i förhållande till andra intressen. Kvalitativt har det framstått som en svaghet att östra Norrbotten måst stå tillbaka för betydligt mindre angelägna områden. Försvarets kartbehov har förskjutits mot ett starkt behov av kartor över främst arméförbandens övningsområden och skjutfält, särskilt för att topografiska kartan skall kunna användas som eldledningsskarta. Överbefälhavaren tillstyrker att turordningen enligt programmet för gemensam ekonomisk-topografisk kartläggning behålls. Vidare stöder överbefälhavaren förslaget i fråga om kartläggningen av Norrbottens län. Överbefälhavaren förordar slutligen viss förstärkning av den separata topografiska kartläggningen.

Enligt *SGU* har den topografiska kartläggningen utvecklats tillfredsställande i Götaland och Svealand men däremot inte i norra Sverige. Där saknas ett acceptabelt topografiskt kartunderlag i praktiskt taget alla områden, där prospektering efter sulfidmalmer pågår samt i stora delar av de järnmalmsförande områdena. Föråldrade eller genom beställningsarbete anskaffade nya kartor har måst användas. I samråd med kartverket har upprättats utgivningsplaner för den topografiska kartan som skulle tillfredsställa *SGU*'s behov av kartor för planerade flygmätningar. Kartverket har dock i vissa områden senarelagt kartutgivningen i Norrland. *SGU*'s prospekteringar har dessutom aktualiserat nya områden för kartläggning. *SGU* understryker behovet av större resurser för kartläggningen inom Norrbottens och Västerbottens län samt för den separata topografiska kartläggningen i Smålandslännen.

Lantbruksstyrelsen understryker behovet av kartor inom lantbruksorganisationen i samband med rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets område. I huvudsak behövs kartmaterial av ekonomiska kar-

lans typ för den löpande handläggningen av ärenden och för att belysa strukturförändringen. Den ytterligare kartproduktion som ryms inom innevarande programperiod bör enligt styrelsens mening helt tas i anspråk för ekonomisk kartläggning jämte samordnad ekonomisk-topografisk kartläggning. *Statens planverk* anför att den topografiska kartan mer och mer används som ett hjälpmedel jämsides med den ekonomiska kartan vid lösandet av de översiktliga planfrågorna. Verket framhåller därför rent allmänt det angelägna i att den topografiska kartläggningen bedrivs i största möjliga utsträckning men har ingen erinran mot kartverkets förslag. *Statens naturvårdsverk* betonar att verket är starkt beroende av att ha tillgång till moderna såväl topografiska som ekonomiska kartor och uttalar i likhet med flera andra remissinstanser sin tillfredsställelse med de tidsvinster i förhållande till den tidigare planeringen som beräknats.

Flera remissinstanser understryker vikten av att kartläggningen snarast påbörjas i de tre sydligaste länen. Detta gäller bl. a. *statens planverk*, som framhåller att dessa län karakteriseras av en stark och relativt snabb utveckling i fråga om bebyggelse. *Lantbruksstyrelsen* anser att dessa län bör kartläggas med högsta prioritet. Helst bör även Blekinge och Kristianstads län påbörjas år 1968. Enligt styrelsens mening bör i stället kartläggningen i Kopparbergs, Jämtlands och Värmlands län vid behov utsträckas något längre tid. *Sveriges lantbruksförbund* finner det angeläget att utgivningen av ekonomiska kartan i Skåne påskyndas och framför samma önskemål beträffande Jämtlands län. *SRA* erinrar å andra sidan om att arbete med provisorisk karta pågår i de tre sydligaste länen och ifrågasätter med hänsyn härtill om inte resurserna för den ekonomiska kartläggningen i stället bör koncentreras till sådana områden som fortfarande helt saknar karta med aktuell fastighetsredovisning.

Kartverkets förslag i fråga om revideringen av den ekonomiska och den topografiska kartan har föranlett viss kritik. Enligt *överbefälhavaren* har utvecklingen beträffande den topografiska kartan medfört ett akut revideringsbehov som inte täcks av förslaget. Revideringsförsöken bör inte få leda till att revideringen av denna karta däms upp. Den av riksdagen godkända principen om genomsnittliga tioårsintervaller bör tillämpas. Inom Skåneområdet bör dock revideringen samordnas med den ekonomiska kartläggningen. Även *SRA* anser att problemen i fråga om revidering av den topografiska kartan bör angripas omedelbart. Enligt *lantbruksstyrelsen* är behovet av revidering f. n. stort även beträffande den ekonomiska kartan. Styrelsen anmäler intresse av att delta i överläggningar angående utformningen av den reviderade ekonomiska kartan.

Departementschefen

Under detta anslag tar jag först upp kartverkets förslag till förbättring av de s. k. geodetiska riksnäten, dvs. rikstrianguleringen, riksavvägningen och tyngdkraftsnäten. Som framgår av den föregående redogörelsen bildar

rikstrianguleringen och riksavvägningen grundläggande geodetiska stommar i plan resp. höjd för landet. Dessa stommät är av stor betydelse för samhällsplaneringen. De ligger även till grund för den allmänna kartläggningen. Vidare utgör punkterna i näten stöd för tätare lokala geodetiska stommät som krävs för kartläggning av städer och samhällen, byggande, tekniska anläggningar såsom vägar och vatten- och avloppsledningar, m. m. Tyngdkraftsnäten behövs bl. a. vid prospektering efter malm och olja.

Riksavvägningen och tyngdkraftsnäten har enligt kartverket en i stort sett tillfredsställande standard och relativt begränsade kompletteringsåtgärder behövs. I likhet med de remissinstanser som uttalat sig härom finner jag att dessa åtgärder bör genomföras på i huvudsak det sätt kartverket har föreslagit. Någon förstärkning av resurserna härför behövs inte.

Den nuvarande rikstrianguleringen, dvs. rikets triangelnät av första och andra ordningen, motsvarar däremot enligt kartverkets uppfattning inte de ökade krav i fråga om täthet och noggrannhet som numera ställs, särskilt vid lokala mätningar. Som framgår av den tidigare redogörelsen beräknas betydande rationaliseringsvinster stå att vinna genom att med utnyttjande av moderna instrument bygga ut första ordningens nät över hela landet och förtäta det med ett andra ordningens nät. Förtätningen föreslås dock av bl. a. kostnadsskäl i en första etapp ske endast inom de tätbefolkade delarna av landet. Utbyggnaden och förtätningen föreslås äga rum under en period av tio år och beräknas kräva ytterligare anslag på omkring 8 milj. kr. Remissinstanserna delar genomgående kartverkets uppfattning om behovet av en översyn av rikstrianguleringen och har i stort sett anslutit sig till kartverkets förslag.

Även jag anser att rikstrianguleringen bör förbättras. Förslaget att bygga ut första ordningens triangelnät över hela landet har ej mött någon erinran från remissinstansernas sida. Att så sker torde vara nödvändigt bl. a. för att få erforderlig noggrannhet i nätet. Jag biträder alltså detta förslag. Beträffande förslaget att förtätningen med ett andra ordningens nät skall ske i första hand inom landets tätbefolkade delar har vissa avvikande synpunkter framförts vid remissbehandlingen. Bl. a. har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förordat att hela nätet rustas upp i ett sammanhang. Detta skulle emellertid innebära ett orationellt utnyttjande av bl. a. de begränsade personalresurserna. En koncentration bör ske till områden där nätet i större utsträckning utnyttjas lokalt. Jag ansluter mig sålunda i likhet med flertalet remissinstanser till kartverkets förslag. Ytterligare förtätningar av andra ordningens triangelnät bör såsom kartverket föreslagit liksom hittills kunna utföras och bekostas av de lokala intressenterna.

Upprustningen av rikstrianguleringen bör såsom kartverket förordat påbörjas nästa budgetår. För fältarbetet bör i enlighet med kartverkets förslag inrättas två fältarbetsgrupper. Med hänsyn till att viss personal redan finns tillgänglig inom kartverket för dessa uppgifter behöver medel för löner och

omkostnader beräknas för endast en fältarbetsgrupp. Härför tar jag upp 111 000 kr. För rekognosering och andra fältarbeten beräknar jag 200 000 kr. Jag har därvid tagit hänsyn till att 140 000 kr. kan disponeras av nu befintliga resurser. Medel för de ändamål jag nu angett bör anvisas under förevarande anslag på en särskild post, benämnd förstärkning av rikstrianguleringen. För utrustning till de båda fältarbetsgrupperna beräknar jag medel under utrustningsanslaget. Jag har därvid utgått från att portabla mätorn genomgående används vilket väsentligt minskar kostnaderna för såväl fältarbeten som utrustning jämfört med kartverkets ursprungliga förslag.

Jag övergår här efter till att behandla kartverkets översyn av 1961 års program för den ekonomiska och den topografiska kartläggningen. Som framgår av den föregående redogörelsen har kartverket till följd av vissa anslagsförstärkningar och genom rationaliseringar kunnat påskynda kartläggningen jämfört med programmet härför. Den ekonomiska kartan har nu getts ut i 14 län och i 10 000-delsområdena av Västerbottens och Norrbottens län. Kartan är under utgivning i Hallands och Värmlands län, i 10 000-delsområdena av Kopparbergs, Västernorrlands och Jämtlands län samt i 20 000-delsområdet av Norrbottens län. Kartutgivningen sker i allmänhet ett till två år efter fältrekognoseringen. Denna har ännu inte börjat i Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län. I flertalet övriga län, där rekognosering pågår, väntas den bli avslutad tidigare än som beräknades år 1961. Beträffande Hallands län beräknas den sålunda vara i stort sett avslutad år 1968 och ekonomiska kartan över länet torde i huvudsak vara utgiven år 1970. I övrigt framgår bl. a. att 10 000-delsområdet inom Kopparbergs län beräknas vara rekognoserat år 1974. 20 000-delsområdet av länet bör enligt kartverket planeras in som en fortsättning och kommer inte i fråga under innevarande programperiod. I Jämtlands läns 10 000-delsområde väntas endast en mindre areal återstå för rekognosering år 1970 och kartläggningen inom länets 20 000-delsområde beräknas sålunda kunna planeras in med början nämnda år och avslutas år 1975. Beträffande Norrbottens län har kartverket begärt särskilt anslagstillskott för att påskynda kartläggningen.

Sammanfattningsvis ligger enligt 1961 års riksdagsbeslut utanför uppgifterna för innevarande programperiod t. o. m. år 1970 kartläggningen av Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län, 20 000-delsområdet av Västerbottens och Norrbottens län samt de uppgifter, huvudsakligen avseende 20 000-delsområden, som efter år 1970 kvarstår i Västernorrlands, Kopparbergs och Jämtlands län.

Programmet för den topografiska kartläggningen är inte så fast angivet som för den ekonomiska. Som likaledes framgår av den föregående redogörelsen återstår efter år 1970 att ge ut topografiska blad över bl. a. större delen av Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Kopparbergs och Jämtlands län, praktiskt taget hela Västerbottens län samt vissa delar av Norrbottens län.

I likhet med det stora flertalet remissinstanser biträder jag kartverkets

förslag att turordningen enligt programmet för den gemensamma ekonomisk-topografiska kartläggningen bör behållas. Vid remissbehandlingen har från flera håll understrukits behovet av att Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län snarast planeras in i programmet. Kartverket har föreslagit att rekognoseringen skall börja redan år 1968 i Malmöhus län och år 1969 i de båda andra länen. Tidsvinsten i förhållande till det nu gällande programmet beräknas till tre år för Blekinge och Malmöhus län och ett år för Kristianstads län. Malmöregionen föreslås få försteg i planeringen. Även jag anser det vara väsentligt att rekognoseringen i dessa län börjar så snart som möjligt. Jag ansluter mig således till förslaget.

Den separata topografiska kartläggningen omfattar under den senare delen av innevarande programperiod Göteborgs och Bohus län, delar av Skaraborgs och Älvsborgs län samt mindre delar av Jönköpings län. Denna kartläggning bör såsom kartverket förordat fullföljas i huvudsak enligt de arbetsplaner som godkänts av kartverkskommissionen.

För att påskynda framställningen av topografisk karta över de inre delarna av Norrbottens län har riksdagen vid skilda tillfällen anvisat anslagstillskott. Kartläggningen har härigenom kunnat ske tidigare än planerat. Jag är mot bakgrunden härav inte nu beredd att biträda kartverkets förslag om ytterligare anslagstillskott för att påskynda denna kartläggning.

Revideringen av den ekonomiska kartan skulle enligt 1961 års riksdagsbeslut få anstå till förmån för framställning av nya kartor. Revideringen av den topografiska kartan skulle i princip ske med tioårsintervaller. Med anlitande av medel från detta anslag pågår vid kartverket vissa försök rörande revidering av de olika karttyperna.

Utvecklingen synes ha medfört särskilda behov av att revidera den topografiska kartan. Jag finner det lämpligt att såsom kartverket förordat revideringen av denna karta tas upp i samband med kartläggningen i de tre sydligaste länen. Någon förstärkning av anslaget härför behövs enligt min mening inte. Principen om tioårsintervaller för den reguljära revideringen av kartan bör alltjämt gälla. Den reguljära revideringen av den ekonomiska kartan bör även under återstoden av innevarande planeringsperiod få anstå.

Vad slutligen gäller övriga under detta anslag upptagna medelsbehov hänvisar jag till sammanställningen.

Mina förslag i det föregående föranleder att anslaget bör räknas upp med 540 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 5 100 000 kr.

I 11. Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet

1966/67 Utgift	4 461 876
1967/68 Anslag	3 741 000
1968/69 Förslag	4 063 000

Över anslaget finansieras kartverkets uppdragsverksamhet. Denna avser fotogrammetriska och geodetiska arbeten på beställning bl. a. för att framställa kartor till grund för planläggningar av skilda slag. Enligt beslut av 1961 års riksdag skall verksamheten drivas affärsmässigt. Anslaget får belastas med utgifter motsvarande högst 75 % av inkomsterna från beställningsverksamheten.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Rikets allmänna kartverk	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	7	—	—
Övrig personal	93	—	—
	100	—	—
<i>Anslag</i>			
A. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 861 000	+ 250 000	+ 200 000
B. Omkostnader			
1. Sjukvård m. m.	8 000	+ 2 000	+ 2 000
2. Expenser	400 000	+ 40 000	+ 40 000
3. Fältarbeten m. m.	1 142 000	+ 92 000	+ 80 000
4. Utrustning	330 000	—	—
	3 741 000	+ 384 000	+ 322 000

Rikets allmänna kartverk

A—B. I uppdragsverksamheten ingår även geodetiska arbeten. Anslagsbenämningen bör därför ändras till Rikets allmänna kartverk: Uppdragsverksamhet.

Uppdragsverksamheten har visat en kraftig uppgång. Omslutningen har ökat från 3,2 milj. kr. år 1962 till ca 5,7 milj. kr. Anspråken på fotogrammetrisk bild- och kartmaterial från de olika samhällsplanerande organen, jordbruk och skogsbruk och andra intressenter, beräknas komma att öka även i fortsättningen. Kartverket räknar för nästa budgetår med i stort sett

oförändrad omslutning av beställningsverksamheten i förhållande till budgetåret 1966/67. Anslagsposterna har räknats upp med belopp som står i relation till beräknat utfall för verksamheten för budgetåret 1968/69.

Departementschefen

Vid behandlingen av detta anslag för innevarande budgetår anmälde jag min avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att höja avdraget för indirekta kostnader från 20 till 30 % av totalkostnaden för beställningsverksamheten. Senare undersökningar visade emellertid att avdrag med 25 % var tillräckligt för att täcka dessa kostnader. Enligt Kungl. Maj:ts beslut får därför anslaget belastas med 75 % av inkomsterna från kartverkets beställningsverksamhet.

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 4 063 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 4 063 000 kr.

I 12. Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.

1966/67 Utgift	1 689 140	Reservation	604 017
1967/68 Anslag	1 600 000		
1968/69 Förslag	1 600 000		

Rikets allmänna kartverk

Kartverket föreslår att anslaget förs upp med 2 900 000 (+ 1 300 000) kr. Härvid framhåller kartverket att återanskaffningsvärdet av verkets instrument f. n. uppgår till sammanlagt ca 15 milj. kr. Redan vid en så lång anskaffningstid som tio år behövs 1,5 milj. kr. per år för att ersätta utrustningen. Den snabba tekniska utvecklingen kräver en betydligt snabbare ersättningstakt. Därtill kommer behovet av upprustning med nya instrumenttyper av olika slag för rationalisering och ökning av kapaciteten.

För att utrusta två fältarbetsgrupper för rikstrianguleringen beräknas medelsbehovet till 632 000 kr. Därvid förutsätts att portabla mättern används. Användningen av sådana torn beräknas minska kostnaderna för fältarbetet med 149 000 kr. per år eller totalt ca 1,5 milj. kr. Tornen kostar sammanlagt omkring 500 000 kr. För budgetåret 1968/69 bör torn anskaffas till en beräknad kostnad av 261 000 kr.

Departementschefen

För ersättnings- och nyanskaffning av instrument under nästa budgetår bör enligt min mening anvisas 1,6 milj. kr. Jag har därvid beaktat behovet

av medel för att skaffa utrustning åt två fältarbetsgrupper för den översyn av rikstrianguleringen som jag förordat under punkten I 10.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 600 000 kr.

I 13. Rikets allmänna kartverk: Tryckning av kartor m. m.

1966/67 Utgift	2 159 938
1967/68 Anslag	2 250 000
1968/69 Förslag	3 120 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69		
		Rikets allmänna kartverk	Dep.chefen	
<i>Tjänster</i>				
Handläggande personal	—	—	—	—
Övrig personal	1	+	3	—
	1	+	3	—
<i>Anslag</i>				
1. Tryckning av allmänna kartor, m. m.	2 200 000	+	927 000	+ 865 000
2. Vissa förlagskostnader	50 000	+	6 000	+ 5 000
	2 250 000	+	933 000	+ 870 000

Rikets allmänna kartverk

1. Från anslagsposten bestrids kostnaderna för att trycka kartor som ingår i allmänna kartserier. Tryckningskostnaderna har höjts. Vidare har behovet av omtryck av framför allt den ekonomiska kartan ökat till följd av att det lager som under åren 1962—1963 överlämnades från Generalstabens litografiska anstalt nu börjar ta slut. Om omtryckningen inte balanserar avgången ur Svenska Reproduktions Aktiebolagets kartlager kommer ett relativt stort antal kartblad att försvinna ur marknaden för viss tid. (865 000 kr.).

På grund av det ökade behovet av omtryck behövs ytterligare minst tre ritbiträden. Personalförstärkningen har direkt samband med den ökade omslutningen på kartryckningen och får dessutom ses som tillfällig i avvaktn på att balans uppnås. Medel härför bör anvisas under denna anslagspost (62 000 kr.).

2. Utgiftsökningen hänför sig med 3 000 kr. till ökade avlöningskostnader för visst biträde inom förlagsverksamheten och i övrigt till höjda kostnader för kartverkets publicering.

Departementschefen

Som framgår av sammanställningen biträder jag kartverkets förslag att anslaget på grund av höjda tryckningskostnader och ökat behov av omtryck av främst den ekonomiska kartan höjs med 865 000 kr. (1). Med hänvisning härtill och till sammanställningen i övrigt beräknar jag anslaget till 3 120 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Tryckning av kartor m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 3 120 000 kr.

J. Fiskeriväsendet

J 1. Fiskeristyrelsen: Avlöningar

1966/67 Utgift	2 361 210
1967/68 Anslag	2 427 000
1968/69 Förslag	2 691 000

Fiskeristyrelsen är central förvaltningsmyndighet för ärenden angående fiske och fiskerinäringen, i den mån sådana ärenden ej ankommer på statens jordbruksnämnd. Styrelsen är chefsmyndighet för statens lokala fiskeriadministration. Inom styrelsen finns tre byråer samt ett havsfiskelaboratorium och ett sötvattenslaboratorium.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69		
		Fiskeristyrelsen	Dep.chefen	
<i>Tjänster</i>				
Handläggande personal.....	21	+ 1		—
Övrig personal	69	+ 1	+	1
	90	+ 2	+	1
<i>Anslag</i>				
Avlöningar till tjänstemän	1 823 000	+ 221 000	+ 164 000	
Arvoden och särskilda ersättningar ..	4 000	—		—
Avlöningar till kollektivavtalspersonal	600 000	+ 100 000	+ 100 000	
	2 427 000	+ 321 000	+ 264 000	

Fiskeristyrelsen

1. Vid havsfiskelaboratoriet behövs en fiskerikonsulent för att avlasta laboratorerna rutingöromål, särskilt på undersökningsfartygen. Vidare behövs tillfällig personal för biträde på laboratoriet och fartygen. (57 244 kr.).

2. Avlöningar och omkostnader för den personal vid sötvattenslaboratoriet som sysslar med regleringsforskning bestrids från anslaget Undersökningar inom fiskeriorganisationen (J 3). Personalen i fråga består f. n. av åtta personer, nämligen två laboratorer, en fiskerikonsulent, en kansliskrivare, en vaktmästare, två institutionsbiträden och ett kanslibitråde. Vattenkraftintressenternas bidrag till denna forskning — 365 000 kr. för budgetåret 1966/67 — kan förutses bli avvecklade med 75 000 kr. per år fr. o. m. innevarande budgetår. Regleringsforskning behövs även i fortsättningen. Kostnaderna för personal som är nödvändig för ändamålet bör under en period

av fyra år efter hand föras över till riksstaten. Personalbehovet bedöms vara en laborator, en fiskerikonsulent, en kansliskrivare och ett institutionsbiträde. För nästa budgetår bör den nu befintliga kansliskrivartjänsten bekostas över riksstaten (24 012 kr.).

3. Löneomräkning 239 744 kr.

I detta sammanhang torde få anmälas ett av fiskerilaboratorieutredningen den 21 maj 1965 avgivet betänkande angående organisationen av fiskeristyrelsens laborativverksamhet, m. m.¹ (Stencil Jo 1965:4), såvitt gäller sjöregleringsforskningen.

I samband med mål vid vattendomstol angående tillstånd till reglering av sjöar och vattendrag skall fiskesakkunniga avge yttranden över företagens inverkan på fisket eller lämna anvisning på lämpliga kompensationsåtgärder enligt 2 kap. 8 § vattenlagen. För att ge de sakkunniga underlag för sin bedömning bedrivs sedan många år vid fiskeristyrelsens söt-vattenslaboratorium forsknings- och försöksverksamhet om sjöregleringarnas inverkan på den biologiska miljön m. m. Verksamheten har bekostats av anslaget Undersökningar inom fiskeriorganisationen (J3). De ersättningar som betalas av regleringsintressenterna och som tas till uppbörd under anslaget har hittills fastställts så att de täckt även kostnaderna för forskningsverksamheten. Intressenterna har emellertid som tidigare berörts beslutat att fr. o. m. innevarande budgetår avveckla dessa ersättningar med 75 000 kr. per år. De motiverar indragningen av ersättningarna med att särskild sjöregleringsforskning sett ur kraftindustrins synpunkt inte längre behövs.

Utredningen erinrar om att i många mål på 1940- och 1950-talen avgjordes tillståndsfrågorna m. m., medan avgörandet av fiskefrågorna av olika skäl uppsköts. Enligt utredningens mening är det realistiskt att räkna med att det kommer att ta åtskilliga år att slutföra fiskefrågorna i dessa mål. Behov av särskild sjöregleringsforskning kommer därför att finnas även i fortsättningen. Utredningen föreslår, att sjöregleringsforskningen under tiden framöver bedrivs i ungefär samma omfattning som nu. De samlade kostnaderna för forskningen bör dock inte överstiga den under senare år tillämpade ramen, dvs. 365 000 kr.

Beträffande finansieringen av sjöregleringsforskningen har utredningen — efter övervägande av alternativ med visst timtaxesystem, avtal med regleringsintressenterna och bekostande över riksstaten — stannat för att föreslå att de avgiftsmedel anlitas, som sökandeföretagen jämlikt 2 kap. 10 § vattenlagen årligen har att erlægga för att användas till befrämjande av fisket inom landet. Avgifterna uppgår f. n. till i runt tal 700 000 kr. per år. Under förutsättning bl. a. att avgifterna höjs i viss omfattning beräknar utredningen, att medlen omkring år 1980 kommer att uppgå till sam-

¹ Utredningsman̄generaldirektör Harry Wikström.

manlagt ca 1,5 milj. kr. per år. Med hänsyn härtill och till riksdagens uttalande år 1954 (3LU 2, rskr 97) om att dessa avgiftsmedel skall delas mellan forskning och fiskevårdande åtgärder föreslår utredningen, att bidrag av medlen i fortsättningen skall lämnas till kostnaderna för sjöregleringsforskningen med hälften av det årliga totalbelopp, som överstiger 800 000 kr. Övergång till detta system bör ske successivt efter hand som regleringsintressenternas direkta bidrag till forskningen minskar.

Remissyttrandet över betänkandet i denna del har efter remiss avgetts av vattenöverdomstolen, kammarkollegiet, riksrevisionsverket, fiskeristyrelsen, förutvarande vattenfallsstyrelsen, Vattenregleringsföretagens Samarbetsorgan (VASO), Svenska vattenkraftföreningen, Sveriges Fiskares Riksförbund och Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO). Vattenfallsstyrelsen och Svenska Vattenkraftföreningen har såsom eget yttrande åberopat yttrandet av VASO.

I fråga om behovet av fortsatt, särskild sjöregleringsforskning ställer sig företrädarna för vattenkraftintresset — VASO — negativa. Däremot finner *vattenöverdomstolen*, att sjöregleringsforskning behövs även i framtiden och att dess omfattning i vart fall inte bör minska i förhållande till den nuvarande. Vidare understryker *kammarkollegiet* vikten av att denna forskning inte eftersätts. Likaså tillstyrker bl. a. *fiskeristyrelsen* utredningens förslag om fortsatt sjöregleringsforskning.

Beträffande finansieringen av sjöregleringsforskningen är meningarna bland remissinstanserna delade mellan anlitande av avgifter enligt 2 kap. 10 § vattenlagen och medel över riksstaten. *Kammarkollegiet* finner principiella hinder ej möta mot utredningens förslag. *Vattenöverdomstolen* finner det likaledes riktigt att forskningen bekostas av vattenkraftintressenterna och att nyssnämnda avgifter används. Samtidigt påpekar vattenöverdomstolen emellertid, att detta förutsätter vissa ändringar i vattenlagen. Om denna finansieringsform inte skulle kunna genomföras eller om avgifterna inte räcker bör forskningen, hellre än att den inskränks, bekostas över riksstaten. De övriga av utredningen behandlade finansieringsformerna bör enligt vattenöverdomstolen inte komma i fråga. *Sveriges Fiskares Riksförbund* har inte något att erinra mot utredningens förslag. Detta tillstyrks även av *fiskeristyrelsen*, som dock ur organisatoriska synpunkter helst skulle se att forskningen bekostas med medel på riksstaten. För denna senare finansieringsform uttalar sig även *SACO*. *VASO m. fl.* anser att avgifter enligt 2 kap. 10 § vattenlagen bör kunna tas i anspråk om det ur allmän synpunkt anses lämpligt att sjöregleringsforskningen behålls i större omfattning än som motsvaras av kraftindustrins bidrag.

Enligt *riksrevisionsverket* bör forskningen finansieras på ett enhetligt sätt. Om medel anvisas på riksstaten bör avgiftsmedel inte vidare användas.

I detta sammanhang torde vidare få erinras om att medicinalstyrelsen och veterinärstyrelsen i cirkulärskrivelse den 14 november 1967 delgett hälsovårdsnämnderna en förteckning över vattenområden där fiskbeståndet med hänsyn till förekomst av kvicksilver bör anses otjänligt till människoföda. I beslut den 17 november 1967 angående åtgärder mot kvicksilverföreningar, m. m. har Kungl. Maj:t uppdragit åt fiskeristyrelsen att utreda frågan om erforderliga statliga åtgärder med anledning av att personer som bedriver yrkesmässigt fiske kan lida avsevärt avbräck i sina utkomstmöjligheter till följd av vidtagna åtgärder mot fisk från berörda vattenområden eller därav föranledda verkningar inom närmast angränsande vattenområden. Fiskeristyrelsen skall efter samråd med arbetsmarknadsstyrelsen skyndsamt komma in med förslag till sådana åtgärder som kan ankomma på Kungl. Maj:t.

Departementschefen

Frågan om behovet av fortsatt sjöregleringsforskning och finansieringen därav har utretts av fiskerilaboratorieutredningen. Denna har förordat att forskningen skall bedrivas även i fortsättningen och i ungefär samma omfattning som nu samt att den efter hand som regleringsintressenternas direkta bidrag därtill minskar skall finansieras med avgifter som betalas enligt bestämmelserna i 2 kap. 10 § vattenlagen. Nästan samtliga remissinstanser, bl. a. vattenöverdomstolen, kammarkollegiet och fiskeristyrelsen, delar utredningens uppfattning om behovet av denna forskning. Från flera håll har dock satts i fråga om inte forskningen bör bekostas över riksstaten.

Även jag finner det angeläget att viss sjöregleringsforskning kan bedrivas också i fortsättningen. Härför talar även det nära samband som finns mellan denna och annan naturresursforskning. Bl. a. av administrativa skäl bör forskningen vid sötvattenslaboratoriet på sikt helt bekostas över riksstaten. Fiskeristyrelsen har förordat att detta skall ske genom att vissa av de tjänster som f. n. bekostas av regleringsintressenterna successivt förs upp på styrelsens personalstat och att motsvarande omkostnader tas upp på styrelsens omkostnadsstat. Jag biträder styrelsens förslag att för nästa budgetår under detta anslag medel beräknas för en kansliskrivare (2) och att omkostnadsanslaget räknas upp med 19 000 kr. Frågan om ytterligare erforderliga överföringar får prövas i samband med behandlingen av styrelsens årliga anslagsyrkanden.

Med hänvisning till det anförda och till sammanställningen, vari även tagits upp medel för löneomräkning (3), beräknar jag anslaget till 2 691 000 kr.

Jag har i det föregående erinrat om det uppdrag Kungl. Maj:t lämnat till fiskeristyrelsen att utreda frågan om statliga åtgärder i anledning av att vissa fiskare lider avsevärt avbräck i sina utkomstmöjligheter på grund av kvicksilver i fisk. Jag anser det angeläget att frågan om eko-

nomiskt bistånd till dessa fiskare kan behandlas så snabbt som möjligt. Jag avser därför att så snart fiskeristyrelsens utredning kommit in och beretts föreslå Kungl. Maj:t att förskottsvis disponera härför omedelbart erforderliga medel ur prisregleringskassan för fisk. Hur kostnaderna slutgiltigt skall bestridas avser jag att återkomma senare till Kungl. Maj:t om.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 691 000 kr.

J 2. Fiskeristyrelsen: Omkostnader

	1966/67 Utgift	681 090		
	1967/68 Anslag	781 000		
	1968/69 Förslag	868 000		
			Beräknad ändring	
			1968/69	
			Fiskeristyrelsen	Dep.chefen
	1967/68			
1.	Sjukvård m. m.	4 000	—	—
2.	Reseersättningar	108 000	+ 22 000	+ 23 000
	Därav utrikes resor	14 500	—	—
3.	Expenser			
	a) Bränsle, lyse och vatten	17 000	—	—
	b) Övriga expenser	72 000	+ 8 000	+ 8 000
4.	Publikationstryck	24 000	+ 8 000	+ 8 000
5.	Fiskeriundersökningsfartygen	377 000	+ 34 000	+ 32 000
6.	Övriga utgifter			
	a) Bibliotek	10 000	+ 1 000	+ 2 000
	b) Underhåll av dammar, bryggor, akvarier m. m.	3 500	+ 2 000	+ 2 000
	c) Drift och underhåll av båtar	6 500	—	—
	d) Instrument- och laboratoriekostnader	115 000	+ 10 000	+ 10 000
	e) Fiskeriförsök m. m.	43 000	+ 2 000	+ 2 000
	f) Arrende av mark	1 000	—	—
		781 000	+ 87 000	+ 87 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 868 000 kr.

J 3. Undersökningar inom fiskeriorganisationen

1966/67 Nettoinkomst	138 900
1967/68 Anslag	1 000
1968/69 Förslag	1 000

Från anslaget bestrids större delen av kostnaderna för den forskning och de försök som bedrivs vid sötvattenslaboratoriet i fråga om inverkan på fisket m. m. vid byggande i vatten. Vidare täcks kostnaderna för de fiskeutredningar i enskilda vattenmål, vilka utförs inom den lokala statliga fiskeridadministrationen. Kostnaderna finansieras med ersättningar som tas till uppbörd under anslaget. Ersättningarna betalas av sökandena i de vattenmål i vilka särskilda fiskeutredningar utförs.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Fiskeri- styrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	12	—	—
Övrig personal	75	— 1	— 1
	87	— 1	— 1

Fiskeristyrelsen

Styrelsen föreslår, att anslaget förs upp med oförändrat belopp.

Departementschefen

Som jag tidigare anfört under punkten **J 1** bör medelsbehovet för en kansliskrivartjänst vid sötvattenslaboratoriet, som f. n. täcks av uppbördsmedel från detta anslag, i fortsättningen bestridas från fiskeristyrelsens avlöningsanslag.

Jag biträder fiskeristyrelsens förslag om att anslaget skall föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Undersökningar inom fiskeriorganisationen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

J 4. Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar

1966/67 Utgift	342 110
1967/68 Anslag	450 000
1968/69 Förslag	478 000

Statens lokala fiskeridadministration omfattar fiskeriintendentorganisationen, statens fiskeriingenjör, statens fiskodlingsanstalt i Älvkarleby och statens fiskeriförsöksanstalt i Kälarne. Fiskeriintendentorganisationen är för-

delad på fem sötvattensdistrikt samt två kust- och havsdistrikt. I varje distrikt finns en fiskeriintendent som chef.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Fiskeristyrelsen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	7	+ 1	—
Övrig personal	6	—	—
	13	+ 1	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	580 000	+ 91 000	+ 38 000
Arvode	10 000	—	—
	590 000	+ 91 000	+ 38 000
<i>Särskilda uppbördsmedel</i>			
Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel	75 000	—	—
Ersättningar för undersökningar.....	65 000	+ 10 000	+ 10 000
	450 000	+ 81 000	+ 28 000

Fiskeristyrelsen

1. Övre södra fiskeriintendentdistriktet är mycket stort och arbets-tyngt. Arbetsbalansen inom distriktet är betydande. En biträdande fiskeriintendent behövs för i första hand detta distrikt (53 556 kr.).

2. Löneomräkning 37 444 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen, i vilken tagits upp medel för löne-omräkning (2), hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar* för budget-året 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 478 000 kr.

J 5. Fiskeriintendenter m. m.: Omkostnader

1966/67 Utgift	54 319		
1967/68 Anslag	64 000		
1968/69 Förslag	74 000		
		Beräknad ändring 1968/69	
	1967/68	Fiskeristyrelsen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	1 000	—	—
2. Reseersättningar	55 000	+ 10 000	+ 10 000
3. Expenser	27 000	—	—
	83 000	+ 10 000	+ 10 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69 Fiskeristyrelsen Dep.chefen	
Särskilda uppborndsmedel			
Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgifts- medel	7 000	—	—
Ersättningar för undersökningar	12 000	—	—
	64 000	+ 10 000	+ 10 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Fiskeriintendenter m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 74 000 kr.

J 6. Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen

1966/67	Utgift	286 449	Reservation	219 707
1967/68	Anslag	315 000		
1968/69	Förslag	340 000		

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69 Fiskeristyrelsen Dep.chefen	
1. Statsbidrag till Södra Sveriges fiskeriförening	30 000	—	—
2. Statsbidrag till Svenska fiskarens studieförbund för dess allmänna verksamhet	15 000	—	—
3. Bidrag enligt reglementet för statsunderstödd utbildningsverksamhet på fiskerinäringens område	150 000	+ 25 000	+ 25 000
4. Till Kungl. Maj:ts disposition	120 000	—	—
	315 000	+ 25 000	+ 25 000

Fiskeristyrelsen

1. Södra Sveriges fiskeriförening anhåller om oförändrat statsbidrag för nästa budgetår.

3. Ansökningarna om bidrag uppgår f. n. till ca 300 000 kr. De nautiska och maskintekniska behörighetskraven för besättningarna på fiskefartyg har skärpts. Med hänsyn härtill behövs en ökad kursverksamhet.

Departementschefen

I den statsunderstödda utbildningsverksamheten på fiskerinäringens område ingår bl. a. kurser i navigation och maskinlära. Kurserna är ett värde-

fullt led i strävandena att främja rationaliseringen inom yrkesfisket. Jag biträder fiskeristyrelsens förslag att medelsbehovet för ändamålet räknas upp med 25 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 340 000 kr.

J 7. Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske

1966/67 Utgift	—
1967/68 Anslag	20 000
1968/69 Förslag	20 000

Från anslaget utgår ersättning för förlust på försöksfiske för vilket statsgaranti lämnats enligt kungörelsen den 22 maj 1953 (nr 242, ändrad 1955: 158, 1963: 98) angående statsgaranti för försöksfiske. Sådan statsgaranti kan under vissa i kungörelsen närmare angivna förutsättningar lämnas såsom stöd till fiskare, som avser att fiska på avlägsna fiskevatten där fiske tidigare inte alls eller endast i ringa utsträckning bedrivits av svenskar, eller för att prova nya fiskemetoder.

Fiskeristyrelsen

Garantiram och förlusttäckningsanslag bör beräknas till oförändrat 160 000 kr. resp. 20 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder fiskeristyrelsens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) medge, att under budgetåret 1968/69 statlig garanti för befrämjande av försöksfiske beviljas intill ett belopp av 160 000 kr.

b) till *Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kr.

J 8. Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelefon¹

1966/67 Utgift	22 800	Reservation	94 800
1967/68 Anslag	65 000		
1968/69 Förslag	65 000		

¹ Tidigare rubrik: Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.

Från anslaget utgår statsbidrag till inköp av radiotelefon- eller radiotelegrafstation med f. n. 1 200 kr. per anläggning.

Fiskeristyrelsen

Radiotelegrafstation har sedan lång tid inte installerats på fiskefartyg. Anslagsrubriken bör ändras till Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelefon m. m.

Styrelsen fick den 6 maj 1966 Kungl. Maj:ts uppdrag att — med beaktande av vad som i jordbruksutskottets utlåtande 1966:1 s. 116 anförts i ämnet — verkställa undersökning av behovet av statsbidrag till anskaffande av livräddningsflottor på fiskefartyg och att efter samråd med sjöfartsstyrelsen inkomma med av undersökningen föranledda förslag. Styrelsen framhåller i anledning härav bl. a.

Någon i svensk lag stadgad skyldighet att hålla livräddningsflotte på fiskefartyg finns inte. Föreskrifter om skyldighet för fiskefartyg att hålla livbåt finns i 48 § förordningen den 20 maj 1927 (nr 184) angående fartygs byggnad och utrustning. Sådan skyldighet gäller för fartyg på minst 50 bruttoton som fiskar på öppet hav. Sjöfartsstyrelsen ger efter ansökan individuella tillstånd att ersätta livbåt av i förordningen föreskriven storlek med en mindre båt jämte uppblåsbar gummiflotte av godkänt fabrikat och viss storlek. Därvid krävs för fiskefartyg i s. k. stor kustfart gummiflotte med plats för minst sex personer och för fiskefartyg i s. k. nordsjöfart flotte med plats för minst tio personer. Flotten skall besiktigas varje år. Kostnaden för att anskaffa godkända uppblåsbara gummiflottor är ungefär 2 500—3 000 kr. för sex-mansflottor och 3 500—4 000 kr. för tio-mansflottor. Den årliga inspektionen av sådan flotte kostar 150—200 kr. vartill kommer fraktkostnader. Vart tredje år tillkommer vissa kostnader på ca 100 kr.

Yrkesfiske på öppet hav bedrivs till allra största delen med trålare. År 1965 fanns närmare 1 000 trålare. Vidare finns ett relativt sett ringa antal andra fiskebåtar av samma storleksordning som används på öppet hav på betydande avstånd från hemorten. Åtminstone ca 300 svenska trålare kan beräknas sakna flotte.

Styrelsen föreslår med hänsyn till det särskilt ur social synpunkt beaktansvärda syftet, att statsbidrag skall få utgå till att anskaffa uppblåsbar gummiflotte åt fiskebåtar. Statsbidraget bör kunna utgå för flotte på trålare och andra fiskefartyg som är jämställda med trålare i storlek.

I fråga om bidragets storlek redovisar styrelsen tre alternativ. Alternativ 1 är att statsbidrag utgår med generellt belopp, 1 200 kr. till radiotelefon och 1 000 kr. till flotte. Denna metod överensstämmer med den princip som nu tillämpas och är enklast ur handläggningsynpunkt. Alternativ 2 är att bidraget till radiotelefon kvarstår vid 1 200 kr. medan bidrag till flotte utgår med 25 % av anskaffningskostnaden, dock högst 1 000 kr. Med denna

procentuella beräkning synes medelsanvisningen räcka till fler båtar än vid det första alternativet. Alternativ 3 är att bidrag för både radiotelefoner och flottor utgår med 25 % av anskaffningskostnaden, dock högst 1 200 kr. resp. 1 000 kr. Styrelsen förordar det första alternativet.

Som villkor för att få statsbidrag bör gälla bl. a. att vederbörande är yrkesfiskare och att bidrag liksom nu gäller för radiotelefon utgår endast för ny eller förut inte använd flotte. Bidraget skall likaså ej behöva återbetalas om båt och flotte inom fem år försäljs till utlandet. Det bör ankomma på fiskeristyrelsen att bestämma vilken kontroll som skall fordras för att beviljat bidrag skall utbetalas.

Styrelsen är oviss om omfattningen av anspråken på bidrag för att anskaffa gummiflottor på fiskefartyg. För nästa budgetår föreslår styrelsen, att anslaget för detta ändamål höjs med 25 000 kr. och således förs upp med 90 000 kr. Någon bestämd fördelning av anslaget på bidrag till radiotelefon resp. gummiflotte bör inte ske.

Departementschefen

Frågan om statsbidrag skall utgå för anskaffning av gummiflottor till fiskefartyg har utretts av fiskeristyrelsen. Som framgår av den föregående redogörelsen används sådana flottor redan i stor utsträckning inom det svenska yrkesfisket. Kostnaden för flottorna varierar mellan omkring 2 000 kr. och 4 000 kr. och utgör en mindre del av yrkesfiskets investeringar. Liksom till dessa investeringar i övrigt kan lån ur fiskerilånefonden fås till gummiflottor. Mot bakgrunden av dessa förhållanden är jag f. n. inte beredd att förorda att statsbidrag skall utgå för att anskaffa sådana flottor.

Anslagsrubriken bör ändras till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelefon*. Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelefon* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kr.

J 9. Stödfartyg för sillfisket

1966/67 Utgift	1 000	Reservation	18 184
1967/68 Anslag	25 000		
1968/69 Förslag.....	38 000		

Från anslaget bestrids vissa särskilda kostnader, som är förenade med att ett av marinens fartyg årligen tas i anspråk som bevakningsfartyg till stöd för det svenska sillfisket på Nordsjön. Övriga kostnader för expeditionerna bekostas från marinens anslag.

Fiskeristyrelsen

Kungl. Maj:t har den 25 maj 1967 bl. a. medgett att expeditionstiden för stödfartyget år 1967 får utgöra omkring tre månader. De särskilda kostnaderna för stödfartygets expeditioner uppgår enligt styrelsen till ca 12 500 kr. per månad. För att öka expeditionstiden till fyra månader år 1968 krävs 50 000 kr. Vidare behövs 11 000 kr. för att täcka vissa kostnader för 1967 års expedition. Styrelsen föreslår, att anslaget förs upp med 61 000 (+ 36 000) kr.

Departementschefen

Expeditionstiden för stödfartyget har år 1967 ökat från två till omkring tre månader. För att göra det möjligt att behålla den förlängda expeditionstiden bör anslaget ökas med 13 000 kr. Någon ytterligare medelsanvisning för att täcka kostnader för år 1967 behövs däremot inte. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Stödfartyg för sillfisket* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 38 000 kr.

J 10. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen

1966/67 Utgift	25 609
1967/68 Anslag	20 000
1968/69 Förslag	20 000

Fiskeristyrelsen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp.

Departementschefen

Jag biträder fiskeristyrelsens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kr.

J 11. Restitution av bensinskatt till fiskerinäringen¹

1966/67 Utgift	1 095 400
1967/68 Anslag	1 010 000
1968/69 Förslag	1 010 000

Fiskeristyrelsen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp. Rubriken bör förenklas till Bensinskatterestitution till yrkesfisket.

¹ Tidigare anslagsrubrik: Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövarare rlagd bensinskatt.

Departementschefen

Jag biträder fiskeristyrelsens förslag om oförändrad medelsanvisning. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Restitution av bensinskatt till fiskerinäringen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 1 010 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

J 12. Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.

1966/67 Utgift	2 467 191
1967/68 Anslag	1 000 000
1968/69 Förslag	2 000 000

Från anslaget bestrids huvudsakligen ersättningar till strandägare enligt lagen den 1 december 1950 (nr 599) om ersättning för mistad fiskerätt m. m. (ändrad 1957: 687, 1960: 708).

Såsom anmälts i prop. 1967: 1 (bil. 11 s. 136) bemyndigades fiskeristyrelsen den 16 december 1966 att meddela fiskeriintendenten i Österhavets distrikt erforderlig partiell tjänstebefrielse intill den 1 juli 1967 från utredningar och yttranden i ärenden om ersättning för mistad fiskerätt m. m. samt att i anslutning härtill meddela annan person förordnande att bestrida nämnda göromål. Vidare förklarades att i samband därmed uppkommande kostnader skulle belasta detta anslag. Det bör nu bringas till riksdagens kännedom, att nämnda bestämmelser av Kungl. Maj:t den 9 juni 1967 förlängts att gälla t. o. m. den 31 december 1967.

Anslagsbelastningen för nästa budgetår kan beräknas inte understiga 2 milj. kr. Jag förordar att anslaget förs upp med nämnda belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

K. Naturvårdsverksamhet**K 1. Statens naturvårdsverk: Avlöningar**

1967/68 Anslag	4 600 000
1968/69 Förslag	5 286 000

Statens naturvårdsverk är central förvaltningsmyndighet för ärenden om naturvård, rörligt friluftsliv samt jakt och viltvård. Till naturvård hänförs även vatten- och luftvård.

Naturvårdsverket leds av en styrelse. Verket är organiserat på ett sekretariat, en administrativ byrå, en naturvårdsbyrå, en vattenvårdsbyrå, en luftvårdsbyrå och ett undersökningslaboratorium. Till verket är knutna tre råd, naturvårdsrådet, vattenvårdsrådet och luftvårdsrådet samt en delegation för markfrågor.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Statens natur- vårdsverk	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	65	+ 8	+ 3
Övrig personal	38	+ 11	+ 2
	103	+ 19	+ 5
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	4 200 000	+ 849 000	+ 451 000
Arvoden och särskilda ersätt- ningar	20 000	+ 15 000	+ 15 000
Expertis och tillfällig arbets- kraft	380 000	+ 1 745 000	+ 220 000
	4 600 000	+ 2 609 000	+ 686 000

Statens naturvårdsverk

1. För behandling av organisatoriska och företagsekonomiska frågor bör sekretariatet tillföras en byrådirektör (56 000 kr.).

2. På administrativa byrån behövs en assistent, ytterligare en expeditjonsvakt samt en telefonist (70 000 kr.).

3. Naturvårdsbyrån behöver — gemensamt för sektionerna — ett kvalificerat biträde, ett biträde och ett kartritningsbiträde. Sektionen för natur-

vårdsområden och friluftsliv bör förstärkas med en assistent. Vidare behövs en byråsekreterare som medhjälpare åt den byrådirektör som handlägger friluftssärenden. För vissa krävande granskningsarbeten inom sektionen för landskapsvård behövs en byrådirektör. För att möta kraven på ökade insatser i samband med tillkomsten av ny jaktlagstiftning är det nödvändigt att en byrådirektör tillförs sektionen för jakt och viltvård. (243 000 kr.).

4. Vattenvårdsbyrån bör förstärkas med två byrådirektörer och en byråingenjör (150 000 kr.).

5. Med hänsyn till arbetsbelastningen på undersökningslaboratoriet behövs en förste byråinspektör på fysikalisk-kemiska sektionen. Laboratoriet bör vidare tillföras ett kvalificerat biträde, en laboratorieassistent och ett kartritningsbiträde. Laboratoriet är skilt från verkets övriga enheter och behöver därför en telefonist. (125 000 kr.).

6. För tillfällig arbetskraft på administrativa byrån och vattenvårdsbyrån beräknas 210 000 kr.

7. Till utredningar i samband med fullgörande av Kungl. Maj:ts uppdrag angående restaurering av Hornborgasjön behövs 110 000 kr.

8. För särskilda utredningar på luftvårdsområdet behövs en höjning av anslagsposten för expertis och tillfällig arbetskraft med 600 000 kr.

9. För att förbereda sina kommande arbetsuppgifter på immissionsområdet måste verket kunna anställa personal och anlita sakkunniga i betydande utsträckning. Anslagsposten för expertis och tillfällig arbetskraft bör med hänsyn härtill ökas med 780 000 kr.

10. Löneomräkning 267 000 kr.

Departementschefen

Det är enligt min mening angeläget att naturvårdsverkets resurser förstärks bl. a. för att göra det möjligt att med kraft fullfölja arbetet med att motverka föroreningar av olika slag. Jag vill erinra om att Kungl. Maj:t nyligen uppdragit åt naturvårdsverket att skyndsamt undersöka möjligheterna att hindra utsläpp av sådant avloppsvatten från industrier och andra källor som innehåller kvicksilver och kvicksilverföreningar samt skyndsamt vidta de åtgärder som är påkallade för att hindra sådana utsläpp.

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 5 286 000 kr. Jag har därvid räknat medel bl. a. för ytterligare två byrådirektörer (1, 4), en byråingenjör (4), en assistent (2), ett biträde (5) samt en ökning av posten till expertis och tillfällig arbetskraft med 220 000 kr. Det ankommer på verket att fördela tjänsterna på olika enheter.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens naturvårdsverk: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 5 286 000 kr.

K 2. Statens naturvårdsverk: Omkostnader

1967/68 Anslag	691 000
1968/69 Förslag	804 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Statens natur- vårdsverk	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	6 000	+ 2 000	+ 1 000
2. Reseersättningar	234 000	+ 126 000	+ 23 000
Därav utrikes resor	15 000	+ 45 000	+ 2 000
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	19 000	+ 6 000	+ 6 000
b) Övriga expenser	313 000	+ 202 000	+ 30 000
Därav engångsanslag	40 000	—	—
4. Publikationstryck	20 000	+ 30 000	+ 10 000
5. Vidareutbildning	—	+ 45 000	+ 25 000
6. Övriga utgifter	99 000	+ 79 000	+ 18 000
	691 000	+ 490 000	+ 113 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens naturvårdsverk: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 804 000 kr.

K 3. Naturvård: Bidrag till naturvårdsupplysning, m. m.

1966/67 Utgift	416 979	Reservation	75 728
1967/68 Anslag	500 000		
1968/69 Förslag	550 000		

Anslaget används för upplysning inom naturvårdsområdet, omfattande även vatten- och luftvård. Av anslaget utgår även vissa av Kungl. Maj:t bestämda belopp till Svenska naturskyddsföreningen och Samfundet för hembygdsvård såsom bidrag till upplysningsverksamhet samt till Vetenskapsakademien såsom bidrag till dess naturskyddskommittés verksamhet.

Statens naturvårdsverk

Med överlämnande av framställningar från Svenska naturskyddsföreningen, Samfundet för hembygdsvård och Vetenskapsakademien föreslår styrelsen att anslaget ökas med 250 000 kr.

	1967/68	Föreslagen ändring 1968/69
1. Svenska naturskyddsföreningen	220 000	+ 60 000
2. Samfundet för hembygdsvård	135 000	+ 20 000
3. Vetenskapsakademien	15 000	+ 2 000
4. Övrigt	130 000	+ 168 000
	500 000	+ 250 000

1—3. Den upplysningsverksamhet som bedrivs av de ideella naturvårdsorganisationerna har enligt verkets mening en mycket viktig funktion att fylla. Verket anser det därför vara av stor betydelse att dessa organisationer bereds möjlighet att fullfölja sina arbetsinsatser på området.

4. Utöver de belopp som skall utgå till Svenska naturskyddsföreningen, Samfundet för hembygdsvård och Vetenskapsakademien står under budgetåret 1967/68 130 000 kr. till naturvårdsverkets förfogande för upplysningsverksamhet. Detta belopp måste enligt verkets mening höjas under nästa budgetår om den nya organisationen skall kunna fylla de uppställda kraven även i fråga om information och propaganda. Bland de ändamål, för vilka verket beräknar att medel behövs, kan nämnas följande. För länskampanjer mot nedskräpning samt andra liknande aktioner beräknar verket 100 000 kr. Naturvårdsverket kommer vidare att behöva ca 50 000 kr. för utställningsverksamhet och information i allmänna naturvårdsfrågor. För viltvårdsupplysning, däribland en TV-film om viltkollisioner, beräknas 25 000 kr. Förberedelserna inför det europeiska naturvårdsåret 1970 kommer att medföra vissa kostnader redan under budgetåret 1968/69. Hit hör främst utgifter för inspelning av en planerad film om skyddet av sankmarker, vilken beräknas kosta omkring 100 000 kr., varav hälften bör belasta anslaget för budgetåret 1968/69. Härtill kommer ett stort behov av ytterligare informationsverksamhet, inte minst på luftvårdsområdet. Ett medelsbehov av sammanlagt 300 000 kr. får enligt verkets mening anses som ett minimum under denna punkt.

Departementschefen

Anslaget bör höjas med 50 000 kr. Liksom hittills bör Kungl. Maj:t bestämma om fördelningen av anslaget på olika ändamål. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Naturvård: Bidrag till naturvårdsupplysning, m. m.*
för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av
550 000 kr.

K 4. Naturvård: Ersättningar till markägare m. m.

1966/67	Utgift	1 516 132	Reservation	3 996 440
1967/68	Anslag	3 000 000		
1968/69	Förslag	3 000 000		

Från anslaget bestrids sådana ersättningar till markägare och andra sakägare som föranleds av beslut enligt naturvårdslagen. Anslaget kan även i vissa fall användas för ersättning till sakägare vid avslag på ansökan om tillstånd till nybyggnad inom område för vilket gäller förordnande enligt 86 eller 122 § byggnadslagen i dess lydelse intill den 1 januari 1965. Vidare kan från anslaget utgå statsbidrag till kommun eller stiftelse vid säkerställande av naturvårdsobjekt. Härjämte får anslaget disponeras för att bestrida kostnader för värdering i samtliga fall, då ersättning till sakägare skall utgå från anslaget.

Statens naturvårdsverk

Inventerings- och planeringsarbetet har nu i många delar av landet nått det stadium, att man alltmer kan övergå till verkställighetsåtgärder. Under budgetåren 1967/68 och 1968/69 torde därför naturreservat komma att bildas i väsentligt större utsträckning än hittills. På täktregleringens område står flera stora ersättningsfrågor inför ett snart avgörande. Under budgetåret 1966/67 har naturvårdsnämnden avstyrkt bifall till ansökningar om dispens från länsstyrelsernas strand- och landskapsskyddsförordnanden i 95 fall. Från anslaget har under budgetåret 1967/68 redan utbetalats över 500 000 kr. Utvecklingen medför ett successivt ökande behov av medel från anslaget.

Medelsbehovet för nästa budgetår uppskattas av länsstyrelserna till ca 49,5 milj. kr. Detta belopp grundar sig delvis på mycket preliminära beräkningar. Länsstyrelserna har vidare svårigheter att bedöma under vilket budgetår ersättningsanspråken kommer att aktualiseras. Det är dessutom ofta svårt att i förväg avgöra om i de särskilda ärendena nu ifrågavarande anslag eller investeringsanslaget till markförvärv bör tas i anspråk. Länsstyrelsernas beräkningar torde ange endast en övre gräns som behoven inte kan väntas överstiga. Arbetet med att säkerställa naturvårdsobjekt kommer ovivelaktigt att aktiveras i hög grad under de närmaste åren. Härtill bidrar bl. a. tillkomsten av delegationen för markfrågor. Redan inom en relativt snar framtid kommer förslag att framläggas om säkerställande av vissa synnerligen kostnadskrävande objekt. Å andra sidan visar erfarenheten att medelsbehovet — till följd av svårigheter vid förhandlingar m. m. — inte kan väntas bli aktuellt så snabbt och i den omfattning som länsstyrelserna beräknat. Med hänsyn härtill har verket stannat för att inte föreslå högre anslag än 6 milj. kr. Härvid har verket dock förutsatt att, om så skulle behövas, ytterligare medel kan anvisas på tilläggsstat.

Naturvårdsverket föreslår vidare att kostnader för värdering får bestridas från anslaget även i de fall ersättning inte utgår till markägare.

Departementschefen

Anslaget bör föras upp med 3 milj. kr. I fråga om bestridande av kostnader för värdering i de fall ersättning inte utgår från detta anslag

vill jag erinra om att medel till särskild arbetskraft för naturvårdsarbete ingår under sjätte huvudtiteln under anslaget Länsstyrelserna: Avlöningar. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Naturvård: Ersättningar till markägare m.m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

K 5. Naturvård: Kostnader för vård och förvaltning av naturvårdsobjekt

1966/67 Utgift	1 510 269	Reservation	195
1967/68 Anslag	1 800 000		
1968/69 Förslag	2 300 000		

Från anslaget bestrids kostnader för vård och förvaltning av dels naturvårdsobjekt i statens ägo, som förvaltas av domänstyrelsen, dels naturvårdsobjekt i enskild ägo, som förvaltas av eller i samråd med skogsvårdsstyrelse.

Statens naturvårdsverk

Vård och förvaltning av naturvårdsobjekt utgör en väsentlig del av naturvårdspolitiken. Enligt statsmakternas intentioner avser denna verksamhet inte endast att bevara objekten i visst tillstånd och skydda dem mot skadliga ingrepp eller förändringar utan även att härför lämpade områden i ökad omfattning skall göras tillgängliga för allmänheten. En betydande medelstildelning behövs för att genomföra en nödvändig upprustning av verksamheten.

Domänstyrelsens medelsbehov för vård och förvaltning av naturvårdsobjekt i statens ägo beräknas till 1 870 000 kr. Härav beräknas 715 000 kr. för nationalparker, 1 055 000 kr. för övriga naturvårdsobjekt i statens ägo och 100 000 kr. för naturvårdsobjekt som under innevarande budgetår väntas bli inköpta av staten.

Kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas vård och förvaltning av naturvårdsobjekt i enskild och ecklesiastisk ägo beräknas till 1 271 000 kr. Härav avser 420 000 kr. kostnader för tillsyn, 781 000 kr. kostnader för vård och utmärkning av sådana objekt och 70 000 kr. för tillsyn och utmärkning av s. k. fågelskyddsområden.

För kostnader för skyltar och annat material som behövs för objektens utmärkning och skötsel beräknar verket 75 000 kr. och för övriga kostnader, t. ex. utgivande av folders angående fridlysta objekt, beräknas 25 000 kr.

Verket finner det — med hänsyn till den snabba landskapsomvandling som äger rum, bl. a. som en följd av de ändrade brukningsförhållandena inom jord- och skogsbruk, och den betydelse en tilltalande landskapsbild har ur miljösynpunkt — ofrånkomligt att särskilda medel anvisas för att göra en ökad och planlig landskapsvård möjlig. Detta gäller inte minst

för de skyddsområden som bildats jämlikt bestämmelserna i 19 § naturvårdslagen. Efter samråd med skogsstyrelsen föreslår naturvårdsverket därför att 500 000 kr. tas upp under anslaget för att stå till verkets förfogande för ifrågavarande ändamål.

Naturvårdsverket föreslår att anslaget ökas med sammanlagt 1 940 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör höjas med 500 000 kr. Förslaget om att anvisa medel för landskapsvårdande åtgärder inom bl. a. sådana områden, som avses i 19 § naturvårdslagen, är jag inte nu beredd att ta ställning till. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Naturvård: Kostnader för vård och förvaltning av naturvårdsobjekt* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 2 300 000 kr.

K 6. Avsättning till fonden för friluftslivets främjande

1966/67 Utgift	3 500 000
1967/68 Anslag	4 500 000
1968/69 Förslag	5 000 000

Fonden för friluftslivets främjande inrättades genom beslut av 1939 års riksdag (prop. 1 bil. 10 s. 184, SU 247, rskr 459). Till fonden avsätts årligen medel ur detta anslag. Bidrag ur fonden lämnas efter Kungl. Maj:ts beslut i varje särskilt fall på förslag av statens naturvårdsverk.

Statens naturvårdsverk

1. Redan den 15 augusti 1967 förelåg inte mindre än 40 ansökningar om bidrag ur friluftsfonden för att utföra anläggningar av skilda slag. Till sammans representerar dessa en investeringskostnad av drygt 5,5 milj. kr. Med tanke på den redan nu stora tillströmningen av ansökningar om medel ur fonden samt föreliggande uppdämda bidragsbehov i övrigt anser verket det vara angeläget att avsättningen till fonden väsentligt ökas under de närmaste budgetåren. För budgetåret 1968/69 beräknas 6 milj. kr. för bidrag till friluftsanläggningar.

2. Skid- och friluftsförfrämjandet har angett sitt behov av bidrag ur friluftsfonden till 433 000 kr. Fiskefrämjandet, Riksorganisationernas campingkommitté och Reso beräknar sina medelsbehov till resp. 100 000, 95 000 och 195 000 kr. Härtill kommer att Svenska turistföreningen anmält ett bidragsbehov av 300 000 kr. De sålunda uppskattade medelsbehoven uppgår till

sammanlagt 1 123 000 kr. Härtill kommer att ytterligare ett antal organisationer, till vilka 1962 års fritidsutredning förordat att bidrag bör utgå, torde komma att ansöka om bidrag.

Genom friluftorganisationernas verksamhet minskas i hög grad de krav på insatser som annars skulle riktas mot stat och kommun. Det är därför utomordentligt viktigt att organisationerna får fortsatt stöd. Således är det angeläget att den ledande friluftorganisationen Skid- och friluftsförbundet får möjlighet att bygga ut sin fältorganisation och öka sin regionala ledarutbildning. Även övriga berörda organisationer har otvivelaktigt ett betydande behov av ökat stöd. Med hänsyn härtill bör minst 900 000 kr. avsättas till stöd till friluftorganisationerna.

3. Såsom 1962 års fritidsutredning framhållit föreligger behov av medel för informationsverksamhet på friluftslivets område. Det är angeläget att staten lämnar stöd till initiativ och åtgärder i detta avseende. För ändamålet bör beräknas 100 000 kr.

Statens naturvårdsverk föreslår att anslaget för budgetåret 1968/69 förs upp med 7 milj. kr., varav 6 milj. kr. för anläggningsändamål, 900 000 kr. för friluftorganisationernas verksamhet och 100 000 kr. för att stödja vissa initiativ av upplysningskaraktär på friluftslivets område.

Departementschefen

Anslaget bör höjas med 500 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande* för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 5 000 000 kr.

K 7. Naturresursforskning

1967/68 Anslag	5 000 000
1968/69 Förslag (beräknat belopp)	7 000 000

1964 års naturresursutredning har avlämnat två betänkanden angående miljövärdhetsforskning (SOU 1967: 43 och 44). Dessa har remissbehandlats. Det är min avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen lägga fram särskild proposition angående naturresursforskningen och anslag till denna forskning. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Naturresursforskning* för budgetåret 1968/69 beräkna ett reservationsanslag av 7 000 000 kr.

K 8. Bidrag till Institutet för vatten- och luftvårdsforskning

1966/67 Utgift	525 000
1967/68 Anslag	525 000
1968/69 Förslag	624 000

Enligt bemyndigande av 1965 års riksdag (prop. 154, JoU 29, rskr 396) har Kungl. Maj:t godkänt ett mellan staten och Stiftelsen Industriens vatten- och luftvårdsforskning träffat avtal om att inrätta och driva ett forsknings- och serviceorgan på vatten- och luftvårdsområdet. Avtalet har trätt i kraft den 1 januari 1966 och gäller i första hand t. o. m. den 31 december 1970. Viss ändring i avtalet har överenskommit mellan parterna den 27 november 1967. Enligt avtalet bidrar staten och stiftelsen med hälften vardera till forskningsorganets — Institutet för vatten- och luftvårdsforskning — driftkostnader. Dessa har i avtalet angetts till 1 248 000 kr. för år. Under vissa förutsättningar kan bidraget bli föremål för nya förhandlingar.

Departementschefen

Anslaget bör föras upp med 624 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Institutet för vatten- och luftvårdsforskning* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 624 000 kr.

K 9. Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar

1966/67 Utgift.....	89 024 650	Reservation	36 969 083
1967/68 Anslag	84 000 000		
1968/69 Förslag (beräk- nat belopp)....	84 000 000		

Från anslaget bestrids statsbidrag till vatten- och avloppsanläggningar. Bidragsbestämmelserna återfinns i kungörelsen den 5 juni 1959 (nr 251) om statsbidrag till vatten- och avloppsanläggningar.

Statens naturvårdsverk har i skrivelse den 9 november 1967 föreslagit att bestämmelserna för statsbidrag till vatten- och avloppsanläggningar ändras. Förslaget har remissbehandlats. Det är min avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen lägga fram särskild proposition i ämnet. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar* för budgetåret 1968/69 beräkna ett reservationsanslag av 84 000 000 kr.

L. Lappväsendet m. m.

L 1. Lappväsendet: Avlöningar

1966/67 Utgift	938 608
1967/68 Anslag	900 000
1968/69 Förslag	951 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Länsstyrelserna	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	8	—	—
Övrig personal	16	+ 2	—
	24	+ 2	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän.....	829 000	+ 72 052	+ 44 400
Arvoden och särskilda ersättningar ..	71 000	+ 6 580	+ 6 600
	900 000	+ 78 632	+ 51 000

1. Länsstyrelsen i Västerbottens län begär medel för en biträdestjänst för skriv- och kontorsgöromål till följd av ökad arbetsbörda inom lappväsendet, och länsstyrelsen i Norrbottens län föreslår att under anslaget skall beräknas medel för lön åt tillfällig personal med 3 000 kr. (27 664 kr.).

2. Löneomräkning 50 968 kr.

Yttrande

Lantbruksstyrelsen vitsordar för sin del uppgifterna om den ökade arbetsbördan. I avvaktan på resultatet av pågående utredning rörande rennäringen är dock styrelsen f. n. inte beredd tillstyrka ytterligare tjänster inom lappväsendet. Styrelsen föreslår emellertid att 35 000 kr. anvisas för tillfällig personalförstärkning.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 951 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lappväsendet: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 951 000 kr.

L 2. Lappväsendet: Omkostnader

1966/67 Utgift	274 712		
1967/68 Anslag	292 000		
1968/69 Förslag	331 000		
		Beräknad ändring	
		1968/69	
		Länstyrelserna	Dep.chefen
	1967/68		
1. Sjukvård m. m.	1 900	—	—
2. Reseersättningar	234 000	+ 24 000	+ 24 000
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse och vatten	300	+ 100	+ 100
b) Övriga expenser	55 800	+ 25 400	+ 14 900
	292 000	+ 49 500	+ 39 000

Yttrande

Lantbruksstyrelsen har ingen erinran mot de föreslagna höjningarna.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lappväsendet: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 331 000 kr.

L 3. Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande

1966/67 Utgift	83 200	Reservation 73 763
1967/68 Anslag	75 000	
1968/69 Förslag	75 000	

Anslaget utnyttjas för teknisk och ekonomisk information, bl. a. i avelsfrågor, till rennäringens utövare.

Lantbruksstyrelsen

Anslaget bör tas upp med 75 000 kr., vilket beräknas i huvudsak disponeras för lantbruksstyrelsens egen rådgivningsverksamhet i ämnet.

Departementschefen

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kr.

L 4. Åtgärder i samband med ändrade renbetesförhållanden

Vid förhandlingar mellan Sverige och Norge år 1963 i renbetesfrågan träffades överenskommelser som för vissa svenska samer försvårade renskötseln. I samband härmed anvisades för budgetåret 1963/64 ett reservationsanslag av 100 000 kr. till åtgärder för att underlätta renskötseln för de berörda samerna. Vissa undersökningar rörande användningen av medlen har ännu ej slutförts. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge att det för budgetåret 1963/64 anvisade reservationsanslaget Åtgärder i samband med ändrade renbetesförhållanden får under budgetåret 1968/69 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

M. Diverse**M 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond**

1966/67 Utgift	15 205 147
1967/68 Anslag	15 957 000
1968/69 Förslag	17 875 000

Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 17 875 000 kr.

M 2. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark

1966/67 Utgift	1 007 000
1967/68 Anslag	1 258 000
1968/69 Förslag	1 866 000

Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till domänverkets fond för upplåten mark hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 866 000 kr.

M 3. Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.

1966/67 Utgift	31 076
1967/68 Anslag	30 000
1968/69 Förslag	30 000

Av anslaget bestrids kostnader för arrendenämndernas och servitutsnämndernas verksamhet.

Lantbruksstyrelsen

För att bestrida kostnaderna för servitutsnämndernas verksamhet behövs 5 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Arrendenämnder* och *servitutsnämnder*, m. m. för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kr.

M 4. Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

1966/67 Utgift	166 055
1967/68 Anslag	165 000
1968/69 Förslag	185 000

Skogs- och lantbruksakademien har till ändamål att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet verka för det svenska jordbrukets och skogsbrukets samt angränsande näringars utveckling och förkovran.

Från anslaget bestrids utgifter för akademiens ordinarie tjänstemän, ersättning åt skoglig expertis samt bidrag till museum, bibliotek samt vissa kostnader för utländskt forskarutbyte och utländska forskarkontakter.

Kungl. Maj:t fastställer årligen inkomst- och utgiftsstat för akademiens verksamhet.

Skogs- och lantbruksakademien

1. Alltsedan budgetåret 1957/58 har utgått ett oförändrat bidrag på 20 000 kr. till ersättning åt skoglig expertis. Detta bör ökas med 25 000 kr.

2. För biblioteket behövs ytterligare arbetskraft. Med hänsyn till prisstegringar och det ökande behovet av inköp av böcker och tidskrifter behövs ytterligare medel (20 000 kr.).

3. För visst utländskt forskarutbyte m. m. i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 3 juni 1965 beräknas 7 000 kr.

4. Löneomräkning 13 000 kr.

Departementschefen

På grund av löneomräkning bör anslaget ökas med 13 000 kr. För visst utländskt forskarutbyte m. m. beräknar jag 7 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 185 000 kr.

M 5. Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.

1966/67 Utgift	5 000	Reservation	3 017 523
1967/68 Anslag	1 000		
1968/69 Förslag	1 000		

Från anslaget utbetalas bidrag såsom ersättning för förluster på grund av naturkatastrof i enlighet med föreskrifter som Kungl. Maj:t meddelar i varje särskilt fall.

Departementschefen

Anslaget bör för nästa budgetår föras upp med oförändrat 1 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

M 6. Bidrag till viss ungdomsverksamhet

1966/67 Utgift	395 000
1967/68 Anslag	500 000
1968/69 Förslag	500 000

Från anslaget bestrids bidrag till ungdomsverksamhet på jordbrukets och skogsbrukets områden.

	1967/68	Föreslagen ändring 1968/69
Jordbrukare-Ungdomens förbund ..	290 000	+ 30 000
Viss lokal klubbverksamhet	105 000	+ 10 000
Ungdomsverksamhet på skogsbrukets område	105 000	+ 70 000
	500 000	+ 110 000

Lantbruksstyrelsen

För att kompensera kostnadsökningar för löner och resor bör bidragen till Jordbrukare-Ungdomens förbund och till viss lokal klubbverksamhet för nästa budgetår enligt styrelsens mening ökas med 40 000 kr.

Skogsstyrelsen

Förbundet Skog och Ungdom bör genom ökat statsbidrag ges möjlighet att i högre grad förverkliga sitt syfte att bland de unga vidga förståelsen för behovet av utbildning inom skogsbruket. Bidraget bör öka med 70 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör för nästa budgetår föras upp med oförändrat belopp. Med hänsyn till omorganisationen av hushållningssällskapen kan en ompröv-

ning av bidraget till viss lokal klubbverksamhet bli aktuell. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om fördelningen av anslaget.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till viss ungdomsverksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 500 000 kr.

M 7. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

1966/67 Utgift	2 544 021
1967/68 Anslag	2 605 000
1968/69 Förslag	2 699 000

Från anslaget bestrids utgifter för Sveriges deltagande i vissa internationella organisationer.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69 Dep.chefen
1. FAO	2 343 000	+ 107 000
2. Europeiska växtskyddsorganisationen	46 000	— 19 000
3. European committee on milk-butterfat recording	2 000	+ 1 000
4. Internationella veterädet.....	15 000	—
5. Kommissionen enligt 1959 års nordostatlantiska fiskerikonvention	11 600	—
6. Internationella rådet för havsforskning ..	47 000	—
7. Internationella frysintitutet i Paris	7 000	+ 1 800
8. Internationella byrån i Paris för bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar (OIE)	15 900	—
9. Europeiska kommissionen för bekämpande av mul- och klövsjuka	17 500	+ 3 200
10. Diverse internationella organisationer och kongresser.....	100 000	—
	2 605 000	+ 94 000

1, 3, 7, 9. Med hänsyn till väntad ökning av resp. organisationers budget bör anslagsposterna räknas upp med sammanlagt 113 000 kr.

2. Anslagsposten bör minskas med ett engångsbelopp av 19 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 699 000 kr.

M 8. Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder

1966/67 Utgift	86 290
1967/68 Anslag	78 000
1968/69 Förslag	63 000

Från anslaget bestrids kostnader för ersättning till riksbanken för förvaltningen av egnahems- m. fl. lånefonder och till Sveriges allmänna hypoteksbank för förvaltning av statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.

Fullmäktige i riksbanken och Sveriges allmänna hypoteksbank

Med hänsyn till att antalet lån, som förvaltas av riksbanken under här avsedda lånefonder, vid utgången av år 1968 kommer att uppgå till omkring 16 000 beräknas ersättningen till 56 000 kr.

Hypoteksbanken beräknar med ledning av det den 29 oktober 1964 av Kungl. Maj:t godkända avtalet mellan staten och hypoteksbanken rörande bl. a. förvaltningen av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare att ersättningen till banken för budgetåret 1968/69 uppgår till 7 300 kr.

Departementschefen

Jag har ingen erinran mot medelsberäkningarna. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 63 000 kr.

M 9. Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar

1966/67 Utgift	3 261
1967/68 Anslag	5 000
1968/69 Förslag	5 000

Anslaget är avsett för att bestrida kostnaderna för dels syner och besiktningar på statens hus och byggnader och dels syneförrättningar enligt 10 kap. vattenlagen.

Departementschefen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kr.

M 10. Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.

1966/67 Utgift	223 098
1967/68 Anslag	125 000
1968/69 Förslag	400 000

Från anslaget utbetalas ersättning för förluster som uppkommer till följd av angrepp av vissa rovdjur på renar, får och andra tamdjur. Gällande bestämmelser härom har utfärdats av Kungl. Maj:t den 15 december 1967. Från anslaget utgår vidare belöningar för dödande av säl.

Departementschefen

1967 års riksdag (prop. 155, JoU 40, rskr 378) har godkänt nya riktlinjer i fråga om ersättning för skador på tamdjur som förorsakas av vissa rovdjur. Med hänsyn härtill beräknar jag en ökning av medelsbehovet med 275 000 till 400 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kr.

M 11. Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m.

1966/67 Utgift	126 941
1967/68 Anslag	120 000
1968/69 Förslag	130 000

Från anslaget bestrids ersättningar vid lantbruks-, veterinär- och skogshögskolorna åt dels sakkunniga i befordringsärenden, dels vissa opponenter vid disputationer.

Departementschefen

Anslaget bör ökas med 10 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 130 000 kr.

M 12. Reseunderstöd för studier m. m.

1966/67 Utgift	68 192	Reservation	5 739
1967/68 Anslag	110 000		
1968/69 Förslag	110 000		

Från anslaget utgår bidrag för utländska studie- och kongressresor, som företas av lärare, forskare och personal inom försöksverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets områden samt vissa andra anställda inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde.

Lantbruksstyrelsen

Styrelsen för lantbrukshögskolan och rektorsämbetet vid veterinärhögskolan har i skrivelser till lantbruksstyrelsen hemställt att anslagsposterna för resebidrag vid högskolorna ökas med sammanlagt 25 000 kr.

Med hänsyn till kostnadsstegringar och behovet av fortsatta internationella kontakter på lantbrukets område bör enligt lantbruksstyrelsens mening anslaget i övrigt ökas med 10 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör föras upp med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Reseunderstöd för studier m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

I. Statens affärsverksfonder

G. Domänverket

I G:1. Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar. Enligt beslut av 1963 års riksdag (prop. 1 bil. 11 s. 366, JoU 1 s. 121, rskr 9) skall lantbruksstyrelsen förvalta de kronoegendomar, som disponeras av sambruksföreningar.

Lantbruksstyrelsen.

Anslaget bör föras upp med 80 000 kr. I sin anslagsframställning för budgetåret 1967/68 anförde styrelsen, att den avsåg att senare föreslå överföring per den 1 juli 1967 från jordfonden till domänfonden av den av Gudhems sambruksförening disponerade delen av egendomen Gudhem 12: 1 i Gudhems socken i Skaraborgs län. Pågående lantmäteriförrättning samt pågående investeringar vid egendomen har emellertid ännu inte kunnat avslutas. Styrelsen beräknar därför att avge förslag i ämnet under nu löpande budgetår.

Anslaget har under budgetåret 1966/67 tagits i anspråk endast för egendomen Hörnsjöfors i Västerfärnebo socken i Västmanlands län. Den 30 juni 1967 kvarstod på anslaget 46 514 kr., varav ca 44 000 kr. var odisponerat. Detta belopp jämte för budgetåret 1967/68 anvisade 80 000 kr. beräknas under nu löpande budgetår komma att tas i anspråk med ca 50 000 kr. för nybyggnad av maskinhall på Hörnsjöfors och med ca 60 000 kr. för diverse byggnadsunderhåll, skogsvårdsåtgärder, avverkningskostnader, skatter m. m. på Hörnsjöfors under hela budgetåret och på Gudhem under en del av budgetåret.

Enligt denna beräkning skulle den 1 juli 1968 ca 14 000 kr. kvarstå odisponerade. Under budgetåret 1968/69 beräknas för Hörnsjöfors och Gudhem behöva disponeras 90 000 kr., varav 30 000 kr. avser byggnadsunderhåll m. m., 40 000 kr. skogsvårdsåtgärder och avverkningskostnader samt 20 000 kr. skatter och diverse. Sålunda behövs ett kapitaltillskott för budgetåret 1968/69 med ca 76 000 kr.

Departementschefen

Anslaget bör enligt min mening föras upp med 60 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 60 000 kr.

I G: 2. Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m. Från anslaget bestrids kostnader för förvärv för statens räkning av värdefulla naturområden. Enligt beslut av 1963 års riksdag (prop. 71, JoU 11, rskr 139) har fr. o. m. den 1 juli 1963 under domänfonden funnits en delfond, under vilken naturvårdsobjekt i statens ägo redovisas. Medel från anslaget utbetalas av domänstyrelsen som äger förfoga över anslaget enligt beslut som Kungl. Maj:t meddelar för varje särskilt fall.

Statens naturvårdsverk

Av anslaget har under budgetåren 1963/64—1966/67 disponerats endast ca 1,4 milj. kr. Under budgetåret 1967/68 har emellertid redan förbrukats ca 1,1 milj. kr. Till ledning för bedömning av medelsbehovet under såväl innevarande budgetår som budgetåret 1968/69 har vissa uppgifter inhämtats från länsstyrelserna. Länsstyrelserna uppskattar medelsbehovet under ifrågakvarande båda budgetår till ca 19,2 milj. kr., fördelat med ca 6,8 milj. kr. på budgetåret 1967/68 och ca 12,4 milj. kr. på budgetåret 1968/69. Det är svårt att beräkna dels vid vilken tidpunkt medelsbehoven blir aktuella, dels om i de särskilda fallen nu förevarande anslag eller ersättningsanslaget bör anlitas. Arbetet med att säkerställa naturvårdsobjekt har emellertid i flera delar av landet nu kommit så långt att naturvårdsverket räknar med en avsevärd ökning av medelsförbrukningen redan under innevarande budgetår. Tillkomsten av delegationen för markfrågor förbättrar också möjligheten att påskynda arbetet. Ämbetsverket räknar med ett medelsbehov under anslaget av ca 7 milj. kr. för budgetåret 1967/68 och ca 8,5 milj. kr. för budgetåret 1968/69 och föreslår att anslaget för budgetåret 1968/69 förs upp med 5 milj. kr. Härvid har verket utgått från att staten i större utsträckning än hittills bör söka förvärva mark i stället för att betala inträngsersättning till markägarna.

Departementschefen

Det omfattande planeringsarbetet för att säkerställa naturområden har resulterat i att de statliga markförvärven för naturvårdsändamål särskilt under innevarande budgetår kunnat öka avsevärt. Anslaget bör därför höjas med 1,5 milj. kr. till 4 milj. kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 4 000 000 kr.

II. Statens allmänna fastighetsfond

II: 1. Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. Under detta anslag anvisas medel till byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor och andra institutioner, som har anknytning till forsknings- och försöksverksamhet inom jordbruksdepartementets område.

Byggnadsstyrelsen

För budgetåret 1968/69 bör under detta anslag anvisas 25 milj. kr.

Lantbrukshögskolan

U l t u n a

B o s t ä d e r. Närmare redogörelse för detta byggnadsföretag lämnades i prop. 1962: 190 (bil. 6 s. 50). Styrelsen har funnit det möjligt att sänka den angivna kostnadsramen med 5 000 kr.

F. d. u n g d j u r s l a d u g å r d, o m b y g g n a d. Närmare redogörelse för detta byggnadsföretag lämnades i prop. 1962: 190 (bil. 6 s. 50). Styrelsen har funnit det möjligt att sänka den angivna kostnadsramen med 20 000 kr.

N y b y g g n a d e r f ö r v ä x t o d l i n g o c h v ä x t p a t o l o g i s a m t f ö r s ö r j n i n g s å t g ä r d e r. Närmare redogörelser för dessa byggnadsföretag lämnades i prop. 1964: 44 (s. 3), 1965: 1 (bil. 11 s. 308), 1965: 155 (s. 67), 1966: 1 (bil. 11 s. 281) samt i prop. 1967: 1 (bil. 11 s. 160). Styrelsen har funnit det nödvändigt att utöver normal indexuppräknings av byggnadskostnaderna föreslå viss ytterligare uppräknings.

T v å l a n t a r b e t a r b o s t ä d e r. Redogörelser för detta projekt har lämnats i prop. 1964:44 (s. 3), prop. 1965: 1 (bil. 11 s. 308), prop. 1965: 155 (s. 68) och prop. 1966: 1 (bil. 11 s. 281) samt i prop. 1967: 1 (bil. 11 s. 160).

E k o n o m i b y g g n a d e r m. m., K u n g s ä n g e n, e t a p p I I. Redogörelse för detta projekt lämnas senare denna dag vid anmälan av anslag på tilläggsstat II för budgetåret 1967/68.

A l n a r p

R e s t a u r a n g. O m - o c h t i l l b y g g n a d. Närmare redogörelse för detta byggnadsföretag lämnades i prop. 1962: 190 (bil. 6 s. 51). Styrelsen har funnit det möjligt att sänka den angivna kostnadsramen med 30 000 kr.

L a g e r b y g g n a d f ö r i n s t i t u t i o n e n f ö r f r u k t - o c h b ä r o d l i n g. För detta projekt har redogörelse lämnats i prop. 1965: 1 (bil. 11 s. 305), 1966: 1 (bil. 11 s. 281) samt i prop. 1967: 1 (bil. 11 s. 160).

V ä x t h u s o c h f ö r s ö r j n i n g s a n l ä g g n i n g a r. För detta projekt har redogörelse lämnats i prop. 1967: 155 (s. 61).

R ö b ä c k s d a l e n

Ny- och ombyggnad av djurstallar m. m. För detta projekt har redogörelse lämnats i prop. 1967: 155 (s. 61).

Skogshögskolan

Inredning av vindsutrymmen. Närmare redogörelse för detta byggnadsföretag har lämnats i prop. 1964: 1 (bil. 11 s. 291), 1965: 1 (bil. 11 s. 306) samt i prop. 1966: 1 (bil. 11 s. 282). Styrelsen har funnit det möjligt att sänka kostnadsramen med 17 000 kr.

Statens lantbrukskemiska laboratorium

Nybyggnad i Ultuna. Närmare redogörelse för detta byggnadsföretag har lämnats i prop. 1965: 1 (bil. 11 s. 306), 1966: 1 (bil. 11 s. 282) samt i prop. 1967: 1 (bil. 11 s. 160). Med hänsyn till att kostnaderna beräknas något överskrida tidigare beräkningar har styrelsen funnit det nödvändigt att utöver normal indexuppskrivning av byggnadskostnaderna föreslå viss ytterligare uppräknig.

Projekteringskostnader för icke aktuella objekt

Den i investeringsplanen upptagna medelsförbrukningen t. o. m. 30 juni 1967 inkluderar dels projekteringskostnaden på 69 000 kr. för de byggnadsarbeten vid Alnarps skola, vilka enligt Kungl. Maj:ts beslut den 26 augusti 1964 inte skall komma till utförande, dels projekteringskostnaden på 10 000 kr. för två lantarbetarbostäder vid lantbrukshögskolan, Ultuna, vilka enligt Kungl. Maj:ts beslut den 11 mars 1966 inte skall utföras av byggnadsstyrelsen utan av lantbrukshögskolan.

Departementschefen

Med undantag av ekonomibyggnader m. m. för institutionen för husdjurens utfodring och vård (Kungsängen, etapp II) har alla för nästa budgetår redovisade projekt tidigare redovisats för riksdagen. Redogörelse för nybyggnaderna för nämnda institution kommer att redovisas på tilläggsstat II för innevarande budgetår.

De kostnadsramar som tas upp i följande investeringsplan bör godtas.

Investeringsplan (1 000-tal kr.)

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart	Färdigställande
	1.4.66	1.4.67	Faktisk t.o.m. 1966/67	Beräknad för			
				1967/68	1968/69		
Lantbrukshögskolan							
Slutredovisade per 30.6.1967			213				
<i>Ulluna</i>							
Bostäder	140	135	127	8	—	6.64	1.66
Växtodling, ombyggnad	490	490	489	1	—	6.64	1.66
F.d. ungdjursladugård, ombyggnad	690	670	640	30	—	6.64	1.66
Växtodling, nybyggnad	4 500	4 650	3 817	750	50	4.65	8.67
Växtpatologi, nybyggnad	4 300	4 450	3 686	700	40	4.65	8.67
Bigård, ekonomibygnad, nybyggnad	445	445	417	28	—	4.65	12.65
Två lantarbetarbostäder, nybyggnad	216	216	216	—	—	—	färdig
Panncentral, etapp I, nybyggnad	3 747	3 798	2 475	1 250	50	3.66	8.67
Försörjningsåtgärder, etapp I	685	700	422	250	20	4.65	8.67
Ekonomibygnader, Kungsängen, etapp I.	1 630	1 662	1 085	530	30	6.66	9.67
Om- och tillbyggnad för genetik och växtförädling	5 920	6 098	—	1 000	2 500	9.67	12.69
Ekonomibygnader m. m., Kungsängen, etapp II	—	5 500	—	500	2 000	4.68	12.69
<i>Alnarp</i>							
Elektriska distributionsanläggningar	232	232	232	—	—	—	färdig
Avloppssanering	793	793	779	14	—	1.64	10.64
F.d. hovbeslagsskolan, ombyggnad	579	579	522	57	—	1.65	6.66
Restaurang, om- och tillbyggnad	1 480	1 450	1 359	91	—	1.65	6.66
Panncentral, etapp I, nybyggnad	1 430	1 437	1 375	62	—	1.65	6.66
Lagerbyggnad för inst. för frukt- och bärödling, nybyggnad	802	825	37	—	100	9.68	9.69
Växthus och försörjningsanläggningar ...	—	3 350	—	500	2 000	4.68	9.69
<i>Robäcksdalen</i>							
Ny- och ombyggnad av djurstallar m. m.	—	1 375	—	400	975	4.68	4.69

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart	Färdigställande
	1.4.66	1.4.67	Faktisk t.o.m. 1966/67	Beräknad för			
				1967/68	1968/69		
Skogshögskolan							
Mässbyggnad vid försöksparken vid Bogesund	917	917	908	9	—	8.63	9.66
Inredning av vindsutrymmen	627	610	570	30	10	9.65	11.66
Statens lantbrukskemiska laboratorium							
Nybyggnad i Ultuna...	6 464	6 625	3 845	2 600	110	3.66	10.67
Projekteringskostnader för icke aktuella objekt	—	—	79	—	—	—	—
Summa			23 293	8 810	7 885		
Reducering av medelsbehovet				300	285		
Beräknad medelsförbrukning				8 510	7 600		

Anslagsbehovet för nästa budgetår beräknar jag till 7,6 milj. kr. enligt följande sammanställning.

Anslagsberäkning

(1 000-tal kr.)

Medelstillgång

Medelsreservation 1.7.	
1967	1 510
Anslag för 1967/68	7 000
Anslag för 1968/69 (förslag)	7 600
Summa	16 110

Beräknad medelsförbrukning

1967/68	8 510
1968/69	7 600
Summa	16 110

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 7 600 000 kr.

IV. Statens utlåningsfonder

IV: 1. Fiskerilånefonden. Fonden för fiskerinäringens befrämjande (fiskerilånefonden) inrättades enligt beslut av 1891 års riksdag. Nu gällande bestämmelser för lån ur fonden finns i kungörelsen den 25 maj 1967 (nr 414) om fiskerilån. Från fonden utlämnas genom förmedling av lantbruksnämnd resp. Göteborgs och Bohus läns landsting lån främst för att anskaffa fiskebåtar samt motorer eller annan maskinell utrustning för sådana båtar. Ramen för utlåning från fiskerilånefonden har för budgetåren 1966/67 och 1967/68 utgjort 9 milj. kr.

Fiskeristyrelsen

En låneram på 10 milj. kr. bör tas upp för nästa budgetår. Styrelsen anmäler, att låneförmedlarnas preliminära uppgifter om låneram för resp. län för innevarande budgetår uppgår till i runt tal 15 milj. kr. Enligt inhämtade uppgifter var detta belopp budgetåret 1966/67 16,5 milj. kr.

Departementschefen

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 oktober 1967 har jag tillkallat sakkunniga för att utarbeta förslag rörande den fortsatta prisregleringen för fisk och frågor som hänger samman därmed.

Under budgetåret 1968/69 bör enligt min mening för lån ur fiskerilånefonden disponeras oförändrat 9 milj. kr. Vid bifall till mitt förslag behövs för nästa budgetår ett kapitaltillskott till fonden av 1 milj. kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

- a) medge att under budgetåret 1968/69 ett belopp av 9 000 000 kr. disponeras för lån från fiskerilånefonden
- b) till *Fiskerilånefonden* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

IV: 2. Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. Fonden inrättades genom beslut av 1964 års riksdag (prop. 1 bil. 11, JoU 1, rskr 9). Utlåningen från fonden skall ske enligt samma bestämmelser, som tidigare gällde för det under fonden för låneunderstöd upptagna anslaget för samma ändamål, och ersätta denna låneverksamhet (kungörelsen den 11 maj 1934, nr 138, angående lån av statsmedel för främjande av beredning, förvaring och avsättning av fisk m. m.).

Fiskeristyrelsen

Fonden bör för nästa budgetår tillföras 100 000 kr.

I ett särskilt yttrande uttalar ledamoten *Jonsson*, att fonden bör tillföras 200 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder, att fonden för nästa budgetår tillförs 100 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m.m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kr.

IV: A. Statens fiskredskapslånefond. Fonden inrättades genom beslut av 1962 års riksdag (prop. 23, JoU 5, rskr 140), som för ändamålet anvisade ett investeringsanslag av 600 000 kr. Fiskare, som vid utövning av yrkesmässigt fiske fått fiskredskap skadade eller förlorat fiskredskap samt till följd av skadan eller förlusten behöver ekonomiskt bistånd för att kunna fortsätta med yrkesfiske, kan för detta ändamål erhålla lån från fonden enligt bestämmelserna i kungörelsen den 6 april 1962 (nr 100; ändrad 1967: 415) om fiskredskapslån. Lån beviljas inte till högre belopp än som motsvarar 75 % av redskapens värde då de skadades eller gick förlorade. Lånebeloppet får inte överstiga 10 000 kr. eller, om sökanden redan häftar i skuld för fiskredskapslån, 10 000 kr. minskat med skuldsumman.

Fiskeristyrelsen

Av anslaget återstod vid utgången av budgetåret 1966/67 odisponerat ca 400 000 kr. Fortsatt dispositionsmedgivande för nästa budgetår bör lämnas av riksdagen.

Styrelsen har med särskild skrivelse den 15 september 1967 överlämnat en skrivelse i ämnet av *fullmäktige i riksbanken*. I likhet med fullmäktige föreslår styrelsen att maximibeloppet för fiskredskapslån höjs till 15 000 kr.

Departementschefen

Som fiskeristyrelsen framhållit bör fortsatt dispositionsmedgivande lämnas för nästa budgetår. Jag anser i likhet med styrelsen och riksbanksfullmäktige det vara motiverat att maximibeloppet för fiskredskapslån höjs från nuvarande 10 000 kr. till 15 000 kr. Kungl. Maj:t bör i fortsättningen få fastställa maximibeloppet för fiskredskapslån.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1962/63 anvisade investeringsanslaget till Statens fiskredskapslånefond får under budgetåret 1968/69 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

IV: B. Skogsväglånefonden. Lån utgår som statligt stöd till skogsvägbyggnad. Lån kan beviljas antingen separat eller som komplement till statsbi-

drag. Bestämmelserna återfinns i kungörelsen den 6 juni 1941 (nr 492) om lån från skogsväglånefonden (ändrad senast 1965: 304).

Skogsstyrelsen

Ett relativt obetydligt belopp inestår f. n. på fonden och under de närmaste båda åren beräknas blott mindre belopp komma att inflyta i form av amorteringar. Styrelsen anser sig emellertid inte böra begära förstärkning av fonden. Styrelsen föreslår att det för budgetåret 1958/59 anvisade investeringsanslaget till fonden under budgetåret 1968/69 får användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

Departementschefen

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1958/59 anvisade investeringsanslaget till Skogsväglånefonden under budgetåret 1968/69 får användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

IV: C. Kronotorparnas inventarielånefond. I samband med upplåtelse av kronotorp kan lån beviljas för att skaffa jordbruksinventarier, utsäde m. m. Bestämmelserna återfinns i kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 532) angående upplåtelse av kronotorp (ändrad senast 1965: 536).

Domänstyrelsen

Fondens outnyttjade behållning ökade under budgetåret 1966/67 med ca 58 000 kr. och uppgick den 30 juni 1967 till i runt tal 348 000 kr. Domänverkets fordran hos låntagarna minskade under året med 60 377 kr. Anvisning av medel till fonden för nästkommande budgetår är inte erforderlig. Styrelsen föreslår att befintlig reservation i fonden får disponeras för det med anslaget avsedda ändamålet även under budgetåret 1968/69.

Departementschefen

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1962/63 anvisade investeringsanslaget till Kronotorparnas inventarielånefond under budgetåret 1968/69 får användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

V. Fonden för låneunderstöd

V: A. Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkesskolor. Till lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantmänna- och lantushållsskolor anvisade 1947 års riksdag för budgetåret 1947/48 ett investerings-

anslag av 1 milj. kr. Totalt har hittills utlånats 569 300 kr. För utlåning disponeras sålunda 430 700 kr.

Från lånefonden sker utlåning av medel för anskaffande av skoljordbruk vid lantbruks- och lantushållsskolor. Lånebestämmelserna återfinns i kungörelsen den 22 oktober 1948 (nr 676) angående lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantmanna- och lantushållsskolor (ändrad 1952: 350 och 1953: 27). Lånebestämmelserna innebär att lån kan beviljas landsting, hushållningssällskap samt förening eller stiftelse för inköp av jordbruksfastighet avsedd att användas till skoljordbruk vid statsunderstödd lantbruks- eller lantushållsskola eller till utvidgning av befintligt skoljordbruk vid sådan skola. Lånebeloppen får ej överstiga 200 000 kr. för lantbruksskola och 75 000 kr. för lantushållsskola. Lånen är uppdelade på en stående del och en amorteringsdel. På lånebelopp erläggs ränta efter 3,25 % om året.

Lantbruksstyrelsen

Styrelsen föreslår att fonden tillförs 600 000 kr.

Lånebeloppet för lantbruksskola bör ökas från 200 000 kr. till 500 000 kr. Vidare bör lån till ny- och ombyggnad av ekonomibyggnad för skoljordbruk vid lantbruksskola få efter särskild prövning utgå från nämnda fond.

Då särskilt skoljordbruk ej längre behövs för undervisningen vid lantushållsskolorna föreslår styrelsen att möjligheten att bevilja lån till skoljordbruk vid dessa skolor utgår ur bestämmelserna för lånefonden.

Departementschefen

Med hänsyn till den betydande reservationen är jag inte beredd att föreslå någon ytterligare medelsanvisning. Jag är inte heller beredd att föreslå ändrade bestämmelser för anslaget användning. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1947/48 anvisade investeringsanslaget Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantmanna- och lantushållsskolor under budgetåret 1968/69 får användas till Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkesskolor.

VII. Fonden för förlag till statsverket

VII:1. Förskott för inköp av inventarier för lantbrukshögskolans försöksverksamhet. För innevarande budgetår har anvisats 1,2 milj. kr. till förskott för inköp av maskiner, redskap m. m. till lantbrukshögskolans försöksverksamhet.

Styrelsen för lantbrukshögskolan

Med hänsyn till utvidgningen av lantbrukshögskolans jordbruksdrift genom markförvärv vid högskolans jordbruksegendomar vid Ultuna, Lanna, Stenstugu och Röbbäcksdalen behövs kapital för nyuppsättning av maskiner och redskap m. m. utöver vad som kan disponeras av jordbruksdriftens egna inkomstmedel. Medelsbehovet härför beräknas till 200 000 kr.

Fr. o. m. den 1 juli 1967 har högskolan i enlighet med riksdagens beslut (prop. 1967: 74, JoU 18, rskr 214) övertagit de försök som hushållnings-sällskapen hittills bedrivit. För anskaffning av viss utrustning i samband med detta har för innevarande budgetår som förskott anvisats 1 milj. kr. Dessa försök kommer i stor utsträckning att handhas av de nya lantbruks-nämnderna. Arbetet med att organisera denna försöksverksamhet pågår f. n. i samarbete mellan högskolan och lantbruksstyrelsen. Medelsbehovet för anskaffning av utrustning kan därför inte nu i sin helhet överblickas. För budgetåret 1968/69 torde emellertid ett förskott av samma storlek som innevarande budgetår vara nödvändigt.

Departementschefen

Enligt min mening bör anslaget föras upp med 200 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Förskott för inköp av inventarier för lantbrukshögskolans försöksverksamhet* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 200 000 kr.

VII:A. Lagring av jordbruksprodukter. Kungl. Maj:t har genom särskilda beslut från de under fonden för förslag till statsverket anvisade anslagen Lagring av jordbruksprodukter, Ytterligare lagring av jordbruksprodukter och Särskild lagring av livsmedel ställt sammanlagt 206 175 000 kr. till förfogande för lagring av jordbruksprodukter. Anslagen tas i anspråk såväl för utbetalning av rörelsemedel i samband med säsongmässig lagring av jordbruksprodukter som för beredskapslagring. Vid utlåning i samband med säsongmässig lagring erlägger lagerhållarna ränta som motsvarar gällande diskonto med tillägg av en halv procent.

Statens jordbruksnämnd

Redan anvisade medel bör få användas även under budgetåret 1968/69 för de med anslagen avsedda ändamålen.

Departementschefen

Jag har ingen erinran mot jordbruksnämndens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget Lagring av jordbruksprodukter får under budgetåret 1968/69 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

VII:B. Ytterligare lagring av jordbruksprodukter. Med hänvisning till vad som anförts under föregående punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget Ytterligare lagring av jordbruksprodukter får under budgetåret 1968/69 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

VII:C. Särskild lagring av livsmedel. Med hänvisning till vad som anförts under punkten VII:A hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1963/64 anvisade investeringsanslaget Särskild lagring av livsmedel får under budgetåret 1968/69 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

VII:D. Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö. För att finansiera inlösen av inhemskt oljeväxtfrö anvisades för budgetåret 1953/54 ett investeringsanslag av 50 milj. kr. För utlånade medel erläggs ränta som motsvarar gällande diskonto med tillägg av en halv procent.

Statens jordbruksnämnd

Anslaget bör under budgetåret 1968/69 med oförändrat belopp få användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

Departementschefen

Jag biträder jordbruksnämndens förslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö får under budgetåret 1968/69 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

VIII. Diverse kapitalfonder

VIII:1. Jordfonden. Fonden uppgår, sedan den för budgetåret 1967/68 tillförts 40 milj. kr., till 217 178 259 kr. Fondens medel skall enligt beslut av 1948 års riksdag användas för att bestrida lantbruksnämndernas kostnader för fastighetsförvärv i samband med åtgärder för yttre rationalisering på jordbrukets område.

Enligt beslut av 1967 års riksdag (prop. 95, JoU 25, rskr 280) skall av fonden 10 milj. kr. disponeras för inlösen av sådana ofullständiga jordbruk, som ej behövs för rationaliseringsändamål. De sålunda inlösta fastigheterna skall redovisas på en särskild delfond.

Lantbruksstyrelsen

Till fonden bör anvisas 30 milj. kr. Till förfogande för inköpsverksamheten innevarande budgetår står 31,7 milj. kr. på huvudfonden och 10 milj. kr. på delfonden utöver de inkomster av fastighetsförsäljningar m. m., som inflyter under budgetåret.

Utvecklingen av inköps- och försäljningsverksamheten belyses av följande sammanställning (milj. kr.).

Budgetår	Inköp m. m.	Försäljning m. m.
1963/64	82,0	38,1
1964/65	71,9	53,7
1965/66	85,1	65,6
1966/67	83,7	86,3

1960 års jordbruksutredning föreslog i sitt betänkande en väsentlig utbyggnad av inköps- och försäljningsverksamheten och att jordfonden (huvudfonden) därför stegvis skulle ökas med 100 milj. kr. under en första treårsperiod. För den verksamhet som nu bestrids med medel ur den nyss nämnda delfonden föreslog utredningen därutöver ett kapitaltillskott på 30 milj. kr.

Lantbruksstyrelsen bedömer att det behövs ett kapitaltillskott till fonden på 30 milj. kr. för budgetåret 1968/69. Då det f. n. inte är möjligt att bedöma om delfonden behöver tillföras ytterligare medel föreslår styrelsen att riksdagens medgivande inhämtas att under budgetåret 1968/69 vid behov få föra över till delfonden förslagsvis högst 10 milj. kr. av huvudfonden.

I anledning av lantbruksstyrelsens framställning har jag inhämtat vissa ytterligare uppgifter rörande inriktningen och effekten av inköps- och försäljningsverksamheten. Rationaliseringsreserven uppgick vid början av budgetåret 1967/68 till 3 670 fastigheter och fastighetsdelar med en sammanlagd areal av 17 100 ha åker och 104 350 ha skogsmark. Under budgetåret 1966/67 förvärvade lantbruksnämnderna ca 8 200 ha åker och ca 37 600 ha skogsmark och försålde ca 9 100 ha åker och ca 38 300 ha skogsmark. Av förvärven under första halvåret 1966 låg 82 % av åkerarealen och 71 % av skogsmarken i de egentliga jordbruksbygderna. Motsvarande tal för första halvåret 1967 är 86 resp. 70 %. Av försäljningarna under första halvåret 1966 låg 84 % av åkerarealen och 59 % av skogsmarken i dessa jordbruksbygder. Motsvarande siffror för första halvåret 1967 är 80 resp. 66 %.

I följande tabell anges hur summan av köpeskillingarna (79 milj. kr.) för de brukningsenheter, som lantbruksnämnderna förvärvade under budgetåret 1966/67, procentuellt fördelar sig på olika storleksgrupper.

Åker, ha	Skog, ha					Summa
	— 25	25,1— 50,0	50,1— 100,1	100,1— 200,0	200,1—	
— 2,0	5	4	4	4	2	19
2,1— 5,0	6	5	2	2	1	16
5,1—10,0	7	6	6	2	—	21
10,1—20,0	12	5	5	2	1	25
20,1—30,0	4	2	1	2	—	9
30,1—50,0	6	2	1	—	—	9
50,1—	—	—	1	—	—	1
Summa	40	24	20	12	4	100

Effekten av lantbruksnämndernas försäljningar av jordfondsfastigheter belyses i följande sammanställning, där antalet brukningsenheter, som under budgetåret 1966/67 erhållit tillskottsmark, har fördelats på åkerareal före tillköp. För varje storleksgrupp anges medelarealen åker och skogsmark före resp. efter tillköp.

Storleksgrupper efter åkerareal före tillköp, ha	Antal brukningsenheter	Medelareal, ha			
		Åker		Skogsmark	
		före tillköp	efter tillköp	före tillköp	efter tillköp
— 2,0	43	1	3	97	121
2,1— 5,0	129	4	6	57	84
5,1—10,0	356	8	12	64	93
10,1—15,0	309	13	17	55	77
15,1—20,0	206	18	24	54	71
20,1—25,0	117	23	31	55	72
25,1—30,0	85	28	36	40	55
30,1—40,0	105	35	43	54	68
40,1—50,0	54	43	50	67	83
50,1—	63	94	102	185	195
Summa	1 467	19	25	64	85

I detta sammanhang bör också vissa uppgifter redovisas i fråga om verkningarna av 1965 års jordförvärvslag. Av följande sammanställning framgår omfattningen av de lagfarter, som beviljats för jordbruksfastigheter under tiden den 1 juli 1965—den 30 juni 1967.

	Antal	Areal åker, ha	Areal skogs- mark, ha
Enligt lagen prövade förvärv (exklusive överlåtelse mellan juridiska personer)			
Fysiska personers förvärv	5 314	46 000	95 500
Juridiska personers förvärv	676	5 900	36 500
Juridiska personers överlåtelse	198	1 700	8 500
Från lagens prövning undantagna förvärv			
Släktförvärv, kommunförvärv, m. m.	9 365	88 000	359 000
Domänverkets förvärv	79	900	7 100
Domänverkets överlåtelse	31	300	2 600
Lantbruksnämndernas förvärv	752	5 800	23 800
Lantbruksnämndernas överlåtelse	792	5 100	21 100

Av de juridiska personernas förvärv har 24 gjorts av företag som bedriver förädling eller distribution av jordbruksprodukter, 326 av företag som bedriver förädling av skogsprodukter, 193 av exploateringsföretag och 133 av andra företag. Av de förvärv som skogsförädlingsföretagen gjort har förvärvsegendomen i 211 fall legat i skogsbruksbygd eller i skogsbruksdominerad mellanbygd, medan egendomen i 80 fall legat i åkergles bygd och i 35 fall i område som hänförs till jordbruksbygd. I 266 fall har skogsförädlingsföretagens förvärv inneburit en utvidgning av deras tidigare innehav i området. Av de fysiska personernas förvärv har 2 745 gjorts av yrkesverkssamma jordbrukare. 1 882 förvärv har avsett ej bestående brukningsenheter. I fråga om förvärv, som undantas lagens prövning, har ca 7 200 ägt rum i form av släktförvärv omfattande en areal av ca 69 000 ha åker och 299 000 ha skogsmark. I 636 fall har kommuner stått som förvärvare.

Erfarenheterna av den hittillsvarande tillämpningen av lagen har inte föranlett lantbruksstyrelsen avge förslag till några ändringar av densamma.

Departementschefen

Av stor vikt för jordbrukets strukturrationalisering är lantbruksnämndernas inköps- och försäljningsverksamhet, som sker med anlitande av jordfonden. Fondens kapital har vuxit mycket snabbt under senare år. För innevarande budgetår har fonden ökat med 40 milj. kr. och uppgår nu till ca 217 milj. kr. En fortsatt snabb ökning av anslagsgivningen till detta ändamål är nödvändig för att de av fjolårets riksdag antagna riktlinjerna för jordbrukspolitiken skall kunna fullföljas. Jag biträder därför lantbruksstyrelsens förslag att fonden för nästa budgetår förstärks med 30 milj. kr. Av detta belopp bör 20 milj. kr. anvisas på riksstaten. På samma sätt som för innevarande budgetår bör fonden vidare tillföras 10 milj. kr. genom överföring till denna av vid utgången av regleringsåret 1966/67 kvarstående odisponerade införselavgiftsmedel.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit bör Kungl. Maj:t få besluta att

ytterligare högst 10 milj. kr. av fonden får disponeras för inlösen av sådana ofullständiga jordbruk, som ej behövs för rationaliseringsändamål.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) medge att 10 000 000 kr. av införselavgiftsmedel som kvarstår odisponerade vid utgången av regleringsåret 1966/67 tillförs jordfonden

b) till *Jordfonden* för budgetåret 1968/69 anvisa ett investeringsanslag av 20 000 000 kr.

VIII: A. Arrendeegnehemsfonden. Till fonden har senast för budgetåret 1959/60 anvisats ett investeringsanslag av 900 000 kr.

Lantbruksstyrelsen

På anslaget fanns den 30 juni 1967 en outnyttjad behållning av 62 502 kr.

Enligt beslut av 1961 års riksdag (prop. 1 bil. 31, JoU 6, rskr 162) skall arrendeegnehemsverksamheten avvecklas. Denna avveckling har nu fortskridit så, att endast två arrendeegnahem kvarstår, nämligen ett i Stockholms och ett i Västmanlands län. Försäljning av sistnämnda arrendeegnahem med avträdesdag den 14 mars 1968 har godkänts av lantbruksstyrelsen. Även det andra återstående arrendeegnahemmet torde komma att försäljas under budgetåret 1967/68. För den händelse oförutsedda hinder för avvecklingen skulle uppkomma bör förevarande investeringsanslag få användas även under 1968/69.

Departementschefen

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge, att det för budgetåret 1959/60 anvisade investeringsanslaget till Arrendeegnehemsfonden under budgetåret 1968/69 får användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Register

Sid.

1 ÖVERSIKT

DRIFTBUDGETEN

*Nionde huvudtiteln***A. Jordbruksdepartementet m. m.**

	Kr.
Jordbruksdepartementet	
7 Avlöningar	3 700 000
8 Omkostnader	224 000
Lantbruksrepresentanter	
8 Avlöningar	325 000
9 Omkostnader	52 000
9 Kommittéer m. m.	1 750 000
9 Extra utgifter	283 000
	6 334 000

B. Lantbruksstyrelsen

Lantbruksstyrelsen	
10 Avlöningar	6 495 000
12 Omkostnader	1 325 000
	7 820 000

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

Lantbruksnämnderna	
14 Avlöningar	46 927 000
15 Omkostnader	10 430 000
16 Utrustning	1 000 000
16 Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksorganisationen	150 000
17 Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.	3 065 000
17 Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.	15 000 000
20 Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering m. m.	100 000
30 Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti....	500 000
34 Bidrag tillsäskilda rationaliseringsåtgärder i Norrland, m. m.	15 000 000
37 Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.	1 620 000

208 *Statsverkspropositionen år 1968: Bil. 11: Jordbruksdepartementet*

Sid.		Kr.
38	Befrämjande av husdjursaveln m. m.	1 418 000
	Statens hingstdepå och stuteri	
41	Avlöningar	701 000
42	Omkostnader	336 000
42	Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen	96 000
43	Bidrag till Svensk matpotatiskontroll.....	100 000
44	Restitution av bensinskatt till trädgårdsnäringen	400 000
		96 843 000

D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk

	Statens jordbruksnämnd	
45	Avlöningar	5 256 000
46	Omkostnader	1 006 000
47	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område	153 000 000
49	Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.	24 000 000
50	Särskilt stöd åt det mindre jordbruket	76 000 000
52	Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket	937 000
52	Kostnader i samband med permanent skördeeskadeskydd ..	22 575 000
		282 774 000

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.

	Statens centrala frökontrollanstalt	
55	Avlöningar	4 420 000
56	Omkostnader	1 720 000
	Statens växtskyddsanstalt	
57	Avlöningar	3 379 000
58	Omkostnader	1 021 000
59	Bekämpande av växtsjukdomar	150 000
	Statens lantbrukskemiska laboratorium	
59	Avlöningar	1 280 000
60	Omkostnader	280 000
	Statens maskinprovningar	
61	Avlöningar	932 000
62	Omkostnader	540 000
		13 722 000

F. Forskning och undervisning på jordbrukets och trädgårdsnäringens områden

Sid.		Kr.
	Lantbrukshögskolan	
64	Avlöningar	20 574 000
69	Omkostnader	2 344 000
70	Materiel m. m.	3 684 000
70	Bokinköp m. m.	532 000
71	Försöksverksamheten	7 750 000
72	Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.	1 000
72	Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m.	4 000 000
77	Bidrag till Jordbrukstekniska institutet	785 000
78	Bidrag till Sveriges utsädesförening	3 827 000
79	Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling	661 000
80	Jordbruksforskning	4 510 000
80	Åtgärder för att förebygga skördeskador	480 000
	Alnarpsinstitutet	
81	Avlöningar	1 657 000
82	Omkostnader	95 000
83	Materiel	80 000
83	Nyanskaffning och underhåll av utrustning	170 000
84	Bokinköp och bokbindning	25 000
	Trädgårdsskolan i Norrköping	
84	Avlöningar	442 000
85	Omkostnader	47 000
86	Nyanskaffning och underhåll av utrustning	65 000
86	Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m.	24 942 000
88	Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor ...	4 000 000
		80 671 000

G. Veterinärväsendet m. m.

	Veterinärstyrelsen	
90	Avlöningar	1 750 000
91	Omkostnader	234 000
	Veterinärstaten	
91	Avlöningar	12 717 000
92	Omkostnader	1 586 000
93	Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontroll- slakterier	5 555 000
	Statens veterinärmedicinska anstalt	
93	Avlöningar	5 987 000
95	Omkostnader	2 130 000

210 Statsverkspropositionen år 1968: Bil. 11: Jordbruksdepartementet

Sid.		Kr.
96	Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m.	275 000
97	Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurs- sjukdomar, m. m.	1 300 000
97	Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen	280 000
98	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.. Veterinärhögskolan	300 000
98	Avlöningar	9 029 000
100	Omkostnader	2 020 000
101	Materiel m. m.	1 249 000
101	Bokinköp m. m.	110 000
102	Försöksverksamhet	100 000
102	Lantbruksdriften vid försöksgården	1 000
	Veterinärinrättningen i Skara	
103	Avlöningar	310 000
103	Omkostnader	1 000
		44 934 000

H. Skogsväsendet

	Skogsstyrelsen	
104	Avlöningar	3 398 000
106	Omkostnader	719 000
	Bidrag till skogsvårdsstyrelserna	
106	Avlöningar	27 786 000
109	Omkostnader	5 331 000
110	Statens skogsförbättringsanslag	8 000 000
112	Vägbyggnader på skogar i enskild ägo	13 000 000
114	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.	7 000 000
	Skogshögskolan	
115	Avlöningar	11 228 000
118	Omkostnader	1 002 000
119	Materiel m. m.	3 884 000
119	Bokinköp m. m.	121 000
120	Skoglig forskning	1 500 000
120	Bidrag till Institutet för skogsförbättring	740 000
	Statens skogsmästarskola	
121	Avlöningar	366 000
122	Omkostnader	261 000
	Statens skogsskolor m. m.	
122	Avlöningar	1 321 000
123	Omkostnader	540 000
124	Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.	5 250 000
125	Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal.	232 000
		91 679 000

I. Lantmäteri- och kartväsendet

Sid.		Kr.
	Lantmäteristyrelsen	
127	Avlöningar	3 770 000
129	Omkostnader	457 000
	Lantmäteristaten	
130	Avlöningar	52 676 000
132	Omkostnader	11 107 000
132	Utrustning	1 150 000
133	Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.	88 000
134	Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägför- rättningar m. m.	700 000
	Rikets allmänna kartverk	
135	Avlöningar	11 748 000
136	Omkostnader	924 000
137	Kartarbeten m. m.	5 100 000
155	Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet	4 063 000
156	Utrustning m. m.	1 600 000
157	Tryckning av kartor m. m.	3 120 000
		96 503 000

J. Fiskeriväsendet

	Fiskeristyrelsen	
159	Avlöningar	2 691 000
163	Omkostnader	868 000
164	Undersökningar inom fiskeriorganisationen	1 000
	Fiskeriintendenter m. m.	
164	Avlöningar	478 000
165	Omkostnader	74 000
166	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen	340 000
167	Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske	20 000
167	Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelefon ...	65 000
169	Stödfartyg för sillfisket	38 000
170	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen	20 000
170	Restitution av bensinskatt till fiskerinäringen	1 010 000
171	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.	2 000 000
		7 605 000

K. Naturvårdsverksamhet

Sid.		Kr.
	Statens naturvårdsverk	
172	Avlöningar	5 286 000
174	Omkostnader	804 000
	Naturvård	
174	Bidrag till naturvårdsupplysning, m. m.	550 000
175	Ersättningar till markägare m. m.	3 000 000
177	Kostnader för vård och förvaltning av naturvårdsobjekt .	2 300 000
178	Avsättning till fonden för friluftslivets främjande	5 000 000
179	Naturresursforskning	¹ 7 000 000
180	Bidrag till Institutet för vatten- och luftvårdsforskning	624 000
180	Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar	184 000 000
		108 564 000

L. Lappväsendet m. m.

	Lappväsendet	
181	Avlöningar	951 000
182	Omkostnader	331 000
182	Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande	75 000
183	Åtgärder i samband med ändrade renbetesförhållanden	—
		1 357 000

M. Diverse

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond	
184	Byggnadsstyrelsens delfond	17 875 000
184	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark	1 866 000
184	Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m.	30 000
185	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	185 000
186	Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.	1 000
186	Bidrag till viss ungdomsverksamhet	500 000
187	Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.	2 699 000
188	Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder	63 000
188	Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar ..	5 000
189	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m.	400 000
189	Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m. ..	130 000
189	Reseunderstöd för studier m. m.	110 000
		23 864 000
	Summa för driftbudgeten	862 670 000

¹ Beräknat belopp

KAPITALBUDGETEN

Statens affärsverksfonder

Sid.		Kr.
	<i>Domänverket</i>	
191	Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar	60 000
192	Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m.	4 000 000
		4 060 000

Statens allmänna fastighetsfond

193	Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.	7 600 000

Statens utlåningsfonder

197	Fiskerilånefonden	1 000 000
197	Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	100 000
198	Statens fiskredskapslånefond	—
198	Skogsväglånefonden	—
199	Kronotorparnas inventarielånefond	—
		1 100 000

Fonden för låneunderstöd

199	Lån för anskaffande av skoljordbruk vid lantbrukets yrkes- skolor	—

Fonden för förlag till statsverket

200	Förskott för inköp av inventarier för lantbrukshögskolans försöksverksamhet	200 000
201	Lagring av jordbruksprodukter	—
202	Ytterligare lagring av jordbruksprodukter	—
202	Särskild lagring av livsmedel	—
202	Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö	—

Diverse kapitalfonder

202	Jordfonden	20 000 000
206	Arrendeegnahmefonden	—
	Summa för kapitalbudgeten	32 960 000

BILAGA 12 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1968

HANDELSDEPARTEMENTET

ÖVERSIKT

Handelsdepartementets utgiftsområde omfattar bl. a. exportfrämjande åtgärder, pris-, konkurrens- och konsumentfrågor, patent- och registreringsväsendet, den ekonomiska försvarsberedskapen samt idrottens främjande.

Handelsdepartementets verksamhet under det gångna året präglades av utvecklingen på det internationella handelspolitiska fältet. Fr. o. m. år 1967 har inom Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) etablerats ett fullständigt frihandelsområde för industrivaror. De allmänna handelsförhandlingarna inom det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) slutfördes framgångsrikt under sommaren 1967. Den 28 juli 1967 överlämnades till ordföranden i Europeiska ekonomiska gemenskapens (EEC) råd en skrivelse vari svenska regeringen hemställde om förhandlingar med Gemenskapen i syfte att göra det möjligt för Sverige att delta i utvidgningen av EEC.

Integrationsfrågorna berör ett flertal departement och kräver därför en nära samordning. Denna sker fortlöpande bl. a. i en samarbetsgrupp under ledning av chefen för handelsdepartementet.

Som ytterligare ett led i strävandena att hålla en hög handelspolitisk beredskap analyseras fortlöpande utvecklingen inom EEC. I huvudsak görs dessa studier och utredningar av kommerskollegium i samråd med företrädare för näringslivet och behandlas i det till kollegiet knutna handelspolitiska rådet som är sammansatt av representanter för näringsliv och arbetsmarknad. Principiella frågor diskuteras i en särskild rådgivande kommitté under ordförandeskap av generaldirektören i kommerskollegium. Kommittén består av företrädare för arbetsmarknadens parter, banker, handel och industri samt statssekreterarna i berörda departement.

Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA)

Sedan EFTA den 31 december 1966 genom att avskaffa tullarna på industrivaror fullföljt ett av sina huvudsyften har verksamheten inom EFTA koncentrerats på att ytterligare utveckla det interna samarbetet. Studiet

av konkurrensreglernas tillämpning har fortsatt. Hög prioritet har även givits åt arbetet med att reducera de tekniska handelshindren, vilka i och med att tullar och kvantitativa restriktioner avlägsnats fått relativt sett större betydelse. Genom särskilt beslut har EFTA-konventionen gjorts tillämplig på Färöarna.

Förutom av den fortsatta utbyggnaden av samarbetet inom EFTA dominerades överläggningarna vid ministermötena i Stockholm den 2 och 3 mars, i London den 28 april och i Lausanne den 26 oktober av EFTA:s förbindelser med EEC. Vid dessa ministermöten informerade de olika EFTA-staterna varandra om resp. lands kontakter med EEC. Vid ministermötet i London förklarade alla EFTA-regeringarna sitt starka intresse för att — som en viktig del av en utvidgad europeisk gemenskap — trygga den fria marknad som redan etablerats inom EFTA. EFTA-regeringarna avsåg därför att eftersträva en tillräckligt lång övergångstid vid eventuell anslutning till EEC i syfte att undvika störningar i redan existerande europeiska handelsmönster. Det överenskoms att EFTA-regeringarna skulle bibehålla nära och fortlöpande konsultationer beträffande alla aspekter på Europas framtida struktur.

Den 11 maj lämnade Storbritannien i Bryssel in en förnyad ansökan om medlemskap i EEC. En liknande ansökan avlämnades samma dag av Danmark och den 26 juli av Norge. Den 28 juli överlämnade svenska regeringen en skrivelse till EEC:s ministerråd. I denna hemställde regeringen om förhandlingar med EEC i syfte att göra det möjligt för Sverige att, i en form som medger ett fullföljande av den svenska neutralitetspolitiken, delta i utvidgningen av den Europeiska ekonomiska gemenskapen. Regeringen förklarade sig också beredd att förhandla med Europeiska kol- och stålgemenskapen (CECA) samt med Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom).

Den 30 september avlämnade EEC-kommissionen en rapport i anledning av de ansökningar som lämnats in. Denna behandlades av EEC:s ministerråd första gången den 2 och 3 oktober. En mer detaljerad genomgång ägde sedan rum den 23 och 24 oktober, den 20 november samt den 18 och 19 december. De olika ansökningarna om medlemskap liksom den svenska regeringens skrivelse står kvar på ministerrådets dagordning.

Utvecklingen av det interna samarbetet inom EFTA har fortsatt. I samband med ministermötet i Stockholm meddelade finska regeringen sin avsikt att reducera den fiskala tullen på personbilar som importeras från EFTA-länder med hälften och att senare helt ta bort denna tull. Fr. o. m. den 1 januari 1968 har Finland helt avstått från sin rätt att för vissa varor tillämpa en långsammare tullavveckling inom EFTA. Från portugisisk sida har på liknande sätt ett 70-tal varor undantagits från denna långsammare tullavveckling. Översynen av medlemsländernas lagstiftning och praxis på etableringsområdet har fortsatt. Frågan om valutakontroll-

åtgärder i samband med etablering har varit föremål för särskilda överväganden. En särskild arbetsgrupp har studerat konventionens bestämmelser i artikel 17 om dumpad och subventionerad export. En rapport över interna skatter inom EFTA har utarbetats. Vissa rekommendationer till EFTALänderna har därvid beslutats avseende interna skatter som ej anses stå i överensstämmelse med EFTA-konventionen.

Handeln med jordbruksvaror har varit föremål för granskning i jordbruksöversynskommittén. Vid ministermötet i Stockholm uppdrogs åt EFTA:s permanenta råd att göra en allmän översyn av EFTA-konventionens jordbruksbestämmelser och att undersöka huruvida ytterligare åtgärder borde vidtas för att säkerställa en tillfredsställande tillämpning av dessa bestämmelser. EFTA:s sekretariat har i anledning härav utfört vissa studier. Inom EFTA:s ram har Danmark slutit nya bilaterala jordbruksavtal med Finland, Norge, Portugal och Sverige. En särskild arbetsgrupp undersöker möjligheterna för att ytterligare frigöra handeln med fisk inom EFTA.

Konjunkturutvecklingen i EFTALänderna har behandlats i ekonomiska kommittén. Den rådgivande kommittén har diskuterat frågor om den europeiska ekonomiska integrationen. Arbetet med patentfrågor, dubbelbeskattning, restriktiva affärsmetoder och statliga stödåtgärder har fortsatt i särskilda arbetsgrupper. En ny arbetsgrupp har tillsatts för att undersöka möjligheterna att införa gemensamma metoder för kontroll av ädelmetallarbeten. Studierna av tullsänkningarnas inverkan på prisbildningen fullföljs i en särskild expertgrupp. EFTALändernas lagstiftning på livsmedelsområdet har studerats med avseende på effekterna på EFTA-handeln. Finlands förpliktelser enligt FINEFTA-avtalet beträffande osynliga betalningar har analyserats av en arbetsgrupp.

Kontakterna mellan EFTA och Jugoslavien har fortsatt i en särskild gemensam arbetsgrupp.

Nordiskt samarbete

Det ekonomiska samarbetet mellan de nordiska länderna har utvecklats sig snabbt under senare år. Ett uttryck härför är den starka ökningen av den nordiska samhandeln som ägt rum. Räknat på importen steg den nordiska samhandeln från år 1959 till år 1966 med 171 % medan samtidigt totalimporten ökade med 89 %. Tullavvecklingen inom EFTA har verksamt bidragit till denna utveckling.

Samtidigt med ökningen i samhandeln har det industriella samarbetet mellan de nordiska länderna utvecklats i en allt snabbare takt. Detta gäller exempelvis samarbetet mellan företagen i form av underleverantörsarrangemang och produktionsuppdelning.

Samverkan mellan de nordiska länderna inom ramen för såväl ministerkommittén och samarbetsutskottet för ekonomiskt samarbete som olika in-

ternationella organisationer har fortsatt och utvidgats. En nära och fortlöpande kontakt hålls i den utredningsverksamhet som äger rum som ett led i försöken att nå en anknytning till den europeiska gemensamma marknaden.

Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT)

De allmänna handelsförhandlingarna inom GATT:s ram, den s. k. Kennedyronden, avslutades den 30 juni 1967. Resultatet blev den mest omfattande överenskommelse om tullsänkningar som hittills uppnåtts. Sänkningarna för industrivaror beräknas till genomsnittligt över 35 %. För Sveriges del innebär de uppnådda tullsänkningarna betydande fördelar. Detta gäller främst på EEC-marknaden där tullsänkningarna till betydande del inneburit halveringar av gällande tullar på varuområden av särskilt intresse för svensk export. Även på den amerikanska marknaden har uppnåtts betydande tulllätnader för svensk export. De medgivanden som gjorts från svensk sida innebär tullsänkningar eller bindning av gällande tull eller tullfrihet för ett stort antal positioner i den svenska tulltaxan. Resultatet av förhandlingarna har redovisats i särskild proposition till riksdagen (prop. 1967: 150, BeU 63, rskr 348).

Det gemensamma nordiska uppträdandet i Kennedyronden bidrog i hög grad till det relativt goda förhandlingsresultatet sett både som helhet och som delresultat för de enskilda nordiska länderna.

Den fortsatta verksamheten inom GATT har varit föremål för diskussion vid ett ministermöte den 22—24 november 1967. Det rådde därvid enighet om att fortsätta strävandena till en ytterligare frigörelse av världshandeln. De avtalslutande parterna till GATT kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt sådana frågor som handeln med u-länderna, avskaffande av icke-tariffära handelshinder och handeln med jordbruksvaror.

Andra handelspolitiska frågor

Sverige är f. n. medlem i den handels- och utvecklingsstyrelse, som är permanent organ för FN:s konferens för handel och utveckling (UNCTAD). Handels- och utvecklingsstyrelsen liksom de fyra huvudkommittéerna, nämligen råvarukommittén, färdigvarukommittén, finanskommittén och sjöfartskommittén, har under år 1967 med utgångspunkt från de rekommendationer, som antogs av den första världshandelskonferensen år 1964, behandlat en rad ekonomiska och finansiella problem som är av central betydelse för u-länderna. Inom såväl styrelsen som huvudkommittéerna har intresset under år 1967 huvudsakligen inriktats på förberedelsearbetet för andra världshandelskonferensen. Denna skall enligt beslut av FN:s generalförsamling äga rum under tiden den 1 februari—den 25 mars 1968 i New Delhi. Förberedelser för att delta i konferensen pågår bl. a. på gemensam nordisk bas och tillsammans med övriga industriländer inom OECD.

Från svensk sida har man i olika sammanhang stött strävandena att uppnå för u-länderna tillfredsställande lösningar för råvaror. Sverige har under år 1967 aktivt deltagit i överläggningarna om att upprätta ett råvaruavtal för kakao och att förlänga gällande kaffeavtal.

Sverige har fortfarande bilaterala handelsöverenskommelser, huvudsakligen med öststaterna. Under år 1967 fördes sex förhandlingar inom ramen för sådana överenskommelser.

Exportfrämjande åtgärder

Till information i utlandet om Sverige föreslås för nästa budgetår 1,8 milj. kr. under tredje huvudtiteln och 4,9 milj. kr. under tionde att stå till förfogande för kollegiet för Sverige-information i utlandet. Detta innebär en ökning av tionde huvudtitelns anslag — som varit oförändrat sedan budgetåret 1965/66 — med 1 milj. kr. Nästa budgetår frigörs de medel från båda huvudtitlarna, tillhoppa 1,2 milj. kr., som använts för Sveriges deltagande i montrealutställningen. Dessutom beräknas intill 300 000 kr. kunna disponeras av särskilda fondmedel för bidrag till branschvisa samverkansprojekt vid export.

Goda erfarenheter har erhållits av den form för kartläggning och bearbetning av utlandsmarknaderna som bedrivs av handelssekreterarna. Sedan budgetåret 1962/63 har organisationen byggts ut från 7 till nuvarande 13 kontor. Verksamheten har alltmer inriktats på specialiserad service i marknadsföringsfrågor. Förslag läggs nu fram om att upprätta ytterligare ett kontor.

Hösten 1968 blir det s. k. Sverigehuset vid Kungsträdgården i Stockholm klart. I huset kommer att inrymmas kollegiet för Sverige-information i utlandet, Svenska institutet, Svenska turisttrafikförbundet, utrikesdepartementets pressrum och Stockholms turisttrafikförbund samt restaurang och butiker.

Pris-, konkurrens- och konsumentfrågor

Prisövervakning och åtgärder mot konkurrensbegränsningar är väsentliga led i strävandena att främja en sund prisutveckling. För att en konkurrens ekonomi som vår skall fungera väl krävs att konsumenterna är orienterade om de olika utbudens reella innebörd och handlar rationellt på grundval av dessa kunskaper. Härvid spelar konsumentupplysningen en viktig roll. Förutom att en slagkraftig konsumentupplysning gör allmänheten bättre skickad att utnyttja sina ekonomiska resurser, påverkar den även företagen, som i vart fall på någon sikt kan förväntas utveckla mera ändamålsenliga produkter på områden där brister i detta avseende konstateras.

De konkurrensvårdande myndigheterna har successivt byggts ut. Genom de förstärkningar som skett under innevarande budgetår torde förutsätt-

ningarna för en effektiv bevakning av pris- och konkurrensförhållandena ha förbättrats väsentligt. Genom bl. a. den snabba utvecklingen inom varudistributionen har emellertid delvis nya problem aktualiserats. Handelsstrukturomvandling och verkningarna därav för olika konsumentkategorier måste uppmärksamts följas. Varuförsörjningen i avfolkningsområden och glesbygder jämte andra viktiga serviceproblem i dylika områden studeras av en interdepartemental arbetsgrupp. Vidare har den kommunala bebyggelse- och butikspaneringen under senare år fått allt större betydelse från konkurrenssynpunkt. Hithörande problem övervägs av butiksetableringsutredningen. Likaledes har särskilda sakkunniga, bensinhandelsutredningen, tillkallats för att utreda de frågor som sammanhänger med distributionsnätets utveckling inom bensinhandeln.

Konsumentupplysningen och undersökningsverksamheten på konsumentområdet får också successivt ökade resurser. Även på detta område har samhällsutvecklingen medfört att förutsättningarna för verksamheten ändrats. Målsättning, huvudinriktning, organisation och arbetsformer bör därför närmare prövas innan en större satsning görs. Dessa frågor utreds av konsumentutredningen. Utredningen skall också beakta de synpunkter och förslag, som kommit eller kommer fram som resultat av andra utredningar på konsumentområdet och söka skapa en helhetsbild av de åtgärder som ter sig angelägna för att åstadkomma en ändamålsenlig och effektiv konsumentupplysning.

Konkurrens- och konsumentfrågorna har under senare år fått en allt starkare internationell anknytning. Inom OECD har således antagits en rekommendation till medlemsstaternas regeringar om samarbete i fråga om konkurrensbegränsningar som återverkar på internationell handel. Den informella kontaktverksamheten mellan de nordiska ländernas pris- och konkurrensövervakande myndigheter har intensifierats. Även de konsumentupplysande organen deltar i olika internationella samarbetsgrupper. Här bör också nämnas, att nordiska rådet rekommenderat medlemsstaternas regeringar att stödja och utveckla ett nordiskt samarbete på varudeklarationsområdet. Varudeklarationsnämnden i Sverige har förklarat sig beredd att aktivt delta i ett sådant utvidgat samarbete.

Anslagen till näringsfrihetsrådet, ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor samt statens pris- och kartellnämnd föreslås på grund av löne- och kostnadsstegringar höjda med tillsammans 392 000 kr. Med hänsyn till pågående utredning föreslås ej någon väsentlig utbyggnad av verksamheten vid statens institut för konsumentfrågor. Institutets anslag uppförs totalt med ett i stort sett oförändrat belopp, vilket sammanhänger med att löne- och kostnadsökningarna nästan helt uppvägs av bortfall av engångsbelopp m. m. Anslaget till konsumentvaruforskning och konsumentupplysning samt bidraget till varudeklarationsnämnden höjs med 420 000 resp. 100 000 kr.

Ekonomisk försvarsberedskap

Med hänsyn till vårt lands allt större beroende av importerade bränslen godkände 1962 års höstriksdag (prop. 1962: 194, BeU 68, 3LU 45, rskr 418 och 420) riktlinjer för att öka beredskapslagringen av olja under återstoden av 1960-talet. Den genomsnittliga årskostnaden för att genomföra programmet beräknades i 1961 års priser till 112 milj. kr. Finansieringen sker dels genom prissättningen på olja, dels genom att staten lämnar ränte- och amorteringsfria lån. För huvudsakligen sådana lån, vilka är indexreglerade, föreslås att 63,4 milj. kr. anvisas på nästa budgetårs kapitalbudget. — Frågan om beredskapslagringen av olja efter utgången av år 1969 skall utredas av särskilt tillkallade sakkunniga. Utredningsarbetet skall bedrivas så att frågan om den fortsatta lagringsverksamheten kan underställas 1969 års riksdag.

Övriga anslagsändamål

Patentverkets avlönings- och omkostnadsanslag ökar med sammanlagt 3 milj. kr. För idrottsanslaget beräknas en höjning med ca 15 % till 4 milj. kr. Av detta belopp är 1 milj. kr. avsedda för att rusta upp idrotts- och fri-luftsanläggningarna i Vålådalen.

Sammanfattning

Förändringarna i anslagen inom handelsdepartementets verksamhetsområde i förhållande till riksstaten för budgetåret 1967/68 framgår av följande sammanställning. Beloppen anges i milj. kr.

	Anvisat 1967/68	Förslag 1968/69	Föränd- ring
DRIFTBUDGETEN			
A. Handelsdepartementet m. m.	6,8	8,1	+ 1,3
B. Utrikeshandel m. m.	13,5	16,4	+ 2,9
C. Pris-, konkurrens- och konsumentfrågor.....	15,8	16,8	+ 1,0
D. Patent- och registreringsväsendet	20,2	23,3	+ 3,1
E. Ekonomisk försvarsberedskap.....	51,9	56,1	+ 4,2
F. Diverse	33,4	35,6	+ 2,2
Summa för driftbudgeten	141,6	156,3	+ 14,7
KAPITALBUDGETEN			
Totalt för handelsdepartementet	209,6	223,8	+ 14,2

*Utdrag av protokollet över handelsärendena, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den
3 januari 1968.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, anmäler de frågor som gäller utgifterna för budgetåret 1968/69 inom handelsdepartementets verksamhetsområde och anför.

DRIFTBUDGETEN

Tionde huvudtiteln

A. Handelsdepartementet m. m.

A 1. Handelsdepartementet: Avlöningar

	1966/67 Utgift	3 023 952	
	1967/68 Anslag	2 488 000	
	1968/69 Förslag	2 842 000	
			Beräknad ⁷ ändring
			1968/69
<i>Tjänster</i>	1967/68		
Handläggande personal.....	29		—
Övrig personal	27		—
	56		—
<i>Anslag</i>			
Avlöning till departementschefen.....	95 000	+	5 000
Avlöningar till tjänstemän	2 184 000	+	227 000
Ersättning till expertis	209 000	+	122 000
	2 488 000	+	354 000

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet har anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor får jag meddela att Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens bemyndigande beslutat inrätta en tjänst som kansliråd i Cr 1 i handelsdepartementet med placering på enheten för utrikeshandel samt att en personlig tjänst som departementsråd i Cr 2 har gått ut ur organisationen.

Jag beräknar ett ökat medelsutrymme bl. a. för expertis och tillfällig arbetskraft. Detta motiveras främst av de starkt ökade arbetsuppgifterna i anslutning till verksamheten inom ramen för Förenta Nationernas konferens för handel och utveckling (UNCTAD).

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Handelsdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 842 000 kr.

A 2. Handelsdepartementet: Omkostnader

1966/67 Utgift	229 666
1967/68 Anslag	165 000
1968/69 Förslag	191 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69
1. Sjukvård m. m.....	7 000	—
2. Reseersättningar	49 000	—
3. Expenser	89 000	+ 9 000
4. Publikationstryck.....	20 000	+ 17 000
	165 000	+ 26 000

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Handelsdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 191 000 kr.

A 3. Handelsdepartementet: Krigsmaterielinspektionen

1966/67 Utgift	92 997
1967/68 Anslag	88 000
1968/69 Förslag	95 000

Krigsmaterielinspektionen utövar kontroll över tillverkningen av krigsmateriel och handlägger ärenden rörande tillstånd till export av sådan ma-

10 *Statsverkspropositionen år 1968: Bil. 12: Handelsdepartementet*

teriel. Inspektionen utgörs av krigsmaterielinspektören och två biträden, vilka redovisas under handelsdepartementets personal.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69
<i>Anslag</i>		
Arvoden m. m.	79 000	+ 7 000
Omkostnader	9 000	—
	88 000	+ 7 000

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Handelsdepartementet: Krigsmaterielinspektionen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 kr.

A 4. Handelsdepartementet: Administrationskostnader för utlandsinformationen

1966/67 Utgift	532 510
1967/68 Anslag	464 000
1968/69 Förslag	702 000

Kollegiet för Sverige-information i utlandet är ett samordningsorgan med uppgift att behandla frågor om samordning av planering och utförande av information om Sverige i utlandet. Ordföranden i kollegiet är även vederbörande departementschefers rådgivare i frågor om Sverige-information i utlandet. För rådgivaren är en tjänst inrättad med medel från detta anslag.

Ordinarie ledamöter i kollegiet är huvudmannen för exportfrämjande åtgärder i handelsdepartementet, chefen för utrikesdepartementets informationsbyrå, verkställande direktörerna i Svenska institutet, Svenska turisttrafikförbundet, Sveriges allmänna exportförening och chefen för Sveriges radios utlandsavdelning. Adjungerade ledamöter är huvudmannen för kulturfrågor i ecklesiastikdepartementet, chefen för utrikesdepartementets pressbyrå och chefen för Svensk-internationella pressbyrån. Till kollegiet är knutet ett sekretariat, som leds av ordföranden.

<i>Tjänster</i>	1967/68	Beräknad ändring 1968/69			
		Kollegiet	Dep.chefen		
Handläggande personal	6	+	1	+	1
Övrig personal	5	+	2	+	1
	11	+	3	+	2

Anslag	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Kollegiet	Dep.chefen
1. Avlöningar till tjänstemän	437 000	+ 131 000	+ 110 000
2. Övriga administrationskostnader			
a) Sjukvård m. m.	2 000	—	—
b) Expenser	25 000	+ 156 000	+ 128 000
3. Inflyttning i Sverigehuset	—	+ 1 095 000	—
	464 000	+ 1 382 000	+ 238 000

Kollegiet för Sverige-information i utlandet

1. Det s. k. Sverigehuset i Kungsträdgården i Stockholm beräknas vara inflyttningsklart vid årsskiftet 1968/69, eventuellt redan under senhösten 1968. För att på hyresgästernas vägnar handlägga ärenden rörande inflyttningen och den fortsatta projekteringen av lokalerna samt för att handlägga frågor av gemensamt intresse för hyresgästerna krävs att man anställer en intendent mot arvode.

Kollegiets sekretariat har under hösten 1967 i viss mån omorganiserats. Kansliet har utökats med en kansliskrivare. Löneomräkningen beräknas till 26 784 kr.

Inredning av Sverigehuset

Igångsättningstillstånd beviljades våren 1966 för det s. k. Sverigehuset vid Kungsträdgården i Stockholm. Byggnadsarbetena inleddes hösten samma år. Huset väntas bli inflyttningsklart till årsskiftet 1968/69, sannolikt tidigare. Hyresgäster blir kollegiet för Sverige-information i utlandet, Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet, Svenska turisttrafikförbundet, utrikesdepartementet för sitt pressrum och Stockholms turisttrafikförbund. Utöver dessa organs egna kontorslokaler kommer i huset att finnas ett antal gemensamma lokaler såsom film- och konferensrum med simultantolkkanläggning, större sammanträdes- och mottagningsrum, utställningshallar, bibliotek och expeditiionslokaler. Därjämte planeras i entréplanet turistreception, restaurang och ett marknadstorg. Vidare har plats beretts för en banklokal och en bokhandel med försäljning också av utländska tidskrifter.

Inredningskostnaderna har av *byggnadsstyrelsen* uppskattats till 2 milj. kr. Därav hänför sig 1,9 milj. kr. till statliga och statsunderstödda organ.

Kollegiet för Sverige-information i utlandet samt gemensamma utrymmen m. m.	1 260 000
Utrikesdepartementets pressrum	80 000
Svenska institutet	355 000
Svenska turisttrafikförbundet	225 000
	1 920 000

Kollegiet har för egen del beräknat sina möbleringskostnader och inredningen av gemensamma utrymmen m. m. till 1 095 000 kr.

Statskontoret har yttrat sig över de kostnadsberäkningar som gjorts för kollegiets egna kontor samt gemensamma utrymmen, nämligen 1 095 000 kr. *Statskontoret* beräknar 925 000 kr. för ändamålet. Då planeringsunderlaget i vissa delar är relativt osäkert synes verkställda kostnadsberäkningar delvis ha karaktären av överslagsberäkningar.

Departementschefen

För att hålla kostnaderna nere vid inredningen av Sverigehuset och vid eventuella senare omflyttningar bör anskaffningarna ombesörjas av ett enda organ och inventarierna, som på detta sätt anskaffas, höra till huset och ej till där inrymda organ. Eftersom såväl statliga som statsunderstödda organ begärt anslag till total täckning av sina inventariestikostnader anser jag att medel bör beräknas i ett sammanhang, för att sedan disponeras av kollegiet i samråd med statskontoret. Jag ämnar därför under anslagspunkten B 9. föreslå att 1,4 milj. kr. beräknas för budgetåret 1968/69 för detta ändamål.

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 702 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Handelsdepartementet: Administrationskostnader för utlandsinformationen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 702 000 kr.

A 5. Handelssekreterare

1967/68 Anslag	3 105 000
1968/69 Förslag	3 722 000

Utgifterna för handelssekreterarorganisationen har t. o. m. budgetåret 1966/67 betalats från anslaget Främjande av utrikeshandeln m. m. De utgörs till största delen av löner och omkostnader.

Handelssekreterarna rekryteras mestadels från svenska företag med exportinriktning för tre eller fyra års tjänstgöring på marknader, där en ökning av den exportfrämjande verksamheten bedöms lämplig. Tretton handelssekreterare är f. n. utsända. Av dessa arbetar tolv på utomeuropeiska marknader, nämligen två i Canada (Toronto och Vancouver), fyra i Amerikas förenta stater (New York, Detroit, Chicago och Los Angeles), en för att bevaka utvecklingsprojekt i Norra Latinamerika (Mexico City), en i Främre Orienten (Beirut), en i Malaysia (Kuala Lumpur), en i Japan (Tokyo), en i Östafrika (Nairobi) och en i Australien (Melbourne). En handelssekreterare arbetar i EFTA-länderna, företrädesvis Schweiz (Zürich).

Utgifterna för handelssekreterarnas verksamhet var under budgetåret 1966/67 ca 2,8 milj. kr. För innevarande budgetår har anvisats 3 105 000 kr. För att upprätthålla oförändrad aktivitet under nästa budgetår behövs en ökning av anslaget med 342 000 kr.

Sveriges allmänna exportförening har framfört önskemål om tre nya handelssekreterare. De bör stationeras på kommersiellt relativt obebakade marknader där snabbt utbyte av åtgärder kan väntas, nämligen en i Östeuropa (Prag), en i Fjärran Östern (Bangkok) och en i sydöstra delen av Amerikas förenta stater (Atlanta). De möjligheter till ökad öst-västhandel som särskilt under senare tid gjort sig gällande gör det angeläget att den kommersiella bevakningen av Östeuropa intensifieras. Det är vidare önskvärt att en handelssekreterare i Fjärran Östern bevakar de av internationella och nationella organ finansierade utvecklingsprojekten i dessa länder. De sydöstra delarna av Amerikas förenta stater, framför allt delstaterna Georgia, Nord- och Sydcarolina, Florida och Alabama, är ett marknadsområde som på senare år utvecklats snabbt och kan väntas fortsätta att expandera.

Departementschefen

Jag föreslår att medel beräknas för en ny handelssekreterartjänst. Kostnaden blir 275 000 kr.

För kostnadsfördyringar beräknar jag en höjning med 342 000 kr. Anslaget bör därför tas upp med 3 722 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Handelssekreterare* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 3 722 000 kr.

A 6. Kommittéer m. m.

1966/67 Utgift	1 139 622	Reservation	542 149
1967/68 Anslag	450 000		
1968/69 Förslag	450 000		

Anslaget bör för nästa budgetår föras upp med oförändrat belopp. Härav beräknar jag 150 000 kr. för viss fortsatt försöksverksamhet i frågor som rör den inrikes turisttrafiken. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kr.

A 7. Extra utgifter

1966/67 Utgift	103 269	Reservation....	165 422
1967/68 Anslag	10 000		
1968/69 Förslag	100 000		

Anslaget bör för nästa budgetår ökas med 90 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

B. Utrikeshandel m. m.**B 1. Kommerskollegium: Avlöningar**

1966/67 Utgift	5 338 795
1967/68 Anslag	5 529 000
1968/69 Förslag	5 952 000

Kommerskollegium är central myndighet för inrikes- och utrikeshandel, industri och bergshantering samt hantverk och slöjd. Det är också chefsmyndighet för bergsstaten, sprängämnesinspektionen och elektriska inspektionen (lokalstaterna).

Kollegiet är organiserat på en utrikes- och utredningsavdelning samt fyra byråer, nämligen bergsbyrån, elektriska byrån, industribyrån och allmänna byrån. Utrikes- och utredningsavdelningen utreder och behandlar frågor på framför allt utrikeshandelns och handelspolitikens områden. Bergsbyrån handlägger frågor rörande gruv- och järnhanteringen, allmänna energi- och bränslefrågor samt frågor rörande utnyttjande av naturtillgångar på kontinentalsockeln, elektriska byrån ärenden angående koncessioner, säkerhetsföreskrifter och tillsyn inom det elektriska området, installatörsbehörighet, statsbidrag och lån för upprustning av elektriska starkströmsanläggningar m. m. och industribyrån frågor, som berör annan industri än gruv- och järnhanteringen, frågor vidkommande hantverk och slöjd samt ärenden som rör sprängämnesinspektionens verksamhet. Till allmänna byråns uppgifter hör främst remissärenden om inrikeshandel och näringar, kollegiets och lokalstaternas administration samt allmänt samordnande verksamhet i juridiskt och administrativt hänseende.

<i>Tjänster</i>	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Kollegiet	Dep.chefen
Handläggande personal	81	—	+ 2
Övrig personal	66	—	—
	147	—	+ 2
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	5 359 000	+ 220 000	+ 320 000
Arvoden och särskilda ersättningar	20 000	+ 3 000	+ 3 000
Ersättning till expertis	150 000	+ 100 000	+ 100 000
	5 529 000	+ 323 000	+ 423 000

Kommerskollegium

1. Utrikes- och utredningsavdelningens arbetsuppgifter beräknas fortsätta att öka. Kollegiet föreslår att anslaget för ersättning till expertis höjs med 100 000 kr.

2. Löneomräkning 223 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 5 952 000 kr. Jag har därvid beräknat medel bl. a. för arvodesavlönad personal och särskild expertis, som behövs för vissa arbetsuppgifter, som ålagts kommerskollegium i fråga om tillsynen av företag, som erhållit industrigarantilån.

Den växande aktiviteten i utredningsarbetet på det handelspolitiska området gör det svårt att på förhand närmare uppskatta behovet av sakkunniga under nästa budgetår. Med anlitande av de medel som jag beräknar för ersättning till expertis kan emellertid kollegiet snabbt tillföras den ytterligare expertis, som kan komma att behövas t. ex. med hänsyn till utvecklingen av den europeiska integrationsfrågan. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommerskollegium: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 5 952 000 kr.

B 2. Kommerskollegium: Omkostnader

	1966/67 Utgift	452 403		
	1967/68 Anslag	594 000		
	1968/69 Förslag	553 000		
			Beräknad ändring 1968/69	
			Kollegiet	Dep.chefen
	1967/68			
1.	Sjukvård m. m.	20 000	—	—
2.	Resersättning	45 000	+ 13 000	+ 5 000
3.	Expenser			
a)	Bränsle, lyse och vatten	25 000	+ 5 000	+ 5 000
b)	Övriga expenser	449 000	— 27 000	— 61 000
	Därav engångsutgifter		90 000	65 000
4.	Publikationstryck	1 000	—	—
5.	Vissa kostnader för statens gruv- egendom	55 000	+ 10 000	+ 10 000
		595 000	+ 1 000	— 41 000
<i>Särskilda uppbörsmedel</i>				
6.	Försäljningsmedel för publikatio- ner	1 000	—	—
		594 000	+ 1 000	— 41 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommerskollegium*: *Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 553 000 kr.

B 3. Sprängämnesinspektionen: Avlöningar

1966/67 Utgift	586 073
1967/68 Anslag	585 000
1968/69 Förslag	644 000

Sprängämnesinspektionen är ett statligt tillsynsorgan för ärenden om explosiva och brandfarliga varor och därmed sammanhängande frågor. Kommerskollegium är chefsmyndighet för inspektionen. Sprängämnesinspektören är specialinspektör inom yrkesinspektionen.

Inspektionen är organiserad på två civila avdelningar och en militär avdelning. Den ena civila avdelningen handlägger ärenden rörande explosiva varor och brandfarliga gaser, den andra ärenden rörande brandfarliga vätskor. Dessutom finns ett för avdelningarna gemensamt kansli med skrivcentral och expedition.

<i>Tjänster</i>	1967/68	Beräknad ändring	
		Kollegiet	1968/69 Dep.chefen
Handläggande personal	11	—	—
Övrig personal	4	—	—
	15	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	585 000	+ 59 000	+ 59 000

Kommerskollegium

Löneomräkning 59 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sprängämnesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 644 000 kr.

B 4. Sprängämnesinspektionen: Omkostnader

1966/67 Utgift	74 435
1967/68 Anslag	80 000
1968/69 Förslag	88 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Kollegiet	Dep.chefen
1. Sjukvård.....	2 000	—	—
2. Reseersättningar	53 500	+ 9 000	+ 5 000
Därav utrikes resor	5 000	+ 2 000	+ 1 000
3. Expenser.....	24 500	+ 3 000	+ 3 000
	80 000	+ 12 000	+ 8 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sprängämnesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 88 000 kr.

B 5. Främjande av utrikeshandeln m. m.

1966/67 Utgift	10 316 564	Reservation....	701 595
1967/68 Anslag	6 172 000		
1968/69 Förslag	7 262 000		

Från anslaget bestrids under innevarande budgetår statens bidrag till kommersiell information i utlandet, småindustrins exportråd och småindustrins exportbyrå, utrikeshandelsstipendier, svenska handelskamrar i utlandet och praktikantverksamhet vid dessa handelskamrar samt övriga exportfrämjande åtgärder.

Kommersiell information

Kollegiet för Sverige-information i utlandet hemställer, att anslaget höjs med 2,5 milj. kr. till 6,4 milj. kr. Av ökningen skall 500 000 kr. avsättas för samverkanprojekt vid export.

För informationsverksamheten under innevarande budgetår står till kollegiets förfogande dels ett belopp om 5,7 milj. kr., av vilket belopp 1,8 milj. kr. anvisats från anslag under tredje huvudtiteln och 3,9 milj. kr. från anslag under tionde huvudtiteln, dels inte förbrukade medel från tidigare budgetår om ca 700 000 kr. eller sammanlagt 6,4 milj. kr.

Under innevarande budgetår har 1,2 milj. kr. satts av för Sveriges del-

tagande i världsutställningen i Montreal. Det är sista gången medel anslås för denna utställning. Den totala kostnaden, vilken fördelats på tre budgetår, beräknas nu bli omkring 4,5 milj. kr.

Hård prioritering av olika projekt och länderprogram, samgående mellan statliga och privata intressen på turistinformationssidan, koncentration till förberedande åtgärder genom marknadsundersökningar och statistiska analyser samt stöd till samverkan vid export på den kommersiella sidan är huvuddragen i kollegiets fördelning av de medel, som i övrigt står till förfogande under innevarande budgetår. 200 000 kr. av kollegiets medel har avsatts för att främja och stimulera »samverkan vid export». Om grupper och företag i samma eller närbesläktade branscher vill öka effekten av sitt exportarbete genom att göra gemensamma ansträngningar, sätts det statliga stödet in för att öka den totala effekten. Samtidigt utgör möjligheten till statligt stöd en stimulans att uppnå sådan samverkan.

En svensk vandringsutställning »Kontor — Hem — Fritid» har visats på internationella mässor i Bryssel, Barcelona, Hamburg och Wien. Betydande statliga slödprenumerationer har tecknats för den nya Sverigetidskriften »Sweden Now», som ges ut gemensamt av Sveriges allmänna exportförening, Svenska arbetsgivareföreningen och Sveriges industriförbund. 400 000 kr. har satsats på Svenska turisttrafikförbundets och de kommersiella turistintressenternas koncentrerade aktivitet i Danmark, Finland, Storbritannien, Förbundsrepubliken Tyskland och Amerikas förenta stater. Ett internationellt teatersymposium inom ramen för Stockholms Festspel och Teater 67 har hållits, svenska kulturdagar har genomförts i Danmark och Svenska slöjdföreningen getts möjligheter att delta i en nordisk vandringsutställning av konstindustri och industridesign i Australien år 1968.

De oförändrade statsanslag som beviljats för budgetåren 1965/66, 1966/67 och 1967/68 har i realiteten inneburit kraftigt minskade resurser för utlandsinformationen, dels direkt genom att löner och priser hemma och ute stigit, dels indirekt genom att den starkt ökade »informationskonkurrensen» på många marknader tvingar till ökade insatser för oförändrad effekt. Projekt som förberetts, med insatser av tid och pengar, måste avbrytas eller helt förändras. Vidare blir undersökningsresultat förlegade samtidigt som det uppstår svårigheter att hålla en tillräcklig budget i beredskap för projekt som uppkommer under året.

Den målinriktade informationsverksamhet av den typ, som bedrivits i Amerikas förenta stater och Canada med »Meet Modern Sweden»-kampanjen och i Förbundsrepubliken Tyskland, Frankrike och Beneluxländerna, har delvis stannat av i brist på medel. Den av bl. a. riksdagen begärda rullande treårsplaneringen inte minst på det kommersiella informationsområdet, som nu börjar finna sin form, kan inte genomföras om ej ökade resurser tillkommer.

Småindustrins exportråd och småindustrins exportbyrå

Småindustrins exportråd och småindustrins exportbyrå har för budgetåret 1967/68 erhållit 393 000 kr.

Småindustrins exportråd har för budgetåret 1968/69 beräknat utgifterna för rådets och byråns verksamhet vid oförändrad ambitionsnivå till 426 000 kr., dvs. en ökning med 33 000 kr. Alternativt har rådet hemställt om ökat anslag med ytterligare 66 000 kr. till 492 000 kr. för att förstärka byråns personal med en handläggare för marknadsundersökningar och ökad reseverksamhet i samband därmed.

Kommerskollegium tillstyrker i huvudsak det senare alternativet.

Utrikeshandelsstipendier

Kommerskollegium anför att under innevarande budgetår utrikeshandelsstipendier kommer att delas ut med sammanlagt 290 000 kr. att användas på följande sätt. Tio praktikanter skall tjänstgöra hos handelssekreterarna i Los Angeles (2), Chicago (2), Detroit, Toronto, Vancouver, Kuala Lumpur, Nairobi och Beirut. Sammanlagt medför detta utgifter om 230 000 kr. För utrikeshandelsstipendier av gängse typ disponeras 50 000 kr. och till övriga utgifter återstår 10 000 kr.

För budgetåret 1968/69 bör medlen ökas med 35 000 kr. till 325 000 kr. för att täcka utgifter för höjt praktikantstipendium i vissa fall, kollektiv sjuk- och olycksfallsförsäkring samt annonsering. Kollegiet förordar vidare att maximeringen av stipendierna slopas och hemställer att framdeles nya stipendier inrättas i den mån ytterligare praktikanter kan placeras hos handelssekreterarna.

Svenska handelskamrar i utlandet

För innevarande budgetår har de svenska handelskamrarna i utlandet beviljats statsbidrag enligt de grunder för vilka redogörelse lämnats i statsverkspropositionerna åren 1964 och 1965 (prop. 1964: 1 bil. 12 s. 40 och prop. 1965: 1 bil. 12 s. 52). Statsbidraget utgörs dels av ett allmänt bidrag motsvarande 50 % av handelskamrarnas intäkter från sina medlemmar och dels bidrag till lönerna för handelskamrarnas chefer med belopp som varierar mellan 40 000 och 48 000 kr. Hälften av det allmänna bidraget betalas ut direkt till handelskamrarna och hälften till en handelskamrarnas fond. Totalt har för detta budgetår anvisats 1 199 000 kr. med följande fördelning, nämligen London 84 600 kr., New York 129 300 kr., Paris 89 800 kr., Düsseldorf 120 400 kr., Madrid 62 900 kr., Wien 75 700 kr., Brüssel 74 000 kr., Haag 67 200 kr., Buenos Aires 66 700 kr., Sao Paulo 56 000 kr. och handelskamrarnas fond 372 400 kr.

Svenska utlandshandelskamrarnas förening hemställer om bidrag till handelskamrarna med sammanlagt 1 339 000 kr., vilket innebär en ök-

ning med 140 000 kr. i förhållande till innevarande budgetår. Av denna ökning hänför sig 98 400 kr. till det allmänna bidraget och 40 700 kr. till en justering av chefslönebidragen med hänsyn till kostnadsförändringar på resp. ort.

Kommerskollegium finner ej skäl tillstyrka högre ökning av det allmänna bidraget än 17 000 kr. då föreningen i medlemsintäkterna räknat in bidrag om 157 000 kr. som lämnats för speciellt ändamål. Kollegiet tillstyrker den föreslagna ökningen av chefslönebidragen.

Praktikantverksamhet vid de svenska handelskamrarna i utlandet

Till praktikantverksamheten har Kungl. Maj:t för budgetåret 1967/68 av detta anslag anvisat 300 000 kr.

Svenska utlandshandelskamrarnas förening hemställer för nästa budgetår om en ökning med 103 000 kr. avseende sex nya praktikantplatser vid kamrarna.

Kommerskollegium kan ej finna att vägande skäl anförts för att en ökning av antalet praktikanter i föreslagen omfattning skall bekostas med statsmedel. En ökning bör kunna rymmas inom ramen för kamrarnas stigande intäkter och för den centrala fonden.

Övriga exportfrämjande åtgärder

Till övriga exportfrämjande åtgärder har Kungl. Maj:t för innevarande budgetår liksom föregående anvisat 90 000 kr., främst för bidrag till marknadsundersökningar i utlandet.

Kommerskollegium föreslår, att för nästa budgetår anvisas oförändrat 90 000 kr.

Departementschefen

Till *kommersiell information* i utlandet har från detta anslag för vart och ett av de senaste tre budgetåren anvisats 3,9 milj. kr. Dessa medel är avsedda för regionala aktioner och punktinsatser med starkt kommersiella syften.

Det statliga stödet till exporten i form av kommersiell information behöver ökas kraftigt. Jag föreslår därför att medlen ökas med 1 milj. kr., vilket innebär en höjning med drygt 25 %. Den mera målinriktade informationsverksamheten kan också förstärkas i och med att engagemanget i världsutställningen i Montreal upphört under innevarande budgetår, då belastningen för detta ändamål är 1,2 milj. kr. Medlen bör enligt min mening i hög grad utnyttjas för åtgärder som stöder företagets exportansträngningar på kort sikt och på ett konkret säljfrämjande sätt. Särskilt avseende fäster jag vid den verksamhet som under beteckningen samverkan vid export bedrivs under ledning av bl. a. Sveriges allmänna exportförening. Jag beräk-

nar att, utöver anslagsmedel, intill 300 000 kr. av särskilda fondmedel skall kunna anslås som bidrag till branschvisa samverkansprojekt vid export.

För övriga anslagsändamål beräknar jag i stort sett oförändrade belopp. Smärre justeringar för bl. a. kostnadsökningar blir dock nödvändiga.

För *småindustrins exportråd* och *småindustrins exportbyrå* beräknar jag en ökning med 38 000 kr.

Till *utrikeshandelsstipendier* bör beräknas ytterligare 35 000 kr. bl. a. för vissa värdeförbättringar av befintliga stipendier till praktikanter hos handelssekreterarna.

Bidragen till de *svenska handelskamrarna i utlandet* bör för nästa budgetår räknas upp med 17 000 kr. för allmänt statsbidrag till kamrarna i relation till medlemsavgifter från enskilt håll enligt kommerskollegiets beräkningar.

För *praktikantverksamheten vid handelskamrarna* och för *övriga exportfrämjande åtgärder*, bl. a. bidrag till marknadsundersökningar, beräknar jag oförändrade belopp med 300 000 resp. 90 000 kr.

Anslaget bör föras upp med tillhoppa 7 262 000 kr. Härav beräknas för kommersiell information 4,9 milj. kr., till exportbyrån 431 000 kr., till utrikeshandelsstipendier 325 000 kr., till utlandshandelskamrarna 1 216 000 kr., till praktikantverksamheten där 300 000 kr. samt till övriga exportfrämjande åtgärder 90 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Främjande av utrikeshandeln m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 7 262 000 kr.

B 6. Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete

1966/67 Utgift.....	69 030	Reservation.....	99 128
1967/68 Anslag	90 000		
1968/69 Förslag	90 000		

Från anslaget bestrids kostnaderna för svenskt deltagande i olika former av nordiskt samarbete, bl. a. i nordiska ministerkommittén för ekonomiskt samarbete, nordiska ekonomiska samarbetsutskottet och nordiska kommittén för konsumentfrågor.

Departementschefen

Under detta anslag uppskattar jag medelsbehovet för nästa budgetår till oförändrat 90 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 90 000 kr.

B 7. Bidrag till Svenska slöjdföreningen

1966/67 Utgift	50 000
1967/68 Anslag	200 000
1968/69 Förslag	200 000

Svenska slöjdföreningen

Slöjdföreningen har till uppgift bl. a. att sprida kunskap om god formgivning och lämna sakkunnig information om bohag och svensk formgivning. I detta syfte driver föreningen utställningsverksamhet och en permanent dokumentationsinformationscentral för näringsliv och konsumenter. Slöjdföreningen har hemställt att anslaget för budgetåret 1968/69 skall höjas med 285 000 kr. till 485 000 kr.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget tas upp med oförändrat belopp. I detta sammanhang kan erinras om att bidraget höjdes från 50 000 kr. för budgetåret 1966/67 till 200 000 kr. för detta budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Svenska slöjdföreningen* för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 200 000 kr.

B 8. Bidrag till vissa internationella byråer m. m.

1966/67 Utgift	258 483
1967/68 Anslag	210 000
1968/69 Förslag	210 000

Från anslaget bestrids kostnaderna för Sveriges deltagande i vissa internationella organ. För budgetåret 1968/69 torde under anslaget medel beräknas enligt följande.

	1967/68	1968/69	Ändring
1. Internationella byrån i Paris för utställningar (jfr prop. 1947: 1 bil. 12 s. 156) ..	5 000	5 000	—
2. Patentunionens internationella byrå i Genève (jfr prop. 1956: 1 bil. 12 s. 161, 1963: 1 bil. 12 s. 152)	43 000	43 000	—
3. Internationella rådgivande bomullskommittén (ICAC) (jfr prop. 1951: 47)	11 000	11 000	—
4. Internationella studiegruppen för bly- och zinkfrågor (jfr prop. 1960: 1 bil. 12 s. 284)	9 000	9 000	—

24 *Statsverkspropositionen år 1968: Bil. 12: Handelsdepartementet*

	1967/68	1968,69	Ändring
5. Internationella kafferådet (jfr prop. 1962:1 bil. 12 s. 281).....	84 000	84 000	—
6. Internationella gummistudiegruppen (jfr prop. 1966: 1 bil. 12 s. 168).....	8 000	8 000	—
7. Övrigt.....	50 000	50 000	—
	210 000	210 000	—

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till vissa internationella byråer m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 210 000 kr.

B 9. Inredning av gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl.

1968/69 Förslag 1 400 000

Med hänvisning till vad jag anfört vid anslaget A 4. hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Inredning av gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 1 400 000 kr.

C. Pris-, konkurrens- och konsumentfrågor

C 1. Näringsfrihetsrådet: Avlöningar

1966/67 Utgift	195 910
1967/68 Anslag	205 000
1968/69 Förslag	225 000

Näringsfrihetsrådet har att genom förhandling undanröja sådan skadlig verkan av konkurrensbegränsning, som avses i 5 § lagen den 25 september 1953 (nr 603) om motverkande i vissa fall av konkurrensbegränsning inom näringslivet.

Rådet består av ordförande och åtta andra ledamöter, av vilka tre representerar företagarintressen och tre allmänna konsument- och löntagarintressen. Hos rådet finns en sekreterare.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Rådet	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	2	—	—
Övrig personal	1	—	—
	3	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	175 000	+ 14 000	+ 14 000
Arvodet och särskilda ersättningar	30 000	+ 6 000	+ 6 000
	205 000	+ 20 000	+ 20 000

Näringsfrihetsrådet

1. Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1967 om ändrade arvoden till rådets ledamöter medför en höjning med 6 000 kr.

2. Löneomräkning 14 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Näringsfrihetsrådet: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 225 000 kr.

C 2. Näringsfrihetsrådet: Omkostnader

1966/67 Utgift	10 038
1967/68 Anslag	15 000
1968/69 Förslag	15 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Rådet	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	200	—	—
2. Reseersättningar	7 000	—	—
3. Expenser	7 800	—	—
	15 000	—	—

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Näringsfrihetsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kr.

C 3. Ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar

1966/67 Utgift	676 000
1967/68 Anslag	926 000
1968/69 Förslag	974 000

Näringsfrihetsombudsmannen handhar uppgifter som tillkommer honom enligt lagen den 25 september 1953 (nr 603) om motverkande i vissa fall av konkurrensbegränsning inom näringslivet.

Näringsfrihetsombudsmannen biträds i sin tjänsteutövning närmast av en ställföreträdare samt två byråchefer. Verksamheten är f.n. uppdelad på fem rotlar.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Ombudsmannen	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	14	—	—
Övrig personal	6	—	—
	20	—	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän	926 000	+ 64 000	+ 48 000

Näringsfrihetsombudsmannen

1. I rationaliseringssyfte planeras att omfördela personalen på tre byråer, var och en under ledning av en byråchef. För ändamålet behövs ytterligare en byråchefstjänst. Samtidigt kan en byrådirektörstjänst dras in. (15 948 kr.).

2. Löneomräkning 48 052 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 974 000 kr.

C 4. Ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader

1966/67 Utgift	93 550
1967/68 Anslag	48 000
1968/69 Förslag	51 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Ombudsmannen	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	800	—	+ 500
2. Reseersättningar	16 000	—	—
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse, vatten	2 200	—	—
b) Övriga expenser	29 000	+ 5 000	+ 2 500
	48 000	+ 5 000	+ 3 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 51 000 kr.

C 5. Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar

1966/67 Utgift	4 900 195
1967/68 Anslag	5 150 000
1968/69 Förslag	5 492 000

Statens pris- och kartellnämnd skall följa utvecklingen av och främja allmän kännedom om pris- och konkurrensförhållandena inom näringslivet med undantag för bank- och försäkringsväsendet. Nämnden för ett kartellregister och utför sådana utredningar som behövs vid konkurrensbegränsningslagens tillämpning samt för den löpande prisövervakningen. Nämnden är huvudorgan för den statliga konsumentupplysningen på prisområdet.

Nämnden leds av en styrelse med 13 ledamöter, av vilka fem representerar företagarentressen och fem allmänna konsument- och löntagarentressen. Inom nämnden finns under generaldirektören fyra utredningsbyråer, en statistisk byrå samt en upplysningssektion.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Nämnden	Dep.chefen
<i>Tjänster</i>			
Handläggande personal	80	+ 3	—
Övrig personal	67	+ 1	—
	147	+ 4	—
<i>Anslag</i>			
Avlöningar till tjänstemän ..	5 108 000	+ 472 000	+ 323 000
Arvoden och särskilda ersättningar	42 000	+ 19 000	+ 19 000
	5 150 000	+ 491 000	+ 342 000

Statens pris- och kartellnämnd

1. De personella resurserna är även efter genomförandet av de förstärkningar, som anges i prop. 1967: 75, begränsade i förhållande till de delvis utvidgade arbetsuppgifterna. På vissa punkter är dessa förstärkningar klart otillräckliga. Ytterligare fyra tjänstemän behövs, nämligen en byrådirektör för bevakning av byggnadsområdet, en byrådirektör för bl. a. ett närmare samarbete med konsumentinstitutet, en amanuens för utvidgat registreringsarbete samt ett kvalificerat biträde (148 188 kr.).

2. På grund av Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1967 om ändrade arvoden till styrelsens ledamöter samt lönerreglering av vissa tillägg beräknas Arvoden och särskilda ersättningar öka (18 812 kr.).

3. Löneomräkning 324 000 kr.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 5 492 000 kr.

C 6. Statens pris- och kartellnämnd: Omkostnader

1966/67 Utgift	1 028 415
1967/68 Anslag	1 399 000
1968/69 Förslag	1 378 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Nämnden	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	16 000	+ 1 000	+ 1 000
2. Reseersättningar	95 000	+ 20 000	+ 10 000
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse, vatten	24 000	— 4 000	— 4 000
b) Övriga expenser	349 000	— 17 000	— 38 000
Därav engångsutgift		18 000	—
4. Hålkortsbearbetning	115 000	+ 10 000	+ 10 000
5. Publikationstryck	200 000	—	—
6. Allmän upplysningsverksamhet ..	600 000	—	—
	1 399 000	+ 10 000	— 21 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens pris- och kartellnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 378 000 kr.

C 7. Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar

1966/67 Utgift	2 222 958
1967/68 Anslag	2 788 000
1968/69 Förslag	2 960 000

Statens institut för konsumentfrågor har till uppgift att verka för att arbetsförhållandena i enskilda hem och kollektiva hushåll rationaliseras samt för att produktion och konsumtion inriktas på goda och ändamålsenliga konsumentvaror.

Institutet leds av en styrelse. Ledamöter av denna är en direktör och sex andra ledamöter, som utses av Kungl. Maj:t. Inom styrelsen finns ett arbetsutskott. Direktören är chef för institutet, som är organiserat på tre undersökningsavdelningar, en upplysningsavdelning och ett kansli.

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69		
		Institutet		Dep.chefen
<i>Tjänster</i>				
Handläggande personal	36	+	7	+ 1
Övrig personal	49	+	1	—
	85	+	8	+ 1
<i>Anslag</i>				
Avlöningar till tjänstemän	2 783 000	+	535 000	+ 161 000
Arvoden och särskilda ersättningar	5 000	+	11 000	+ 11 000
	2 788 000	+	546 000	+ 172 000

Statens institut för konsumentfrågor

1. Efterfrågan på institutets tjänster är i dag betydligt större än produktionskapaciteten. En ytterligare ökning av kraven kan förutses. För att fullgöra nuvarande forskningsuppgifter behövs en betydande förstärkning av undersökningsavdelningarna. Med hänsyn till givna direktiv begränsas årets begäran till endast fem tjänster, nämligen en byrådirektör, två förste intendent och två förste byråingenjörer (261 000 kr.).

2. Upplysningsavdelningens studiesektion har slagit så väl ut att den bör bli permanent och ledas av en kvalificerad pedagog i byrådirektörsställning. För rådgivningsverksamheten föreslås ytterligare en konsulenttjänst då stadigvarande behov härav förelegat sedan över ett år. En god bibliotekservice är väsentlig för institutets verksamhet. En tjänst som bibliotekarie bör inrättas. (121 968 kr.).

4. På grund av Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1967 om ändrade arvoden till styrelsens ledamöter samt löne reglering av visst tillägg beräknas Arvoden och särskilda ersättningar öka (10 547 kr.).

5. Löneomräkning 129 037 kr.

Den arbetsinsats som uppdragsprovningar kräver minskar resurserna för den egna undersökningsverksamheten. Institutet bör därför få disponera inkomsterna av uppdrag i den mån de överstiger det i omkostnadsstaten angivna beloppet 2 000 kr. för att anställa tillfällig personal och skapa förutsättningar för en ökad uppdragsverksamhet.

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag anslaget till 2 960 000 kr. Jag har därvid beräknat medel för en tjänst som konsulent i Ae 18 (2). Vad institutet anfört i fråga om disposition av inkomster vid uppdragsprovningar har jag i princip intet att invända mot. Därest inte riksdagen har någon erinran torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare bestämmelser.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 2 960 000 kr.

C 8. Statens institut för konsumentfrågor: Omkostnader

1966/67 Utgift	1 204 975
1967/68 Anslag	1 422 000
1968/69 Förslag	1 322 000

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Institutet	Dep.chefen
1. Sjukvård m. m.	12 000	+ 2 000	+ 2 000
2. Reseersättningar	50 000	—	—
3. Expenser			
a) Bränsle, lyse, vatten	19 000	+ 5 000	+ 5 000
b) Övriga expenser	246 000	+ 30 000	— 9 000
Därav engångsutgift		30 000	2 000
4. Publikationstryck	1 000 000	—	— 100 000
5. Annan upplysningsverksamhet ..	15 000	—	—
6. Omkostnader i anledning av uppdrag	2 000	—	—
7. Övriga utgifter	78 000	+ 10 000	+ 2 000
	1 422 000	+ 47 000	— 100 000

Departementschefen

Med hänvisning till sammanställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens institut för konsumentfrågor: Omkostnader* för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 322 000 kr.

C 9. Statens institut för konsumentfrågor: Undersökningar och upplysningsmateriel m. m.

1966/67 Utgift	137 000	Reservation	1 000
1967/68 Anslag	323 000		
1968/69 Förslag	298 000		

	1967/68	Beräknad ändring 1968/69	
		Institutet	Dep.chefen
1. Beställningar av undersökningar ..	118 000	—	—
2. Upplysningsmateriel	130 000	—	—
3. Utrustning	75 000	— 25 000	— 25 000
	323 000	— 25 000	— 25 000

Departementschefen

Konsumentinstitutet begär en höjning av anslaget med 25 000 kr. sedan en engångsutgift för budgetåret 1967/68 räknats bort. Jag biträder förslaget och hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statens institut för konsumentfrågor: Undersökningar och upplysningsmateriel m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 298 000 kr.

C 10. Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning

1966/67 Utgift	2 539 398	Reservation....	1 219 217
1967/68 Anslag	2 840 000		
1968/69 Förslag	3 260 000		

Statens konsumentråd är samordningsorgan på konsumentområdet och har till uppgift att bl. a. främja och stödja initiativ till forskning, upplysning eller andra åtgärder till nytta för konsumenterna. Enligt Kungl. Maj:ts förordnande skall rådet fördela statsmedel för forskning och konsumentupplysning samt övervaka, att medel som rådet fördelar kommer till avsedd användning.

Rådet består av ordförande och 14 andra ledamöter, som bl. a. representerar allmänna konsument- och löntagarintressen samt företagarintressen. Inom styrelsen finns ett arbetsutskott. Rådet har ett kansli, som förestås av en sekreterare.

Under budgetåret 1966/67 har rådet beviljat bidrag från anslaget med 2 147 693 kr. För rådets administrationskostnader anvisades på riksstaten för budgetåret 1966/67 ett särskilt förslagsanslag, Statens konsumentråd, på 148 000 kr. Utgiften under detta anslag var 169 321 kr. Anslaget har fr. o. m. budgetåret 1967/68 förts ihop med forskningsanslaget, av vilket högst 215 000 kr. enligt beslut av Kungl. Maj:t får tas i anspråk för avlöningar och omkostnader.

Statens konsumentråd

Jämfört med andra forskningsråd och med hänsyn till konsumentrådets vida arbetsfält disponerar rådet över ett mycket begränsat anslag. De krav som ställs från forskare och upplysare har ökat snabbt, och utrymmet för

rådets egen, initierande verksamhet är mycket begränsat. Många för konsumenterna angelägna projekt har därför inte kunnat sättas igång.

Av de verksamheter som rådet stöder kan nämnas följande. Konsumentinstitutet är alltjämt beroende av anslag från rådet för väsentliga delar av sin verksamhet. Varudeklarationsnämnden ställer också stora krav på rådet beträffande resurser, huvudsakligen för utveckling och provningsmetodik. Statens provningsanstalt har för innevarande budgetår begärt ökade anslag för metodarbete beträffande elektriska apparater för hemmabruk. De möbelundersökningar, som Svenska slöjdföreningen tidigare bedrivit, har fr. o. m. den 1 juli 1967 fortsatt av ett särskilt möbelinstitut. Härvid har förutsatts att rådet deltar i finansieringen.

I rådets egen verksamhet förorsakar reklamationsnämnden fr. o. m. nyåret 1968 betydande kostnader. I samarbete med försäkringsbranschen och försäkringsinspektionen har rådet satt i gång en utredning om informationen rörande försäkringstjänster. Arbetet med att öka upplysningen om det allmännas tjänster kommer att intensifieras och bedrivs i ett antal samsarbetsgrupper mellan statliga och kommunala organ. Vidare avses att undersöka frågan om garantiers och standardkontrakts innebörd ur konsumentsynpunkt.

Utöver här särskilt nämnda projekt finns en rad andra verksamheter som rådet skulle vilja ta initiativ till eller självt påbörja, t. ex. problemen kring bilen som konsumtionsobjekt och undersökningar om konsumenternas beteende och attityder. Det vore också angeläget att kunna finansiera en omfattande undersökning av produktionsförhållandena i enskilda hushåll.

Till rådets uppgifter hör att följa det internationella konsumentarbetet, som kan möjliggöra stora kostnadsbesparingar men också medför krav på insatser från svensk sida.

Det belopp som får disponeras för administrationskostnader är otillräckligt. För budgetåret 1968/69 beräknar rådet dessa kostnader till 315 000 kr. Förutom löneomräkning och höjning av arvodena till rådets ledamöter avser ökningen bl. a. att täcka kostnaderna för en byrådirektör och ett kvalificerat biträde. Dessa tjänster behövs för att förstärka kansliet, som f. n. har tre tjänstemän.

Rådet föreslår, att reservationsanslaget höjs med 1 660 000 kr. till 4,5 milj. kr.

Departementschefen

Jag uppskattar medelsbehovet för budgetåret 1968/69 till 3 260 000 kr. Av detta belopp räknar jag med högst 305 000 kr. för rådets egna avlöningar och omkostnader. Jag har därvid beräknat medel för en byrådirektörs-

tjänst i Ae 26 och en kontorsbiträdestjänst. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning* för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 3 260 000 kr.

C 11. Bidrag till varudeklarationsnämnden

1966/67 Utgift	599 500
1967/68 Anslag	700 000
1968/69 Förslag	800 000

Varudeklarationsnämnden (VDN) har till uppgift att verka för ökad användning av upplysande varudeklarerationer och att därvid särskilt tillse, att dessa blir vederhäftiga och i lämplig omfattning enhetligt utformade.

Varudeklarationsnämnden

Antalet fastställda normer för deklarerering av varufakta uppgår till 141. Ett försök till beräkning visar att de VDN-etiketter, som under ett år släppts ut på marknaden, uppgår till ca 1 miljard. Utvecklingen av antalet tillstånd att använda VDN-etiketter är emellertid inte tillfredsställande, vilket enligt nämndens mening bl. a. beror på att antalet fusioner och företagsnedläggningar ökat markant. Detta medför minskade inkomster för VDN. Vidare arbetar många företag under så stora ekonomiska svårigheter, att de inte anser sig ha råd att varudeklarerera. I detta sammanhang spelar årsavgiften mindre roll än kontrollavgifterna. I avsikt att vända tillståndskurvan uppåt förbereder VDN en utredning av bl. a. möjligheterna att dels kombinera tillståndshavarnas avgifter och kontrolldebiteringarna och dels införa ett differentierat debiteringssystem.

Det är enligt VDN angeläget att resurser satsas på ett internationellt samarbete och en snabb revidering av hittills fastställda normer. Det internationella arbetet kräver insatser inte minst från Sverige, som varit idégivare för andra länder. Utbytet av detta arbete bör emellertid bli så stort, att avsevärda besparingar skall kunna göras.

På informationssidan kommer VDN att som tidigare verka för att via massmedia sprida upplysning till konsumenterna. VDN avser också att bearbeta detaljhandelsledet och skapa en systematisk butiksinformation.

Vid början av budgetåret 1967/68 arbetade inom VDN 19 tjänstemän inom ramen för den ordinarie budgeten och ytterligare fyra tjänstemän vilkas löner helt eller delvis finansieras med medel från konsumentrådet. Rådet har beviljat anslag till tre av dessa tjänster för hela budgetåret 1967/68, medan anslaget till den fjärde tjänsten utlöper i början av år 1968. För budgetåret 1968/69 är minimibehovet två nya tjänstemän, nämligen en för